

LJETOPIS

HRVATSKE AKADEMIJE

ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ZA GODINU 1941./1943.

SVEZAK 54

U ZAGREBU 1943

NARODNA TISKARA, KAPTOL 27

D-398/91

КНИЖНИЦА
ИВАНСЛАВ. АКАДЕМИЈЕ
ЗАГРЕБ

ZAKONSKA ODREDBA

○

HRVATSKOJ AKADEMIJI ZNANOSTI I UMJETNOSTI

§ 1.

Osniva se »Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti« u Zagrebu.

»Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti« u Zagrebu prestaje današnjim danom postojati.

Sva prava i obveze, ciela pokretna i nepokretna imovina »Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti« prelazi na Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Prijenos svih prava upisanih u gruntovnici s imena »Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti« na Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti u Zagrebu ima se obaviti po uredovnoj dužnosti bez svake pristojbe.

§ 2.

Poglavnik će imenovati između dosadašnjih članova ukinute »Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti« u Zagrebu prvih deset članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a jednoga od njih pročelnikom. Njihova je dužnost, da izrade i podnesu Poglavniku na potvrdu pravila Akademije, da mu predlože na potvrdu članove Akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu i da do izbora vode poslove Akademije. Broj članova ustanovljuje se najviše na četrdeset i pet.

§ 3.

Kada Poglavnik odobri pravila i potvrdi izbor daljnjih predloženih članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, sazvat će pročelnik redovnu glavnu skupštinu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Ta skupština izabrat će većinom glasova predsjednika Akademije i ostalo častništvo prema odobrenim pravilima.

Izbor predsjednika odobrava Poglavnik.

§ 4.

Provedenje ove zakonske odredbe povjerava se ministarstvu nastave, a stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.

U Zagrebu, dne 12. srpnja 1941.

Poglavnik

Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić v. r.

Broj CXC-696-Z. p.-1941.

Ministar nastave:

Dr. Mile Budak v. r.

Napomena. Ova je zakonska odredba proglašena u Narodnim novinama od 15. srpnja 1941. br: 76.

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

UPRAVA

u godini 1942.

Predsjednik:

Dr. Tomo Matić

Podpredsjednik:

Dr. Stjepan Škreb

Književni tajnik:

Dr. Ljubo Karaman

Gospodarski tajnik:

Dr. Franjo Fancev († 31. III. 1943.)

Zamjenik gospodarskoga tajnika

(od 19. XI. 1942.):

Dr. Miroslav Šantek

RAZREDI

Predstojnik poviestno-jezikoslovnoga razreda:

Dr. Stjepan Ivšić

Predstojnik filozofsko-pravnoga razreda:

Dr. Edo Lovrić

Predstojnik matematičko-prirodoslovnoga razreda:

Dr. Artur Gavazzi

Predstojnik umjetničkoga razreda:

Dr. Božidar Širola

USTANOVE

Upravitelj knjižnice i arhiva:

Dr. Stjepan Ivšić

Pomoćni knjižničar:

Matiša Bogutovac

Upravitelj Strossmayerove galerije slika:

Dr. Artur Schneider

Akademijska pisarnica

Predstojnik: *Dr. Miroslav Šantek*

Poslovođa: *Fran Barbalić*

Pomoćnik književnoga tajnika: *Antun Djamić*

Podvornici: *Marko Hećimović i August Hofman*

ODBORI

Nadzorni gospodarski odbor:

Pročelnik:

Dr. Stanko Hondl

Članovi:

Dr. Željko Marković

Dr. Božidar Širola

Zamjenici:

Franjo Dugan

Vladoje Dukat

Odbor za knjižnicu i arhiv:

Predsjednik Akademije, upravitelj knjižnice i arhiva i razredni predstojnici.

Odbor za Strossmayerovu galeriju slika:

Predsjednik Akademije

Ljubo Babić

Mirko Rački

Dr. Ljubo Karaman

Dr. Artur Schneider

Dr. Vinko Krišković

Dr. Ante Šercer

Dr. Božidar Širola

**Odbor za sakupljanje i izdavanje poviestnih, poviestno-pravnih
i književnih spomenika:**

<i>Vladoje Dukat</i>	<i>Dr. Stjepan Ivšić</i>
<i>Dr. Franjo Fancev</i>	<i>Dr. Mihajlo Lanović</i>
<i>Dr. Ljudmil Hauptmann</i>	<i>Dr. Tomo Matić</i>

Odbor za hrvatska narječja:

<i>Dr. Dragutin Boranić</i>	<i>Dr. Stjepan Ivšić</i>
<i>Dr. Franjo Fancev</i>	<i>Stjepan Pavičić</i>

Odbor za folklor:

<i>Dr. Dragutin Boranić</i>	<i>Stjepan Pavičić</i>
<i>Dr. Milovan Gavazzi</i>	<i>Dr. Božidar Širola</i>
<i>Dr. Stjepan Ivšić</i>	<i>Dr. Stjepan Tropsch</i>

Odbor za iztraživanje hrvatskih naselja:

<i>Dr. Franjo Fancev</i>	<i>Dr. Ljudmil Hauptmann</i>
<i>Dr. Milovan Gavazzi</i>	<i>Dr. Stjepan Ivšić</i>

Odbor za orientalnu zbirku:

<i>Dr. Ljudmil Hauptmann</i>	<i>Hamdija Kreševljaković</i>
<i>Dr. Stjepan Ivšić</i>	<i>Dr. Artur Schneider</i>

Odbor za iztraživanje zemlje:

<i>Dr. Krunoslav Babić</i>	<i>Dr. Željko Marković</i>
<i>Dr. Artur Gavazzi</i>	<i>Dr. Ante Šercer</i>
<i>Dr. Mihovio Gračanin</i>	<i>Dr. Stjepan Škreb</i>
<i>Dr. Stanko Hondl</i>	<i>Dr. Ivan Pevalek</i>

Odbor za izdavanje knjižnice za obću naobrazbu:

<i>Dr. Dragutin Boranić</i>	<i>Vladimir Nazor</i>
<i>Vladoje Dukat</i>	<i>Dr. Artur Schneider</i>
<i>Dr. Mihovio Gračanin</i>	<i>Dr. Miroslav Šantek</i>
<i>Dr. Stanko Hondl</i>	<i>Dr. Stjepan Zimmermann</i>

ČLANOVI**U razredu poviestno-jezikoslovnom****Pravi članovi:**

1. *Dr. Tomo Matić*, srednjoškolski ravnatelj u m. u Zagrebu (12. VII. 1941.)
2. *Dr. Stjepan Ivšić*, sveučilišni profesor u Zagrebu (12. VII. 1941.), predstojnik razreda.
3. *Dr. Ljubo Karaman*, upravitelj konzervatorskoga ureda u m. u Zagrebu (12. VII. 1941.)
4. *Hamdija Kreševljaković*, profesor trgovačke škole u Sarajevu (30. XII. 1941.)
5. *Dr. Dragutin Boranić*, sveučilišni profesor u m. u Zagrebu (30. XII. 1941.)
6. *Vladoje Dukat*, nadzornik srednjih škola u m. u Zagrebu (30. XII. 1941.)
7. *Dr. Ljudmil Hauptmann*, sveučilišni profesor u Zagrebu (30. XII. 1941.)

U razredu filozofsko-pravnom**Pravi članovi:**

1. *Dr. Stjepan Zimmermann*, sveučilišni profesor u Zagrebu (12. VII. 1941.)
2. *Dr. Ivan Maurović*, sveučilišni profesor u Zagrebu (12. VII. 1941.)
3. *Dr. Vinko Krišković*, sveučilišni profesor u m. u Zagrebu (30. XII. 1941.)
4. *Dr. Edo Lovrić*, sveučilišni profesor u m. u Zagrebu (30. XII. 1941.), predstojnik razreda.
5. *Dr. Miroslav Šantek*, sveučilišni profesor u Zagrebu (30. XII. 1941.)
6. *Dr. Mihajlo Lanović*, sveučilišni profesor u Zagrebu (30. XII. 1941.)

U razredu matematičko-prirodoslovnom

1. *Dr. Stanko Hondl*, sveučilištni profesor u Zagrebu (12. VII. 1941.)
2. *Dr. Stjepan Škreb*, sveučilištni profesor u Zagrebu (12. VII. 1941.)
3. *Dr. Artur Gavazzi*, sveučilištni profesor u m. u Zagrebu (30. XII. 1941.), predstojnik razreda.
4. *Dr. Željko Marković*, sveučilištni profesor u Zagrebu (30. XII. 1941.)
5. *Dr. Ante Šercer*, sveučilištni profesor u Zagrebu (30. XII. 1941.)
6. *Dr. Krunoslav Babić*, sveučilištni profesor u Zagrebu (30. XII. 1941.)
7. *Dr. Mihovio Gračanin*, sveučilištni profesor u Zagrebu (30. XII. 1941.)

U razredu umjetničkom

1. *Mirko Rački*, akademski slikar u Zagrebu (12. VII. 1941.)
2. *Franjo Dugan*, rektor Akademije glasbe u m. u Zagrebu (12. VII. 1941.)
3. *Dr. Božidar Širola*, upravitelj Hrvatskog drž. etnografskoga muzeja u Zagrebu (30. XII. 1941.), predstojnik razreda.
4. *Vladimir Nazor*, ravnatelj realne gimnazije u m. u Zagrebu (30. XII. 1941.)
5. *Dr. Mile Budak*, opunomoćeni ministar i poslanik u Berlinu (30. XII. 1941.)
6. *Ljubo Babić*, profesor Akademije likovnih umjetnosti (30. XII. 1941.)

POKOJNICI

(od g. 1866. do 31. III. 1943.)

Pokrovitelji:

1. *Dr. Josip Juraj Strossmayer*, biskup bosanski i sriemski i t. d.; pokrovitelj Akademije od god. 1867.—1905. † 8. travnja 1905. u Đakovu.
2. *Dr. Antun Bauer*, red. pravi član i t. d., nadbiskup zagrebački, metropolita hrvatski, pokrovitelj Akademije od god. 1915.—1937. † 7. prosinca 1937. u Zagrebu.

Predsjednici:

1. *Dr. Franjo Rački*, kanonik prvostolne crkve zagrebačke i opat; pravi član 12. III. (9. V.) 1866.; predstojnik histor.-filol. razreda 25. VII. 1866.; predsjednik Akademije 26. VII. 1866.—1886. † 13. II. 1894. u Zagrebu.
2. *Dr. Pavao Mubić*, predstojnik odjela za bogoštovlje i nastavu izv. sl.; pravi član i predstojnik filozof.-jurid. razreda 23. XI. 1867.; predsjednik Akademije 5. XII. 1887.—1890. † 17. X. 1897. u Zagrebu.
3. *Josip Torbar*, umir. ravnatelj realke; pravi član 12. III. 1866.; predsjednik Akademije 17. XII. 1890.—1900. † 26. XII. 1900. u Zagrebu.
4. *Dr. Tade Smičiklas*, umir. sveučilišni profesor; pravi član 21. XI. 1883.; predsjednik Akademije 15. XII. 1900.—1914. † 8. VI. 1914. u Zagrebu.
5. *Dr. Vladimir Mažuranić*, umir. predsjednik Banskoga stola; pravi član 11. III. 1910.; predsjednik Akademije 16. V. 1918.—25. IV. 1921. † 17. I. 1928. u Zagrebu.
6. *Dr. Gustav Janeček*, umir. sveučilišni profesor; pravi član 7. XII. 1887.; predsjednik Akademije 25. IV. 1921. do 14. VI. 1924. † 2. IX. 1929. u Zagrebu.
7. *Dr. Tomislav Maretić*, um. sveučilišni profesor, (21. XII. 1886.) 4. XII. 1890. Od 20. V. 1915. do 16. V. 1918. predsjednik Akademije; od 1919. do 1928. predstojnik razreda hist.-filol. † 15. I. 1938. u Zagrebu.
8. *Dr. Gavro Manojlović*, um. sveučilišni profesor; pravi član 18. III. 1908.; predsjednik Akademije od 15. VI. 1924. do 31. V. 1933.; od 10. X. 1909. do 24. IV. 1919. književni tajnik Akademije. † 1. XI. 1939. u Zagrebu.

Počastni članovi:

1. *Dr. August Schleicher*, sveučilišni profesor, 25. VII. 1867. † 6. VII. 1868. u Jeni.
2. *Dr. Jan Emanuel Purkině*, sveučilišni profesor, 25. VII. 1867. † 28. VII. 1869. u Pragu.
3. *Karlo Jaromír Erben*, arhivar, 21. X. 1870. † 21. XI. 1870. u Pragu.
4. *Mihajlo Petrović Pogodin*, c. ruski drž. savjetnik i sveučilišni profesor, 11. VII. 1867. † 20. XII. 1875. u Moskvi.
5. *Dr. Franjo Palacký*, historiograf kraljevine Češke, 25. VII. 1867. † 26. V. 1876. u Pragu.
6. *Jovan Gavrilović*, bivši regent kneževine Srbije, 25. VII. 1867. † 10. VIII. 1877. u Beogradu.
7. *Roberto Visiani*, senator kraljevine Italije i sveučilišni profesor, 20. XI. 1876. † 4. V. 1878. u Padovi.
8. *Ismael Ivanović Sreznevski*, sveučilišni profesor, 25. VII. 1867. † 20. II. 1880. u Petrogradu.
9. *Dr. Ami Boué*, geolog, 25. X. 1870. † 22. XI. 1881. u Beču.
10. *Aleksandar Vaclav Maciejowski*, sveučilišni profesor, 25. VII. 1867. † 10. II. 1883. u Varšavi.

11. *Ivan Kukuljević Sakcinski*, umir. veliki župan, (pravi član 9. V. 1866.); 21. XI. 1886. † 1. VIII. 1889. u Puhakovcu.
12. *Dr. Franjo Miklošić*, umir. sveučilištni profesor, 25. VII. 1867. † 7. III. 1891. u Beču.
13. *Stjepan Schulzer Müngenburžki*, c. kr. umir. satnik, (član dopisnik 5. II. 1882.); 16. XII. 1885. † 5. II. 1892. u Vinkovcima.
14. *Jakub Karlović Grot*, c. ruski tajni savjetnik i podpredsjednik Carske akademije nauka, 21. X. 1879. † 5. VI. 1893. u Petrogradu.
15. *Dr. Dionizije Stur*, ravnatelj C. kr. geološkoga zavoda, (član dopisnik 25. VII. 1867.); 16. XII. 1885. † 9. X. 1893. u Beču.
16. *Ivan K. Rossi*, commendatore, predstojnik vatikanskih muzeja, 4. XII. 1890. † 10. IX. 1894. u Rimu.
17. *Aristo Aristović Kunik*, c. ruski tajni savjetnik i akademik, 24. X. 1870. † 30. I. 1899. u Petrogradu.
18. *Fra Grga Martić*, »lector iubilatus« bosanskih oo. Franjevaca, 11. XII. 1902. † 30. VIII. 1905. u Kreševu.
19. *Dimitrije Ivanović Mendelejev*, c. ruski pravi državni savjetnik, umir. sveučilištni profesor, 5. XII. 1882. † 2. II. 1907. u Petrogradu.
20. *Ivan vitez Trnski*, umir. c. i kr. pukovnik i kr. veliki župan, 14. XII. 1899. † 30. VI. 1910. u Zagrebu.
21. *Dr. Antonin Frič*, umir. sveučilištni profesor, 12. XII. 1893. † 15. XI. 1913. u Pragu.
22. *Dr. Franjo Iveković*, kanonik prvostolne crkve zagrebačke, 12. XII. 1901. † 2. III. 1914. u Zagrebu.
23. *Ivan pl. Zajc*, umir. ravnatelj Hrv. zem. glasnogovorničkoga zavoda i opere Hrv. zem. kazališta, 18. IV. 1912. † 16. XII. 1914. u Zagrebu.
24. *Dr. Nikola pl. Tomašec*, c. i kr. pravi tajni savjetnik, ban kraljevinâ Hrvatske, Slavonije i Dalmacije izv. sl., 13. V. 1916. † 29. V. 1916. u Trešćerovcu.
25. *Celestin Medović*, slikar, 24. IV. 1919. † 27. I. 1920. u Sarajevu.
26. *Vlaho Bukovac*, slikar, profesor u slikarskoj akademiji, 24. IV. 1919. † 24. IV. 1922. u Pragu.
27. *Josip Stritar*, književnik, 24. IV. 1919. † 15. XI. 1923. u Rogatačkoj Slatini.
28. *Aleksa Šantić*, književnik, 24. IV. 1919. † 2. II. 1924. u Mostaru.
29. *Dr. don Frano Bulić*, um. gimn. ravnatelj, um. ravnatelj Arheološkoga muzeja u Splitu, 15. XII. 1898. † 30. VII. 1934. u Zagrebu.
30. *Ljubo Babić Đalski*, književnik, um. veliki župan, 24. IV. 1919. † 6. II. 1935. u Gredicama.
31. *Matej Hubad*, glasbenik, 24. IV. 1919. † 2. V. 1937. u Ljubljani.
32. *Dr. Tomaš G. Masaryk*, bivši predsjednik Čehoslovačke republike, 3. III. 1930. † 14. IX. 1937. u Pragu.
33. *Alfons M. Mucha*, slikar, 30. V. 1930. † 8. I. 1939. u Pragu.

U razredu poviestno-jezikoslovnom

Pravi članovi:

1. *Ivan Berčić*, profesor, 25. VII. 1867. † 24. V. 1870. u Zadru.
2. *Fran Kurelac*, književnik, 25. VII. 1867. † 18. VI. 1874. u Zagrebu.
3. *Matija Mesić*, sveučilištni profesor, 1. I. 1867. † 5. XII. 1878. u Zagrebu.
4. *Dr. Đuro Daničić*, profesor Velike škole u Beogradu, 1. I. 1867. † 15. XI. 1882. u Zagrebu.
5. *Dr. Lavoslav Geitler*, sveučilištni profesor u Zagrebu, 23. XI. 1874. † 2. VI. 1885. u Beču.
6. *Dr. Franjo Rački*, kanonik prvostolne crkve zagrebačke i opat; pravi član 12. III. (9. V.) 1866.; predsjednik Akademije 26. VII. 1866. do 1886. † 13. II. 1894. u Zagrebu.
7. *Šime Ljubić*, umir. ravnatelj Arheološkoga muzeja u Zagrebu, 29. XI. 1867. † 19. X. 1896. u Starom Gradu na Hvaru.

8. *Matija Valjavec*, umir. gimnazijski profesor, 20. XI. 1876. † 15. III. 1897. u Zagrebu.
9. *Dr. Petar Matković*, umir. sveučilišni profesor u Zagrebu, 25. VII. 1867. † 26. III. 1898. u Beču.
10. *Dr. Franjo Maixner*, kr. zemaljski nadzornik za srednje škole, 5. XII. 1882. † 2. III. 1903. u Zagrebu.
11. *Dr. Milivoj Šrepel*, sveučilišni prof., 4. XII. 1890. † 23. II. 1905. u Zagrebu.
12. *Ivan Tkalčić*, nadarbenik prvostolne crkve zagrebačke, 22. XI. 1875. † 11. V. 1905. u Zagrebu.
13. *Natko Nodilo*, umir. sveučilišni profesor, 21. XI. 1883. † 21. V. 1912. u Zagrebu.
14. *Armin Pavić*, predstojnik odjela za bogoštovlje i nastavu kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlade izv. sl., 23. XI. 1874. † 11. II. 1914. u Zagrebu.
15. *Dr. Tade Smičiklas*, umir. sveučilišni profesor, pravi član 21. XI. 1883.; predsjednik Akademije 15. XII. 1900.—1914. † 8. VI. 1914. u Zagrebu.
16. *Pero Budmani*, umir. gimnazijski profesor u Zagrebu, 12. III. 1886. † 27. XII. 1914. u Castel-Ferrettiju.
17. *Dr. Vatroslav Jagić*, umir. sveučilišni profesor, 12. III. 1866. † 5. VIII. 1923. u Beču; sahranjen 12. VIII. 1923. u Varaždinu.
18. *Dr. Dane Gruber*, umir. gimnazijski ravnatelj, sveučilišni privatni docent i naslovni izvanredni sveučilišni profesor, (12. XII. 1901.), izv. pravi član 14. VI. 1924. † 21. III. 1927. u Zagrebu.
19. *Dr. Đuro Körbler*, sveučilišni profesor, (18. III. 1908.), 20. V. 1915. † 4. XI. 1927. u Zagrebu.
20. *Dr. Vjekoslav Klaić*, umir. sveučilišni profesor, (12. XII. 1893.), 7. XII. 1896. † 1. VII. 1928. u Zagrebu.
21. *Dr. Tomislav Maretić*, um. sveučilišni profesor, (21. XII. 1886.), 4. XII. 1890. Od 20. V. 1915. do 16. V. 1918. predsjednik Akademije; od 1919. do 1928. predstojnik razreda hist.-filol. † 15. I. 1938. u Zagrebu.
22. *Dr. August Musić*, um. sveučilišni profesor, (7. XII. 1892.). Od 11. XII. 1902. do 10. X. 1909. književni tajnik; od 10. X. 1909. do 13. V. 1916. gospodarski tajnik; od 16. XII. 1897. do 6. IV. 1922. knjižničar Akademije; od 1929. do 1933. predstojnik razreda. † 26. VII. 1938. u Zagrebu.
23. *Dr. Gavro Manojlović*, um. sveučilišni profesor, (18. IV. 1908.). Od 15. VI. 1924. do 31. V. 1933. predsjednik Akademije; od 10. X. 1909. do 24. IV. 1919. književni tajnik Akademije. † 1. XI. 1939.
24. *Dr. Ferdo pl. Šišić*, sveučilišni profesor, (10. XII. 1903.), 11. III. 1911. † 21. I. 1940. u Zagrebu.
25. *Dr. Milan Rešetar*, sveučilišni profesor u m., (17. XII. 1896.), 14. VI. 1924. † 14. I. 1942. u Firenzi.
26. *Dr. Franjo Fancev*, sveučilišni profesor, (25. VI. 1925.), 7. VI. 1940. † 31. III. 1943. u Zagrebu.

Članovi dopisnici:

1. *Vinko Pacel*, tajnik kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade, 25. VII. 1867. † 1870. u Karlovcu.
2. *Ivan Erazmo Vocel*, sveučilišni profesor, 24. X. 1870. † 17. IX. 1871. u Pragu.
3. *Aleksandar F. Gilferding*, drž. podtajnik c. ruskoga ministarstva, 25. VII. 1867. † 2. VII. 1872. u Petrogradu.
4. *Kapiton Nevostrujev*, profesor Duhovne akademije, 24. X. 1870. † 1873. u Moskvi.
5. *Dr. Janko Šafařík*, član Srp. državnoga savjeta, 25. VII. 1867. † 20. VII. 1876. u Beogradu.
6. *August Bielowski*, poljski historiograf, 25. VII. 1867. † 10. XI. 1876. u Lavovu.

7. *Sergije Mihajlović Solovjev*, c. ruski tajni savjetnik, sveučilišni profesor, 25. VII. 1867. † 16. X. 1879. u Moskvi.
8. *A. A. Kotljarevski*, sveučilišni profesor, 24. X. 1870. † 11. X. 1881. u Kijevu.
9. *Nikola Ivanić Kostomarov*, član arheografske komisije, 24. X. 1870. † 19. IV. 1885. u Petrogradu.
10. *Aleksandar Vasiljević Gorski*, rektor Duhovne akademije, 24. X. 1870. † 23. X. 1885. u Moskvi.
11. *Petar Aleksijević Lavrovski*, c. ruski ministar prosvjete, 24. X. 1870. † 19. II. 1886. u Petrogradu.
12. *Josip Jireček*, c. kr. austrijski ministar za bogoštovlje i nastavu izv. sl., predsjednik Češkoga učenoga društva, 25. VII. 1867. † 25. XI. 1888. u Pragu.
13. *Radoslav Lopašić*, umir. tajnik kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlade, 21. XI. 1883. † 25. IV. 1893. u Zagrebu.
14. *Dr. Ivan Broz*, gimnazijski profesor, 7. XII. 1892. † 25. XII. 1893. u Zagrebu.
15. *A. Pavinski*, sveučilišni profesor, 4. XII. 1890. † 26. VIII. 1896. u Varšavi.
16. *Dr. Ivan Crnčić*, nadpop. zavoda sv. Jeronima, 5. XII. 1882. † 7. I. 1897. u Rimu.
17. *O. Euzebije Fermendžin*, analist reda oo. Franjevaca, 4. XII. 1890. † 25. VI. 1897. u Našicama.
18. *Nikifor Dučić*, arhimandrit, 4. XII. 1890. † 6. III. 1900. u Beogradu.
19. *Dr. Ernest Dümmler*, umir. sveučilišni profesor u Berlinu, 25. VII. 1867. † 11. IX. 1902. u Friedrichsrodi.
20. *Pera P. Đorđević*, državni savjetnik i senator, 25. VII. 1867. † 18. XI. 1902. u Beogradu.
21. *Jan Kartowicz*, urednik »Wisła«, 15. XII. 1898. † 14. VI. 1903. u Varšavi.
22. *Martin Hattala*, umir. sveučilišni profesor, 25. VII. 1867. † 11. XII. 1903. u Pragu.
23. *Dr. Vaclav V. vitez Tomek*, umir. sveučilišni profesor, 25. VII. 1867. † 12. VI. 1905. u Pragu.
24. *Dr. Grgur Krek*, umir. sveučilišni profesor, 3. XII. 1888. † 2. VIII. 1905. u Grazu.
25. *Ilarion Ruvarac*, arhimandrit, 3. XII. 1888. † 21. VIII. 1905. u Grgetegu.
26. *Marin Drinov*, sveučilišni profesor, 21. XI. 1879. † 14. III. 1906. u Harkovu.
27. *Aleksandar N. Veselovski*, sveučilišni profesor, 12. XII. 1893. † 23. X. 1906. u Petrogradu.
28. *Luka Zore*, upravitelj gimnazijski, 5. XII. 1882. † 9. XII. 1906. na Cetinju.
29. *Milan Đ. Miličević*, umir. državni savjetnik, 21. XI. 1873. † 17. XI. 1908. u Beogradu.
30. *Dr. August Leskien*, sveučilišni profesor, 21. XII. 1883. † 20. IX. 1916. u Leipzigu.
31. *Dr. Konstantin Jireček*, c. kr. dvorski savjetnik, sveučilišni profesor, 27. XI. 1889. † 10. I. 1918. u Beču.
32. *Ljubomir Kovačević*, ministar prosvjete izv. sl., tajnik Srpske kralj. akademije, 6. III. 1911. † 2. XII. 1918. u Vrnjačkoj Banji.
33. *Timofej D. Florinski*, sveučilišni profesor, 4. XII. 1890. † od ubilačke ruke 15. (2.) V. 1919. u Kijevu.
34. *Aleksej Aleksandrović Šabmatov*, pravni državni savjetnik, 16. III. 1911. † 15. VIII. 1920. u Petrogradu.
35. *Dr. Oskar Asboth*, sveučilišni profesor, 14. III. 1907. † 1920. u Budimpešti.
36. *Dr. Karlo pl. Horvat*, sveučilišni profesor, 16. III. 1911. † 24. IX. 1920. u Zagrebu.
37. *Dr. Tihomir Ostojić*, sveučilišni profesor u Skoplju, 25. V. 1920. † 18. X. 1921. u Beču.
38. *Ivan Milčetić*, umir. gimnazijski profesor, 12. XII. 1892. † 26. X. 1921. u Varaždinu.
39. *Dr. Luka Jelić*, umir. profesor bogoslovije u Zadru, 11. XII. 1902. † 3. II. 1922. u Kaštelu Starom.

40. *Dr. Louis Leger*, profesor u »Collège de France«, 21. XI. 1870. † 30. IV. 1923. u Parizu.
41. *Makso Pleteršnik*, umir. gimnazijski profesor u Ljubljani, 14. X. 1899. † 13. X. 1923. u Pišecima kod Brežaca.
42. *Dr. Vilmos Fráknói*, podpredsjednik Madžarske akademije znanosti i upravitelj Madžarskoga historijskog instituta u Rimu, 14. III. 1907. † 1923. u Pešti.
43. *Dr. Franjo Kos*, umirovljeni profesor ženske učiteljske škole, 16. III. 1911. † 14. III. 1924. u Ljubljani.
44. *Josip Gelcich*, umirovljeni profesor Pomorske akademije, 12. XII. 1893. † 4. II. 1925. u Trstu.
45. *Dr. Vaclav Vondrák*, sveuč. profesor, 25. VI. 1925. † 13. VIII. 1925. u Pragu.
46. *Dr. Stanislav Smolka*, sveučilištni profesor, 15. XII. 1898. † 1926. u Varšavi.
47. *Dr. Ivan Šišmanov*, sveuč. profesor u Sofiji, 15. XII. 1898. † 23. VI. 1928. u Oslo-u.
48. *Teodor I. Uspenski*, ravnatelj Ruskoga arheološkoga instituta u Carigradu, 4. XII. 1890. † 10. IX. 1928. u Leningradu.
49. *Dr. Ludovik Pastor*, ravnatelj Austrijskog hist. instituta u Rimu, austrijski poslanik kod Vatikana, 14. III. 1907. † 1. X. 1928. u Rimu.
50. *Dr. Josip Brunšmid*, sveučilištni profesor, 4. XII. 1899. Od 1902. do 1920. ravnatelj Strossmayerove galerije slika. † 29. X. 1929. u Zagrebu.
51. *Dr. Petar Aleksejevič Lavrov*, sveučilištni profesor, 16. III. 1911. † 27. XI. 1929. u Leningradu.
52. *Ljuba Stojanović*, ministar izv. sl., 6. IV. 1922. † 16. VI. 1930. u Pragu.
53. *Dr. Julijan Jelenić*, sveuč. profesor, 20. VI. 1931. † 5. VIII. 1931. u Zagrebu.
54. *Čedomilj Mijatović*, umir. srbski kr. poslanik, 24. XI. 1873. † 14. V. 1932. u Londonu.
55. *Dr. Ernest Muka*, studijski savjetnik, umir. profesor i gimnazijski konrektor, 17. XII. 1896. † 10. X. 1932. u Budyšinu.
56. *Dr. Đuro Polívka*, sveuč. profesor, 10. XII. 1903. † 22. III. 1933. u Pragu.
57. *Dr. Jan Rozwadowski*, sveučilištni profesor, 5. VII. 1928. † 14. III. 1935. u Krakovu.
58. *Dr. Vasil N. Zlatarski*, sveuč. profesor, 4. V. 1929. † 15. XII. 1935. u Sofiji.
59. *Rudolf Strohal*, um. gimnazijski ravnatelj, 12. XII. 1901. † 21. III. 1936. u Zagrebu.
60. *Antoine Meillet*, profesor u »Collège de France«, 14. VI. 1924. † 22. IX. 1936. u Parizu.
61. *Dr. Ljubomir Miletić*, sveuč. profesor, 13. XII. 1900. † 1. VI. 1937. u Sofiji.
62. *Dr. Jaroslav Bidlo*, sveuč. profesor, 5. VII. 1928. † 1. XII. 1937. u Pragu.
63. *Milorad Medini*, tajnik Trgovačko-obrtničke komore, 14. III. 1907. † 19. IX. 1938. u Dubrovniku.
64. *Eugène vicomte de Guichen*, diplomatski pisac, 27. VI. 1932. † 9. X. 1938. u Parizu.
65. *Dr. Pavle Popović*, sveučilištni profesor, 25. IV. 1921. † 4. VI. 1939.
66. *Marcel Kušar*, umir. gimnazijski profesor, 7. XII. 1896. † 2. XII. 1940. u Rabu.

U razredu filozofsko-pravnom

Pravi članovi:

1. *Dr. Božidar Petranović*, c. kr. dvorski savjetnik i prisjednik prizivnoga suda u Zadru, 25. VII. 1876. † 12. IX. 1874. u Mlecima.
2. *Dr. Jovan Subotić*, odvjetnik, 12. III. 1866. † 28. I. 1886. u Zemunu.
3. *Janko Jurković*, odsječni savjetnik kr.-hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade, 25. VII. 1867. † 20. III. 1889. u Zagrebu.

4. *Adolf Veber*, kanonik prvostolne crkve zagrebačke, 12. III. 1866. † 6. VIII. 1889. u Zagrebu.
5. *Dr. Mirko Šuhaj*, viećnik kr. stola sedmorice, 7. XII. 1866. † 30. XI. 1889. u Budimpešti.
6. *Dr. Blaž Lorković*, sveuč. profesor, 4. XII. 1890. † 17. II. 1892. u Zagrebu.
7. *Mirko Bogović*, umirovljeni kr. ministarski savjetnik, 12. III. 1866. † 4. V. 1893. u Zagrebu.
8. *Dr. Pavao Muhic*, predstojnik odjela za bogoštovlje i nastavu kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlade izv. sl.; predsjednik Akademije 5. XII. 1887.—1890. † 17. X. 1897. u Zagrebu.
9. *Dr. Kosta Vojnović*, umirovljeni sveučilišni profesor u Zagrebu, 4. XII. 1890. † 20. V. 1903. u Dubrovniku.
10. *Dr. Valtazar Bogišić*, crnogorski ministar izv. sl., 25. VII. 1867. † 24. IV. 1908. na Rieci.
11. *Dr. Fran Vrbanić*, sveuč. profesor, 21. XI. 1886. † 26. VIII. 1909. u Zagrebu.
12. *Dr. Jaromir Haněl*, c. kr. dvorski savjetnik i sveučilišni profesor u Pragu, 21. XI. 1874. † 20. IX. 1910. u Znojmu.
13. *Milovan Zoričić*, ravnatelj kr. statističkog ureda, (22. XII. 1891.), 12. XII. 1893. † 30. X. 1912. u Zagrebu.
14. *Dr. Franjo pl. Marković*, sveučilišni profesor, (24. XI. 1873.), 20. XI. 1876. † 15. IX. 1914. u Zagrebu.
15. *Dr. Ivan Strohal*, viećnik kralj. banskoga stola i sveučilišni priv. docent, 18. IV. 1912. † 8. XII. 1917. u Zagrebu.
16. *Dr. Milan Kreser*, zamjenik direktora državne statistike, 16. V. 1918. † 18. I. 1924. u Beogradu.
17. *Dr. Milivoj Maurović*, sveučilišni profesor, 20. V. 1915. † 1. II. 1926. u Zagrebu.
18. *Dr. Vladimir Mažuranić*, umirov. predsjednik Banskoga stola, 11. III. 1910.; predsjednik Akademije 16. V. 1918.—25. IV. 1921. † 17. I. 1927. u Zagrebu.
19. *Dr. Antun Bauer*, nadbiskup, pokrovitelj Akademije 1915.—1937. (17. XII. 1896.), 14. XII. 1899. † 7. XII. 1937. u Zagrebu.
20. *Dr. Stjepan Matičević*, sveučilišni profesor, (14. V. 1924.) 30. V. 1930. † 16. II. 1940. u Zagrebu.
21. *Dr. Đuro Arnold*, sveuč. profesor u m., (27. XII. 1891.) 14. XII. 1899. † 22. II. 1941.

Članovi dopisnici:

1. *Miloš Popović*, pisac, 25. VII. 1867. † 8. VIII. 1879. u Beogradu.
2. *Medo knez Pucić*, vlastelin, 25. VII. 1867. † 1. VII. 1882. u Dubrovniku.
3. *Dr. Romualdo Hube*, c. ruski pravi tajni savjetnik i senator, 22. XI. 1875. † 10. V. 1890. u Varšavi.
4. *Dr. Gustav Wenzel*, umir. sveučilišni profesor i član velikaške kuće ugarske, 25. VII. 1867. † 24. XI. 1891. u Budimpešti.
5. *Vaclav Brandl*, zem. arhivar, 24. X. 1870. † 5. XII. 1901. u Brnu.
6. *Matija Ban*, umirovljeni činovnik u ministarstvu spoljašnjih djela, 25. VII. 1867. † 14. III. 1903. u Beogradu.
7. *Luka Zima*, umir. gimn. profesor, 5. XII. 1882. † 16. III. 1906. u Varaždinu.
8. *Dr. Marijan Derenčin*, odjelni predstojnik kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlade izv. sl. i odvjetnik, 27. XI. 1889. † 8. II. 1908. u Zagrebu.
9. *Dr. Hermenegild vitez Jireček*, odsječni predstojnik c. kr. austrijskoga ministarstva izv. sl., 27. VII. 1867. † 30. XII. 1909. u Vysokom Mytu.
10. *Dr. Alfred Jensen*, član Nobelova instituta Švedske akademije nauka u Stockholmu, 18. III. 1908. † 16. IX. 1920. u Beču.
11. *Dr. Ladislav Polić*, sveuč. profesor, 25. VI. 1925. † 8. XI. 1927. u Zagrebu.
12. *Dr. Ernest Miler*, sveučilišni profesor, 27. V. 1927. † 9. X. 1928. u Zagrebu.
13. *Dr. Karel Kadlec*, sveuč. profesor, 18. III. 1909. † 4. XII. 1928. u Pragu.

14. *Dr. Oswald Marijan Balzer*, sveuč. profesor, 25. VI. 1925. † 11. I. 1933. u Lavovu.
15. *Dr. Paul Collinet*, sveuč. profesor, 31. V. 1933. † 5. XII. 1938. u Parizu.
16. *Dr. Josip Šilović*, sveuč. profesor, bivši ban Savske banovine, 16. III. 1911. † 9. V. 1939. u Zagrebu.
17. *Dr. Stefan S. Bobčev*, sveučilištni profesor, 18. III. 1909., † 8. IX. 1940. u Sofiji.

U razredu matematičko-prirodoslovnom

Pravi članovi:

1. *Živko Vukasović*, zemaljski školski nadzornik kod c. kr. glavnoga vojnoga zapovjedništva kao vlade za hrvatsko-slavonsku vojnu krajinu, 9. V. 1866. † 10. VIII. 1874. u Zagrebu.
2. *Dr. Janez Bleiweis*, predsjednik Slovenske Matice, 9. V. 1866. † 22. XI. 1881. u Ljubljani.
3. *Dr. Josip Schlosser-Klekovski*, odsječni savjetnik kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlade, 9. V. 1866. † 28. IV. 1882. u Zagrebu.
4. *Ljudevit Vukotinović*, umirovljeni veliki župan, (4. XII. 1866.), 1. I. 1867. † 17. III. 1893. u Zagrebu.
5. *Dr. Đuro Pilar*, sveučilištni profesor, (24. XI. 1873.), 22. X. 1875. † 19. V. 1893. u Zagrebu.
6. *Dr. Bogoslav Šulek*, književnik, 9. V. 1866. † 30. XI. 1895. u Zagrebu.
7. *Josip Torbar*, umir. ravnatelj realke, pravi član 12. III. 1866.; predsjednik Akademije 17. XII. 1890.—1900. † 26. VII. 1900. u Zagrebu.
8. *Spiro Brusina*, umirovljeni sveučilištni profesor, (24. XI. 1870.), 28. XI. 1874. † 21. V. 1908. u Zagrebu.
9. *Dr. Karlo Zahradnik*, c. kr. dvorski savjetnik, profesor Češke politehnike, (21. XI. 1879.), 5. XII. 1882. † 23. IV. 1916. u Brnu.
10. *Dr. Vinko Dvořák*, umirovljeni sveučilištni profesor, (31. XI. 1883.), 7. XII. 1887. † 7. V. 1922. u Zagrebu.
11. *Dr. Juraj Majcen*, sveučilištni profesor, (10. XII. 1903.), 18. III. 1909. † 1. II. 1924. u Zagrebu.
12. *Dr. Mijat Kišpatić*, sveučilištni profesor, (21. XI. 1883.), 7. XII. 1893. † 17. V. 1926. u Zagrebu.
13. *Dr. Gustav Janeček*, sveučilištni profesor, (5. XII. 1882.), 7. XII. 1887. Od 25. IV. 1921. do 14. VI. 1924. predsjednik Akademije. † 8. IX. 1929. u Zagrebu.
14. *Dr. Andrija Mohorovičić*, nasl. sveučilištni profesor, (12. XII. 1893.), 15. XII. 1898. † 18. XII. 1936. u Zagrebu.
15. *Dr. Dragutin Gorjanović-Kramberger*, um. sveučilištni profesor, (22. XII. 1891.), 18. III. 1909. † 22. XII. 1936. u Zagrebu.

Članovi dopisnici:

1. *Erjavec Franjo*, profesor realke, 22. XI. 1875. † 13. I. 1887. u Gorici.
2. *Dr. J. Pančić*, profesor Velike škole, 22. VII. 1867. † 7. III. 1888. u Beogradu.
3. *Dr. Emil Weyr*, sveučilištni profesor, 16. XII. 1885. † 4. XII. 1893. u Beču.
4. *Dr. Bogoslav pl. Jirůš*, sveuč. profesor, 21. XI. 1883. † 16. XI. 1901. u Pragu.
5. *Dr. Franjo Studnička*, c. kr. dvorski savjetnik, sveučilištni profesor, 21. XI. 1883. † 21. II. 1903. u Pragu.
6. *Dr. Eduard Weyr*, c. kr. dvorski savjetnik, profesor Češke politehnike, 4. XII. 1890. † 23. VII. 1903. u Pragu.
7. *Dr. Šimun Šubić*, um. sveuč. profesor, 5. VII. 1867. † 27. VII. 1903. u Gracu.
8. *Dimitrije Nešić*, umir. drž. savjetnik, 4. XII. 1890. † 9. V. 1904. u Beogradu.

9. *Martin Sekulić*, umir. profesor realke, 24. XI. 1873. † 14. IV. 1905. u Zagrebu.
10. *Nikolaj Aleksandrovič Menšutkin*, sveučilištni profesor, 16. XII. 1885. † 5. II. 1907. u Petrogradu.
11. *Đuro Zlatarski*, sveučilištni profesor, 4. XII. 1890. † 21. XI. 1909. u Sofiji.
12. *Dr. Jovan Cvijić*, sveučilištni profesor i predsjednik Srbske kraljevske akademije, 10. XII. 1903. † 16. II. 1927. u Beogradu.
13. *Dr. David Segen*, umirovljeni sveučilištni profesor, 12. XII. 1894. † 29. XII. 1927. u Zagrebu.
14. *Dr. Jan Sobotka*, sveučilištni profesor, 26. IV. 1919. † 11. V. 1931. u Pragu.
15. *Ljudevit Rossi*, umirovljeni major, 5. VII. 1928. † 4. VII. 1932. u Karlovcu.
16. *Sima Lozanić*, um. sveuč. profesor, 12. XII. 1894. † 7. VII. 1935. u Beogradu.
17. *Dr. Lujo Adamović*, priv. sveuč. docent, 14. III. 1907. † 19. VII. 1935. u Dubrovniku.
18. *Dr. Karlo Radoničić*, sveuč. profesor, 30. V. 1930. † 17. XI. 1935. u Zagrebu.
19. *Dr. Jovan Zujović*, um. sveuč. profesor, 16. XII. 1886. † 19. VII. 1936. u Beogradu.
20. *Dr. Milorad Jovičić*, um. profesor Vojne akademije, 14. XII. 1905. † 4. XII. 1937. u Gracu.
21. *Petar S. Pavlović*, direktor Muzeja srbske zemlje, 14. XII. 1905. † 5. VIII. 1938. u Beogradu.
22. *Dr. Franjo Kossmat*, sveučilištni profesor, 8. V. 1937. † 1. XII. 1938. u Leipzigu.

U razredu umjetničkom

Pravi članovi:

1. *Rudolf Valdec*, profesor u Umjetničkoj akademiji, (24. IV. 1919.), 14. VI. 1924. † 1. II. 1929. u Zagrebu.
2. *Klement M. Crnčić*, profesor u Umjetničkoj akademiji, 23. IV. 1919. † 9. XI. 1930. u Zagrebu.
3. *Bela Csikos pl. Sessia*, profesor u Umjetničkoj akademiji, 24. IV. 1919. † 11. II. 1931. u Zagrebu.
4. *Dr. Dragutin Domjanić*, viećnik banskoga stola, 24. IV. 1919. † 7. VI. 1933. u Zagrebu.
5. *Arh. Ćiril M. Iveković*, sveuč. profesor, 6. V. 1922. † 15. VIII. 1933. u Zagrebu.
6. *Dr. don Frano Bulić*, umir. gimn. ravnatelj, umir. ravnatelj Arheološkog muzeja u Splitu, 8. VII. 1926. † 30. VII. 1934. u Zagrebu.
7. *Robert Frangeš Mihanović*, profesor Umjetničke akademije, (24. IV. 1919.) 14. VI. 1924. † 12. I. 1940. u Zagrebu.
8. *Dr. Milivoj Dežman*, liečnik, (5. VII. 1928.) 20. VI. 1931. † 24. VI. 1940. u Zagrebu.
9. *Martin Pilar*, profesor tehničke visoke škole, 24. IV. 1919. † 22. IV. 1942.

Članovi dopisnici:

1. *Ferdo Kovačević*, profesor u Umjetničkoj akademiji, 24. IV. 1919. † 1. IX. 1927. u Zagrebu.
2. *Josip Vancaš Požežki*, arhitekt, 4. V. 1929. † 15. XII. 1932. u Zagrebu.
3. *Vladislav Skoczylas*, profesor Visoke škole liepe umjetnosti, 27. VI. 1933. † 8. IV. 1934. u Varšavi.
4. *Ing. Hugo Ehrlich*, sveuč. profesor, 16. V. 1935. † 21. IX. 1936. u Zagrebu.
5. *Ivana Brlić Mažuranić*, književnica, 8. V. 1937. † 21. IX. 1938. u Zagrebu.

6. *Oton Iveković*, profesor u Umjetničkoj akademiji, 24. IV. 1919. † 4. VII. 1939. u Velikom Taboru.
 7. *Janko Holjac*, sveučilišni profesor, 16. V. 1935. † 28. VII. 1939. u Zagrebu.
 8. *Dr. Branimir Šenoa*, profesor i administr. ravnatelj Umjetničke akademije, b. upravnik Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, 20. VI. 1931. † 5. XII. 1939. u Zagrebu.
 9. *Janko Barle*, kanonik zagrebačke prvostolne crkve, 6. IV. 1922., † 18. II. 1941. u Zagrebu.
-

GLAVNA SKUPŠTINA ZA KONSTITUIRANJE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

25. siječnja 1942.

Prisutni: dr. Krunoslav Babić, Ljubo Babić, dr. Dragutin Boranić, Franjo Dugan, Vladoje Dukat, dr. Franjo Fancev, dr. Artur Gavazzi, dr. Mihovio Gračanin, dr. Ljudmil Hauptmann, dr. Stjepan Ivšić, dr. Ljubo Karaman, dr. Mihajlo Lanović, dr. Edo Lovrić, dr. Tomo Matić, dr. Ivo Maurović, Vladimir Nazor, dr. Miroslav Šantek, dr. Antun Šercer, dr. Božidar Širola, dr. Stjepan Škreb, dr. Stjepan Zimmermann.

Pročitana je i uzeta na znanje zakonska odredba od 12. srpnja 1941., kojom je osnovana Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (v. str. 3.), i Poglavnikova odredba od istoga dana, kojom je imenovao prvih deset članova Akademije, i to:

1. *dra. Tomu Matića*, srednjoškolskoga ravnatelja u m., koji će vršiti službu pročelnika;
2. *Mirka Račkoga*, akademskoga slikara u Zagrebu;
3. *dra. Stjepana Ivšića*, sveuč. profesora u Zagrebu;
4. *dra. Franju Fanceva*, sveuč. profesora u Zagrebu;
5. *dra. Stjepana Zimmermanna*, sveuč. profesora u Zagrebu;
6. *dra. Ivu Maurovića*, sveuč. profesora u Zagrebu;
7. *dra. Stanka Hondla*, sveuč. profesora u Zagrebu;
8. *dra. Stjepana Škreba*, sveuč. profesora u Zagrebu;
9. *dra. Ljubu Karamana*, upravitelja konzervatorskoga ureda u Zagrebu;
10. *Franju Dugana*, profesora Akademije glasbe i kazališne umjetnosti u Zagrebu.

Uzeta su na znanje Pravila, izrađena od deseterice prvih članova i potvrđena od Poglavnika.

Priobćeno je i primljeno na znanje, da su na osnovi zakonske odredbe o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti od prve

desetorice članova izabrani i Poglavnikovom odredbom 30. prosinca 1941., br. U. m. 3071, potvrđeni za članove Akademije:

- dr. Milan Rešetar*, sveuč. profesor u m.;
- dr. Artur Gavazzi*, sveuč. profesor u m.;
- dr. Željko Marković*, sveuč. profesor;
- dr. Antun Šercer*, sveuč. profesor;
- dr. Krunoslav Babić*, sveuč. profesor;
- Martin Pilar*, sveuč. profesor u m.;
- dr. Božidar Širola*, upravitelj Hrvatskog drž. etnografskog muzeja;
- Vladimir Nazor*, upravitelj realne gimnazije u m.;
- dr. Mile Budak*, opunomoćeni ministar i poslanik;
- Hamdija Kreševljaković*, profesor trgovačke škole u m.;
- dr. Vinko Krišković*, sveuč. profesor u m.;
- dr. Edo Lovrić*, sveuč. profesor u m.;
- dr. Miroslav Šantek*, viećnik Stola sedmorice;
- dr. Mihajlo Lanović*, sveuč. profesor;
- dr. Mihovio Gračanin*, sveuč. profesor;
- dr. Dragutin Boranić*, sveuč. profesor u m.;
- Vladoje Dukat*, nadzornik srednjih škola u m.;
- dr. Ljudmil Hauptmann*, sveuč. profesor;
- Ljubo Babić*, profesor Akademije likovnih umjetnosti.

Sa žaljenjem je uzeto na znanje, da je 14. siječnja o. g. preminuo u Firenzi pravi član Hrvatske akademije Milan Rešetar, profesor zagrebačkoga sveučilišta u m.

Sa žaljenjem je primljeno na znanje, da je 17. siječnja o. g. preminuo Vladimir Varićak, profesor zagrebačkoga sveučilišta u m., dugogodišnji član i pročelnik nadzornoga gospodarskog odbora Jugoslavenske akademije.

Prihvaćeno je razvrstavanje članova Hrvatske akademije u razrede, tako da pripadaju:

I. poviestno-jezikoslovnom razredu *D. Boranić*, *V. Dukat*, *F. Fancev*, *Lj. Hauptmann*, *S. Ivšić*, *Lj. Karaman*, *H. Kreševljaković*, *T. Matić* i *M. Rešetar*, koji je poslije potvrde izbora međutim umro 14. o. mj.;

II. filozofsko-pravnom razredu *V. Krišković, M. Lanović, E. Lovrić, I. Maurović, M. Šantek i S. Zimmermann;*

III. matematičko-prirodoslovnom razredu *K. Babić, A. Gavazzi, M. Gračanin, S. Hondl, Ž. Marković, A. Šercer i S. Škreb;*

IV. umjetničkom razredu *Lj. Babić, M. Budak, F. Dugan, V. Nazor, M. Pilar, M. Rački i B. Širola.*

Izabran je za predsjednika Akademije *T. Matić*, a za podpredsjednika *S. Škreb*. Izbor predsjednikov će se prema Pravilima predložiti na potvrdu Poglavniku.

Vršenje tajničkih poslova povjereno je *F. Fancevu* do proračunske glavne skupštine, koja će birati jednoga ili dva tajnika, prema tome kako će se to propisati u novom Poslovniku, koji se ima dotle izraditi.

Za upravitelja knjižnice i arhiva izabran je *S. Ivšić*, a uprava Strossmayerove galerije povjerena je do proračunske glavne skupštine sveuč. profesoru *dru. Arturu Schneideru*.

U nadzorni gospodarski odbor su izabrani za redovne članove *S. Hondl, Ž. Marković i B. Širola*, a za zamjenika *V. Dukat i F. Dugan*.

IZVADCI

iz zapisnika razrednih, odborskih i skupnih sjednica

(od siječnja 1942. do kraja travnja 1943.)

Poviestno-jezikoslovni razred

29. siječnja 1942.

Prisutni: Boranić, Dukat, Fancev, Ivšić, Hauptmann, Karaman, Matić.

Za predstojnika razreda izabran je dr. Stj. Ivšić.

Za člana odbora za Strossmayerovu galeriju slika izabran je dr. Ljubo Karaman.

Za člana odbora za poslovnik izabran je dr. Lj. Hauptmann.

12. svibnja 1942.

Prisutni: Boranić, Dukat, Fancev, Hauptmann, Ivšić, Karaman, Matić.

Od radova, koje je za svoja izdanja bila primila još Jugoslavenska akademija, prima Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ove radnje za dalji postupak:

Jutronić, Naselje i stanovništvo otoka Brača;

Dukat, Bilježke uz Nemčičeve putositnice;

Hauptmann, Podrietlo hrvatskoga plemstva;

Šišić, Poviest Hrvata za kraljeva iz doba Arpadovića;

Šišić, Kako je postala Jugoslavenska Akademija?

G. Novak, Hereza Agostina Capogrossa;

G. Novak, Nobiles, populus et cives, veliko vieće i pučka skupština u Splitu;

Medini, Kako je postao Ljetopis popa Dukljanina;

Milošević, Statut bratovštine sv. Križa u Kotoru;

Vučetić, Pisma dubrovačkih kaluđerica;

Galinec, Prilozi za pripoviest »Gdo se s vragom spajdaši«;

Bogdan-Bijelić, Poslovice iz Dubrovnika i okolice;

Dvoržak, Kako je radio A. G. Matoš?

P. Guberina, Slaganje vremena u francuzkom i ekvivalent u hrvatskom jeziku;

Jardas, Kastavski folklor;

Butorac, Kulturna poviest grada Perasta;

Stojković, Hrvatske narodne pripoviedke razređene po moti-
vima;

Matić, Andrije Kačića Miošića »Razgovor ugodni« i »Ko-
rabljica«;

Matić, Filipa Grabovca »Cvit razgovora«;

Karaman, Buvinove vratnice i drveni kor u Splitu.

26. lipnja 1942.

Prisutni: Boranić, Dukat, Fancev, Hauptmann, Ivšić, Kara-
man, Matić.

Akademik Dukat podnosi uz autoreferat za izdanje u »Radu«
svoju radnju »Ivan Trnski i Šulekovi rječnici.«

Razred predlaže:

1. u odbor za skupljanje i izdavanje poviestnih, poviestno-
pravnih i književnih spomenika akademike Dukata, Fanceva,
Hauptmanna, Ivšića i Matića;

2. u odbor za hrvatska narječja akademike Boranića, Fanceva,
Ivšića i upravitelja gimnazije Stj. Pavičića;

3. u odbor za folklor akademike Boranića, Ivšića, prof. M.
Gavazzia, upravitelja gimnazije Stj. Pavičića i prof. Stj. Tropscha;

4. u odbor za iztraživanje hrvatskih naselja akademike Fan-
ceva, Hauptmanna, Ivšića, Kreševljakovića, prof. M. Gavazzia i
upravitelja gimnazije Stj. Pavičića;

5. u odbor za orientalnu zbirku akademike Hauptmanna,
Ivšića i Kreševljakovića;

6. u odbor za izdavanje knjižnice za obću naobrazbu akade-
mike Boranića i Dukata.

29. kolovoza 1942.

Prisutni: Dukat, Fancev, Ivšić, Karaman, Matić.

Primljena je za štampu u »Radu« radnja pok. člana Akade-
mije Rešetara »Izgovor i pisanje praslav. vokala ě u dugim slog-
vima«.

25. rujna 1942.

Prisutni: Boranić, Dukat, Ivšić, Karaman, Matić.

Zaključeno je, da se zamoli dr. B. Truhelka, ravnatelj Arhiva u Dubrovniku, neka predloži osnovu za izdanje »Monumenta ragusina« od strane Akademije na temelju arhivalne građe u Dubrovniku.

Zaključeno je, da upravitelj knjižnice i arhiva dr. Ivšić predhodno pregleda zbirku pisama, akata i podataka kulturnog, poviestnog i književnog sadržaja, koju su skupili pok. dr. Đuro i dr. Velimir Deželić, a koja se nuđa Akademiji na odkup.

31. listopada 1942.

Prisutni: Dukat, Hauptmann, Ivšić, Karaman, Matić.

Na priedlog čuvara orientalne zbirke Akademije A. Olesnickoga zaključuje se, da Akademija stupi u dodir s nasljednicima pok. prof. Čire Truhelke u pogledu nabave nekih turskih kodeksa u vlastnosti pokojnikove obitelji.

19. siječnja 1943.

Prisutni: Dukat, Hauptmann, Ivšić, Karaman, Matić.

Saobćuje se negativan odgovor dr. B. Truhelke u pogledu nabave turskih kodeksa iz ostavštine pok. dr. Č. Truhelke.

Zaključuje se, da se radnja A. Olesnickoga »Mihajlo Szilágyi i srbska despotija« štampa u Radu 276.

20. ožujka 1943.

Prisutni: Dukat, Hauptmann, Ivšić, Karaman, Matić.

Predlaže se skupnoj sjednici na odobrenje pripomoć u iznosu od 10.000 Kuna prof. D. Kniewaldu za proučavanje liturgijskih kodeksa u Madžarskoj.

Zaključuje se, da se radnja pok. prof. F. Šišića, »Kako je postala Jugoslavenska Akademija« tiska, ako bude g. 1943. slobodne navjere za publikacije razreda, a radnja istog pisca »Hrvatska za Arpadovića« da se tiska u seriji »Djela«, i to što prije.

Zaključuje se uzto, da se donese u Radu 276., koji se upravo tiska, također radnja pok. dr. A. Musića »Injunktiv i konjunktiv«.

Za urednika »Građe za hrvatsku književnost« izabran je akademik Fancev;

za urednika »Starina« akademik Ivšić;

za urednika »Bulletin international«-a I. razreda akademik Dukat.

Filozofsko-pravni razred

29. siečnja 1942.

Prisutni: Krišković, Lanović, Lovrić, Maurović, Šantek, Zimmermann, predsjednik Matić i tajnik Fancev.

Za predstojnika razreda izabran je dr. Stj. Zimmermann, a kad je on zbog bolesti izbor odbio, izabran je dr. E. Lovrić.

Za člana odbora za Strossmayerovu galeriju slika izabran je dr. V. Krišković.

Za člana odbora za poslovník izabran je dr. M. Šantek.

Za člana odbora za ugovor o najmu kuća izabrani su dr. M. Lanović i dr. M. Šantek.

Akademik Zimmermann najavljuje za javnu razrednu sjednicu predavanje: »Kako će filozofija kulture prosuđivati našu sadašnjost?«

12. svibnja 1942.

Prisutni: Lanović, Lovrić, Maurović, Šantek, Zimmermann, predsjednik Matić i tajnik Fancev.

Od radnja, koje je za svoja izdanja bila primila još Jugoslavenska akademija, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti preuzima za tiskanje u »Radu« radnju prof. V. Petza »Problemi pedagogike i sistematike«.

Zaključuje se, da se u naslovu izdanja »Monumenta historico-iuridica Slavorum meridionalium« posljednje dvie rieči zamiene riečju »Croatorum«.

25. lipnja 1942.

Prisutni: Lanović, Maurović, Šantek, Zimmermann i tajnik Fancev.

Razred predlaže za članove:

1. u odbor za sakupljanje i izdavanje poviestnih, poviestno-pravnih i književnih spomenika akademika Lanovića;

2. u odbor za izdavanje knjižnice za obću naobrazbu akademike Šanteka i Zimmermanna.

1. srpnja 1942. (javna sjednica).

Prisutni: predsjednik Matić, akademici K. Babić, Boranić, Dukat, Fancev, Gračanin, Hauptmann, Lanović, Lovrić, Šantek, Širola, Zimmermann, zatim profesori, novinari, đaci i građani.

Predsjednik razreda dr. E. Lovrić pozdravio je prisutne i dao rieč predavaču dr. Stj. Zimmermannu, koji je pročitao radnju:

Kako će filozofija kulture prosuđivati našu sadašnjost?

Predavač je pozdravljen odobravanjem od prisutnih, na što je predstojnik zaključio javnu sjednicu.

U nastavku sjednice zaključeno je, da se predavanje dr. Zimmermanna tiska u izdanjima Akademije.

29. kolovoza 1942.

Prisutni: Lanović, Maurović, Šantek, predsjednik Matić i tajnik Karaman.

Nije bilo saobćenja niti prispjelih radnja.

29. listopada 1942.

Prisutni: Lanović, Lovrić, Maurović, predsjednik Matić i književni tajnik Karaman.

Nije bilo saobćenja niti prispjelih radnja.

20. siječnja 1943.

Prisutni: Lanović, Lovrić, Maurović, Šantek i tajnik Karaman.

Nije bilo saobćenja niti prispjelih radnja.

29. travnja 1943.

Prisutni: Lanović, Maurović, Šantek i književni tajnik Karaman.

Nije bilo saobćenja niti prispjelih radnja.

Matematičko-prirodoslovni razred

28. siječnja 1942.

Prisutni: Gavazzi, Hondl, Gračanin, Marković, Šercer, Škreb, predsjednik Matić i tajnik Fancev.

Za predstojnika razreda izabran je dr. A. Gavazzi.

Za člana odbora za Strossmayerovu galeriju slika izabran je dr. A. Šercer.

Za člana odbora za poslovnik izabran je dr. S. Hondl.

13. svibnja 1942.

Prisutni: K. Babić, Gavazzi, Gračanin, Hondl, Šercer, Škreb, predsjednik Matić i tajnik Fancev.

Od radnja, koje je za svoja izdanja bila primila još Jugoslavenska akademija, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti zadržaje za izdanje u svojim publikacijama ove radnje: M. Katalinić »Iztraživanje o unipolarnoj indukciji«; V. Niče: »O svežnju ploha drugoga reda«; V. Niče »Prilog konstruktivnoj obradbi pravčastih ploha trećeg reda«; Z. Pavišić »Iztraživanje utjecaja pterigijuma na refrakciju i astigmatizam rožnice«; M. Salopek »O gornjem paleozoiku Velebita u okolici Brušana i Baških Oštarija«; M. Deželić »Bašćanska ploča i njezino konzerviranje« (ovo u Ljetopisu). Prima se za izdanje u »Radu« radnja: M. Samec »Kemijska hidroliza amilo- i eritro-substanca«.

25. lipnja 1942.

Prisutni: K. Babić, A. Gavazzi, Gračanin, Hondl, Škreb, predsjednik Matić i tajnik Fancev.

Zaključuje se, da se radnja prof. Dušana Pejnovića »Prilozi optici ultrazvučnih valova« tiska u Radu.

Razred predlaže:

1. u odbor za iztraživanje zemlje akademike K. Babića, A. Gavazzija, Gračanina, Hondla, Markovića, Šercera, Škreba i prof. Pevaleka;

2. u odbor za izdavanje knjižnice za obću naobrazbu akademike Gračanina i Hondla.

31. kolovoza 1942.

Prisutni: K. Babić, Gračanin, Hondl, Marković, Šercer, Škreb, predsjednik Matić i tajnik Karaman.

Nije bilo osobitih saobćenja.

30. listopada 1942.

Prisutni: K. Babić, A. Gavazzi, Gračanin, Hondl, Marković, Šercer, Škreb i tajnik Karaman.

Nije bilo nikakvih saobćenja.

20. siječnja 1943.

Prisutni: K. Babić, Hondl, Marković, Šercer, Škreb i tajnik Karaman.

Zaključuje se, da se radnja prof. V. Niče-a »Prilog konstruktivnoj obradbi pravčastih površina 3. reda« tiska u Radu. Za Rad se prima također radnja ing. Blanuše »Upliv diskontinuiteta neke funkcije i njenih derivacija na njezin Fourierov spektar«.

Predlaže se, da se zaključci o Bulletinima, prihvaćeni na skupnoj sjednici od 19. studenoga 1942., popune odredbom, da se svi rezimeji, pa i radnjâ objelodanjenih u »Prirodoslovnim iztraživanjima«, moraju donieti u Bulletinu.

22. ožujka 1943.

Prisutni: K. Babić, Gračanin, Hondl, Marković, Škreb, predsjednik Matić i tajnik Karaman.

Zaključuje se, da se radnja pok. Stj. Schulzera od Müggengurga o slavonskim gljivama tiska, i to na hrvatskom i njemačkom jeziku, u pojedinim godišnjim svezčićima i da se uredništvo povjeri prof. Škoriću.

Prima se na znanje odreka dr. A. Gavazzija na časti predstojnika razreda zbog slabog zdravlja, izrazuje mu se posebna i topla hvala za uspješno vođenje posala razreda, te se za novog predstojnika bira akademik Hondl.

Za urednika »Bulletina« III. razreda bira se akademik Škreb, a za urednika »Prirodoslovnih iztraživanja« prof. Tućan.

Umjetnički razred

28. siječnja 1942.

Prisutni: Lj. Babić, Dugan, Nazor, Rački, Širola, predsjednik Matić i tajnik Fancev.

Za predstojnika razreda izabran je dr. B. Širola.

Za člana odbora za Strossmayerovu galeriju izabrani su akademici: Lj. Babić, Pilar, Rački, Širola.

Za člana odbora za poslovnik izabran je akademik Dugan.

Za člana odbora za ugovor o najmu kuća izabran je akademik Širola.

13. svibnja 1942.

Prisutni: Lj. Babić, Dugan, Nazor, Rački, Širola, predsjednik Matić i tajnik Fancev.

Razredni predstojnik akademik dr. B. Širola komemorirao je na početku sjednice smrt razrednog pravog člana arh. M. Pilara. Kako je pokojnik izriekom odklonio javne posmrtno govore, čita Širola svoj sastavak namijenjen pokojniku prigodom razstanka Hrvatske akademije s njime na Mirogoju:

»Gospodo akademici!

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti gubi u blagopokojnom arhitektu i sveučilišnom profesoru Martinu Pilaru svog veoma vrijednog pravog člana, koji je bio izabran među prve članove njezina umjetničkog razreda, kad je ovaj godine 1919. utemeljen.

Martin Pilar doživio je starost od preko 80 godina, koju je Božja providnost dosudila samo riedkim izabranicima. Rođen u Brodu na Savi školovao se u rodnom mjestu pa u Karlovcu i Zagrebu.. Na Visokoj tehničkoj školi u Beču stekao je čast arhitekta, a onda je još (od g. 1884. do 1886.) učio gotiku u znamenitog bečkog arhitekta Schmidta na Akademiji likovnih umjetnosti. Cielj je svoj život Pilar posvetio praktičnom radu arhitekta u svom narodu nesamo kao projektant već i kao graditelj. Sudjelovao je kod projektiranja i izgradnje mnogih velikih zgrada u Zagrebu i izvan njega. I ako je kod toga pokazao solidno konstruktivno znanje, nije se izticao posebnom težnjom za samoniklim i novim oblicima, stvarao je prema tada uobičajenim stilskim značajkama uz jaki oslon na praksom utvrđene norme, po kojima se izticala monumentalnost vanjskog pročelja svake zgrade, ma kojoj svrsi ona bila namijenjena.

Daleko je znatniji rad Pilarov u njegovu posebnom zanimanju i proučavanju graditeljstva hrvatskog sela. On je u zajednici s pokojnim arhitektom Jankom Holjcem snimao i crtao konstrukcije seljačkih domova, zgrada i kuća po Slavoniji, Srijemu i Lici pa je te svoje nacрте — uz radove drugih stručnjaka — objelodanio (1904. do 1909.) u zbirci pod naslovom: »Hrvatski građevni oblici«, a na temelju tako sabrane građe napisao oveću studiju u njemačkom jeziku o seljačkoj kući u Hrvatskoj, »Das Bauernhaus in Kroatien« (1911.). Koliko je pak osjećaja za dobrobit hrvatskog naroda imao, dokazuje njegova razprava »Naša seljačka kuća i zdravlje« (1913.). No Pilar je dokazao veliko svoje zanimanje i za hrvatske poviestne građevne spomenike pa je snimio i nacртаo crkvice i kapelice u

Oštarijama i Brinju, Frankopanov kaštel u Novom Vinodolskom te mnoge manje crkvice i kapelice po hrvatskom Zagorju. Zato je postao članom Povjerenstva za čuvanje poviestnih i umjetničkih spomenika u Hrvatskoj (1911. do 1913.). O tim svojim radovima kao i o pitanjima dnevne građevne prakse razpravljao je Pilar u mnogim člancima objelodanjenim u »Viestniku hrvatskog društva inžinira i arhitekta«.

Nije zbog toga čudo, da je hrvatska zemaljska vlada Pilara uz ing. Čalogovića i Havlička imenovala prvim profesorima Visoke tehničke škole, koja je god. 1919. utemeljena. Pilar je pomagao izdašno i marno organizaciju te škole pa je umirovljen kao profesor Hrvatskoga sveučilišta, i to njegova Tehničkog fakulteta. A da je uživao glas dobrog poznavaoa starih arhitektonskih oblika, dokazuje još i to, što je bio često pozivan u razne stručnjačke odbore, koji su takva pitanja rješavali:

A i zagrebačka Akademija, ta najviša znanstvena i umjetnička ustanova, što ju je stvorio i što je ima hrvatski narod, izabrala ga je god. 1924. svojim podpredsjednikom, dok je već prije bio pročelnikom njezina najmlađeg, Umjetničkog razreda. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti čuvat će mu i sačuvati harnu uspomenu zbog velikog njegova i zdušnog rada oko izgradnje stambenih zgrada, koje čine najznatniji dio Akademijina imetka. Za taj posao nije se mogao naći pouzdaniji i požrtvovniji čovjek. Pilar ga je vršio i izvršio na diku svoju i na čast Akademijinu.

Slava hrvatskom akademiku Martinu Pilaru!«

Od radova, koje je za tiskanje bila primila Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, prima se za Rad umjetničkog razreda radnja dra. Cvita Fiskovića, »Gotička drvena skulptura u Trogiru.«

25. lipnja 1942.

Prisutni: Lj. Babić, Dugan, Širola, predsjednik Matić i tajnik Fancev.

Razred predlaže:

u odbor za folklor akademika Širolu,
u odbor za Orientalnu zbirku prof. A. Schneidera,
u odbor za izdavanje Knjižnice za obću naobrazbu akademika Nazora i prof. A. Schneidera.

28. kolovoza 1942.

Prisutni: Lj. Babić, Nazor, Širola, predsjednik Matić i tajnik Karaman.

Zaključuje se, da se tiska već ranije primljena radnja prof. A. Schneidera, »Umjetnost i kultura baroka u Hrvatskoj«, a posao oko inventarizacije i snimanja spomenika da vodi i dalje prof. A. Schneider s time, da odbor sastavljen od predstavnika uprave i predstavnika umjetničkog razreda s njime razpravlja o obsegu i karakteru snimanja i pretresa pitanje snimanja u vezi s napredkom tehnike i skupnoćom materiala.

Zaključuje se zatražiti od skupne sjednice odobrenje za to, da se navjera predviđena u proračunu za Rječnik upotrebi za tiskanje radnje dra. Fiskovića u Radu, za koji se pokazalo, da je navjera nedostatna.

Razred na poticaj Galerijskog odbora zaključuje iznieti pred skupnu sjednicu prijedlog, da pok. arh. Pilara u tom odboru zamieni kipar Ivan Meštrović.

28. listopada 1942.

Prisutni: Lj. Babić, Dugan, Nazor, Širola i tajnik Karaman.

Priobćuje se pismo Ivana Meštrovića, kojim javlja, da se ne može primiti dužnosti člana Galerijskog odbora, pošto se ne nalazi u Zagrebu.

Zaključeno je, da se iz navjere za snimanje spomenika ove godine snime u Agfa-coloru slike Strossmayerove galerije slika, i da to izvrši upravitelj Galerije prof. Schneider.

19. studenoga 1942.

Prisutni: Lj. Babić, Nazor, Širola i tajnik Karaman.

Da se uskladi postupak s postupkom ostalih razreda, zaključuje se, da se odustaje od prijedloga za izbor novih članova Akademije.

25. siečnja 1943.

Prisutni: Lj. Babić, Dugan, Širola i tajnik Karaman.

Predlaže se, da Uprava Akademije razvidi, što se može učiniti u pitanju rukopisa zbirke popievaka L. Kube, koji je prije rata bio složen u Državnoj tiskari u Beogradu.

22. ožujka 1943.

Prisutni: Dugan, Širola i tajnik Karaman.

Na poticaj prof. D. Kniewalda zaključuje se, da se ove godine akcija snimanja spomenika protegne na snimanje starih neuma, nota i miniatura crkvenih kodeksa u Zagrebu.

Prima se na znanje ponuda prof. Kniewalda, da izradi katalog iluminiranih kodeksa u Zagrebu.

Za urednika »Bulletina« IV. razreda bira se akademik Dukat.

Za urednika »Kulturnih spomenika« bira se prof. A. Schneider.

Za urednika »Rada« IV. razreda bira se prof. A. Schneider.

Za urednika »Zbirke narodnih popievak« bira se akademik Širola.

Folklorski odbor

1. rujna 1942.

Prisutni: akademici Boranić, Fancev, Ivšić, Širola, predsjednik Matić, tajnik Karaman i gg. prof. Pavičić i Tropsch.

Za pročelnika Odbora i urednika »Zbornika« izabran je jedno-glasno akademik Boranić.

Prima se za tiskanje u »Zborniku« radnja Bogdan-Bijelić »Poslovice iz Dubrovnika i okolice« i zaključuje, da kod tiskanja prva dođe na red ranije primljena radnja Kutleše o Kunovićima u imotskoj krajini.

Zaključuje se, da se tiska indeks za prve 32 knjige »Zbornika«. Od 33. knjige pa dalje mora svaka knjiga imati svoj indeks. Zaključuje se također, da se što više građe iz seljačkog života uzme u obzir.

Galerijski odbor

21. veljače 1942.

Prisutni: akademici Lj. Babić, Karaman, Matić, Širola i upravitelj Galerije prof. Schneider.

Razpravljalo se o zamjeni Carpacciiovih slika iz Strossmaye-rove galerije za krstionicu kneza Višeslava i odredilo stanovište Akademije u tom pogledu.

2. ožujka 1942.

Prisutni: akademici Lj. Babić, Karaman, Matić, Širola i upravitelj Galerije prof. Schneider.

Razpravljalo se o slanju nekih slika iz Galerije u Mletke na izložbu Biennale i odredilo stanovište Akademije u tom pogledu.

4. srpnja 1942.

Prisutni: akademici Lj. Babić, Karaman, Matić, Šercer, Širola.
Zaključuje se jednoglasno predložiti skupnoj sjednici, da se za upravitelja Galerije slika izabere prof. A. Schneider.

26. kolovoza 1942.

Prisutni: akademici Lj. Babić, Karaman, Matić, Širola.
S obzirom na poteškoće, koje su se pojavile za odašiljanje slikara Price u Mletke u svrhu, da tamo dovrši kopiranje Carpacciiovih slika danih u zamjenu za Višeslavovu krstionicu, i to u pogledu njegove putnice, zaključuje se, da se insistira na putovanju g. Price u Mletke, a samo ako to ne bude moguće, da se dadu originali u Mletcima snimiti u Agfa-coloru, i da po njima g. Prica dovrši u Zagrebu kopije.

16. prosinca 1942.

Prisutni: akademici Lj. Babić, Karaman, Matić, Šantek, Širola i upravitelj Galerije prof. Schneider.

Zaključuje se, da upravitelj Galerije prof. Schneider i akademici Lj. Babić i Karaman povedu s nadležnim faktorom rieč o tome, kako bi se s obzirom na teške prilike i efekat izložbe smanjio broj predmeta iz Galerije, koji će se izložiti u Slovačkoj i Njemačkoj.

2. ožujka 1943.

Prisutni: akademici Karaman, Krišković, Matić, Širola i upravitelj Galerije prof. Schneider.

Prof. Schneider saobćuje dopis, kojim »Društvo prijatelja Strossmayerove galerije«, kao spomen na prvu godišnjicu Nezavisne Države Hrvatske, poklanja Galeriji sliku F. Benkovića »Krist pada pod teretom Križa«, što se sa zahvalom uzima na znanje.

Predložit će se skupnoj sjednici neke povlastice za članove »Društva prijatelja Strossmayerove galerije« u pogledu posjeta Galerije i nabave Akademijinih izdanja poviestno-umjetničkog značaja.

Zaključuje se ostati pri ranijem niečnom stanovištu u pogledu priedloga g. Tarnika o premještenju Strossmayerove galerije u Umjetnički paviljon.

29. travnja 1943.

Prisutni: akademici Lj. Babić, Karaman, Matić, Širola i upravitelj Galerije prof. Schneider.

Prof. Schneider izvješćuje o nestanku slika iz Galerije, i to jedne Mašičeve slike (Žetva) i jedne Bukovčeve slike (Ženski portret), o toku iztrage i o mjerama, koje je poduzeo za veću sigurnost Galerijine imovine. Odbor prima izvještaj na znanje, zahvaljuje ravnatelju na poduzetim mjerama i predlaže upravi, da se obrati na Ministarstvo narodne prosvjete, eda bi ono preuzelo na sebe osiguranje Galerijinih umjetnina protiv požara i krađe prema njihovoj realnoj sadašnjoj vrijednosti, jer se radi o blagu, kojeg je moralni vlasnik čitav hrvatski narod, a potrebita svota prekoračuje mogućnosti Akademijina proračuna.

Odbor za izdavanje Knjižnice za obću naobrazbu:

3. kolovoza 1942.

Prisutni: akademici Boranić, Dukat, Nazor, Šantek i prof. Schneider, predsjednik Matić i tajnik Karaman.

Za pročelnika Odbora izabran je jednoglasno akademik Dukat.

19. studenoga 1942.

Prisutni: akademici Dukat, Gračanin, Hondl, Nazor, Šantek, prof. Schneider i tajnik Karaman.

Odbor prihvaća ponudu akademika A. Gavazzija, da se kao izdanje »Knjižnice za obću naobrazbu« tiska njegova radnja »Apeninske zemlje i susjedna padsko-venetska zavalala« i zaključuje, da se u tu svrhu zatraži prienos navjere u iznosu od 80.000 Kuna predviđene u proračunu za »Monumenta ragusina«, što se ove godine ne će tiskati.

Skupne sjednice

4. srpnja 1942.

Prisutni: Dukat, Fancev, Hauptmann, Ivšić, Karaman, Matić, Lanović, Lovrić, Maurović, Šantek, K. Babić, Gračanin, Hondl, Marković, Šercer, Škreb, Lj. Babić, Dugan, Nazor, Širola.

Povodom donošenja zakonske odredbe o zamjeni krstionice kneza Višeslava za dvie slike Vittora Carpaccia u Strosmyerovoj

galeriji slika zaključuje se jednoglasno, da se mjerodavni činbenici na zgodan način zamole, da se u buduće obdržavaju propisi Pravila Hrvatske akademije o otuđenju njene imovine, i da se u svakom slučaju traži predhodno zaključak skupne sjednice o namjeravanom otuđenju.

Prima se na znanje izvještaj akademika Karamana o boravku u Mletcima prigodom zamjene Carpacciiovih slika i Višeslavove krstionice i tim se povodom zaključuje, da se krstionica besplatno izloži za javnost bez posebne svečanosti od strane Akademijine.

Primljeni su na znanje i odobreni zaključci razrednih i odbor-skih sjednica održanih poslije posljednje skupne sjednice.

Usvojeni su prijedlozi razreda o podjeli raznih honorara i pried-lozi o izboru članova u različite odbore.

Prihvaćen je poslovnik prema nacrtu odbora uz male preinake.

Primljen je izvještaj gospodarskog tajnika o blagajničkom poslovanja za g. 1941. i izvještaj nadzornog gospodarskog odbora o zaključnim računima za g. 1941.

Primljena je osnova proračuna za god. 1942.

Zaključuje se, da se pristupi preuređenju upravljanja Akade-mijinim zakladama prema ranijem zaključku Jugoslaven-ske aka-demije od 31. III. 1941.

4. rujna 1942.

Prisutni: Boranić, Dukat, Fancev, Ivšić, Karaman, Matić, Lanović, Lovrić, Maurović, Šantek, K. Babić, Gavazzi, Gračanin, Hondl, Šercer, Škreb, Lj. Babić, Dugan, Nazor, Širola.

Saobćuje se, da je u smislu zaključka Akademijina proslavu predaje Višeslavove krstionice javnosti priredilo dne 13. VIII. 1942. Ministarstvo nastave, pri čemu je Ministar nastave jednim govorom predao krstionicu predsjedniku dr. Matiću.

Prima se na znanje, da je 22. VII. 1942. bila u triemu Arheološkog muzeja i u prostorijama Strossmayerove galerije slika otvorena »Izložba njemačkih i hrvatskih slikarskih dojmova sa ratišta«, pri čemu je Akademiju zastupao tajnik dr. Karaman.

Dne 1. VIII. posjetila je Akademiju delegacija Bugara predvođena od bugarskog ministra nastave Jocova.

Sa zahvalom prima se na znanje, da je udova grofa Normanna doznačila iz oporučne ostavštine svoga supruga 25.000 Kuna Akademiji.

Prima se na znanje, da je Uprava Akademije podniela Ministarstvu nastave podnesak, kojim ga moli, da se ono samo drži načela i da na to upozori također Ministarstvo vanjskih poslova, da objelodanjenje naše arhivske građe ima biti pridržano našim naučnim ustanovama, a u skrajnjem slučaju da suradnja stranih učenjaka može biti određena u sporazumu s našim stručnjacima i ustanovama.

Prima se na znanje dopis Ministra nastave, kojim javlja, da je upoznao Poglavnika sa sadržajem predstavke Akademijine od 10. VII. 1942. u predmetu postupka pri zamjeni slika iz Strossmayrove galerije slika s Višeslavovom krstionicom, odposlane na temelju zaključka posljednje skupne sjednice.

Kipar Ivan Meštrović izabran je jednoglasno za člana Galerijskog odbora.

Zaključuje se, da se u što skorije vrijeme upostavi Galerija slika u što većem obsegu osim slika pohranjenih u tresoru banaka. Uzpostava će se vršiti prema mišljenju i odredbi Galerijskog odbora.

Primljeni su na znanje i odobreni zaključci i prijedlozi razrednih i odbornih sjednica održanih iza posljednje skupne sjednice; isto tako odobreni su razni prijedlozi honorara predloženi od razreda i drugi novčani izdatci.

Na kraju sjednice predsjednik dr. Matić potanko obrazlaže, što ga je ponukalo, da, u vezi s predajom Višeslavove krstionice javnosti, dade ostavku na časti predsjednika Akademije, i predaje vođenje sjednice podpredsjedniku dru. Škreb. Podpredsjednik izjavljuje uz odobravanje članova puno povjerenje u rad i postupak predsjednika i moli ga u interesu Akademije, da i dalje vodi predsjedničke poslove. Akademik Šantek predlaže, da se izjavi izvanredno priznanje predsjedniku, što se jednoglasno prihvaća, i nato se predsjednik vraća na svoje mjesto.

19. studenoga 1942.

Prisutni: Dukat, Hauptmann, Ivšić, Karaman, Matić, Lanović, Lovrić, Maurović, Šantek, K. Babić, Gavazzi, Gračanin, Hondl, Škreb, Nazor, Širola.

Saobćuje se pismena odreka g. Ivana Meštrovića na članstvu »Galerijskog odbora« poslana iz Rima s obrazloženjem, da ne može, jer je odsutan iz Zagreba, vršiti tu dužnost.

Zaključuje se, da se uputi nadležnim faktorima predstavka o novim kovanicama i u njoj iztakne i požali, da je pravopisno

pitanje riješeno bez sporazuma s Akademijom i Sveučilištem, i da nije bilo usvojeno mišljenje izraženo u predstavi, koju su dne 4. III. 1942. br. 101. podnieli članovi Akademije gg. dr. Ivšić, dr. Matić i dr. Boranić.

Za izdavanje »Bulletin international« određuju se ova načela:

A. Svi rezimeji moraju zadržati karakter rezimeja, a ne smiju biti prievodi čitave radnje ili stranice nasumce izabranih dijelova radnje.

B. Ni u kojem slučaju ne smiju se rezimeji tiskati prije, negoli je dotiskana radnja.

C. Rezimeji ne smiju sadržavati ništa, što nema u originalu.

D. Pravilo je, da rezimej obasiže samo do $\frac{1}{4}$ originala; po zaključku razreda može obasizati najviše $\frac{1}{2}$ originala, a odluku o tome donosi razred odmah pri primanju radnje.

E. Rezimeji članaka, što izlaze u zbornicima, kao što su Građa, Starine, Zbornik za narodni život i običaje i t. d., ne smiju nikako prekoračiti obseg od $\frac{1}{4}$ originala.

F. Obseg referata o Ljetopisu određuje prema potrebi urednik Bulletinu I., II. i III. razreda.

G. Objave o posebnim djelima Akademije ne mogu nikako biti rezimeji, nego samo kraći referati o sadržaju.

H. Svaka radnja, koja se objelodanjuje, mora pače imati rezimej, pa je autor dužan dostaviti rezimej, prije negoli mu radnja ide u tisak.

I. Ilustracije u »Bulletinu« moraju biti sužene na najnužnije.

Književni tajnik izvješćuje o koracima Uprave u svrhu, da se na Akademijina izdanja ne primieni preventivna cenzura, i o odluci Predsjedništva vlade od 6. X. 1942., po kojoj se ta cenzura mora vršiti.

Za bolestnog gospodarskog tajnika dr. Fanceva određuje se kao zamjenik akademik Šantek.

Prima se na znanje, da su razredi odlučili, da ne iznesu priedloge za izbor novih članova.

Primljeni su na znanje zaključci i priedlozi razrednih i odbor-skih sjednica, održanih iza posljednje skupne sjednice.

2. ožujka 1943.

Prisutni: Dukat, Hauptmann, Ivšić, Karaman, Matić, Krišković, Lanović, Lovrić, Maurović, Šantek, K. Babić, Gračanin, Hondl, Marković, Škreb, Dugan, Širola.

Usvaja se prijedlog, da na svečanoj sjednici akademik Lanović održi predavanje o Verböczijevu tripartitu.

Odlučuje se, da se u posebnom dodatku pri kraju narednog Ljetopisa Akademije iznesu još neobjavljeni računi i izvadci iz zapisnikâ sjednicâ bivše Jugoslavenske akademije.

Usvaja se prijedlog, da se i za radnje u »Prirodoslovnim iztraživanjima« rezimeji moraju donieti u »Bulletin international«.

Ovlašćuje se uprava, da preuzme na sebe trošak takse za grobove onih pokojnih članova Akademije, za koje obitelj ne može to učiniti, eda im se kosti ne prenesu iz sadašnjeg groba.

Odobrava se, da članovi i najuži rod članova »Društva prijatelja Strossmayerove galerije slika« mogu bezplatno razgledati Galeriju slika.

Sa žaljenjem je primljeno saobćenje o smrti bivših dopisnih članova Akademije dra. S. Tropscha u Zagrebu i prof. F. Seidla u Novom Mestu.

Od novih članova najavili su predavanje akademik Kreševljaković »O kapetanijama i kapetanima u Bosni«, akademik Budak »Umjetničke mogućnosti hrvatskog naroda« i akademik Lanović već spomenuto predavanje o Verböczijevu tripartitu.

Prima se na znanje, da se uprava obrazloženim podneskom na nadležne faktore uzprotivila traženju više državnih ustanova, da im se, bez oslona na zakonske propise, dostave bezplatni primjerci Akademijinih izdanja.

Sa zahvalnošću je primljeno saobćenje, da je Ministarstvo vanjskih poslova preuzelo na sebe odašiljanje većeg broja Akademijinih izdanja za »Biblioteca Apostolica Vaticana« u Città del Vaticano.

Određuju se za Akademijina izdanja za g. 1942. i 1943. ovi honorari:

I. P i s c i:

Razprave

- a) članovi, arak 3000 Kuna, stranica 187.50 Kuna,
- b) nečlanovi, arak 2000 Kuna, stranica 125 Kuna.

Tekstovi i građa

- a) članovi, arak 1600 Kuna, stranica 100 Kuna,
- b) nečlanovi, arak 1066.6 Kuna, stranica 66.6 Kuna.

Bulletin

- a) članovi, arak 1500 Kuna, stranica 93.75 Kuna,
- b) nečlanovi, arak 1000 Kuna, stranica 62.50 Kuna.

2. Urednici:

- a) Bulletin, arak 1000 Kuna, stranica 62.50 Kuna,
- b) Zbornik, arak 1000 Kuna, stranica 62.50 Kuna,
- c) Građa za poviest hrvatske književnosti, arak 1000 Kn, str. 62.50 Kn,
- d) Starine, arak 1000 Kuna, stranica 62.50 Kuna,
- e) Prirodoslovna iztraživanja, arak 1000 Kn, str. 62.50 Kn,
- f) Kulturni spomenici, arak 1000 Kuna, stranica 62.50 Kn,
- g) Zbirka narodnih popievaka, arak 1000 Kn, str. 62.50 Kn,
- h) Rad IV. razreda, arak 1000 Kuna, stranica 62.50 Kuna.

Započeta stranica računa se kao ciela stranica, a povećani format prema formatu Rada I.-III. razreda preračunava se s razmjernom povišicom nagrada.

Nagrade za korekture odpadaju, budući da tu dužnost preuzimlje pomoćnik književnog tajnika. Kod tekstova i građe, gdje su sami pisci dužni praviti korekture, uzeto je to u obzir kod povišice nagrada. Pisci, koji su u vrijeme, kada je njihova radnja bila predana odnosno pripravljena za štampu, bili članovi bivše Akademije, dobivaju nagradu za štampanu radnju kao članovi Akademije. Za prihvaćenu radnju može pisac dobiti $\frac{3}{4}$ presumptivne nagrade prije štampanja.

Za prodaju Akademijinih knjiga uz popust određuju se ova načela:

Članovi dobivaju knjige uz popust od 50%

Knjižare uz popust od 25%

Knjižara Kugli uz popust 33.3%

Đaci uz potvrdu škole uz popust od 50%

Kupci većeg broja knjiga t. j. u iznosu većem od 5000 Kuna najedanput uz popust od 25%

Kupci čitave serije jednog izdanja uz popust od 25%

Kupci sveukupnih raspoloživih izdanja uz popust od 50%

Naučni zavodi i ustanove, po nahodjenju uprave, uz popust od 50%

Članovi »Društva prijatelja Strossmayerove galerije slika« izdanja IV. razreda i »Kulturne spomenike« uz popust od 50%

Uprava se ovlašćuje, da daje piscu prikaza nekog Akademijina izdanja bezplatan primjerak odnosno knjige. Predplatnici na Akademijina izdanja se ukidaju. Dosadašnjim predplatnicima daje se za nabavu knjiga popust od 33.3% za sva nova i od 50% za sva starija izdanja.

U pogledu novih ciena knjiga određuju se privremeno ova načela:

- a) za stare knjige ne će se nigdje sniziti dosadašnje ciene;
- b) kao temelj njihovih ciena uzet će se $\frac{1}{3}$ broja stranica kod »Rada« i izdanjâ sličnog formata;
- c) kod »Rječnika« i »Prirodoslovnih iztraživanja«, zbog većeg formata, uzet će se kao temelj $\frac{1}{2}$ broja stranica;
- d) kod »Monumenta« i t. d. uzet će se kao temelj samo $\frac{1}{4}$ broja stranica;
- e) za nove knjige uzet će se kao načelo, da prodaja $\frac{2}{3}$ čitave zalihe pokrije troškove.

Primljeni su na znanje i odobreni zaključci razrednih i odbor-skih sjednica održanih od posljednje skupne sjednice.

29. travnja 1943.

Prisutni: Boranić, Dukat, Hauptmann, Ivšić, Karaman, Matić, Lanović, Maurović, Šantek, Hondl, Marković, Šercer, Škreb, Dugan, Širola.

Predsjednik na početku sjednice komemorira smrt pravog člana i gospodarskog tajnika prof. dra. F. Fanceva dne 31. ožujka. Na pogrebu se je u ime Akademije od pokojnika oprostio predsjednik dr. Matić ovim govorom:

»Bolna mi je dužnost, da se kao predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti oprostim s njezinim pravim članom i gospodarskim tajnikom profesorom Franjom Fancevom. Iako smo se svi sa zebnjom u duši bojali, da se naš dobri drug ne će moći odrvati teškoj bolesti, što je već dugo lomila njegovo krhko tielo, još je uvijek uz tu zebnju i bojazan tinjala u duši i iskrica nade, da ga možebiti ipak ne ćemo izgubiti. A sada evo sve te nade leže pred nama polomljene zauviek.

Gotovo dva decenija bio je pokojnik u redovima Akademijinim. Već kao mlad čovjek Fancev je znanstvenim radovima iz hrvatske dialektologije i poviesti starije hrvatske književnosti, objavljenim u Jagićevu Archivu für slavische Philologie, a malo zatim i u Akademijinim izdanjima, svratio na se pažnju znanstvenih krugova, te je pok. akademik Musić, predlažući ga 1925. za člana Akademijina, o znanstvenom radu njegovih mladih godina izrekao ovaj sud: »Sav je književni rad dra. Fanceva ozbiljan i solidan. Obilna naučna sprema, iscrpno iztraživanje, valjana metoda, jasno prikazivanje, smisao za ukusnu formu, — obilježuje njegov književni rad. Nastavi li u započetom smjeru — a da će to učiniti, možemo pouzdano očekivati — imat će historija književnosti i jezika hrvatskoga od njegova rada velike koristi. A kao ozbiljan i solidan učenjak može uvelike poslužiti i Akademiji.«

Na osnovi Musićeva prijedloga Fancev je 1925. ušao u Akademiju kao dopisni član, a ubrzo zatim izabran je 1929. i za pravoga člana. Može biti ni sam Musić nije slutio, kako će Fancev sjajno opravdati nade, što su se vezale uz njegov ulazak u Akademiju: Rad, Građa za poviest hrvatske književnosti, Starine rječiti su svjedoci njegova neumornoga i obilnoga, a u isto doba dobro smišljenoga i kritički izgrađivanoga iztraživačkoga rada na polju poviesti starije hrvatske književnosti. U svojim stručnim radovima akademik Fancev nije nikada ostajao na površini niti je bez kritičkoga prosuđivanja prihvaćao mišljenja, iako su se može biti bila već tradicijom ukorijenila i stekla obće priznanje. U prvom je redu uvijek pitao, da li za koje mišljenje ima dokazâ u izvorima prve ruke, i tragajući za njima ne samo da je iznio bogato obilje nove nepoznate građe, nego je i sam na toj pouzdanoj osnovci izgrađivao nove poglede na pojedina pitanja hrvatske književne prošlosti i osvjetljivao ih novim svjetlom. I u širim hrvatskim krugovima odjeknulo je o stogodišnjici Preporoda Fancevljevo novo shvaćanje toga pokreta, izneseno u predgovoru njegovih »Dokumenata za naše podrijetlo hrvatskoga Preporoda«, izdanih od Akademije, — a u stručnim krugovima svi i predobro znamo, da danas nije moguće ozbiljno govoriti gotovo ni o kojem znatnijem pitanju hrvatske književne prošlosti bez poznavanja bogatih rezultata znanstvenoga rada profesora Fanceva.

I eto taj svietli um i kritički duh, ta riedka stručna sprema i neumorna marljivost u radu izgubljena je sada zauviek za hrvatsku znanost. Duh se njegov vinuo u svietle i vedre visine k vječnome

izvoru istine i dobrote, a umorno je tielo klonulo i poći će evo, da se poslije zdušnoga rada odmori u krilu hrvatske grude, koju je svom dušom ljubio i odan joj bio. Već u prvim danima, kada se pokojnik poslije sveučilištnih nauka vratio u domovinu, spremala su se u životu hrvatskoga naroda vrlo ozbiljna vremena: na evropskom obzorju sabrali su se olujni oblaci, koji su nam donieli prvi svjetski rat sa svim kušnjama i patnjama, što ih je u tome ratu i poslije njega imao proći hrvatski narod. Države su se rušile, prijestolja su se lomila, za volju novim mogućnicima gazila su se nacionalna uvjerenja i dužnosti, no u tim teškim časovima hrvatskoga narodnoga života nije profesor Fancev ni na čas prignuo glave ni kao čovjek ni kao Hrvat.

U času, kada nas ostavlja takav muž, Hrvatska akademija duboko u duši osjeća svu bol i žalost, što kida srce ucvieljenoj pokojnikovoj supruzi i njegovim najbližima, i učestvuje s njima u toj boli i žalosti, a isto tako dieli tugu s pokojnikovim drugovima, prijateljima i učenicima, koji su ga voljeli i štovali.

Akademiku Fancevu neka je slava i trajna uspomena među nama!«

Saobćuje se, da je Akademija brzojavom čestitala 85. godišnjicu života zaslužnom njemačkom fizičaru dru. Maxu Plancku u Berlinu.

Sa zahvalom prima se na znanje, da je Hrvatski sabor poklonio Akademiji 50.000 Kuna.

Zaključuje se kao dodatak odredbama odglasanim u posljednjoj skupnoj sjednici u pogledu novih ciena knjiga, da ni u jednom slučaju popust za nove knjige ne može biti veći od 33.3%, jer bi se inače one prodavale izpod stvarnog troška.

Primljeni su na znanje i odobreni zaključci i prijedlozi razrednih i odborskih sjednica održanih od posljednje skupne sjednice.

Prima se na znanje i odobrava izvještaj gospodarskog tajnika o novčanim izdancima:

Blagajničko poslovanje u proračunskoj godini 1943. odvija se redovito. Prihodi od prodaje knjiga priteču u većim svotama. Najamnina za kuće na Trgu Kulina bana izplaćena je do konca ožujka o. g. Najamnina za kuću u Križanićevoj ulici do konca ožujka ove godine već je doznačena, ali još nije izplaćena.

Povedeni su pregovori s Ministarstvom narodnog gospodarstva za sklapanje najamnog ugovora za kuću na Trgu Kulina bana.

Državna pomoć još nije izplaćena, jer nisu otvorene navjere.

Ukupni primitci od 1. I. do 19. IV. o. g. iznose Kn 650.311.76.

Izdatci se vrše u granicama proračuna. Ukupni izdatci od 1. I. do 19. IV. o. g. iznose Kuna 343.550.34.

Zatim se prima izvještaj gospodarskog tajnika o blagajničkom poslovanju i o zaključnim računima za g. 1942. i uz neke preinake osnova proračuna za g. 1943.

SVEČANA SJEDNICA

O GODIŠNJICI NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE

dne 11. travnja 1942.

Osim članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti bili su prisutni: zastupnik državne vlade, ministar nastave prof. Stj. Ratković; predsjednik Hrvatskog sabora M. Došen; zastupnik nje-mačkoga poslanika, savjetnik H. von Troll; talijanski poslanik R. Casertano; papinski legat Msgr. R. G. Marcone; rumunjski poslanik D. Buzdugan; zastupnik mađarskoga poslanika, savjetnik L. Bartok; hrvatski metropolita i nadbiskup zagrebački dr. A. Stepinac; zastupnik evangeličkoga biskupa dr. Becker; zagrebački muftija Ismet ef. Muftić; zastupnik gradskoga načelnika zagrebačkoga, senator Z. Einwalter; rektor Hrvatskoga sveučilišta dr. S. Ivšić s dekanima; rektor Ekonomsko-komercijalne visoke škole dr. E. Sladović; rektor Visoke pedagoške škole dr. G. Šamšalović; rektor Hrvatskoga državnog konzervatorija M. Pozaić; predsjednik Stola sedmorice N. Vukelić; predsjednik Upravnoga suda I. Bačac; predsjednik Matice hrvatske F. Lukas, — i drugi odličnici.

Pozdravivši ugledne goste, koji su se odazvali Akademijinu pozivu, predsjednik Hrvatske akademije dr. T. Matić pročitao je predavanje

Razvitak visokih škola i znanstvenih društava u Hrvatskoj.

Poslije proglašenja Nezavisne Države Hrvatske Poglavnik je zakonskom odredbom 12. srpnja 1941. osnovao Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti kao nasljednicu Jugoslavenske akademije. Time se izpunila davna želja hrvatskoga naroda i članova Akademije, da najviši hrvatski znanstveni zavod, što ga je 1866. na poticaj biskupa Strossmayera osnovao hrvatski sabor, dobije svoje narodno hrvatsko ime.

Hrvatskoj akademiji je određeno kao zadaća samostalno izpitivanje i svestrano promicanje znanosti i umjetnosti, osobito

s obzirom na hrvatski narod, i u tome je radu Hrvatska akademija zvana, da nadovezujući na hrvatske znanstvene i umjetničke tradicije, a ne gubeći niti na čas s vida znanstveni i umjetnički rad ostalih kulturnih naroda, vodi hrvatski narod stazom objektivne spoznaje istine u svim granama znanosti i poravnava puteve umjetničkom stvaranju pa da tako u hrvatskom narodu budi i njeguje razumijevanje i ljubav za istinu, dobro i liepo.

Težka i tmurna je bila prošlost hrvatska. Upravo u času, kada je pod utjecajem renesanse i otkrivanja prekomorskih zemalja duševni i gospodarski život zapadne Europe krenuo novim stazama, i kada je iznašasće štampe olakšalo širenje novih tečevina znanstvenoga i umjetničkoga stvaranja duha ljudskoga, — upravo u tome času je najveći dio hrvatskih zemalja turskim osvajačkim prodiranjem u Europu bio odsječen od Zapada. U drugoj polovici petnaestoga vieka dospjela je pod sultana Bosna i Hercegovina, a u šestnaestom vieku se osvajanje nastavilo dalje prema zapadu i prema sjeveru, tako da su do polovice toga vieka Turci bili već izbili na Jadransko more od Stona do Zrmanje — izuzevši samo uzki trak mletačkih posjeda oko Omiša, Splita, Trogira, Šibenika, Zadra i Nina — a u sjeverozapadnim hrvatskim krajevima doprla je granica sultanova carstva pod Đurđevac, Ivanić, Sisak, Slunj i Otočac. Književni i uobće kulturni rad nije stradao samo u hrvatskim krajevima pod turskom vlasti, nego se nije mogao pravo razviti niti u onim stranama, koje doduše nisu bile pod sultanom, ali su morale i dan i noć naoružane stajati na braniku granica, koje nikada nisu bile sigurne od neprijateljskih provala i četovanja. Najpovoljnije su prilike za duševni rad bile svakako u Dubrovniku, koji je, priznavši protektorat sultanov, umio opreznom, oportunističkom politikom sačuvati nesmetan razvitak svoje državnice i otvoriti svojoj trgovini također kopnene puteve u balkanske zemlje turskoga carstva, a time je izgradio glavne uvjete za književni i uobće kulturni rad, za koji se hoće u prvom redu nesmetanoga razpolaganja vlastitim snagama i gospodarskoga blagostanja.

Šestnaesti i sedamnaesti viek, da rečemo s hrvatskim književnikom Pavlom Vitezovićem, bili su doista »Plorantis Croatiae saecula duo« — dva vieka plača hrvatskoga naroda — sve dok se nije slomila turska moć u našim sjevernim i zapadnim stranama krajem sedamnaestoga vieka. Pa ipak upravo to teško i tmurno doba, kada su se suvremenici bojali, da će Hrvata nestati u valovima po-

plave turske, dalo je Hrvatskoj prve visoke škole pristupne i svjetovnoj mladeži, jer za odgoj podmladka duhovnoga staleža katolička se crkva i u nas, kao i drugdje na Zapadu, oduviek brinula, kako je najbolje umjela i mogla.

U čednom zagorskom selu Lepoglavi otvorili su pavlini — popularni hrvatski »bieli fratri« — **podkraj šestnaestoga vieka** višu školu, i to je do osnutka i procvata isusovačkih škola bilo u Hrvatskoj jedino žarište prosvjete, oko kojega su se mogli okupljati i svjetovni mladići.

Šestnaesti viek je u Hrvata viek osnivanja viših i visokih isusovačkih škola. Godine 1607. isusovci su u Zagrebu osnovali prvu svoju gimnaziju u hrvatskim reliquiae reliquiarum, a odprilike u isto doba su počeli i u Dubrovniku poučavati mladež u humanističkim naukama. U školskoj godini 1636./37. imali su isusovci već gimnaziju i u Varaždinu, u zadnjim pak godinama sedamnaestoga vieka — tek što je Slavonija oslobođena od Turaka — otvorili su u Požezi gramatičku školu, koja se razvila u snažan prosvjetni centar — »academia Posegana« — u toj nemilo zapuštenoj zemlji, a tome su se kasnije u Slavoniji pridružile još gimnazije u Osieku (1729.) i u Petrovaradinu (1765.).

No sve te gramatičke škole i humaniora bile su namijenjene samo obćem višem obrazovanju — vršile su zadaću današnjih srednjih škola — a tko je hotio nastaviti nauke u visokim školama, valjalo mu je poći u tuđi sviet. Najstarije svjedočanstvo o hrvatskom studentu, koji polazi u sviet na sveučilišne nauke, sačuvano je iz Dubrovnika. Godine 1391. — dakle krajem vieka, u kojem je srednja Evropa osnivala prva sveučilišta (Karlovo sveučilište u Pragu, sveučilište u Beču i Jagiellonsko sveučilište u Krakovu) — dobio je fra Ilija, kasnije provincial dubrovačke dominikanske provincije, od vlade dubrovačke podporu, da pođe na sveučilišne nauke u Prag. U kasnije doba, osobito počevši od šestnaestoga vieka, ima sve više viesti o hrvatskim đacima u stranim sveučilištima, najviše u Italiji — u Bolonji, Padovi — i u njemačkim zemljama — u Beču i Gracu — a to je svakako svjedočanstvo, da je u Hrvata već tada bilo razumievanja i interesa za znanost i uobće za nastojanje oko duševnoga napredka u zapadnoj Evropi. Dakako, poći na nauke u strana sveučilišta mogli su samo oni sretnici, što su ili sami bili imućni ili su našli darežljiva mecenata, koji nije žalio žrtava, da darovitoj sirotinji dade prilike steći obrazovanje, što im patnička domovina tada još nije mogla dati. Osobito su značenje

za školanje u stranim sveučilištima imali kolegiji osnovani za uzdržavanje hrvatskih mladića u sveučilištnim gradovima zapadne Evrope, a namijenjeni u prvom redu višem obrazovanju klera. Najznatniji je bez sumnje bio hrvatski kolegij u Bolonji, što ga je 1553. osnovao prepošt zagrebačkoga kaptola Pavao Zonda: kolegij je postojao do podkraj osamnaestoga vieka i odgojio hrvatskomu narodu liep broj učenih ljudi.

Sve to svjedoči, da se u Hrvatskoj živo osjećala potreba, da se i kod kuće osnuje visoka škola. Zagrebački su isusovci doista ubrzo poslije otvorenja podpune gimnazije — gramatičke škole i humaniora — počeli 1633. za svećenički podmladak predavati moralnu teologiju, a u osamnaestom su vieku tu bogoslovnu školu proširili katedrama kanonskoga prava i spekulativne teologije i podkraj također katedrama za biblijski studij.

Poslije osnutka zagrebačke bogoslovne škole stali su se isusovci baviti mišlju, da u Zagrebu osnuju i za svjetovnu mladež filozofski studij. Iako su već pavlini osnovali 1656. filozofiju u Lepoglavi, očito hrvatski ban i sabor nisu smatrali, da je osnutkom te škole zadovoljeno kulturnim potrebama Hrvatske. Zato su na saboru u Varaždinu, sazvanom od bana Nikole Zrinskoga, hrvatski staleži 1660. prihvatili zakonski članak, kojim se zagrebačkim isusovcima prepušta na pet godina ratna daća kmetova zagrebačkoga kolegija i sjemeništa sv. Josipa, da sagrade školu, gdje će se predavati filozofija. Za misao, da se u Zagrebu osnuje filozofski studij, zagrijao se osobito prepošt zagrebačkoga kaptola Nikola Dijanešević. Boljelo ga je, kako sam veli u pismu isusovačkom generalu Pavlu Olivi, što »huius patriae praeclara iuventutis ingenia ignorantiae tenebris illo ex defectu obvolverentur, quod domi studendi occasione carerent« — što se prekrasne duševne sposobnosti hrvatske mladeži gube u tmimi neznanja, jer mladež nema kod kuće prilike učiti. Dijanešević nije ostao samo pri liepoj rieči, nego je obećao, da će sam namaknuti također sredstva za uzdržavanje trojice profesora filozofije, i to je obećanje doista izkupio. I tako su postepeno do g. 1666. otvorena u Zagrebu sva tri godišta filozofskoga studija: logika, fizika i metafizika.

Tri godine kasnije, 3. rujna 1669., izdao je car i kralj Leopold I. izpravu, kojom je osnovanoj novoj zagrebačkoj akademiji podielio sva prava i privilegije, što ih imaju sveučilišta rimskoga carstva i habsburžkih zemalja — u Kölnu, Beču, Mainzu, Ingol-

stadtu, Pragu, Olomucu, Gracu, Trnavi i Kašovi, — a osobito da zagrebačka akademija ima pravo na osnovi strogih ispita podjeljivati doktorate, licenciaturre, magisterije i bakalaureate, tako da sve akademije u kršćanskom svijetu, napose u Evropi, imaju promoviranim doktorima, licenciatima, magistrima i bakalaurejima zagrebačke akademije priznavati ista prava i privilegije kao i svojim vlastitima. Ta Leopoldova povelja donesena je 3. studenoga 1671. pred hrvatski sabor i predana zagrebačkom biskupu Martinu Borkoviću kao banskom namjestniku, a on ju je izručio protonotaru kraljevine Nikoli Patačiću, neka je pročitana hrvatskim staležima. Kada je povelja pročitana, sabor ju je prihvatio, i tako su prava i privilegiji zagrebačke akademije usvojeni i od protonotara kraljevine potpisani.

A ipak se ta prava i privilegiji nisu u praksi provodili. Leopoldovu kraljevsku povelju bio je rektor zagrebačkoga isusovačkoga kolegija izposlovaio bez znanja svojih viših redovničkih starješina, a takov se postupak protivio propisima isusovačkoga reda, pa je zato isusovački general P. Oliva odredio, da se podieljena prava i privilegiji ne vrše, ali neka se postupa oprezno, da se ne bi nevršenjem okrnjili sami privilegiji: »ne frenanda licentia privilegiis et gratiae derogetur«. Time je general samo ustavio vršenje sveučilišnih prava i privilegija, a nije ih odbio, nego je naprotiv u pismu austrijskom provincialu — kako je i posve prirodno — izriekom naglasio: »Iura quidem et privilegia gymnasio iam acquisita rata firmaque esse volo« — već stečena prava i privilegije zagrebačke akademije hotio je dakle i sam isusovački general, koji je ustavio njihovo vršenje, sačuvati nepovriedene.

Leopoldova povelja, prihvaćena od hrvatskoga sabora, poznata je dakako stručnjacima, no u širim se krugovima u nas za nju manje zna, a zaslužuje svakako, da se u poviesti zagrebačkoga sveučilišta jače iztakne. Nedavno se slavila tristota godišnjica trnavskoga sveučilišta, osnovanoga 1635. i podkraj osamnaestoga vieka prenesenoga u Budim i Peštu, i trista i petdeseta godišnjica gradačkoga sveučilišta, osnovanoga 1586., iako su ta sveučilišta u godini svojega osnutka i još poslije toga imala samo filozofski i teološki studij. Kad znamo, da je i Zagreb već 1666. imao podpunu filozofiju, kojoj su 1669. priznata sveučilišna prava, i da je oko polovice osamnaestoga vieka bila ovdje već i podpuno izgrađena isusovačka teološka škola, nije li onda suviše čedno — a možebiti

i nerazborito — što mi postojanje zagrebačkoga sveučilišta, često bez i najmanje ograde, računamo tek od 1874.?

Radi organizacije upravne službe, što je za Marije Terezije odpočeta osnutkom Kraljevskoga hrvatskoga vieća, nastala je potreba, da se u Hrvatskoj osnuje stručna škola za upravnu nauku. I tako je 1769. otvoren u Varaždinu studij za političku i financijsku znanost (studium politicum camerale), koji se već 1772. preselio u Zagreb, tako da je time hrvatski glavni grad uz filozofiju i teologiju stekao i visoku stručnu školu za upravnu i financijsku znanost. Kada je malo zatim država provela i u Hrvatskoj reorganizaciju svih škola, ujedinjene su te tri zagrebačke stručne škole 1776. u Kraljevsku akademiju sa tri fakulteta: filozofskim, bogoslovnim i pravnim. Mjesto da se ta visoka škola s vremenom dalje izgradi, dogodilo se upravo protivno: radi crkveno-političkih reforma Josipa II. i osnivanja centralnih sjemeništa izlučena je bogoslovija iz zagrebačke Kraljevske akademije, koja je od toga doba imala samo filozofski i pravni fakultet. No ipak odmah poslije smrti Josipa II., kada je u Hrvatskoj i u Ugarskoj sve snažnije stala izbijati narodna i ustavna sviest, izniela je zagrebačka Akademija pred hrvatski sabor zahtjev, da joj se nanovo prizna stepen sveučilišta, koji joj je nekoć podieljen Leopoldovom kraljevskom poveljom, a taj je svoj zahtjev pred saborom opravdavala ne samo kulturnim potrebama banske Hrvatske, nego također onoga diela Hrvatske, što je tada još bio pod turskom vlasti, Bosne i drugih balkanskih zemalja.

Poznato je, da je polovinom devetnaestoga vieka provedena u Habsburžkoj državi temeljita reforma viših škola: stari dvogodišnji filozofski studij, koji je bio poslije gimnazije dalja priprava za nauke u bogoslovnom, pravnom i medicinskom fakultetu, ukinut je kao samostalna škola i jednim dielom svojih disciplina pripojen gimnazijama, a mjesto njega je na sveučilištima uz tri stara fakulteta osnovan na posve novoj osnovci kao četvrti im ravnopravni drug filozofski fakultet. I tako su od stare zagrebačke visoke škole ostale u petdesetim godinama devetnaestoga vieka samo bogoslovija i pravna akademija kao dvie posve odijeljene stručne škole. Poslije sloma Bachova absolutizma nanovo se počelo u Hrvatskoj živo raditi, da se zagrebačka visoka škola obnovi na suvremenoj osnovci kao sveučilište, a najiztaknutiji pobornici te misli su bili Strossmayer i Rački. Za bana Mažuranića je konačno uzakonjen osnutak hrvatskoga sveučilišta s tri fakul-

teta: bogoslovnim, filozofskim i pravnim, i sveučilište je 1874. otvoreno. Već tada postojala je osnova, da se što prije osnuje i medicinski fakultet, no u više od četiri decenija nagodbenoga režima do početka prvoga svjetskoga rata nije bilo moguće ostvariti tu misao. Tek podkraj rata, neposredno pred slom Habsburške države, osnovan je medicinski fakultet, a koju godinu poslije toga pridružene su sveučilištu kao posebni fakulteti visoke škole za šumarstvo i poljodjelstvo, tehniku i veterinarstvo, koje su bile što prije rata, što odmah poslije njega osnovane kao samostalne visoke škole.

Dokle god Hrvati nisu u svojoj zemlji imali visokih škola za pojedine grane znanosti i dokle god su radi toga samo sretniji pojedinci mogli poći na visoke škole u tuđinu, nije se dakako moglo u Hrvatskoj misliti na valjanu organizaciju znanstvenoga rada. Naši učeni i daroviti ljudi, svršivši visoke škole u tuđem svijetu i nemajući u domovini povoljnih prilika, da svoje stečeno znanje i umne sposobnosti posvete znanstvenome izraživanju, ostali bi u tuđini i često su ondje stekli svjetski glas kao učeni radnici svoje struke. Bili su oni, da rečemo s Franom Kurelcem, naš cviet, ali za tuđom kapom. Dubrovčanin Đuro Armeno, prozvan po počimu svojem Baglivi, bio je krajem sedamnaestoga vieka na glasu liečnik, predavao je najprije anatomiju i zatim teoretsku medicinu u rimskom sveučilištu, a njegova anatomska djela izdavala su se još i u devetnaestom vieku. Mlađi mu zemljak Anzelmo Banduri, živeći u Parizu kao štićenik toskanskoga velikoga vojvode Cosima III., svratio je na se pažnju bizantološkim djelima *Imperium Orientale* (Pariz 1711.) i *Numismata Imperatorum Romanorum* (Pariz 1718.). A još više je slavu Dubrovnika pronio filozof i astronom svjetskoga glasa Ruđer Bošković, znanstveni zastupnik dinamičke atomistike, profesor astronomije u Milanu i osnivač milanske zvjezdarnice. Kao vriedan arheolog izašao je na glas Valpovčanin Matija Petar Katančić, profesor peštanskoga sveučilišta, učeni izpitivač rimske geografske karte t. zv. tabula Peutingeriana, radi svojih epigrafskih radova vrlo cienjen još i od Mommsena. I dalje bismo mogli nizati imena sinova hrvatskoga naroda, koji su se u zapadnom kulturnom svijetu iztakli kao ugledni znanstveni radnici, no sve su to bile pojedinačne svietle pojave bez jače veze sa znanstvenim i uobće kulturnim životom svojega zavičaja, u kojemu se znanstveni radnici i umjetnici još nisu bili svrstali u organizovane redove, da po zrelo promi-

šljenoj osnovi zajednički nastoje oko njege znanosti i umjetnosti u svojoj domovini.

Istina, bilo je u hrvatskim krajevima, osobito u Dubrovniku, i u prošlim vijekovima pokušaja, da se organizuju društva pod imenom akademija, ali tim akademijama nije bila zadaća, da svojim radom zahvate široko polje znanstvenih nastojanja ljudskoga duha, nego su redovno ostale ograničene na uzki krug rada u jednoj grani duševnoga života. Najpoznatija je možebiti Akademija Izpraznih, osnovana nastojanjem Đure Matijaševića u Dubrovniku u osvit osamnaestoga vieka. U toj je akademiji surađivao najznatniji dubrovački pjesnik poslije velikoga potresa Ignjat Đorđić — bio je pače neko vrieme i predsjednik Izpraznih — a rad toga društva bio je posvećen njegovanju hrvatskoga jezika. Ugledajući se u nastojanja te vrsti u kulturnih naroda zapadne Evrope počeli su Izprazni spremati hrvatski rječnik — no njihova akademija jedva je živjela četvrt vieka, a od njezina rada nije nam se ništa sačuvalo.

Već u prvim početcima hrvatskoga Preporoda počinje nastojanje, da se osnuje društvo za promicanje književno-prosvjetnoga, a i znanstvenoga rada, jer rodoljubi preporodnoga doba u prvi mah još nisu strogo lučili samostalno znanstveno iztraživanje i obći prosvjetni rad. Već 1836. zaključio je hrvatski sabor, da se osnuje »erudita societates« — učeno društvo — a taj su zahtjev ponovili i sabori 1843. i 1845., no tek u listopadu 1847., dakle malo prije revolucije, obaviešten je hrvatski sabor, da je kraljevim odpisom u načelu dopušteno osnivanje takoga društva, ali se zahtievalo, da se prije osigura glavnica za nj. Poslije revolucije je 1850. Kukuljevićevim nastojanjem, a uz pripomoć Banskoga vieća, osnovano društvo za znanstveno proučavanje poviesti i starina, pa iako je to društvo svojim radom steklo nepriepornih zasluga za poznavanje hrvatske prošlosti, ipak se time nisu izpunile želje iznesene u hrvatskom saboru g. 1836. i ponavljane u kasnijim zasjedanjima, jer je rad društva bio ograničen samo na jednu granu znanosti. Sve krući absolutizam, što je u šestoj desetini devetnaestoga vieka kao mora pritisnuo zemlje Habsburške države, nije dopuštao, da se tada rad u tome smjeru jače razvije. Tek poslije sloma Bachova absolutizma moglo se s nadom u veći uspjeh nastaviti nastojanje započeto prije 1848. U vezi s kraljevim načelnim dopuštenjem od g. 1847., da se može osnovati učeno društvo uz uvjet, da se prije namakne potrebna glavnica, predao je biskup Strossmayer u sjed-

nici banske konferencije 10. prosinca 1860. banu Šokčeviću pismo, kojim on za osnutak zaklade učenoga društva dariva narodu petdeset tisuća forinti. Hrvatski sabor je tu inicijativu prihvatio i u sjednici 29. travnja 1861. primio zakonsku osnovu s pravilima Akademije, kojoj je imala biti zadaća njegovati znanost i umjetnost među južnim Slavenima, uzevši amo i Bugare, a to sve »u narodnom duhu i zajedničkoj prosvjeti«. No sabor od g. 1861. nije dočekaio potvrde Akademijinih pravila, jer je već u studenom bio razpušten, a istom 1863. bila je — i opet samo u načelu — potvrđena Akademija znanosti i umjetnosti, ali sama zakonska osnova nije dobila potvrde, nego je vlada Akademijina pravila preradila i početkom g. 1866. predložila hrvatskom saboru, koji je ta preradena pravila prihvatio, a kralj ih je 4. ožujka iste godine potvrdio. Prve akademike je izabrao hrvatski sabor, te je poslije kraljeve potvrde toga izbora Akademija 1867. odpočela svoj rad.

I tako je hrvatski narod dobio Akademiju, ali ne pod svojim narodnim imenom. Od presudnoga je značenja oduviek bilo za Hrvate, što su se naselili na vjekovnoj razkrstnici Zapada i Iztoka. Balkanom je već prije dolazka Hrvata išla granica zapadnoga i iztočnoga rimskoga carstva — u tim se krajevima u srednjem vijeku odigravala borba rimskoga Zapada i Bizanta o prvenstvo političko i vjersko — a u novom vijeku, kada je nestalo bizantskoga carstva, hrvatska je zemlja vjekove krvarila u borbi islamskoga Iztoka i kršćanskoga Zapada, a uzto smo s velikim naporom morali čuvati svoju narodnu individualnost također od presizanja sa zapada i sjevera. U tim teškim životnim prilikama nije čudo, da se u hrvatskih intelektualaca i starijega i novijega doba rodila misao, da bi dobro bilo, da slavenski narodi, srodni po jeziku i podrijetlu, nastoje zajedničkim kulturnim, pa i političkim radom osnovati sebi bolju budućnost. Ta je misao bila jedna od glavnih komponenata Gajeva ilirizma, a poslije sloma absolutizma bila je kao baština ilirskih dana još uvijek toliko jaka, da je hrvatski sabor prihvatio, da se Akademija osnuje pod jugoslavenskim imenom, iako se već tada snažno budio hrvatski nacionalizam Ante Starčevića. Da budemo u svome sudu objektivni, ne smijemo zaboraviti, da su osnivači Akademije u šestdesetim godinama devetnaestoga vjeka bili doista uvjereni, da će zajedničkim kulturnim radom južnih Slavena pod vodstvom najvišega znanstvenoga zavoda, osnovanoga od hrvatskoga sabora, kulturno i nacionalno ojačati i hrvatski narod. Kasniji razvitak događaja je pokazao, da te nade

nisu imale realne osnove. Kako je koji od južnoslavenskih naroda politički i nacionalno jačao, svaki je sve više nastojao oko izgradnje svoje posebne narodne individualnosti, pa su tako uz zagrebačku akademiju, koja je po misli svojih osnivača imala biti znanstveno žarište svih južnih Slavena, redom osnivane akademije u Beogradu, Sofiji i Ljubljani, svaka sa svojim izrazitim narodnim karakterom. Tko pozna korespondenciju Strossmayera i Račkoga, najiztaknutijih jugoslavenskih ideologa devetnaestoga vieka u Hrvatskoj, dobro mu je poznato, da su već neke pojave njihova suvremenoga političkoga života na mahove i u Strossmayeru jako pokolebale vjeru u njegovu životnu misao. Kako je biskup impulzivan bio, znao je u takim časovima svoje razočaranje i bol izreći vrlo oštrim i gorkim riečima, osobito za srbsko-bugarskoga rata, a u Hrvatskoj za Khuenove nasilne vlade, kada je vidio, da Hrvate nije led i s one strane, odakle bi po njegovoj ideologiji imala doći bratska pomoć.

Kao što se Jelačićeva misao, da se interesi hrvatskoga naroda povežu s interesima vladalačke kuće, poslije 1848. slomila baš u času, kada su se ljudi dobre vjere ponadali, da će pobjeda u borbi za održanje Habsburžke dinastije povoljno odjeknuti i u hrvatskom narodnom životu, tako je i jugoslavenska misao poslije 1918. doživjela svoju krizu i slom upravo onda, kada su ljudi puni vjere mislili, da je došao čas, da se ona u realnom životu u punoj mjeri ostvari: državna vlast je toj misli, u oštroj opreci s njezinim tradicijama, dala protuhrvatski smjer i time joj izkopala grob. Od iztaknutih hrvatskih ideologa jugoslavenske misli iz devetnaestoga vieka doživio je osnutak nove države samo profesor Jagić i on je već u prvim godinama njezina života, odmah poslije Vidovdanskoga ustava, u duši gorko osjetio oštru opreku svoje ideologije i smjera, kojim je udarila nova država. Jagić mi je bio profesor, pa kada sam mu se pismom javio o Božiću 1922., dotakao se on u svome odgovoru prilika u Hrvatskoj i rekao od rieči do rieči ovo: »Čitajući u O b z o r u o tome, što biva u toj jednoj Jugoslaviji, žalim i ja njenu sudbinu. Mnogo sreće doniela historija, ali naišla na malo pameti i poštenja sa strane ljudi, koji upravljaju ili, da pravo kažemo, zlostavljaju našu domovinu«. Nekoliko mjeseci poslije toga pisma Jagić je umro. Kada je on eto već po onomu, što se dogodilo do Božića 1922., postupak s Hrvatskom nazvao zlostavljanjem svoje domovine, što bi tek bio rekao, da je doživio lipanj 1928., siečanj 1929. i sve, što se u vezi s time kasnije doga-

đalo? Daleko je od mene u ovaj čas misao ma čije apologije: Jagićeve sam rieči iznio samo zato i upravo zato, jer su nesumnjivo svjedočanstvo, da su već događaji prvih godina nove države bili u oštroj opreci s onim, što je Jagić, jedini od iztaknutih jugoslavenskih ideologa iz doba osnivanja Akademije, koji je doživio osnutak države SHS, očekivao, da će nova država donieti hrvatskomu narodu.

Da se vratimo k Akademiji. Posve je naravno, da se znanstveni zavod, nikao u krilu hrvatskoga naroda i osnovan od hrvatskoga sabora, nije u svojem radu ni mogao ni smio iznevjeriti narodu, koji mu je život dao. Kao u svakom ljudskom djelu moralo je biti i bilo je doista u Akademiji časova slabosti ljudske, ali cjelina njezina znanstvenoga rada je dostojan spomenik i svjedok ozbiljnoga nastojanja, da se svietlom istine obasja politički i kulturni život hrvatskoga naroda počevši od drevnoga doba narodnih vladara pa do naših dana i da se znanstveno upozna zemlja, koju zovemo svojom domovinom. Izvori za najstariju hrvatsku poviest izdani od Račkoga — *Documenta historiae croaticae periodum antiquam illustrantia* (1877.) — Bulićevi i Jelićevi spomenici iz doba narodnih vladara u kninskom i ninskom kraju, pa niz radova Račkoga o nutarnjem uređenju hrvatske države prije god. 1102. utrlji su staze i dali pouzdanu osnovu daljem znanstvenom izpitivanju prvih vjekova hrvatskoga državnoga života i državne individualnosti. Od Smičiklasa zasnovani *Diplomatički zbornik kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije* iznio je — do sada u četrnaest knjiga — bogatu zbirku izprava za proučavanje hrvatske poviesti kroz tri stoljeća od stupanja Hrvata u zajednicu s Ugarskom pa do podkraj Anžuvinske dinastije (od 1102. do g. 1378.). A i za hrvatsku poviest novoga vieka objavljeno je u izdanju Šišićevu pet knjiga *Hrvatskih sabsorskih spisa od izbora Habsburgovca Ferdinanda za hrvatskoga kralja pa do g. 1630. i u izdanju Laszowskoga tri knjige Habsburških spomenika kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije iz prve polovice šestnaestoga vieka. I najjačem hrvatskom kulturnom centru prošlih vjekova, gradu Dubrovniku, posvetila je Akademija mnogo pažnje objavivši niz knjiga dubrovačkih poviestnih i pravnih spomenika: *Statut dubrovački* od g. 1272., *Libri reformationum* četrnaestoga vieka pa stare anale i kronike dubrovačke do kraja petnaestoga vieka, a osobito su bogato vrelo za*

proučavanje duševnoga života hrvatskoga naroda u Dubrovniku i Dalmaciji djela pjesnikâ od druge polovice petnaestoga vieka pa do osamnaestoga, objavljena u više od 20 knjiga Akademijinih Starih pisaca hrvatskih. U Akademijinim izdanjima ugledali su sviet i stari hrvatski pisani zakoni: Vinodolski iz trinaestoga vieka i Poljički iz petnaestoga, a osobito su dragocjeni za hrvatsku pravnu poviest Mažuranićevi Prinosi za hrvatski pravno-poviestni rječnik. Za proučavanje hrvatskoga jezika u prošlosti i sadašnjosti Akademija je dala osim niza kritičkih izdanja starih tekstova u Starinama i znanstvenih radnja u Radu, veliki historijski Rječnik hrvatskoga jezika, od kojega su dosada u dvanaest knjiga dovršene odprilike dvie trećine.

O spomen-danima krupnih događaja hrvatske prošlosti Akademija je uvijek osjećala s hrvatskim narodom, pa je u takim prigodama ili objavljivanjem nove poviestne građe ili dubljim proučavanjem već poznatih izvora nastojala da hrvatsku prošlost osvietli novim svietlom, da za njezino izpravno shvaćanje dade novih prinosa, novih pogleda. U prvim godinama poslije Akademijina osnutka navršilo se 1871. dvjesta godina od smrti Petra Zrinskoga i Franje Krsta Frankopana, koji su pregli, da ono malo ostataka kraljevine Hrvatske, što su se u težkim i krvavim borbama odrvali osmanlijskom prodiranju, spase od opasnih nasrtaja bečkoga absolutizma. Rački je tom prigodom izdao omašnu knjigu Izpravâ o uroti bana P. Zrinjskoga i kneza Fr. Frankopana (1873.), a nekoliko godina kasnije objavio je Bogišić novu građu iz francuzkih arhiva. I o tristagodišnjici seljačke bune, u kojoj je hrvatski kmet pokušao stresti sa sebe jaram samovolje i nasilja vlastele, iznio je Rački u dva maha nove građe za poznavanje toga značajnoga pokreta. Dva decenija kasnije, pod kraj devetnaestoga vieka, navršilo se dvjesta godina, kako su u borbama, što su se nadovezale na poraz Turaka pod Bečom (1683.), hrvatski krajevi — osim Bosne — poslije dva vieka stradanja oslobođeni od osmanlijskoga gospodstva i vraćeni u kulturnu zajednicu zapadne Evrope. U spomen tih događaja, koji znače prekretnicu u političkom i kulturnom životu hrvatskoga naroda, napisao je Smičiklas djelo »Dvjestagodišnjica oslobođenja Slavonije«, dodavši tome djelu zbirku poviestnih spomenika o Slavoniji u sedamnaestom vieku (1640.—1702.).

Tim hrvatskim tradicijama ostala je Akademija vjerna i u Jugoslaviji, kada je narod hrvatski u teškim svojim danima tražio utjehe i snage u uspomenama na svietle dane hrvatske prošlosti. O tisućugodišnjici hrvatskoga kraljevstva g. 1925. izdala je Akademija posebni *Zbornik* posvećen — kako je iztaknuto na čelu knjige — »tisućugodišnjoj uspomeni prvoga hrvatskoga kralja Tomislava«, a o stogodišnjici hrvatskoga Preporoda objavljeni su u redakciji akademika Fr. Fanceva: *Dokumenti za naše podrijetlo hrvatskoga Preporoda*, u kojima je utvrđeno, da su se osnovne misli hrvatskoga preporodnoga pokreta i u pojedinih hrvatskih javnih radnika i u izjavama javnih ustanova manifestirale već jedno stoljeće ranije, tako da se taj pokret ne može smatrati tek biljkom presađenom iz tuđine u domaće tlo.

Kada se poslije događaja u lipnju 1928. i u siečnju 1929. u našem javnom životu počelo sve jače pokazivati, da je ljudima na vlasti zazorno i hrvatsko ime i sve ustanove, pa i čisto kulturne, koje se nisu otuđile hrvatskim tradicijama, pokrenuta je u Beogradu akcija, kojoj je bila svrha hrvatskom kulturnom centru Zagrebu oteti njegov najviši znanstveni zavod. Iako se Akademija nije zvala hrvatskim imenom, živjele su u njoj hrvatske tradicije, i zato se u javnost izniela osnova, po kojoj bi zagrebačke Akademije nestalo, a ta se osnova zaogrnila plaštem narodnoga jedinstva. Beogradski dnevnik *Pravda*, dakle ne istom kakav god zakutni listić, donio je 5. rujna 1929. na prvome mjestu članak »Jedna akademija ili tri«, koji je svratio na se pažnju i u Zagrebu i u Beogradu. U hrvatskoj je javnosti proti *Pravdi* vrlo odlučno ustao tadašnji predsjednik zagrebačke Akademije Gavro Manojlović, da u one po Hrvate teške dane hrvatski kulturni centar Zagreb obrani od zasnovane otmice njegova najvišeg znanstvenog zavoda. Evo vjerno njegovih rieči: »Onaj članak u *Pravdi* — veli Manojlović — hoće da ukine zagrebačku Jugoslavensku akademiju i da sve, što je ona i njezino, prenese na beogradsku Srpsku kraljevsku akademiju. To on pokriva magičnim sredstvom, preseljenjem imena Jugoslavenske akademije u Beograd, pa da to ime zalebdi nad Srpskom kraljevskom akademijom, u koje će se ime zatim »utopiti« ta beogradska akademija. Razumije se, da bi se sve »kolekcije« zagrebačke akademije zajedno s njezinim »jugoslavenskim« imenom preselile u Beograd »sačuvavši nazive tih kolekcija«. Prenijele bi se dakle iz Zagreba u Beograd — to je implicite kazano u članku: a) cijela akademijska knjižnica od

oko 80.000 svezaka... b) cijeli akademijski arhiv, koji obaseže vrlo stare političke i književne spomenike, a među njima i gotovo sve uopće glagoljske spomenike, pak i samo zagrebačkoj akademiji darovane arhive velikaških hrvatskih porodica — c) Strossmayerova galerija slika od goleme umjetničko-historijske i materijalne vrijednosti, koju je Strossmayer poklonio Jugoslavenškoj akademiji naročito i zato, što je njoj i zakonom određeno sjedište u Zagrebu. »To smo« — rekao je za svečane zgode Strossmayer pred toliko godina — »dužni gradu Zagrebu, koji slave i milinja radi imenujem, koji bijaše od starih vremena sredotočje kraljevina naših, višega državnoga i duševnoga našega života; komu ista priroda višu znamenitost i budućnost dosudi, — koja će slava neuvela i stoga ostati, što mu lovor nepobitnosti junačko čelo resi, a sniženi tuđi okovi vrat nigda oskvrnuli nisu«.

Osnova otmice nije 1929. uspjela, no zagrebačka je Akademija i dalje bila u težku, vrlo težku položaju: Beogradu je bila zazorna, jer je u stvari bila hrvatska, a Hrvati su od nje zazirali radi toga, što je nosila ime, koje im je postalo mrzko, jer su se iza njega u novoj državi skrivala nastojanja uperena proti političkom, ekonomskom i kulturnom životu hrvatskoga naroda. Iako su u Akademiji — ne jedan ili dvojica — nego svi svjestniji Hrvati željeli, da se najviši hrvatski znanstveni zavod nazove već jednom svojim narodnim hrvatskim imenom, ipak se nije tada u tome smjeru moglo ništa učiniti, jer je za promjenu imena osim zaključka Akademijina bila potrebna i potvrda vladareva, dakle i privola vladina. A da je među akademikima bila vrlo jaka struja, koja je doista željela dati Akademiji ime hrvatsko, najbolje je svjedočanstvo u tome, što je odmah poslije osnutka Banovine Hrvatske, kada se povjerovalo, da bi banska vlada bila spremna takav zaključak predložiti na potvrdu vladaru, u Akademijinoj glavnoj skupštini 6. prosinca 1939. — od 34 prava člana, što ih je Akademija tada imala — njih 26 glasovalo, da se naš najviši znanstveni zavod nazove »Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti«. Osam akademika nije glasovalo, jer nisu bili na skupštini. Ban Banovine Hrvatske odgovorio je na to ovako: »Zaključak izvanredne glavne skupštine Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti od 6. prosinca 1939. ... ne može se uzeti u postupak, jer taj zaključak nije stvoren u skladu s Akademijinim Pravilima, i držim, da konačnu odluku o tom treba da donese Hrvatski Sabor.« Akademiji nije nikada bilo priobćeno, u čemu njezin zaključak nije bio u skladu s

Pravilima. Naslućivalo se, da Ban možebiti nije hotio priznati valjanim glas akademika Roberta Frangeša, koji je tada teško bio bolestan pa je zamolio jednoga svojeg druga akademika, neka glavnoj skupštini u njegovo ime saobći, da on želi glasovati za promjenu imena Akademijina, i moli glavnu skupštinu, da se njegov glas primi telefonski. Kako želja akademika Frangeša nije bila u opreci s Pravilima, koja za promjenu traže izriekom »odluku od tri četvrtine broja svih redovnih i izvanrednih pravih članova Akademije« bez ikakvih drugih stvarnih ili formalnih ograničenja, glavna je skupština mislila, da ne može odbiti želju na smrt bolesnoga čovjeka — Frangeš je mjesec dana poslije toga glasanja umro — i pristala je, da podpredsjednik i tajnik Akademijin, uz formalnosti potrebne radi opreza, prime Frangešov glas.

U završetku Banova rješenja je osobito iztaknuto mišljenje »da konačnu odluku o tom (t. j. o promjeni Akademijina imena) treba da donese Hrvatski sabor«. Ali uzakonivši g. 1866. Akademijina Pravila sam hrvatski sabor je u njima dao najvišem hrvatskom znanstvenom zavodu vlast, da ta Pravila sam mienja svojim zaključkom uz potvrdu vladarevu, a nije pri tome sebi pridržao nikakvih prava, — i ta je odredba bez promjene ušla također u Pravila od g. 1924. Pozivanje na hrvatski sabor učinilo je obćenito dojam brižno odabrane formule za odgodu hrvatskoga imena Akademijina ad calendae graecas, jer g. 1939. znali smo svi, da nitko u državi nije doista ozbiljno pomišljao na saziv hrvatskoga sabora.

Akademija je 1939. učinila sve, što je mogla, da i po imenu postane hrvatskom, no obće su prilike bile tada jače od nje: pitanje promjene Akademijina imena dospjelo je na mrtvu točku i činilo se, da je za dugo vrieme skinuto s dnevnoga reda. No oluja novih misli i shvaćanja života, što huji svietom tražeći nove staze, koje bi ljudski rod, vječno željan sreće, imale dovesti u ljepši, bolji život, zahvatila je i hrvatske zemlje i doniela pred godinu dana Nezavisnu Državu Hrvatsku, u kojoj se samo po sebi riešilo pitanje hrvatskoga imena i hrvatskoga karaktera Akademijina. Ali nova naša država poslije prvih časova narodne radosti i oduševljenja stavlja nas sve više pred ozbiljne i teške zadatke izgrađivanja te nove države, vidanja starih rana i traženja čvrste i zdrave osnove za život hrvatskoga naroda u budućnosti. Skeptici vole zlorado izticati, da bi poviest mogla doduše biti magistra vitae — učiteljica života — no da se njeni učenici — i pojedinci i narodi — ne će ili ne umiju okoristiti njenim naukom, njenim vjekovnim izku-

stvom, — pa ipak mislim, da nama Hrvatima u ovim presudnim časovima, gdje se tresu temelji ljudskoga društva, treba da upravo na osnovi triznoga prosuđivanja i naše prošlosti i prošlosti drugih naroda dušu duboko prožme uvjerenje, da nam uz mač i mišice, što će hrvatsku narodnu cjelinu čuvati od neprijatelja, i te kako treba fizičkoga i umnoga, ozbiljnoga i nesebičnoga rada, da stvorimo sebi zdravu, čvrstu i trajnu osnovu za moralni, intelektualni, ekonomski — i uobće socialni preporod i napredak. Hrvatska akademija je sviestna dužnosti, što je čekaju u tom unutarnjem izgrađivanju nove Hrvatske, i sretna je, što je u ovome času zvana, da na onome polju narodnoga rada, koje je njoj namijenjeno, u zajednici s hrvatskim narodom gradi zgradu njegove bolje budućnosti.

GLAVNA SKUPŠTINA

4. srpnja 1942.

Prisutni: Dukat, Fancev, Hauptmann, Ivšić, Karaman, Matic, Lanović, Lovrić, Maurović, Šantek, K. Babić, Gračanin, Hondl, Marković, Šercer, Škreb, Lj. Babić, Dugan, Nazor, Širola.

Primljeni su na znanje i odobreni ovi izvještaji:

1. književnoga tajnika dra. Franje Fanceva o naučnom radu u Akademiji kroz g. 1941.
2. knjižničara i arhivara dra. Stjepana Ivšića o stanju knjižnice i arhiva kroz g. 1941.
3. upravitelja Galerije slika dra. Artura Schneidera o stanju Strossmayerove galerije slika kroz g. 1941.
4. gospodarskog tajnika dra. Franje Fanceva o zaključnim računima za g. 1941.

Po prijedlogu nadzornog gospodarskog odbora dana je odrješnica gospodarskom tajniku i upravi Akademije za poslovnu godinu 1941.

Prihvaćena je osnova proračuna za god. 1941.

Odobrava se poslovnik uz napomenu iz skupne sjednice od 4. VII. 1942.

Prima se predloženo preuređenje upravljanja Akademijinim zakladama uz razjašnjenje, dano na skupnoj sjednici od 4. VII. 1942.

Za književnog tajnika izabran je dr. Ljubo Karaman, a za gospodarskog tajnika dr. Franjo Fancev.

Za upravitelja Strossmayerove galerije izabran je dr. Artur Schneider.

Izvještaj književnog tajnika

Od posljednje glavne skupštine, koja je održana 31. ožujka 1941., književni rad Akademije do danas razvijao se ovako:

U minuloj godini Akademija je stigla da od izdanja osiguranih proračunom za godinu 1941. izdade ovo:

1. »Rad« knjiga 270 (razredna knjiga 122) s razpravama:
 - Stj. Zimmermann: Spoznaja istine,
 - A. Dabinović: Državnopravni odnos Hrvata prema iztočnom carstvu,
 - T. Matić: Josip Keresturi i njegovi pogledi na političke prilike poslije Josipa II.,
 - I. Maurović: Naše obće privatno pravo i nastojanja oko njegove reforme.
2. »Rad« knjiga 271 (razredna knjiga br. 84) s razpravama:
 - B. Varičak: Citološka i embriološka izpitivanja degenije,
 - Ml. Deželić: Polarografska iztraživanja u kemiji pirola,
 - Ml. Deželić: Neki derivati mezoporfirina,
 - V. Niče: Geometrijsko mjesto dirališta pramena ravnina s pramenom površina drugoga reda,
 - V. Niče: Površine četvrtoga reda kao geometrijsko mjesto dirališta pramena ravnina i svežnja površina drugoga reda,
 - A. Tavčar: O nasljeđivanju broja i smještaja listova kod Zea Mays d.
 - K. Kempni: Hidrodinamični efekti pri rotaciji krutih valjaka u tekućini,
 - V. G. Avakumović: O uslovu konvergencije o-inverzno g stava Laplaceove transformacije,
 - M. Gračanin i J. Verlić: Prilog poznavanju adsorpcijskoga kompleksa hrvatskih podzolastih tala.
3. »Rad« knjiga 272 (razredna knjiga 123) s razpravama:
 - M. Rešetar: Glavne osobine Gundulićeva jezika,
 - M. Rešetar: Pjesme pripisivane Gunduliću,
 - M. Rešetar: Akademijina izdanja Gundulićevih djela,
 - A. Bazala: Filozofijske studije II. Sviest i sviet, subjekt i objekt.
4. Prirodoslovna iztraživanja N. D. H. sv. 23. s razpravama:
 - A. Režek: Sumpor u vodi i uzduhu Varaždinskih Toplica,
 - N. P. Abakumov: Određivanje geografske širine astronomskoga paviljona Tehničkog fakulteta u Zagrebu,
 - J. Goldberg: O jednom elementu komparativne meteorologije,
 - J. Bocak: Patologija tumora čeljusti.
5. »Bulletin International« knj. 13 (razreda poviestno-jezikoslovnoga, filozofsko-pravnoga i umjetničkoga), u kojem su rezimeji radova Akademijinih objelodanjenih god. 1940./41.

6. »Bulletin international« knj. 14 (razreda matematičko-prirodoslovnoga) s rezimejima radova objavljenih samo u »Radu« knj. 271, dok o radovima objelodanjenim u 23. knjizi »Prirodoslovnih iztraživanja« u samoj toj knjizi na hrvatske originalne tekstove naslanja se i njemački »Zusammenfassung«.
7. Znanstvena djela za obću naobrazbu, knj. XIII. s radom akademika dra. Stjepana Zimmermanna: Filozofija života.
8. M. Hirtza: Rječnik narodnih zoologičkih naziva, knj. II. (Ptice) sv. 2. (od rieči *klopka* — do rieči *sieci gunj*, str. 193.—432.).

Za naredna Akademijina izdanja primljeni su ovi radovi:

Za »Rad« I. i II. razreda:

1. Vl. Petz: Problemi pedagogijske terminologije i sistematike,
2. Vlad. Dukat: Bilježke uz Niemčičeve »Putositnice«,
3. Lj. Hauptmann: Podrijetlo hrvatskoga plemstva,
4. M. Medini: Kako je postao Ljetopis popa Dukljanina,
5. Vl. Dukat: Ivan Trnski i Šulekovi rječnici.

Za »Rad« III. razreda:

1. M. Salopek: O gornjem paleozoiku Velebita u okolini Brušana i Baških Oštarija,
2. M. Katalinić: Iztraživanja o unipolarnoj indukciji,
3. V. Niče: O svežnju površina drugoga reda,
4. Zv. Pavišić: Iztraživanje utjecaja pterigiuma na refrakciju i astigmatizam rožnice,
5. V. Niče: Doprinos zajedničkim osebinama ravničkih krivulja 3. i 4. reda,
6. V. Niče: Doprinos zajedničkim osebinama ravničkih krivulja 3. i 4. reda roda multoga,
7. A. Samec: Kiselinska hidroliza eritro- i amilo-supstanca.

Za »Rad« IV. razreda:

1. Cv. Fisković: Drvena gotička skulptura u Trogiru,
2. Cv. Fisković: Triptihon radionice Embriachi u trogirskoj katedrali,
3. Lj. Karaman: Buvinove vratnice.

Za izdanje »Hrvatski kulturni spomenici«:

- A. Schneider: Umjetnost i kultura baroka u Hrvatskoj.

Izvjешće knjižničara i arhivara dra. Stjepana Ivšića

Knjižnica se i prošle godine uvećala zamjenama, a nešto i poklonima.

Prinova je prema dnevniku u godini 1941. bilo 420 svezaka, bez novina.

Prema popisu za uzajmanje knjiga uzajmljeno je izvan Akademije 400 knjiga, a u samoj knjižnici vađeno je za čitanje 726 knjiga. Posuđivača i čitača bilo je u prošloj godini 544.

Upotreba knjižnice, zbog nedovoljnih prostoriya, ostala je kao i do sada ograničena; a prošle zime još i više, jer zbog nestašice goriva nije zimus u knjižnici gotovo dva mjeseca loženo.

Zbog ratnih prilika: nestašice radne snage i materiala, uvezane su prošle godine samo 223 knjige.

Arhiv je zbog ratne opasnosti u početku travnja 1941. složen u škrinje i spremljen na sigurnije mjesto u prizemlju Akademijine zgrade. Arhivu su poklonili: Ladislav Šaban različite spise Ivana Kukuljevića, Dragan Trnski spise Ivana Trnskoga, i akademik Vladoje Dukat nekoliko pisama Laze Kostića.

U Orientalnoj zbirci nije prošle godine bilo nikakvih promjena.

Izvjешće upravitelja Strossmayerove galerije

U razdoblju od 1. travnja 1940. do konca prosinca 1941. Strossmayerova se galerija uvećala za deset umjetnina. Akademija sama nabavila je slike Gustava Likana »U vrtu« i Josipa Crnoborija »Djevojački akt«. Društvo prijatelja »Strossmayerove galerije« poklonilo je sliku talijanskoga majstora 17. stoljeća Francesca Albanija »Mladi Bakho« i sliku Menci Klementa Crnčića »Bonazza«. Gospođa Zlata Kranjčić poklonila je iz ostavštine Milke Trnine portret Janka Jurkovića, djelo nepoznata slikara. Iz ostavštine gospođe Marković primila je galerija četiri djela, portret majke dra. Franje Markovića od nepoznata slikara, dvie studije Zore Preradovićeve i crtež Menci Klementa Crnčića »Školj sv. Marka«. Gospodin Stjepan Gjurić darovao je sliku Ise Kršnjavoga iz godine 1865. »Zimski krajolik«, a gospodin Bela Milić dvie slike Alberta Mose-a, rodom Varaždinca, »Portret dječaka« i »Portret mlade djevojke.« Galerija broji danas 667 umjetnina.

Za kolektivnu izložbu slikara Marka Murata, koju je u ožujku 1941. u Beogradu priredilo »Udruženje prijatelja umjetnosti Cvjeta Zuzorić« posudila je galerija dvie slike umjetnikove »Proletni

oblaci« i »Vries«. Nije poznato, koja je sudbina stigla ove dvie slike dne 6. travnja 1941. Obje su bile doduše osigurane, ali društvo, koje ih je osiguralo, izključuje, kao što to čine sva osiguravajuća društva, tako zvani »ratni riziko«. Akademija je poduzela korake, da joj se te slike vrate, ako su još sačuvane.

Za ukras stana Poglavnikova posudila je galerija dvie slike, Zlatka Šulentića »Podne« i Ive Šeremeta »Bosanski krajolik«.

Galeriju su u vrijeme, o kojemu se ovdje izvješćuje, posjetile 7.903 osobe (godine 1939.—1940.: 7.086). Ulazninu je platilo njih 1932 (1895), dok je uz slobodan ulaz posjetilo galeriju 172 (182) škole sa 5.971 (5.191) učenikom. Broj posjetnika, koji su platili ulazninu bio je prema tomu u ovom razdoblju veći prema onome 1939.-1940. za 37, broj škola manji za 10, broj učenika veći za 780, a cjelokupni broj posjetnika veći za 817. Ravnatelj galerije često je vodio pojedine odlične posjetnike, a osobito škole, kroz galeriju i tumačio im umjetnine, koje se u njoj čuvaju. Kao uvijek dosad on je davao svoje stručno mišljenje o predloženim slikama brojnim ustanovama i strankama, koje su mu se za to obraćale.

Galerijska knjižnica uvećala se za 6 časopisa u 8 godišta i 158 knjiga u 168 svezaka. Ona je o koncu godine 1941. imala 34 časopisa u 230 godišta i 685 knjiga u 827 svezaka.

Najvažniji je međutim događaj u životu galerijinu u minulom razdoblju bio taj, što je ona od početka travnja 1941. za javnost zatvorena. Naime, zbog ratne opasnosti zaključila je Akademija u izvanrednoj sjednici 4. travnja 1941., da se najdragocjenije umjetnine galerijske pohrane na sigurnu mjestu. Susretljivošću predsjednika »Društva prijatelja Strossmayerove galerije«, gospodina dra. Nikole Kostrenčića, dobila je Akademija na besplatno razpoloženje jedan veliki čelični ormar u glavnom, a jedno odjeljenje u malom tresoru Hrvatske zemaljske banke. Evakuiranje galerije provedeno je od 5. do 12. travnja 1941. U čelični ormar tresora spremljeno je 12 sanduka sa 49, a u mali tresor dva sanduka sa 19 dragocjenih umjetnina.

U tresoru Arheološkog odjela Hrvatskog narodnog muzeja pohranjeno je 14 slika, koje se zbog njihove veličine nisu mogle spremiti u tresoru banke. U galerijskom spremištu smještene su 132 slike i skulpture. Tako je u galerijskim dvoranama ostao uz okvire samo neznatan broj manje vrijednih slika.

I godine 1940. nastavljeno je popisivanje, naučno proučavanje i fotografijsko snimanje starih umjetničkih spomenika. U mjesecu

srpnju i kolovozu obrađeni su spomenici u kotarima Čakovac, Čazma, Donja Stubica, Ivanec, Klanjec, Križevci, Kutina, Novi Marof, Pregrada, Varaždin, Zagreb i Štrigova. U 51 mjestu snimljeni su i popisani svi iole važni predmeti. U svemu je načinjeno 495 snimaka, pa prema tome Akademijin »Fotografski arhiv starih umjetničkih spomenika« broji o koncu 1941. godine 2.786 negativa. U godini 1941. rad oko snimanja i popisivanja spomenika nije nastavljen.

Dr. Artur Schneider,
upravitelj Strossmayerove galerije

Izvještaj gospodarskoga tajnika o zaključnim računima za g. 1941.

Prema čl. 25. st. 2. Pravila Hrvatske akademije od 2. IX. 1941. čast mi je predložiti:

1. Obračun prihoda i razhoda za proračunsku godinu 1941. i
2. Izvještaj o stanju Akademijinih zaklada i glavnica za godinu 1941. sa stanjem na 31. prosinca 1941.

1. Obračun prihoda i razhoda

Blagajničko poslovanje proračunske godine 1941., koja je u smislu proračuna prihvaćenog u glavnoj godišnjoj skupštini od 31. ožujka 1941. bivše Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti počela teći s danom 1. siečnja 1941., a završila s danom 31. prosinca iste godine u novo osnovanoj Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, na koju su Poglavnikovom zakonskom odredbom od 12. srpnja 1941. br. CXC-696-Z. p.-1941. prenesena »sva prava i obveze, ciela pokretna i nepokretna imovina« ukinute bivše Jugoslavenske akademije, zaključeno je

u приходима s ukupnim iznosom od	Kn 2,480.110.38
u razhodima s ukupnim iznosom od	Kn 1,349.077.10
prema čemu se izkazuje preostatak	Kn 1,131.033.28

Kako su prihodi i razhodi proračunom za godinu 1941. bili preliminirani iznosom od	Kn 2,192.105.89
znači, blagajničko je poslovanje u приходима završilo viškom od	Kn 288.004.49
a u razhodima ostalo izpod preliminarara za . .	Kn 843.028.79

to zbroj tih dvaju iznosa daje blagaj. ostatak od	Kn 1,131.033.28
---	-----------------

To je čista računska strana izvršenja proračuna za god. 1941., kojoj posebno razjašnjenje daju događaji uzpostave Nezavisne Države Hrvatske, u kojoj je spomenutom zakonskom odredbom ukinuta Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti bila zamijenjena novom Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti.

Istodobno je za izgradnju nove Hrvatske akademije bilo imenovano prvih deset (10) pravih članova s jednim od njih na čelu kao pročelnikom Hrvatske akademije sa zadatkom, da za novu Akademiju izrade najprije pravila i provedu izbore ostalih pravih članova do najviše 45, a zatim sve to predlože na odobrenje Poglavniku, poslije čega se u glavnoj skupštini od 25. I. 1942. izvršio izbor predsjednika i ostalog častništva, a dotle je plenum deseterice samo obavljao tekuće poslove. Kako je poslije 15. srpnja 1941., kad je spomenuta zakonska odredba proglašenjem u Narodnim novinama stupila na snagu, moralo biti obustavljeno sve dalje poslovanje prema proračunu bivše Akademije, to taj proračun u svom većem dielu uobće nije mogao biti izvršen.

Prema takovom stanju stvari od pripremljenih i proračunom osiguranih izdanja u godini 1941. bila su objavljena samo ona, koja su do 15. VII. 1941. bila već ušla u tisak, dok su sve ostale pripreve za izdavačku djelatnost u smislu zaključka 1. sjednice plenuma deseterice prvih članova od 19. VII. 1941. bile prekinute i obustavljene.

U isti mjesec pada i rekvizicija stanbenih kuća bivše Akademije na Trgu Kulina bana i Križanićevoj ulici 3., izvršena odlukom Redarstvenog ravnateljstva od 22. VII. 1941. br. 13611/41 Prs za potrebe Ravnateljstva za javni red i sigurnost, koja je za cijelo drugo polugodište g. 1941. poremetila gospodarsko poslovanje nove Akademije, jer joj je prva najamnina za spomenute zgrade, koja je i dotad predstavljala temelje Akademijina gospodarstva, u iznosu od Kn 513.279 bila doznačena na izplatu tek 4. travnja 1942., zbog čega je samo blagajničko poslovanje za god. 1941. moglo biti zaključeno tek poslije toga nadnevka.

U takvim prilikama gospodarsko je poslovanje za god. 1941. samo formalno zaključeno s posljednjim danom proračunske godine 1941. a stvarno upravo 29. travnja 1942., jer je samo tako postignuto, da je proračun za godinu 1941. u prihodima završio s viškom od 288.044.49 nad preliminarom, dok se 31. prosinca 1941. zbog neprimljene najamnine za spomenute stanbene zgrade nalazio izpod preliminarara ili upravo u manjku za Kn 225.275.

Zbog tih poremećenja u gospodarskom poslovanju napose nije bilo moguće provesti ni preuređenje u poslovanju sa zakladama prema zaključku iz glavne sjednice bivše Jugoslavenske akademije od 31. ožujka 1941., a prema tome ni u prihodima odjelito izkazati doprinos od D 37.605,89 iz kamata Glavnice Čačković, koja je sva upotrebljena za izgradnju Zakladnog doma, a isto tako je izostao i doprinos od Din 72.000 kao prihod Zakladnog doma, kako je sve objašnjeno u Izvještaju nadzornog gospodarskog odbora od 19. svibnja 1942.

Kao tekući poslovi ciele godine 1941. liepo je tekla samo prodaja Akademijinih izdanja, i ona je završila preko preliminara od Kn 70.000 s ukupnom prodajnom svotom od 103.210,32, što u prodaji znači višak od Kn 33. 210,32.

Na strani razhoda proračuna sve su glave završile samo formalno uštedom, što u ovom slučaju znači upravo netrošenjem onih stavaka, koje su iza 15. VII. 1941. podpale pod obustavu svakoga poslovanja, koje bi se kretalo izvan granica tekućih poslova. U glavi »Uprava« slobodan sam napose skrenuti pažnju, da su iz stavke »Izvanredno« još pravovremeno mogli biti završeni svi radovi na preinaci »Arkade Rački« u Arkadu »Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti« posvećenu »Svojim dobrotvorima«. Od 9 izdanja iz glave »Štampanje knjiga« većina je završena s prekoračenjima proračunskih svota, što je uslijedilo samo zbog znatnog poskupljenja i sloga i papira prema času, kad je proračun bio donesen.

U ostalim proračunskim glavama nema ništa, što u tiskanici I. (Obračun prihoda i razhoda u god. 1941.) i II. (Pregled prihoda i razhoda prema proračunu u god. 1941.) ne bi bilo dovoljno objašnjeno samo obćim napomenama.

Dr. Franjo Fancev,
gospodarski tajnik

Izvještaj nadzornog gospodarskog odbora za godinu 1941.

Podpisani nadzorno gospodarski odbor časti se podnieti Hrvatskoj akademiji sliedeći izvještaj.

Odbor je pristupio radu, kada je po Akademijinu tajniku obaviešten, da se obračun novčanog poslovanja Akademijina u god. 1941. mogao zaključiti, jer su konačno za tu godinu uplaćene stanarine Akademijinih kuća, najznatniji njezin dohodak. Odbor

je pregledao blagajničko poslovanje i Akademijinu imovinu u sastancima držanim dne 22., 27., i 30. travnja, te 1., 2., 4., 6. i 8. svibnja 1942.

Blagajničko poslovanje nadovezalo se na ono bivše Akademije, tako da je nadzorni gospodarski odbor pregledao blagajnički dnevnik preuzet od bivše Akademije i jednako dalje vođen. Odbor je izpitao primitke i izdatke unesene u taj dnevnik iza zadnjega pregleda izvršenog od nadzornog gospodarskog odbora bivše Akademije dne 25. veljače 1941., kada je utvrđen blagajnički ostatak s iznosom 848.046.72 Din. Prema tome je pregled započeo sa stavkom br. 203. dnevnika unesenom 28. veljače 1941. Posljednja stavka za poslovnu god. 1941. jest pod br. 1393. od 14. travnja 1942. Sveukupni primitci bivše i nove Akademije za poslovnu god. 1941.

iznosili su	Din dot. Kn.	2,751.051.25
izdatci za istu godinu	« « «	1,620.017.97
kako je to i nadzorni gospodarski odbor kontrolnim zbrajanjem utvrdio. Dakle izlazi ostatak	Kn.	1,131.033.28

za prienos u račun poslovne godine 1942.

S tim ostatkom sveukupni primitci u poslovnoj godini 1942. do dana pregleda 21. travnja iznose	Kn.	1,777.593.46
svi izdatci	Kn.	197.452.50

tako da se toga dana ukazuje saldo od Kn. 1,580.140.96

Kako je pregledom blagajne utvrđeno, taj saldo pokrivaju pod-puno uložne knjižice štedionice NDH, Drž. vjeresijskog zavoda i Praštedione, čekovni račun poštanske štedionice i jedan bon (namira) na 10.000 Kn, sve pohranjeno u glavnoj blagajni, nadalje uložnice štedionice NDH, gotovina 14.570.40 i namire za račune izplaćene poslije 17. travnja 1942. a u iznosu Kn. 14.133.50., sve pohranjeno u ručnoj blagajni poslovode, najposlije sveukupni izdatci za Trumbićev arhiv, od 4. veljače 1939. do 17. travnja 1942., u visini od Din dot. Kn. 74.381.50., koji iznos Akademija potražuje od Trumbićeve zaklade.

U svezi s time nadzorno gospodarski odbor je izpitao račune Trumbićeva arhiva, koji se vodi u posebnoj knjizi. Što se tiče spomenutoga bona, zaostalog od prije, trebala bi se Akademijina uprava pobrinuti, da se stvar što prije uredi.

Pregledavanjem glavnih knjiga našlo se, da je u gl. knjizi prihoda za g. 1941. provedeno upisivanje do iznosa Kn. 2,480.110.38 a u glavnim knjigama razhoda iste godine . . Kn. 1,349.077.10

što daje koncem god. 1941. saldo Kn. 1,131.033.28 u skladu s blagajničkim dnevnikom. Prema svemu tomu blagajnički dnevnik, račun Trumbićeva arhiva i glavne knjige nađeni su u potpunom redu.

Nadalje je podpisani odbor pregledao Akademijine zaklade i glavnice, njih 26 na broju, i to prema stanju od 31. prosinca 1941., i njihove račune našao u redu. Zaključak bivše Akademije, da se upravljanje zakladama pojednostavi, ta Akademija nije više mogla provesti. Tajnik Hrvatske akademije s pravom je smatrao, da nema ovlasti, da to provede, tim više, što će možda poradi promijenjenih prilika taj opravdani zaključak trebati u pojedinostima preinačiti. Nadzornom gospodarskom odboru je čast predložiti Akademiji, da u tom predmetu donese odluku.

Odbor je nadalje pregledao ostavinu blagopokojne Vlaste Marković, preminule 26. studenoga 1940., koja je svoj imetak oporučno ostavila Jugoslavenskoj akademiji kao univerzalnom baštiniku. Blagajnički dnevnik te ostavine vodi se u posebnoj knjizi, koju je odbor pronašao u redu izpitavši je od stavke do stavke t. j. od br. 1. unesenog 11. prosinca 1940. do br. 206. od 16. travnja 1942. Primitci iznosili su, kako je kontrolnim zbrajanjem

utvrđeno	Din dot. Kn. 522.119.44
izdatci	« « « 206.772.60

te ostaje saldo Kn. 315.346.80

koji je podpuno pokrit jednom uložnicom štedionice NDH. Odbor primjećuje, da se među primitcima nalazi, osim ostalih, iznos Kn. 23.316.—, koji je Akademija primila od suda kao utržak polučen prodajom na javnoj dražbi pokojničinih nekretnina. Jedan dio dragocjenosti primljenih s ostavštinom Akademija je sama prodala i za to primila u svemu 152.580.— Kn. Još se nalazi u Akademijinu vlasništvu iz te ostavštine: 14 slika pohranjenih u Strossmayerovoj galeriji, dva skupocjena saga, koji su stručnjački čuvani, i niz predmeta od vriedne kovine, o kojima je nadzorni gospodarski odbor prigodom pregleda sačinio popis sastojeći od 22 broja, a pod naslovom »Jedala i pribor«. Ti se predmeti čuvaju kod Akademijina tainika.

Na istom se mjestu čuvaju dragocjenosti i ukrasi iz ostavštine gospođe Terezije Srnc, koje su pripale Akademiji kao nasljednici gospođe Marković, kćerke gospođe Srnc. I te je predmete odbor pregledao i u redu pronašao, i to prema popisu sastavljenom u kancelariji Akademijina odvjetnika.

Na osnovu svega pregleda poslovanja Akademijina tajnika nadzorni gospodarski odbor predlaže, da Akademija tajnikov rad odobri i da Akademijinoj upravi za njezino novčano poslovanje u god. 1941. za sve vrijeme počevši od novog osnutka Akademije podijeli razrješnicu.

Prigodom pregleda poslovanja Strossmayerove galerije ravnatelj je galerije izvijestio, da su galerijine najvrednije slike evakuirane 12. travnja 1941. i pohranjene u 12 zamota u tresoru bivše Jugoslavenske sada Hrvatske zemaljske banke, nadalje da su poradi njemačke kiparske izložbe sve ostale slike smještene u dvoranu XII. i najposlije da dvije Muratove slike, koje su mjeseca ožujka 1941. poslane na izložbu u Beograd, do danas još nisu vraćene. Ravnatelj galerije drži, da bi trebalo galeriju uzpostaviti, jer slikama u tresoru škodi, što su već preko godinu dana zatvorene i bez zraka. Galerija nije još primila vrijednu i obilnu zbirku slika iz ostavštine Brodjovin, a pitanje ostavštine Ruže Meštović nije još riješeno. Posebni računi vode se za galeriju o prodaji fotokopija. Nadzorni gospodarski odbor izpitao je te račune do 4. svibnja 1942. kada svršavaju sa saldom od Kn. 37.738.—. Taj je saldo pokriven uložnicom Državne hip. banke i gotovinom 10.000.— Kn., koji se nalaze u priručnoj blagajni Akademijina poslovođe. Posjetivši spomenutu XI. dvoranu odbor je vidio, da zbog prenatrpanosti dvorane umjetninama ne može izvršiti pregleda, nadalje je uzeo na znanje ravnateljevu izjavu, da je posljednji put dne 21. travnja 1942. pošao u gore spomenuti tresor i našao sve zamote netaknute. Prema našastaru galerijine knjižnice odbor se je pokusima uvjerio o nazočnosti knjiga. Sve poslovanje ravnatelja galerije nađeno je u redu. Njegove tužbe na nedostatnost prostorija na prvi se pogled ukazuju i odviše opravdanima.

Podpisani je odbor izvršio pregled i nad Akademijinom knjižnicom i arhivom. Pregled je pokazao, da je knjižnica u redu. Što se tiče arhiva, on se sada nalazi u 28 okovanih škrinja i 2 kovčega, koji su smješteni jedni na drugim u prizemlju Akademijine palače, u prostorijama Hrv. arheološkog muzeja za sada nepristupnim občinstvu. Odbor nije mogao drugo učiniti nego spomenute škrinje

i kovčege ogledati izvana. I tu se dakle teško osjeća nedostatak prikladnih i sigurnih prostorija, koji bi za dragocjenu imovinu Akademijinu mogao biti sudbonosan.

Slično vriedi za orientalnu zbirku rukopisa i knjiga, koja se čuva opet u ormaru u Akademijinim prostorijama. Odbor je i tu zbirku pregledao i na osnovu kataloga rukopisa izveo nekoliko pokusa i našao zbirku u redu. Odbor se časti upozoriti, da bi bilo potrebno, da se dade načiniti i katalog knjiga.

U Akademijinoj palači na Zrinjskom trgu nalazi se također skladište njezinih publikacija, na žalost u sasvim nepodesnim podrumskim prostorijama. Skladište je, kako se odbor mogao uvjeriti, prenatrpano, čime je i nadzor nad njim otežčan. Knjiga skladištnik vođena je pomnjivo. U ostalom je odboru dužnost izvijestiti, da od god. 1930. nije obavljena revizija skladišta.

U istom podrumu, ali u odijeljenoj prostoriji, pohranjena je i Bašćanska ploča. Ploča je sada otkrivena radi zračenja, dok je prema navodu čuvara ciele zime bila pokrivena daskama, nad kojima se nalazio jedan zaštitni sloj knjiga.

Našastar predmeta, koji se nalaze u Akademijinim poslovnim prostorijama, vodi se u posebnoj knjizi i nađen je — kako se pokušima izpitalo — u skladu sa stvarnim stanjem.

Odbor je najposlije razgledao prizemni stan u Akademijinoj kući u Šenoinoj ul. 4., u kojemu se nalazi Trumbićev arhiv i knjižnica. Taj je arhiv nađen u redu. U posebnoj sobi toga stana nalazi se i obrađuje građa Akademijina Rječnika.

Završujući potpisani se odbor časti izvijestiti još i o odboru za Međunarodnu Uniju Akademija, čijom blagajnom upravlja tajnik te Unije. Nadzorni gospodarski odbor izpitao je i u redu našao blagajnički dnevnik primitaka i izdataka te blagajne i to od dana posljednjega pregleda izvršenog po nadzornom gospodarskom odboru bivše Akademije, t. j. od 25. veljače 1941.

Naprama primitcima u iznosu od	Kn 200.627.18
stoje izdatci	Kn 56.381.75

te ostaje dne 4. svibnja 1942. saldo	Kn 144.245.43
--	---------------

Taj je saldo pokriven uložnicom i tekućim računom Drž. hip. banke u ukupnom iznosu 138.569.—, gotovinom 1.310.— Kn i izjavom o jednom pologu 4.377.— Din kod Srpske kr. akademije. Imovina se čuva u blagajni Akademije. U koliko bi Akademija našla za

shodno, da stvori zaključak o budućem rukovanju ili razpolaganju tim saldnom, nadzorni gospodarski odbor upozoruje, da se iz njega imade još namiriti jedan honorar.

Ovom izvještaju prilaže se 9 (devet) zapisnika o sastancima nadzornog gospodarskog odbora.

U Zagrebu, 19. svibnja 1942.

Dr. Stanko Hondl s. r.

Dr. Božidar Širola s. r.

Dr. Ž. Marković s. r.

Obračun prihoda i razhoda u godini 1941.

P r i h o d

	Kn	b	Kn	b
A. Pomoć Nezavisne Države Hrvatske				
1. Za tisak izvanrednih izdanja i rječnika	200.000	—		
2. Za održavanje Strossmayerove galerije slika	50.000	—		
3. Pomoć za akademsku knjižnicu	30.000	—		
4. Pomoć za akademski arhiv	20.000	—		
5. Pomoć za prirodoslovna iztraživanja	20.000	—		
6. Pomoć za čuvanje i iztraživanje umjetničkih i poviestnih spomenika	30.000	—	350.000	—
B. Prinos Arh. muzeja za uzdržavanje palače			60.000	—
C. Prodaja knjiga			103.210	32
D. Prihodi Strossmayerove galerije			2.353	—
E. Prihodi nekretnina				
a) stare kuće	321.554	—		
b) nove kuće	1.101.396	—	1.422.950	—
F. Doprinos glavnice dra. M. pl. Čačkovića			—	—
G. Vanredni prihodi i kamati			41.597	06
H. Doprinos Zakladnog doma za god. 1941.			—	—
I. Prienos iz god. 1940.			500.000	—
Ukupno			2.480.110	38

R a z h o d

	Kn	b	Kn	b
I. Uprava				
1. Nagrada predsjedniku i tajnicima . . .	62.000	—		
2. Nagrada poslovođi i podvorniku . . .	42.450	—		
3. Troškovi pisarne (pošta, tel., tiskar- nice, zamj. knjiga)	34.513	85		
4. Službena putovanja i reprezentacije	6.235	—		
5. Razne nagrade i potpore	20.800	—		
6. Izvanredno (Bašč. ploča, arkada) i i nepredvidljivo	51.171	25		
Osiguranje	14.409	—	231.579	10
II. Štampanje knjiga				
1. Rječnik hrv. jezika	—	—		
2. Rad pov.-jez. razreda	34.130	—		
3. Rad filozof.-pravnog razreda	34.845	—		
4. Rad mat.-pnir. razr.	44.964	25		
5. Rad umjetničkog razr.	—	—		
6. Ljetopis	26.260	—		
7. Zbornik	—	—		
8. Građa za pov. knjiž. hrv.	—	—		
9. Starine	—	—		
10. Prirodoslovna izraživanja	33.057	—		
11. Bulletin I. II. i IV. razreda	31.465	75		
12. Bulletin III. razreda	20.555	—		
13. Stari pisci hrvatski	—	—		
14. Posebna djela: Ivšić: Zrcalo	—	—		
15. Codex diplomaticus	—	—		
16. Momenta hist. jur. (Šišić)	—	—		
17. Djela za obću naobrazbu: Zimmermann: Filozofija života	50.405	—		
18. Hrvatski kult. spomenici II. Schneider: Umjetnost i kultura baroka u Hrvatskoj	—	—		
19. Monumenta ragusina (Br. Truhelka)	—	—		
20. Hrvatska naselja (Jutronić)	—	—		
21. Hirtz (Rječnik)	53.145	—		
22. Monografija umjetničkog razreda	—	—		
23. Zbirka narodnih pievaka (Bersa)	—	—	328.827	—
Prienos			560.406	10

	Kn	b	Kn	b
Donos			560.406	10
III. Honorari:				
1. Za obrađivanje Rječnika	15.091	75		
2. Nagrada za redakciju i korekturu	35.073	50		
3. Knjiž. honorari autorima	94.301	50		
4. Ocjene radnja	900	—		
5. Odkup rukopisa i vanredno	3.000	—	148.366	75
IV. Podpore za iztraživanja:				
1. Iztraživanje zemlje	—	—		
2. Obćenito (mat.-prir. iztraživanja)	1.000	—		
3. Iztraživanje naroda (jezika, običaja, historije)	—	—		
4. Inventarizacija i snimanje kulturnih spomenika	600	—	1.600	—
V. Biblioteka i arhiv:				
1. Nagrada bibliotekaru i arhivaru	18.000	—		
2. Nagrada pomoćnicima	26.000	—		
3. Vežanje knjiga	10.338	—		
4. Uređenje arh. tresora (po budžetu)	—	—		
5. Sitne potrebe (kartoni, kutije i dr.)	363	—		
6. Uzdržavanje (čišćenje, i dr.)	—	—		
7. Orientalna zbirka (nabava i katalogiziranje arhiva)	308	50		
8. Za katalogiziranje arhiva	6.000	—		
9. Vanredno (nabava rukopisa i knjiga)	141	—	61.350	50
Prienos			771.723	35

	Kn	b	Kn	b
Donos			771.723	35
VI. Galerija slika:				
1. Nagrada ravnatelju	18.000	—		
2. Nagrada pomoćnom osoblju	22.410	—		
3. Nabava biblioteke	9.022	25		
4. Uzdržavanje slika	250	—		
5. Sitni troškovi i razno	980	—		
6. Nabava umjetnina	—	—		
7. Vanredno	—	—	50.662	25
VII. Uzdržavanje palače:				
1. Redovno uzdržavanje	8.170	—		
2. Voda, svjetlo, ogrjev	20.912	25		
3. Izvanredno	47.523	50	76.605	75
VIII. Uzdržavanje nekretnina:				
1. Nagrada upravitelju i osoblju	45.725	—		
2. Voda, svjetlo, čišćenje	51.719	—		
3. Redovno uzdržavanje	75.838	—		
4. Gradske daće, drž. porez i takse	276.803	75		
5. Za osiguranje zaklada i kamati zaklada dama	—	—	450.085	75
Ukupno			1,349.077	10

Ukupni prihod Kn 2,480.110.38

Ukupni razhod „ 1,349.077.10

1,131.033.28

U Zagrebu, dne 30. travnja 1942.

Dr. Franjo Fancev v. r.
gospodarski tajnik

Pregled prihoda i razhoda prema proračunu u god. 1941.

Prihod

	Proračun 1941.		Obračun 1941.		Razlika	
	Kn	b	Kn	b	Kn	b
A. Pomoć Nezavisne Države Hrvatske						
1. Za tisak izvanrednih izdanja i rječnika	150.000	—	200.000	—	+ 50.000	—
2. Za održavanje Strossmayerove galerije slika	37.500	—	50.000	—	+ 12.500	—
3. Pomoć za akademsku knjižnicu	22.500	—	30.000	—	+ 7.500	—
3. Pomoć za akademski arhiv	15.000	—	20.000	—	+ 5.000	—
5. Pomoć za prirodoslovna iztraživanja	15.000	—	20.000	—	+ 5.000	—
6. Pomoć za čuvanje i iztraživanje umjetničkih i poviestnih spomenika	22.500	—	30.000	—	+ 7.500	—
	262.500	—	350.000	—	+ 87.500	—
B. Prinos Arh. muzeja za uzdržavanje palače	60.000	—	60.000	—	—	—
C. Prodaja knjiga	70.000	—	103.210	32	+ 33.210	32
D. Prihodi Strossmayerove galerije	10.000	—	2.353	—	— 7.647	—
	140.000	—	165.563	32	+ 25.563	32
E. Prihodi nekretnina						
a) stare kuće	310.000	—	321.554	—	+ 11.554	—
b) nove kuće	820.000	—	1,101.396	—	+ 281.396	—
	1,130.000	—	1,422.950	—	+ 292.950	—
F. Doprinos glavnicu dra. M. pl. Čačkovića	37.605	89	—	—	— 37.605	89
G. Vanredni prihodi i kamati	50.000	—	41.597	06	— 8.402	94
H. Doprinos Zakladnog doma za god. 1941.	72.000	—	—	—	— 72.000	—
I. Prienos iz god. 1940.	500.000	—	500.000	—	—	—
	659.605	89	541.597	06	— 118.008	83
Ukupno	2,192.105	89	2,480.110	38	+ 288.004	49

Rashod

	Proračun 1941.		Obračun 1941.		Razlika	
	Kn	b	Kn	b	Kn	b
I. Uprava						
1. Nagrada predsjedniku i tajnicima	72.000	—	62.000	—	10.000	—
2. Nagrada poslovođi i podvorniku	33.000	—	42.450	—	9.450	—
3. Troškovi pisarne (pošta, tel., tiskalice, zamjena knjiga	35.000	—	24.513	85	486	15
4. Službena putovanja i reprezentacije	15.000	—	6.235	—	8.765	—
5. Razne nagrade i podpore	20.000	—	20.800	—	800	—
6. Izvanredno (Bašč. ploča, arkada) i nepredvidljivo	62.605	89	51.171	25	11.434	64
7. Osiguranje	25.000	—	14.409	—	10.591	—
	262.605	89	231.579	10	31.026	79
II. Štampanje knjiga:						
1. Rječnik hrv. jezika	30.000	—	—	—	30.000	—
2. Rad pov.-jez. razreda	30.000	—	34.130	—	4.130	—
3. Rad filoz.-pravnog razr.	30.000	—	34.845	—	4.845	—
4. Rad mat.-prir. razr.	35.000	—	44.964	25	9.964	25
5. Rad umjetničkog razr.	50.000	—	—	—	50.000	—
6. Ljetopis	30.000	—	26.260	—	3.740	—
7. Zbornik	30.000	—	—	—	30.000	—
8. Građa za pov. knjiž. hrv.	30.000	—	—	—	30.000	—
9. Starine	30.000	—	—	—	30.000	—
10. Prirodoslovna istraživanja	35.000	—	33.057	—	1.943	—
11. Bulletin I. II. i IV. razr.	30.000	—	31.465	75	1.465	75
12. Bulletin III. razr.	20.000	—	20.555	—	555	—
13. Stari pisci hrvatski	40.000	—	—	—	40.000	—
14. Posebna djela:						
Ivšić, Zrcalo	40.000	—	—	—	40.000	—
Codex diplomaticus	—	—	—	—	—	—
16. Monumenta hist. jur. (Šišić)	15.000	—	—	—	15.000	—
17. Djela za naobrazbu:						
Zimmermann: Filozofija života	40.000	—	50.405	—	10.405	—
18. Hrvatski kult. spomenici						
II. Schneider: Umjetnost i kultura baroka u Hrvatskoj	—	—	—	—	—	—
19. Monumenta ragusina (Br. Truhelka)	35.000	—	—	—	35.000	—
20. Hrvatska naselja (Jutro- nić)	30.000	—	—	—	30.000	—
21. Hirtz (Rječnik)	25.000	—	53.145	—	28.145	—
22. Monografija umj. razr.	50.000	—	—	—	50.000	—
23. Zbirka narodnih povie- vaka (Bersa)	30.000	—	—	—	30.000	—
	685.000	—	328.827	—	365.173	—
Prienos	947.605	89	560.406	10	387.199	79

	Proračun 1941.		Obračun 1941.		Razlika	
	Kn	b	Kn	b	Kn	b
Donos	947.605	89	560.406	10	-387.199	79
III. Honorari:						
1. Za obrađivanje Rječnika	15.000	—	15.091	75	+ 91	75
2. Nagrada za redakciju i korekturu	50.000	—	35.073	50	- 14.926	50
3. Knjiž. honorari autorima	155.000	—	94.301	50	- 60.698	50
4. Ocjena radnja	5.500	—	900	—	- 4 600	—
5. Odkupi rukopisa i vanredno	10.000	—	3.000	—	- 7.000	—
	235.500	—	148.366	75	- 87.133	25
IV. Podpore za istraživanja:						
1. Istraživanje zemlje . . .	20.000	—	—	—	- 20.000	—
2. Obćenito (mat.-priir. iztraživanja)	10.000	—	1.000	—	- 9.000	—
3. Istraživanje naroda (jezika, običaja, historije)	30.000	—	—	—	- 30 000	—
4. Inventarizacija i snimanje kult. spomenika . .	30 000	—	600	—	- 29.400	—
	90.000	—	1.600	—	- 88.400	—
V. Biblioteka i arhiv:						
1. Nagrada bibliotekaru i arhivaru	18.000	—	18.000	—	—	—
2. Nagrada pomoćnicima .	22.400	—	26.200	—	+ 3.800	—
3. Vežanje knjiga	35.000	—	10.338	—	- 24.662	—
4. Uređenje arh. tresora (po budžetu)	15.000	—	—	—	- 15.000	—
5. Sitne potrebe (kartoni, kutije i dr.)	2.000	—	363	—	- 1.637	—
6. Uzdržavanje (čišćenje, i dr.)	2.500	—	—	—	- 2.500	—
7. Orientalna zbirka (nabava i katalogiziranje arhiva)	5.000	—	308	50	- 4.691	50
8. Za katalogiziranje arhiva	10.000	—	6.000	—	- 4.000	—
9. Vanredno (nabava rukopisa i knjiga)	8.000	—	141	—	- 7.859	—
	117.900	—	61.350	50	- 56.549	50
Prienos	1,391.005	89	771.723	35	- 619.282	54

	Proračun 1941.		Obračun 1941.		Razlika	
	Kn	b	Kn	b	Kn	b
Donos	1,391.005	89	771.725	35	-619.282	54
VI. Galerija slika:						
1. Nagrada ravnatelju . . .	18.000	—	18.000	—	—	—
2. Nagrada pom. osoblju . .	22.000	—	23.410	—	+ 410	—
3. Nabava biblioteke . . .	15.000	—	9.022	25	- 5.977	75
4. Uzdržavanje slika . . .	4.000	—	250	—	- 3.750	—
5. Sitni troškovi i razno . .	3.000	—	980	—	- 2.020	—
6. Nabava umjetnina . . .	25.000	—	—	—	- 25.000	—
7. Vanredno	30.000	—	—	—	- 30.000	—
	117.000	—	50.662	25	- 66.337	75
VII. Uzdržavanje palače:						
1. Redovno uzdržavanje . .	30.000	—	8.170	—	- 21.830	—
2. Voda, svjetlo, ogrjev . .	20.000	—	20.912	25	+ 912	25
3. Izvanredno	74.100	—	47.523	50	- 26.576	50
	124.100	—	76.605	75	- 47.494	25
VIII. Uzdržavanje nekretnina:						
1. Nagrada upravitelju i osoblju	60.000	—	45.725	—	- 14.275	—
2. Voda, svjetlo, čišćenje . .	70.000	—	51.719	—	- 18.281	—
3. Redovno uzdržavanje . .	110.000	—	75.838	—	- 34.162	—
4. Gradske daće, drž. po- rez i takse	300.000	—	276.803	75	- 23.198	25
5. Za osiguranje zaklada i kamati zakladama	20.000	—	—	—	- 20.000	—
	560.000	—	450.085	75	- 109.914	25
Ukupno	2,192.105	89	1.349.077	10	- 843.028	79

Ukupni prihod Kn 2,480.110.38

Ukupni razhod „ 1,349.077.10

Ostatak Kn 1,131.033.28

Višak prihoda Kn 288.004.49

Manjak razhoda „ 843.028.79

1,131.033.28

U Zagrebu, dne 30. travnja 1942.

Dr. Franjo Fancev v. r.
gospodarski tajnik

Priedlog proračuna za god. 1942.

Proračun s valjanosti od 1. siečnja do 31. prosinca 1942. predlaže se u okviru prihoda i razhoda od Kn 3,321.033.28.

Ova okvirna svota ima se u приходима оживотворити од ових свота:

Državne pomoći za materialne potrebe	Kn.	470.000.—
Prinosom arheološkoga muzeja	«	60.000.—
Prodajom knjiga vlastite naklade	«	50.000.—
Najamnine starih stanbenih kuća	«	310.000.—
Najamnine novih kuća na Trgu Kulina bana i Zakladnog doma u Križanićevoj ulici 3.	«	1,300.000.—
Prienosom ostatka iz godine 1941.	«	1,131.033.28
Što daje svega	Kn.	3,321.033.28

U okviru tih prihoda kreću se i razhodi proračuna. U pojedinostima prikazuje ih osobita tiskanica III. Priedlog proračuna za godinu 1942., prema kojoj na pojedine glave proračuna odpadaju ovi iznosi:

I. Za upravu	Kn.	359.440.—
II. Za tisak izdanja	«	1,065.000.—
III. Za nagrade piscima	«	301.000.—
IV. Za potpore za iztraživanja	«	110.000.—
V. Za knjižnicu i arhiv	«	211.800.—
VI. Za Strossmayerovu galeniju	«	119.000.—
VII. Za uzdržavanje palače	»	263.248.—
VIII. Za uzdržavanje nekretnina	«	891.345.28
Svega	Kn.	3,321.033.28

Pri sastavu ovakova proračuna uzeti su u obzir svi zahtjevi razreda i tekuće potrebe akademijinih ustanova, kako su bili utvrđeni u sjednicama razreda na sastanku predstojnika razreda i upravitelja ustanova i u osobitoj sjednici održanoj za tu svrhu u suradnji s nadzornim gospodarskim odborom. Ova posljednja sjednica napose je utvrdila, da se mjesečne nagrade za akademijino častništvo načelno povise prema onima iz godine 1941. za 50%, a nagrade za honorare za 20%.

Radi poremećenja gospodarskoga poslovanja, napose radi pravodobno neplaćene najamnine za nekretnine na Trgu Kulina bana i Zakladnog doma u Križanićevoj ulici, završetkom godine 1941. Akademija je ostala dužna kamate zakladama i glavnica, a za naknadno udovoljenje tim Akademijinim obvezama u VIII. glavi proračuna pod njegovim 5. stavkom »za osiguranje zaklada i kamata zakladama« osiguran je osobiti iznos od Kn. 164.891.56.

U Zagrebu, 4. srpnja 1942.

Dr. Franjo Fancev s. r.
tajnik

Proračun za god. 1942.

Prihod

	Kn	b	Kn	b
A. Pomoć Nezavisne Države Hrvatske				
1. Pomoć za tisak izvanrednih izdanja i rječnika	250.000	—		
2. Pomoć za održavanje Strossmayerove galerije slika	75.000	—		
3. Pomoć za akademsku knjižnicu	45.000	—		
4. Pomoć za akademski arhiv	30.000	—		
5. Pomoć za prirodoslovna iztraživanja	30.000	—		
6. Pomoć za čuvanje i iztraživanje umjetničkih i poviestnih spomenika	40.000	—	470.000	—
B. Prinos Arh. muzeju za uzdržavanje palače			60.000	—
C. Prodaja knjiga			50.000	—
D. Prihodi nekretnina				
a) stare kuće	310.000	—		
b) nove kuće	1.300.000	—	1.610.000	—
E. Prienos iz god. 1941.			1.131.033	28
Prienos			3.321.033	28

Rashod

	Kn	b	Kn	b
I. Uprava				
1. Nagrada predsjedniku i tajnicima . . .	108.000	—		
2. Nagrada poslovođi i podvorniku . . .	51.440	—		
3. Troškovi pisarnice (pošta, brzoglas, tiskanice, zamjena knjiga)	70.000	—		
4. Službena putovanja i reprezentacije	15.000	—		
5. Razne nagrade i podpore	20.000	—		
6. Izvanredno i nepredvidljivo	50.000	—		
7. Osiguranje	45.000	—	359,440	—
II. Tiskanje knjiga:				
1. Rječnik hrv. jezika	50.000	—		
2. Rad pov.-jez. razreda	60.000	—		
3. Rad filoz.-pravnoga razreda	60.000	—		
4. Rad mat.-prir. razreda (2 knjige) . . .	120.000	—		
5. Rad umjetničkog razreda	100.000	—		
6. Ljetopis	50.000	—		
7. Zbornik	60.000	—		
8. Građa za pov. knjiž. hrv.	65.000	—		
9. Starine	65.000	—		
10. Bulletin I, II, III, i IV. razreda . . .	60.000	—		
11. Stari pisci hrvatski	120.000	—		
12. Posebna djela:				
Ivšić: Petrisev glagol. zbornik od g. 1483.	100.000	—		
13. Hrvatski kult. spomenici II. Schneider: Umjetnost i kultura baro- ka u Hrvatskoj	75.000	—		
14. Monumenta ragusina (Br. Truhelka)	80.000	—	1,065.000	—
Prienos			1,424.440	—

	Kn	'b	Ku	b
Donos			1,424.440	—
III. Honorari:				
1. Za obrađivanje Rječnika	25.000	—		
2. Nagrada za uredništva i izpravljanje	60.006	—		
3. Knjiž. nagrade piscima	186.000	—		
4. Ocjene radnja	10.000	—		
5. Odkupi rukopisa, izvanredno	20.000	—	301.000	—
IV. Podpore za iztraživanja:				
1. Iztraživanje zemlje	20.000	—		
2. Obćenito (mat.-prir. iztraživanja)	10.000	—		
3. Iztraživanje naroda (jezika, običaja, poviesti)	30.000	—		
4. Inventarizacija i snimanje kult. spomenika	50.000	—	110.000	—
V. Knjižnica i arhiv:				
1. Nagrada upravitelju knjižnice i arhiva	27.000	—		
2. Nagrada pomoćnicima	25.000	—		
3. Vežanje knjiga	70.000	—		
4. Uređenje arh. tresora (po proračunu)	40.000	—		
5. Sitne potrebe (kartoni, kutije i dr.)	8.000	—		
6. Uzdržavanje (čišćenje, i dr.)	8.000	—		
7. Orientalna zbirka (za popisivanje knjižnice)	15.000	—		
8. Za popisivanje arhiva	10.000	—		
9. Izvanredno (nabava rukopisa i knjiga)	8.000	—	211.800	—
Prienos		—	2,047.240	—

	Kn	b	Kn	b
Donos			2,047.240	—
VI. Galerija slika:				
1. Nagrada upravitelju	27.000	—		
2. Nagrada pom. osoblju	25.200	—		
3. Nabava knjižnice	16.000	—		
4. Uzdržavanje slika	5.000	—		
5. Sitni troškovi i razno	3.500	—		
6. Nabava umjetnina	35.000	—		
7. Izvanredno	7.500	—	119.200	—
VII. Uzdržavanje palače:				
1. Redovno uzdržavanje	50.000	—		
2. Voda, svjetlo, ogrjev	70.000	—		
3. Izvanredno	143.248	—	263.248	—
VIII. Uzdržavanje nekretnina:				
1. Nagrada upravitelju i osoblju	47.600	—		
2. Voda, svjetlo, čišćenje	70.000	—		
3. Redovno uzdržavanje	110.000	—		
4. Gradske daće, drž. por. i takse	498.853	72		
5. Za osiguranje i kamate zakladama	164.891	56	891.345	28
Ukupno			3,321.033	28

Prihodi Kn 3,321.033'28

Razhodi „ 3,321.033'28

U Zagrebu, dne 31. svibnja 1942.

Dr. Franjo Fancev v. r.
gospodarski tajnik

GLAVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA

29. travnja 1943.

Prisutni: Boranić, Dukat, Hauptmann, Ivšić, Karaman, Matić, Lanović, Maurović, Šantek, Hondl, Marković, Šercer, Škreb, Dugan, Širola.

Primljeni su na znanje i odobreni ovi izvještaji:

1. književnog tajnika dra. Ljube Karamana o naučnom radu Akademije kroz g. 1942.

2. upravitelja knjižnice i arhiva dra. Stjepana Ivšića o stanju knjižnice i arhiva kroz g. 1942.

3. upravitelja Galerije slika dra. Artura Schneidera o stanju Strossmayerove galerije slika kroz g. 1942.

4. zamjenika gospodarskog tajnika dra. Miroslava Šanteka o zaključnim računima za g. 1942.

Po prijedlogu nadzornog gospodarskog odbora dana je odrješenica gospodarskom tajniku i upravi Akademije za poslovnu godinu 1942.

Prihvaćena je osnova proračuna za g. 1942.

Kao članovi nadzornog gospodarskog odbora izabrani su akademici Hondl, Marković i Širola, a kao njihovi zamjenici akademici Dukat i Dugan.

Za gospodarskog tajnika izabran je akademik dr. Miroslav Šantek.

Izvještaj književnog tajnika dra. Ljuba Karamana

Od posljednje glavne skupštine dne 4. srpnja 1942. kretao se književni i naučni rad Akademije u granicama prilika i mogućnosti ratnog vremena.

Akademija je u to vrijeme izdala ova djela:

1. »Rad«, knjiga 273 (razredna knjiga 124) s ovim razpravama: Vladoje Dukat, Bilježke uz Nemčičeve »Putositnice«, Ljudmil Hauptmann, Podrietlo hrvatskoga plemstva,

- dr. Milorad Medini, Kako je postao Ljetopis popa Dukljanina,
 dr. Vlado Petz, Problemi pedagoškijske terminologije i sistematike,
 M. Rešetar, Izgovor i pisanje praslav. vokala ě u dugim slogovima.
2. »Rad«, knjiga 274 (razredna knjiga 85) s ovim razpravama:
 Marin Katalinić, Iztraživanja o unipolarnoj indukciji,
 Vilim Niče, O svežnju ploha drugoga reda,
 dr. Zvonimir Pavišić, Iztraživanje utjecaja pterigijuma na refrakciju i astigmatizam rožnice,
 Dušan Pejnović, Prilozi optici ultrazvučnih valova,
 M. Samec, Kemijska hidroliza amilo- i eritro-substanca,
 dr. Marijan Salopek, O gornjem paleozoiku Velebita u okolini Brušana i Baških Oštarija,
 ing. Danilo Blanuša, Upliv diskontinuiteta neke funkcije i njenih derivacija na njezin Fournierov spektar,
 Vilim Niče, Prilog konstruktivnoj obradbi pravčastih ploha trećega reda.
3. »Rad« knjiga 275 (umjetničkoga razreda 5) s ovim razpravama:
 dr. Ljubo Karaman, Buvinove vratnice i drveni kor splitske katedrale,
 dr. Cvito Fisković, Gotička drvena plastika u Trogiru.
4. »Stari pisci« knjiga XXVII, Djela Andrije Kačića Miošića, knjiga prva, Razgovor ugodni, priredio za štampu i uvod napisao T. Matić.
5. Znanstvena djela za obću naobrazbu, knj. XIV s radom akademika dra. Artura Gavazzi: Apeninske zemlje i susjedna padsko-venetska zavała.

U tisku su ova djela:

1. »Rad« knjiga 276 (razredna knjiga 125) s ovim razpravama:
 Aleksej A. Olesnicki, Mihajlo Szilágyi i srbska despotija,
 dr. August Musić, Injunktiv i konjunktiv.
2. Petrisov Zbornik, Djela, knjiga XXXVII, priredio akademik Stjepan Ivšić.
3. »Starine«, knjiga XLI.
 Stjepan Ivšić:
1. »Tundalovo viđenje« u Lulićevu zborniku,
 2. »Prenje đavola s Isusom« u hrvatskim glagoljskim rukopisima,
 3. »Vita Adae et Evae« u hrvatskom glagoljskom tekstu,

4. Hrvatski prievod »Lucidara« Honorija Augstodunensisa u priepisu Gverina Tihića,
5. Glagoljska bilježnica ščitarjevačkoga župnika za g. 1524. do 1526.

Za izdanja u narednim Akademijinim izdanjima primljeni su ovi radovi:

Za »Prirodoslovna iztraživanja:

Mikić, Korekcija Halleyeve metode sastavljanja rednica umiranja.

Za »Djela« Akademije:

F. Šišić, Hrvatska za Arpadovića.

Pored toga zaključeno je, da se tiska radnja Stj. Schulzera od Müggenburga o gljivama na hrvatskom i njemačkom jeziku u godišnjim svežićima, i to u uredničtvu prof. V. Škorića.

Od novih članova Akademije poslao je akademik Hamdija Kreševljaković, da se u poviestno-jezikoslovnom razredu pročita, radnju: »O kapetanijama i kapetanima u Bosni za turske uprave«, a akademik dr. Mile Budak je najavio predavanje »Umjetničke mogućnosti hrvatskoga naroda«. Na svečanoj sjednici držat će predavanje akademik M. Lanović »Stjepan pl. Verböcz, veliki učitelj starog našeg prava«.

Akademija je udjelila novčanu pripomoć od 10.000 Kuna prof. dru. Kniewaldu u svrhu proučavanja liturgijskih kodeksa u Madžarskoj.

Na temelju Zakonske odredbe od 22. svibnja 1942. broj CXLVII-1248-Z-1942. određeno je, da Hrvatska akademija znatnosti i umjetnosti zamieni svoje dvie slike talijanskog slikara Vittora Carpaccia, koje su se nalazile u Strossmayerovoj galeriji slika, za krstionicu hrvatskoga kneza Višeslava, koja se je čuvala u zbirci Museo Civico Correr u Mletcima. Predaja tih umjetnina izvršena je dne 24. svibnja 1942. u Mletcima u prisustvu Njegove kraljevske Visosti Duca di Genova, a Akademiju je pri tom zastupao njezin član dr. Karaman. Tom je prilikom Uprava Museo Civico Correr poklonila Akademiji sliku sv. Bartolomeja, koja se pripisuje slikaru Federiku Benkoviću, podrijetlom iz Dalmacije. Krstionicu je predao Akademiji na čuvanje ministar narodne prosvjete Stj. Ratković svečanim govorom dne 13. kolovoza 1942. Dragocjen spomenik hrvatske kulture i poviesti izložen je u zgradi Akademije u prizemnom atriju zbirke Hrvatskoga arheološkog muzeja.

Izvjeshće upravitelja knjižnice i arhiva dra. Stjepana Ivšića

Knjižnica se prošle godine uvećala zamjenama, a nešto i poklonima. Prinova je u 1942. godini bilo 180 svezaka, osim novina. Tokom godine provođena je i revizija zamjena.

Prema dnevniku za uzajmanje knjiga broj uzajmljenih knjiga izvan Akademije iznosio je u 1942. godini 399 komada, a broj čitanih knjiga u Akademijinoj knjižnici iznosio je 876 komada. Čitača i posuđivača bilo je u istoj godini 560. Uvezane su u toku godine 303 knjige.

Zbog nedovoljnih prostorija ostala je upotreba Akademijine knjižnice ograničena kao i do sada, a ove godine još i više, jer zbog nestašice goriva nije zimus dva mjeseca u knjižnici loženo.

Kad se prilike srede i kad Arheološki muzej iziđe iz Akademijinih prostorija, moći će se Akademijina knjižnica bolje smjestiti, pa će ona onda moći i bolje poslužiti hrvatskoj intelektualnoj javnosti.

U Akademijinu arhivu i u Orientalnoj zbirci nije prošle godine bilo nikakvih promjena.

Izvjeshčaj upravitelja galerije dra. Artura Schneidera o stanju galerije u godini 1942.

O početku godine 1942. bilo je stanje »Strossmayerove galerije« isto kao što u godini 1941. Naime Galerija bila je od početka travnja 1941. zatvorena. Zbog opasnosti od napadaja iz zraka spremljene su 92 najdragocjenije umjetnine u trezoru »Hrvatske zemaljske banke« i »Arheološkog odjela Hrvatskog narodnog muzeja«, a oko stotina njih u galerijska spremišta, dok su slike relativno manje vrijednosti ostale u galerijskim dvoranama.

Svojim dopisom od 7. siečnja 1942. zamolilo je Njemačko poslanstvo Akademiju, da joj ustupi jedanaest galerijskih dvorana u svrhu izložbe »Njemačka plastika sadašnjosti«, koja se imala održati u mjesecima travnju i svibnju. Akademija je ovu molbu uvažila, pa je jedanaest galerijskih dvorana podpuno izpražnjeno i stavljeno na raspoloženje Njemačkom poslanstvu. Slike, koje su se nalazile u ovim dvoranama, smještene su što u dvoranu XII. što u galerijsko spremište. Poslije ove izložbe, koja je potrajala sve do

mjeseca lipnja, Njemačko se poslanstvo ponovo obratilo Akademiji moleći, da joj se dvorane dadu i za izložbu »Slikarski dojmovi sa ratišta«, koja je trajala od 22. srpnja do 11. kolovoza 1942. Poslije dovršene izložbe Njemačko je poslanstvo zahvalilo Akademiji za izkazanu susretljivost, kojom je u zamašnoj mjeri bila omogućena njemačka kulturna promičba, a osobito upoznavanje zagrebačkog občinstva sa suvremenim njemačkim nastojanjima.

U smislu zaključka Akademijina i odluke Poglavnikove predane su galerijske slike mletačkog slikara Vittora Carpaccija »Sveti Sebastijan« i »Sveti Petar mučenik« mletačkom »Museo Civico Correr«, koji je u zamjenu dao Akademiji Višeslavovu Krstionicu. Prema zaključku Akademije kopirao je Carpaccijeve slike slikar Zlatko Prica. Kako su međutim Carpaccijevi originali morali biti predani u Mletcima već 24. svibnja 1942., kopije nisu mogle biti podpuno dovršene, a niti je kasnije, uza sva nastojanja, bilo moguće, da ih slikar dovrši.

Predsjedništvo vlade, odsjek za umjetnost, zamolilo je svojim dopisom od 17. veljače 1942. Akademiju, da mu za XXIII. međunarodnu umjetničku izložbu (t. zv. »Biennale«) u Mletcima, koja se imala održati u mjesecima lipnju, srpnju, kolovozu i rujnu, posudi galerijske slike Miroslava Kraljevića »Autoportret sa psom« i Jurja Plančića »Pariško predgrađe«, a od slika iz posjeda občine grada Zagreba, koje su u galeriji pohranjene, slike Miroslava Kraljevića »Olimpija« i »Moja beba« te Josipa Račića »Majka i diete«. Akademija je udovoljila i ovoj molbi i posudila zatražene slike (one iz gradskog posjeda dopuštenjem Gradskog poglavarstva od 6. svibnja 1942.). Dvie galerijske slike bile su osigurane za iznos od Kn 175.000 Kuna, a tri gradske za Kn 350.000.—. Poslije svršene izložbe u Mletcima slike su u podpuno izpravnom stanju vraćene Akademiji.

Ministarstvo narodne prosvjete zamolilo je svojim dopisom od 11. prosinca 1942. Akademiju, da joj za velike reprezentativne izložbe hrvatske likovne umjetnosti, koje namjerava u prvoj polovini godine 1943. prirediti u Berlinu, Beču i Bratislavi, posudi izvjestan broj galerijskih umjetnina. Akademija je i ovoj molbi udovoljila, pa su 28. prosinca 1942. povjereniku ovih izložaba predana sljedeća djela: Ljube Babića »Zagorski pejzaž«; Vladimira Becića »Vašar u Konjicu« i »Rogotin«; Vlaha Bukovca »Japanka«; Brana Bulića »Mrtva priroda« i »Hljeb«; Vladimira

Filakovca »Perivoj«; Ferde Kovačevića »U predvečerje«; Miroslava Kraljevića »Autoportret sa psom«; Nikole Mašića »Ljetna idila« i deset studija; Antuna Motike »Mrtva priroda«; Vjekoslava Peroča »Kavana La Coupole«; Jurja Plančića »Parižko predgrađe«; Gabriela Stupice »Mrtva priroda«; Slavka Šonaja »Portret stare gospođe«; Ernesta Tomaševića »Na Kraljevcu«; Roberta Frangeša četiri plakete i Ivana Meštrovića brončano poprsje pokojnog nadbiskupa dra. A. Bauera. U svemu trideset i jedna umjetnina, koje su osigurane na iznos od Kn 1,400.000.—.

U svojoj skupnoj sjednici 4. rujna 1942. Akademija je zaključila, da se galerija ima ponovo urediti i otvoriti javnom posjetu, to jest, da se imaju izložiti sve njene umjetnine izuzevši one najdragocjenije (njih 78), koje se nalaze pohranjene u trezorima »Hrvatske zemaljske banke«. Ovaj je zaključak odmah izvršen, a galerija ponovo, poslije osamnaest mjeseci, otvorena dne 24. rujna 1942.

Prema oporuci pokojnog zagrebačkog ljekarnika Hinka Brodjovina imala su se galeriji dati »u provizornu pohranu neka djela hrvatskih umjetnika s molbom, da bar djelomično budu izložena na uvid posjetiocima Strossmayerove galerije«, i to 12 slika Vlaha Bukovca; 6 Celestina Medovića; 3 slike i oko dvie stotine uljenih skica, akvarela i crteža Otona Ivekovića; po jedna slika Milivoja Uzelca, M. Klementa Crnčića, Branka Šenoe, Nikole Mašića, Omera Mujadžića i Ferde Quiquereza te »Zora«, mramorni kip Ivana Rendića. Međutim, sve do danas ova djela nisu predana Akademiji, pa će tek poslije dovršene ostavinske razprave biti aktuelno pitanje pohrane navedenih slika.

Svojim pismom od 29. veljače 1942. javila je pokojna Ruža Meštrović Akademiji, da poklanja galeriji: tri djela Ivana Meštrovića: »Vaza« (bronca), »Anđeo muzičar« (bronca) i »Isus i Magdalena« (veliki drveni relief), dok 22 umjetnička djela u sadri predaje Akademiji moleći je, »da ih ona čuva i preda u vlastništvo Akademije likovnih umjetnosti«, kad bude izgrađena njena nova palača, gdje će, po njenu mišljenju, dostojno resiti aulu. Uza sva ponovna nastojanja Akademijina, da nadležni stanbeni ured Gradskog poglavarstva navedene umjetnine preda, nije nikako uspjelo, da se predaja doista i izvrši.

Galerija se prošle godine uvećala za dva djela. »Društvo prijatelja Strossmayerove galerije« poklonilo je galeriji na uspomenu

prve godišnjice Nezavisne Države Hrvatske veliku sliku hrvatskog baroknog slikara Federika Benkovića »Krist pod teretom križa«, a Museo Civico Correr u Mletcima sliku istog umjetnika »Sv. Bartolomej«. Galerija brojila je o koncu 1942. godine 756 umjetnina (slika i plastika), 119 izvornih crteža (računajući u ovaj broj i 33 bilježnice Francesca Salgneti-Driolija i Nikole Mašića, od kojih svaka ima oveci broj listova) te oko 265 grafičkih listova (bakroreza, drvoreza i bakropisa).

Galerijska knjižnica uvećala se minule godine za 137 knjiga i 8 časopisa, pa je imala 796 djela i 29 časopisa.

Od 24. rujna do 31. prosinca 1942. posjetilo je galeriju 400 osoba. 307 platilo je ulazninu, dok su 4 škole sa 93 učenika imale bezplatan ulaz.

Izveštaj zamjenika gospodarskoga tajnika

dra. Miroslava Šanteka o blagajničkom poslovanju, o zaključnim računima za godinu 1942. i o stanju glavnica i zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Čast mi je prema čl. 25. Pravila predložiti glavnoj redovnoj skupštini

1. obračun prihoda i razhoda u proračunskoj godini 1942. i
2. izvještaj o stanju glavnica i zaklada Hrvatske akademije za godinu 1942. koncem 31. XII. 1942.

1. Obračun prihoda i razhoda u god. 1942.

Blagajničko poslovanje za proračunsku godinu 1942. počelo je 1. siječnja, a zaključeno je dana 31. prosinca 1942.

s prihodima od	Kn	3,669.277.90
s razhodima	»	2,090.495.34

Jednačak kao čisti blagajnički

ostatak u iznosu od	Kn	1,578.782.56
-------------------------------	----	--------------

ostaje za prienos u proračunsku godinu 1943.

U proračunskoj godini 1942. bili su i prihodi i rashodi predviđeni u iznosu od Kn 3,321.033.28.

Prema tome je u čistom blagajničkom ostatku iz g. 1942. za prienos u proračun za g. 1943. sadržan

višak u приходима u iznosu od	Kn	348.244.62
ušteta u rashodima u iznosu od	»	1,230.537.94
		<hr/>
Ukupno	Kn	1,578.782.56
		<hr/>

U prilogu I. prikazan je »Obračun prihoda i rashoda«, do čim je u prilogu II. prikazano, kako je proračun bio proveden u pojedinim naslovima i stupcima. Ovdje je potrebno obrazložiti samo znatnije razlike između predviđenih i ostvarenih prihoda i rashoda za god. 1942.

Prihodi

Svi su predviđeni prihodi u proračunu za g. 1942. ubrani, a u nekim je stupcima ubrana svota znatno premašila predviđenu.

C) Predviđeni iznos za prodaju knjiga premašen je u g. 1942. za Kn 156.985.68.

D) Prihodi od kuća iznose za Kn 123.177.34 više, negoli je bilo predviđeno u proračunu. U ovu svotu ulazi iznos od Kuna 7.258.50 u ime zaostale najamnine iz prošlih godina, a ostalo su nuzpristojbe, plaćene za kuće na Trgu Kulina bana i u Križanićevoj ulici.

F) Među različitim nepredviđenim приходима u ukupnom iznosu od Kn 54.084.— nalaze se kao veće svote: zapis pok. Rudolfa grofa Normana u iznosu od Kuna 25.000.—, zatim Kuna 10.001.95 od kamata i vrijednostnih papira, a ostalo su sitniji iznosi.

G) Konačno su prihodi povećani nepredviđenim iznosom od Kn 3.997.—, koji je dobiven od ulaznica u Galeriju, jer je Galerija u drugoj polovici prošle godine bila opet otvorena za obćinstvo.

Razhodi

U razhodima je u svim naslovima, a i u mnogo pretežnijem dielu stupaca, održano ravnotežje, što više, postignute su i velike uštede.

I. naslov »Uprava« pokazuje u različitim stupcima uštedu od Kn 127.275.25.

Iz II. naslova »Tiskanje knjiga« izplaćeni su troškovi za tiskanje Radova knj. 273., 274. i 275. i za Kačićev »Razgovor« u ukupnom iznosu od Kn 582.636.75. Kod toga je proračun prekoračen u stupcima 2., 5. i 11. u ukupnom iznosu od Kuna 209.094.50 zbog velikoga porasta troškova tiskanja knjiga. Ali unatoč ovome prekoračenju postignuta je u ovome naslovu ukupna ušteda od Kn 482.763.25, ali, na žalost, samo zbog toga, što nisu tiskane sve knjige, koje bi se prema proračunu bile morale izdati.

U III. naslovu »Honorari« postignuta je ukupna ušteda od Kn 49.415.—, iako se proračun u stupcu 3. morao prekoračiti za Kn 122.482.—, jer su povišene književne nagrade piscima, a to se prema posljednjem zaključku skupne sjednice od 2. ožujka 1943. odnosi i na godinu 1942.

U IV. naslovu »Podpore za iztraživanja« ušteda iznosi Kuna 107.884.—, jer u ova izvanredna vremena nisu moguća redovita iztraživanja.

U V. naslovu »Knjižnica i arhiv« prekoračenje proračuna u stupcu 2. opravdava se time, što je skupna sjednica od 4. srpnja 1942. povisila nagradu pomoćniku upravitelja knjižnice. Ali unatoč tome ukupna ušteda u ovom naslovu iznosi Kn 46.626.—.

U VI. naslovu »Galerija slika« prekoračen je proračun za Kn 1.200.—, jer je povišena nagrada podvorniku. Ušteda u ovom naslovu iznosi ukupno Kn 45.007.—.

U VII. naslovu »Udržavanje palače« pokazuje se ušteda od Kn 103.310.50. Ove je godine iz stavke 3. (»izvanredno«) djelomično popravljen krov palače s ukupnim troškom od Kuna 92.470.—.

U VIII. naslovu »Udržavanje nekretnina« ušteda iznosi Kn 269.736.94.

2. Izvještaj o stanju glavnica i zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za god. 1942. koncem 31. XII. 1942.

Stanje glavnica i zaklada Hrvatske akademije koncem 31. XII. 1942. prikazano je u prilogu III. Ovo se stanje bitno razlikuje od stanja, kakvo je bilo koncem g. 1941. Zato je potrebno ove promjene obširnije prikazati.

Glavna skupština Akademije, održana 31. ožujka 1941., stvorila je zaključak o preuređenju Akademijinih glavnica i zaklada prema zamisli i prema prijedlogu ondašnjega predsjednika dra. Alberta Bazale. Na skupnoj sjednici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti dana 4. srpnja 1942. jednoglasno je prihvaćeno stajnište gospodarskoga tajnika, da spomenuti zaključak glavne skupštine od 31. ožujka 1941. treba odmah provesti u život. Ovaj je zaključak i proveden u život s danom 31. XII. 1942. Stoga je u izkazu zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za g. 1942. prikazano stanje već onako, kako je proizašlo nakon provedbe spomenutog zaključka (vidi broj 158/43.).

Preustrojstvo glavnica i zaklada Akademije sastoji se u glavnome u tom, što je od imovine 15 glavnica i zaklada složeno šest glavnica u ukupnom iznosu od Kuna 2,100.000.—, a ove su glavnice uložene u nekretnine Akademije i to u kuću u Križanićevoj ulici br. 3. Budući da su ove zaklade osnovali plemeniti dobrotvori Akademije, ova je kuća nazvana »Zakladni dom dobrotvora Akademije«. Prema tome ovaj Zakladni dom dobrotvora sada predstavlja imovinu ovih zaklada, pa su tako ove zaklade dobile trajno osiguranje za svoje glavnice u nekretninama Zakladnog doma dobrotvora u Križanićevoj ulici broj 3.

U pogledu pojedinih glavnica valja navesti ovo.

I. **Glavnica poviestno-jezikoslovnoga razreda** u iznosu od Kuna 100.000.— sastavljena je od sljedećih dosadašnjih zaklada:

1. dra. Franje Račkoga u iznosu od	Kn	15.225.01
2. dra. Tadije Smičiklase u iznosu od	»	17.752.27
3. dra. Nikole Tomašića u iznosu od	»	35.424.57
4. dra. Mirka Vrsalovića u iznosu od	»	10.000.—
5. dra. Ante i Filomene Štambuk u iznosu od	»	15.000.—
Akademija je dala u vrijednosti Zakladnog doma		
ostatak od	»	6.598.15

Ukupno Kn 100.000.—

Stanje ovih zaklada prije preustrojstva na dan 31. XII. 1942. bilo je sljedeće:

I. *Glavnica dra. Franje Račkoga*

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz god. 1941.

1. Uložnica D. V. Z. br. 2.211 Kn 787.—

2. Uložnica P. H. Št. br. 304.766

(prije br. 8.820) Kn 380.61 Kn 1.167.61

II. Prihodi od kamata Kn 17.40

Ukupno Kn 1.185.01

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942.

I. Gotovina:

1. Uložnica D. V. Z. br. 2.211 Kn 799.—

2. Uložnica P. H. Št. br. 304.766 Kn 386.01 Kn 1.185.01

II. 4% zajam za gradnju Zakladnog doma Kn 13.000.—

III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942. Kn 1.040.—

Ukupno Kn 15.225.01

Ova je svota sada uložena u Zakladni dom dobrotvora.

2. *Glavnica dra. Tadije Smičiklase*

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

1. Uložnica D. V. Z. br. 2.367 Kn 1.110.—

2. Uložnica P. H. Št. br. 304.765 Kn 478.57 Kn 1.588.57

II. Prihodi od kamata Kn 22.70

Ukupno Kn 1.611.27

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942.

I. Gotovina:

1. Uložnica D. V. Z. br. 2.367 Kn 1.126.—

2. Uložnica P. H. Št. br. 304.765 Kn 485.27 Kn 1.611.27

II. 4% zajam za gradnju Zakladnog doma Kn 9.000.—

III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942. Kn 720.—

IV. Prihodi od kupona Kn 171.—

V. Vriednostni papiri:

1. 12/I dionica P. H. Št. à Kn 500.— Kn 6.000.—

2. 40/IV dionica H. P. B. (à 6.25 Kn) Kn 250.—

Ukupno Kn 17.752.27

Ova je svota uložena u Zakladni dom dobrotvora.

3. *Glavnica dra. Nikole Tomašića*

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.			
1. Uložnica H. U. B. br. 22.769			
	(prije br. 6.393)	Kn 4.992.04	
2. Uložnica D. V. Z. br. 2.758		Kn 4.634.—	
3. Uložnica D. V. Z. br. 2. 951		Kn 1.060.—	Kn 10.686.04
II. Prihodi od kamata			Kn 155.61
III. Ulog			Kn 284.96
			<hr/>
	Ukupno	Kn 11.126.61	
Trošak za uložnicu H. U. B.			
	br. 6.393	Kn 22 04	
Saldo		Kn 11.104.57	Kn 11.126.61
			<hr/>
	Ukupno	Kn 11.126.61	Kn 11.126.61

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942.

I. Gotovina:			
1. Uložnica H. U. B. br. 22.769		Kn 5.330.57	
2. Uložnica D. V. Z. br. 2.758		Kn 4.698.—	
3. Uložnica D. V. Z. br. 2.951		Kn 1.076.—	Kn 11.104.57
II. 4% zajam za gradnju Zakladnog doma			Kn 14.000.—
III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942.			Kn 1.120.—
IV. Vriednostni papiri:			
46 dionica H. U. B. à Kn 200.—			Kn 9.200.—
			<hr/>
	Ukupno	Kn 35.424.57	

Ova je svota sada uložena u Zakladni dom dobrotvora.

4. *Zaklada dra. Mirka Vrsalovića*, sudca iz Bola na Braču (umr'o 1. II. 1938.), osnovana je prigodom preustrojstva zaklada na spomen ovoga plemenitoga dobrotvora, koji je u svojoj oporuci ostavio Akademiji sva »Archivalia Brathiensia« u zakladu svojeg imena, a prema njegovoj posljednjoj želji njegova je žena Fanica 22. VII. 1942. izplatila Akademiji u gotovu iznos od Kuna 1.000.— u istu svrhu (Ljetopis za g. 1937./38., str. 26.).

5. *Zaklada dra. Ante Štambuka*, državnoga savjetnika (umr'o 10. XI. 1939.), i žene mu Filomene osnovana je prigodom pre-

ustrojstva zaklada, jer je dr. Ante Štambuk u tu svrhu ostavio Akademiji u svojoj oporuci od 20. I. 1929. iznos od Kuna 15.000.—. Ovaj iznos Akademija još nije primila iz ostavine pok. dra. Ante Štambuka (točka I. C. br. 2. zapisnika I. skupne sjednice od 26. II. 1941.).

II. **Glavnica filozofsko-pravnoga razreda** u iznosu od Kuna 100.000.— uzeta je iz zaklade dra. Franje Markovića. Za ovaj je iznos dano pokriće u vrijednosti Zakladnog doma dobrotvora, i zato se ova svota priklapa temeljnoj glavnici. Stoga je za ovu glavnica naveden kao osnivač dr. Franjo Marković.

III. **Glavnica matematičko-prirodoslovnoga razreda** u iznosu od Kuna 100.000.— sastavljena je:

1. od glavnice Mate Meršića	Kn	20.000.—
2. od zaklade dra. Gustava Janečka u iznosu od	Kn	10.756.23
3. od iznosa iz zaklade dra. Miroslava pl. Čačkovića - Vrhovinskoga	Kn	50.000.—
Akademija je dala u vrijednosti Zakladnog doma ostatak u iznosu od	Kn	19.243.77
		<hr/>
Ukupno	Kn	100.000.—

Ad 1. *Glavnica župnika Mate Meršića*

Stanje glavnice 31. XII. 1942.

Obveznice 4% ugar. rente nom. Kn 20.000.—

Ove su obveznice danas bez vrijednosti. Povodom preustrojstva zaklada ova se glavnica aktivira iz vrijednosti Zakladnog doma dobrotvora s iznosom od Kn 20.000.— i uvršćuje u glavnica matematičko-prirodoslovnoga razreda, da se tako plemenitom dobrotvoru Akademije oda počast i priznanje.

Ad 2. *Glavnica dra. Gustava Janečka*

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

Uložnica P. H. Št. br. 304.764 Kn 1.021.99

II. Prihodi od kamata Kn 14.24

Ukupno Kn 1.036.23

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942.

I. Gotovina:		
Uložnica P. H. Št. br. 304.764	Kn	1.036.23
II. 4% zajam za gradnju Zakladnog doma	Kn	9.000.—
III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942.	Kn	720.—
		<hr/>
Ukupno	Kn	10.756.23

Ova je svota sada uložena u Zakladni dom dobrotvora.

IV. Glavnica umjetničkoga razreda u iznosu od Kn 100.000.—		
sastavljena je od glavnice J. J. Strossmayera za osnutak umjetničkoga razreda u iznosu od	Kn	95.458.27
Akademija je dala u vrijednosti Zakladnog doma		
ostatak u iznosu od	Kn	4.541.73
		<hr/>
Ukupno	Kn	100.000.—

Osnivači ove glavnice jesu uz biskupa J. J. Strossmayera nadbiskup dr. Ante Bauer sa svotom od Kuna 50.000.— i kanonik Janko Barle sa svotom od Kuna 14.130.13. Svrha zaklade J. J. Strossmayera za osnutak umjetničkoga razreda je postignuta, i zato je ova zaklada uvrštena u glavicu umjetničkoga razreda. Stanje ove zaklade na dan 31. XII. 1942. bilo je ovo:

Zaklada Josipa Jurja Strossmayera za osnutak umjetničkoga razreda

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.		
1. Uložnica D.V. Z. br. 169	Kn	10.078.—
2. Ulož. P.H.Št. br. 304.767	Kn	369.91
3. Ulož. H. P. B. br. 9.131	Kn	847.45
4. Ulož. H. P. B. br. 15.580	Kn	6.419.24
5. Ulož. H. P. B. br. 15.581	Kn	6.419.24
		<hr/>
Kn		24.133.84
II. Prihodi od kamata	Kn	584.43
		<hr/>
Ukupno	Kn	24.718.27

B) Stanje zaklade 31. XII. 1942.

I. Gotovina:		
1. Uložnica D.V. Z. br. 169	Kn	10.213.—
2. Ulož. P.H.Št. br. 304.767	Kn	375.14
3. Ulož. H. P. B. br. 9.131	Kn	874.95

4. Ulož. H. P. B. br. 15.580	Kn	6.627.59		
5. Ulož. H. P. B. br. 15.581	Kn	6.627.59	Kn	24.718.27
II. Zajmovi:				
1. 7% zajam za gradnju Doma Akademije	Kn	40.000.—		
2. 4% zajam za gradnju Zakladnog doma	Kn	16.000.—		
III. Kamate od zajmova za god. 1941. i 1942.				
	Kn	6.880.—		
IV. Prihodi od kupona				
	Kn	360.—		
V. Vriednostni papiri:				
1. 4½% zadužnice Hipobanke (Kr. 30.000.—)	Kn	7.500.—		
2. 6% obveznice ugar. ratnog zajma (nom. Kr. 9.500.—)	Kn	—.—		
			<u>Kn</u>	<u>95.458.27</u>

Ova je svota sada uložena u Zakladni dom dobrotvora.

V. Glavnica za izdavanje djela za obću naobrazbu u iznosu od Kuna 1,000.000.— sastavljena je od:

1. glavnice za izdavanje djela za obću naobrazbu u iznosu od	Kn	155.946.10		
2. zaklade dra. Andrije Bakarčića u iznosu od	Kn	139.898.38		
3. zaklade dra. Grge Tuškana u iznosu od	Kn	694.002.85		
4. zaklade Franje Horvata u iznosu od	Kn	3.000.—		
5. zaklade Franje Vrbljančevića u iznosu od	Kn	1.086.43		
Akademija je dala u vriednosti Zakladnog doma ostatak u iznosu od	Kn	6.066.24		
			<u>Kn</u>	<u>1,000.000.—</u>

Stanje ovih zaklada prije preustrojstva bilo je sljedeće:

1. Obća glavnica za izdavanje znanstvenih djela za obću naobrazbu

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

1. Ulož. P.H.Št. br. 122.598				
(prije br. 273.541)	Kn	85.320.66		
2. » D. V. Z. br. 2.204	»	3.816.—		
3. » D. V. Z. br. 2.208	»	327.—		
4. » D. V. Z. br. 2.209	»	668.—	Kn	90.131.66

II. Prihodi od kamata » 2.834.44

Ukupno Kn 92.966.10

B) Stanje zaklade 31. XII. 1942.

I. Gotovina

1.	Ulož. P.H.Št. br. 122.598	Kn	88.090.10		
2.	» D. V. Z. br. 2.204	»	3.867.—		
3.	» D. V. Z. br. 2.208	»	331.—		
4.	» D. V. Z. br. 2.209	»	678.—	Kn	92.996,10

II. Zajmovi:

1.	4% zajam za gradnju Zakladnog doma	»	4.000.—
2.	4% zajam blagajni	»	52.000.—

III. Kamate od zajmova za g. 1941. i 1942. » 4.480.—

IV. Vriednostni papiri:

1.	4½% založnice P. H. Št. (Kr. 10.000.—)	»	2.500.—
2.	4% obvez. svibanj. rente (nom. Kr. 2.000.—)	»	—.—
3.	4% ugar. razteretnice (nom. Kr. 2.600.—)	»	—.—

Ukupno Kn 155.946.10

Ova je svota sada uložena u Zakladni dom dobrotvora.

2. Glavnica dra. Andrije Bakarčića

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

Uložnica Št. N. D. H. br. 20.094 Kn 2.466.60

II. Ulož. P. H. Št. br. 122.917 » 78.940.—

III. Prihodi od kamata » 2.331.78

Ukupno Kn 83.738.38

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942.

I. Gotovina:

1. Ulož. P.H.Št. br. 122.917 Kn 81.236.68

2. » Št.NDH. br. 20.094 » 2.501.70 Kn 83.738.38

II. Zajam dan blagajni » 52.000.—

III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942. » 4.160.—

Ukupno Kn 139.898.38

Ova je svota sada uložena u Zakladni dom dobrotvora.

3. *Glavnica dra. Grge Tuškana*

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

1. Ulož. Gr. Št. br. 37.553	Kn	20.194.99	
2. » D. V. Z. br. 2.370	»	34.661.—	
3. » P.H.Št. br. 120.196			
	(prije br. 10.265)	»	312.525.85
			Kn 367.381.84

II. Prihodi od kamata » 11.308.51

Ukupno Kn 378.690.35

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942.

I. Gotovina:

1. Ulož. Gr. Št. br. 37.553	Kn	20.879.16	
2. » D. V. Z. br. 2.370	»	35.141.—	
3. » P.H.Št. br. 120.196	»	322.670.19	Kn 378.690.35

II. Zajmovi:

1. 7% zajam za gradnju Doma Akademije	»	210.000.—
2. 4% zajam za gradnju Zakladnog doma	»	18.000.—
3. Zajam dan blagajni	»	52.000.—
III. Kamate od zajmova za g. 1941. i 1942.	»	35.000.—

IV. Vriednostni papiri:

5 dionica H. P. B. à Kn 62.50	»	312.50
---	---	--------

Ukupno Kn 694.002.85

Ova je svota sada uložena u Zakladni dom dobrotvora.

4. *Glavnica Franje Horvata*

Stanje 31. XII. 1942.

6 dionica P. H. Št. à Kn 500.— Kn 3.000.—

Povodom preustrojstva zaklada dionice ove glavnice odkupljene su za temeljnu glavnicu s iznosom od Kuna 3.000.—, a ovaj je iznos uložen u Zakladni dom dobrotvora.

5. *Glavnica Franje Vrbljančevića*

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

Uložnica P. H. Št. br. 311.880	Kn	1.080.—
--	----	---------

II. Prihodi od kamata » 6.43

Ukupno Kn 1.086.43

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942.

Gotovina:

Uložnica P. H. št. br. 311.880	Kn	1.086.43
Ukupno		Kn 1.086.43

Ova je svota sada uložena u Zakladni dom dobrotvora.

VI. Glavnica dra. Miroslava pl. Čačkovića-Vrhovinskoga u iznosu od Kuna 700.000.— uzeta je iz zaklade dra. Miroslava Čačkovića-Vrhovinskoga. Stanje je ove zaklade prije preustrojstva bilo sljedeće:

Glavnica dra. Miroslava pl. Čačkovića-Vrhovinskoga

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

Uložnica D. V. Z. br. 6.349	Kn	50.148.—
II. Prihodi od kamata	»	1.627.—
Ukupno		Kn 51.775.—

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942.

I. Gotovina:

Uložnica D. V. Z. br. 6.349	Kn	51.775.—
II. 4% zajam za gradnju Zakladnog doma.	»	709.239.—
III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942.	»	56.739.12
Ukupno		Kn 817.753.12

C) Povodom preustrojstva zaklada od ove je svote uzeto:

1. za glavnicu matemat.-prirod. razreda	Kn	50.000.—
2. za glavnica dra. Miroslava pl. Čačkovića-Vrhovinskoga iznos od	»	700.000.—
3. kao prihod Akademije iznos od	»	67.753.12
Ukupno		Kn 817.753.12

Posljedci su ovakova preustrojstva zaklada Akademije izvanredno povoljni, i to u više različitih smjerova.

Ulaganjem glavnica pojedinih zaklada u Zakladni dom dobrotvora izplaćeni su ovim zakladama svi zajmovi, koji su također sačinjavali dio imovine ovih zaklada. Na taj su način izplaćeni ovi zajmovi:

1. zakladi	Fr. Račkoga	Kn	13.000.—
2. »	T. Smičiklasa	»	9.000.—
3. »	N. Tomašića	»	14.000.—
4. »	dra. G. Janečeka	»	9.000.—
5. »	J. J. Strossmayera:		
	a) 7% zajam	»	40.000.—
	b) 4% zajam	»	16.000.—
6. Obćoj	glavnici za izdavanje znanstvenih djela za obću naobrazbu:		
	a) 4% zajam	»	4.000.—
	b) 4% zajam na blagajni	»	52.000.—
7. zakladi	dra. Andrije Bakarčića	»	52.000.—
8. »	dra. Grge Tuškana:		
	a) 7% zajam	»	210.000.—
	b) 4% zajam dan blagajni	»	52.000.—
	c) 4% zajam	»	18.000.—
9. zakladi	dra. Miroslava pl. Čačkovića -Vrhovinskoga	»	709.239.—
<hr/>			
Ukupno		Kn	1,198.239.—

Istodobno su za sve ove zajmove izplaćene i kamate za g. 1941. i 1942. u ukup. iznosu od » 110.939.12

Ukupno Kn 1,309.178.12

Ulaganjem navedenih glavnica u Zakladni dom dobrotvora pripale su Akademiji na slobodnu raspoložbu uložnice, u kojima su ove glavnice bile uložene, i to:

I. *Uložnice D. V. Z. :*

Broj 169	(Strossmayer) u iznosu od	Kn	10.213.—
» 2.204	(Glavnica za obću naobrazbu)	»	3.867.—
» 2.208	(» » » »)	»	331.—
» 2.209	(» » » »)	»	678.—
» 2.211	(Rački)	»	799.—
» 2.367	(Smičiklas)	»	1.126.—
» 2.370	(Tuškan)	»	35.141.—
» 2.758	(Tomašić)	»	4.698.—
» 2.951	(»)	»	1.076.—
» 6.349	(Čačković)	»	51.775.—

II. <i>Uložnice P. H. Št. :</i>			
Broj	120.196 (Tuškan)	Kn	322.670.19
»	122.598 (Glavnica za obću naobrazbu)	»	88.090.10
»	122.917 (» » » »)	»	81.236.68
»	304.764 (Janeček)	»	1.036.23
»	304.765 (Smičiklas)	»	485.27
»	304.766 (Rački)	»	386.01
»	304.767 (Strossmayer)	»	375.14
»	311.880 (Vrbljančević)	»	1.086.43
III. <i>Uložnica Gradske štedionice:</i>			
Broj	37.553 (Tuškan)	»	20.879.16
IV. <i>Uložnice H. P. B. :</i>			
Broj	9.131 (Strossmayer)	»	874.95
»	15.580 (»)	»	6.627.59
»	15.581 (»)	»	6.627.59
V. <i>Uložnica H. U. B.:</i>			
Broj	22.769 (Tomašić)	»	5.330.57
VI. <i>Uložnica Št. N. D. H. :</i>			
Broj	20.094 (Bakarčić)	»	2.501.70
Ukupno . . .			Kn 647.911.61

Ova je svota upotrijebljena:

1.	za aktiviranje zaklade R. grofa Normana	Kn	25.000.—
2.	za izplatu zajmova i odkup vrijedn. papira:		
a)	zakladi Bubanović	»	15.720.—
b)	» Stojanović	»	3.240.—
c)	» Turković	»	11.341.36
d)	» za arhivsko spremište	»	169.105.86
e)	» za djela o 100. god. preporoda	»	87.112.80
f)	obćoj prič. glavnici	»	67.500.—
g)	prič. glavnici Doma Akademije	»	93.332.52
h)	temeljnoj glavnici	»	155.220.—
i)	zakladi Crljen	»	20.339.07
Ukupno . . .			Kn 647.911.61

Budući da je Akademija navedenim zakladama, koje su uložene u Zakladni dom dobrotvora, dala protuvrijednost i za njihove vrijednostne papire, pripadaju svi vrijednostni papiri ovih zaklada temeljnoj glavnici.

Osim toga odkupljeni su u gotovu za temeljnu glavnicu i svi vrijednostni papiri ostalih zaklada.

Prema tome pripali su temeljnoj glavnici sljedeći vrijednostni papiri:

1.	4½% zadužnice Hipot. banke (Strossmayer)	Kn	7.500.—
2.	4½% založnice P.H.Št. (glavn. za obću naobr.)	»	2.500.—
3.	dionice P. H. Št. (Smičiklas)	»	6.000.—
4.	» H. P. B. (»)	»	250.—
5.	» P. H. Št. (Bubanović)	»	6.000.—
6.	4½% založnice P. H. Št. (Crljen)	»	2.500.—
7.	dionice P. A. P. (Crljen)	»	40.000.—
8.	46 dionica H. U. B. (Tomašić)	»	9.200.—
9.	5 dionica H. P. B. (Tuškan)	»	312.50
10.	obveznice 7% invest. zajma (Turković)	»	10.000.—
11.	6 dionica P. H. Št. (Horvat) à Kn 500.—	»	3.000.—
12.	7% obveznica Blairova zajma (dr. Trumbić)	»	100.000.—
13.	obveznice 7% invest. zajma (Obća prič. glavn.)	»	5.000.—
14.	4½% založnice P. H. Št. (» » »)	»	7.500.—
15.	dionice P. H. Št. (Obća prič. glavnica)	»	28.000.—

Ukupno . . . Kn 227.762.50

Vrijednostni papiri pod 5, 6, 7, i 12 do 15 odkupljeni su za gotov novac, a za ostale je dana protuvrijednost u Zakladnom domu dobrotvora. Vrijednostni papiri pod 8 nalaze se u pologu kod H. U. B., a ostali kod P. H. Št. u Zagrebu.

Prema tome su usljed provedbe preustrojstva zaklada izplaćeni svi zajmovi pojedinim zakladama u ukupnom iznosu od Kuna 1,728.139.50, zatim kamate na ove zajmove za g. 1941. i 1942. u iznosu od Kuna 158.381.48, ili ukupno Kuna 1,886.520.98. Povrh toga je temeljnoj glavnici pripala svota od Kuna 100.000.— od glavnice dra. Fr. Markovića kao protuvrijednost za onih Kuna 100.000.—, što ih je Akademija dala ovoj glavnici u vrijednosti Zakladnog doma dobrotvora u svrhu osnivanja glavnice filozofsko-pravnoga razreda. Za ovu su svotu odkupljene 7% obveznice Blairova zajma od \$ 14.000.— od zaklade dra. Ante Trumbića za temeljnu glavnicu. Ako se za ove obveznice poslije bude postigla veća vrijednost, višak preko Kuna 100.000.— izplatit će se zakladi dra. Ante Trumbića.

Ovim je preustrojem također znatno pojednostavljeno knjigovodstvo i računovodstvo onih zaklada Akademije, koje su

uložene u Zakladni dom. Umjesto mnogobrojnih knjiga i uložnica za ove zaklade vodit će se odsada samo jedna knjiga prihoda i izdataka za Zakladni dom dobrotvora Akademije. Na koncu proračunske godine dielit će se čisti prihod, nakon odbitka jedne petine prema čl. 22. Pravila u korist temeljne glavnice, na 21 dio. Od toga će se 10 dielova uložiti na uložnicu glavnice za izdavanje djela za obću naobrazbu, a ostalih 11 dielova pripada Akademiji kao proračunski prihod.

Ove su godine prvi put uvrštene u izvještaj glavnica dra. Franje pl. Markovića pod br. 3. i Stipendialna zaklada dra. Franje i dra. Radovana pl. Markovića pod br. 15.

Oporukom plemenite dobročiniteljice pok. Josipe Vlaste Marković od 30. lipnja 1940. imenovana je Akademija univerzalnom nasljednicom imovine oporučiteljčine, ali s tim ograničenjem, da prihodi kuće na Griču br. 2. pripadaju Stipendialnoj zakladi dra. Franje i dra. Radovana pl. Markovića, a Akademija dobiva samo 10% čistoga prihoda za vođenje uprave.

Statut ove zaklade od 9. kolovoza 1941. odobren je naredbom ministra nastave od 3. listopada 1941. br. 48.116/41. (vidi spis Zaklade broj 81/41), a zakladnica ove zaklade od 9. kolovoza 1941. odobrena je naredbom ministra nastave od 25. kolovoza 1941. br. 33.983/41. (vidi spis Zaklade broj 76/41). Ovo je prema tome podpuno samostalna zaklada s pravnom osobnošću, a Akademija vrši samo upravu.

Od preostale imovine, koja je pripala Hrvatskoj akademiji u neograničeno vlasništvo, osnovana je prigodom preustrojstva glavnica i zaklada u čast pok. akademika dra. Franje Markovića glavnica pod njegovim imenom. Ova je glavnica neograničeno vlasništvo Akademije pa je kao i sva ostala imovina Akademije određena, da služi samo njezinim svrhama (čl. 1. st. 2. Pravila).

Konačno u pogledu zaklade Rudolfa grofa Normana valja navesti, da je Rudolf grof Norman svojedobno osnovao tri stipendialne zaklade, i to zakladu dra. Dragutina Neumanna, zakladu Pavla grofa Pejačevića i zakladu Alvine grofice Pejačević. Međutim je temeljna glavnica ovih zaklada iznosila u svemu Kuna 1.096. Povodom preustrojstva zaklada, a s razloga, da se oda počast i priznanje osnivaču ovih zaklada kao i onim osobama, u kojih spomen su ove zaklade osnovane, sjedinjene su ove tri zaklade u jednu pod navedenim imenom, i toj je zakladi iz imovine Akademije dan iznos od Kn. 25.000.—, koji je Akademija primila g. 1942. iz

ostavine pok. R. grofa Normana kao zapis. Stanje je ovih zaklada prije toga bilo sljedeće:

1. *Stipendialna zaklada dra. Dragutina Neumanna*

Stanje zaklade 31. XII. 1942.

Obveznice 4% ugar. krunske rente Kr. 30.000.—
Obveznice su bez vrijednosti.

2. *Stipendialna zaklada Pavla grofa Pejačevića Virovitičkog iz Podgorača*

Stanje zaklade 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

1. Uložnica D. V. Z. br. 2.206 Kn 101.—
2. » D. V. Z. br. 2.912 . . . » 893.— Kn 994.—

II. Prihodi na kamatama » 16.—
Ukupno Kn 1.010.—

Stanje gotovine 31. XII. 1942.

Gotovina:

1. Uložnica D. V. Z. br. 2.206 Kn 103.—
2. » D. V. Z. br. 2.912 » 907.—
Ukupno Kn 1.010.—

3. *Stipendialna zaklada Alvine grofice Pejačević*

Stanje zaklade 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

Uložnica D. V. Z. br. 2.205 Kn 84.—

II. Prihod od kamata » 2.—
Ukupno Kn 86.—

Stanje gotovine 31. XII. 1942.

Gotovina D. V. Z. br. 2.205 Kn 86.—

Molim glavnu skupštinu, da izvoli odobriti

1. izvještaj o gospodarskom poslovanju i o blagajničkom prometu za g. 1942. i

2. izvještaj o stanju zaklada Hrvatske akademije, a napose i provedbu zaključka glavne skupštine od 31. ožujka 1941. o preustrojtstvu zaklada onako, kako je ova provedba prikazana u ovom izvještaju.

U Zagrebu, dne 15. travnja 1943.

Miroslav Šantek,
zamjenik gospodarskoga tajnika

I. OBRAČUN

za god. 1942.

Prihodi

A) <i>Pomoć Nezavisne Države Hrvatske</i>			
1. Pomoć za tisak izvanr. izdanja i rječnika . . .	Kn	250.000.—	
2. Pomoć za održanje Stross- mayerove galerije slika »		75.000.—	
3. Pomoć za akademijsku knjižnicu »		45.000.—	
4. Pomoć za akademijski arhiv »		30.000.—	
5. Pomoć za prirodoslov. iztraživanja »		30.000.—	
6. Pomoć za čuvanje i iz- traživanje umjetničkih i poviestnih spomenika »		40.000.—	Kn 470.000.—
<hr/>			
B) Prinos Arheol. muzeja za uzdržavanje palače »			60.000.—
C) Prodaja knjiga »			216.985.68
D) Prihodi nekretnina			
a) stare kuće »		332.086.—	
b) nove kuće »		1,401.091.34	Kn 1,733.177.34
<hr/>			
E) Prihodi Strossmayerove galerije slika »			3.997.—
F) Izvanred. prihodi i kamate			» 54.084.60
G) Prienos iz god. 1941. »			1,131.033.28
<hr/>			
Ukupno	Kn		3,669.277.90

Razhodi

I. Uprava

1. Nagrada predsjedniku i tajnicima	Kn	91.000.—	
2. Nagrada poslovođi i podvorniku	»	48.425.—	
3. Troškovi pisarnice (pošta, brzoglas, tiskanice, zamjena knjiga)	»	31.571.50	
4. Službena putovanja i reprezentacije	»	2.034.25	
5. Različite nagrade i podpore	»	17.415.—	
6. Izvanredno i nepredvidljivo	»	17.088.—	
7. Osiguranje	»	24.631.—	Kn 232.164.75

II. Tiskanje knjiga

1. Rječnik hrv. jezika	Kn	—.—	
2. Rad pov.-jez. razreda	»	65.325.—	
3. Rad fil.-pravnog razreda	»	—.—	
4. Rad mat.-prir. razreda (2 knjige)	»	93.217.25	
5. Rad umjetnič. razreda	»	123.937.—	
6. Ljetopis	»	—.—	
7. Zbornik za narodni život i običaje	»	—.—	
8. Građa za pov. knjiž. hrv.	»	—.—	
9. Starine	»	—.—	
10. Bulletin I., III. i IV. razr.	»	—.—	
11. Stari pisci hrvatski	»	300.157.50	
12. Posebna djela: Ivšić, Petrisov glagoljski zbornik od g. 1483.	»	—.—	
13. Hrvatski kult. spomenici. II. sv. Schneider, Umjetnost i kultura baroka u Hrvatskoj	»	—.—	
14. Monumenta ragusina (Br. Truhelka)	»	—.—	Kn 582.636.75

Prienos . Kn 814.801.50

D o n o s . Kn 814.801.50

III. Honorari

1. Za obrađivanje Rječnika	Kn	12.000.—	
2. Nagrade za uredništva i izpravljanje	»	23.403.—	
3. Književ. nagrade piscima	»	208.482.—	
4. Ocjene radnja	»	7.700.—	
5. Odkupi rukopisa i izvanredno	»	—.—	Kn 251.585.—

IV. Podpore za iztraživanja

1. Iztraživanje zemlje . . .	Kn	—.—	
2. Obćenito (matem.-prirod. iztraživanja)	»	—.—	
3. Iztraživanje naroda (jezika, običaja, poviesti)	»	—.—	
4. Inventarizacija i snimanje kulturnih spomenika	»	2.116.—	Kn 2.116.—

V. Knjižnica i arhiv

1. Nagrada upravitelju knjižnice i arhiva	Kn	27.000.—	
2. Nagrada pomoćnicima	»	30.608.—	
3. Vežanje knjiga	»	66.330.—	
4. Uređenje arhiv. tresora	«	40.000.—	
5. Sitne potrebe (kartoni, kutije i dr.)	»	1.235.—	
6. Uzdržavanje (čišćenje i dr.)	»	—.—	
7. Orientalna zbirka (za popisivanje knjižnice)	»	—.—	
8. Za popisivanje arhiva	»	—.—	
9. Izvanredno (nabava rukopisa i knjiga)	»	81.—	Kn 165.254.—

P r i e n o s . Kn 1,233.756.50

Donos . Kn 1,233.756.50

VI. Galerija slika

1. Nagrada upravitelju . . .	Kn	27.000.—	
2. Nagrada pomoć. osoblju »		26.400.—	
3. Nabava knjižnice . . . »		13.978.50	
4. Uzdržavanje slika . . . »		—.—	
5. Sitni troškovi i razno . . . »		2.702.—	
6. Nabava umjetnina . . . »		—.—	
7. Izvanredno »		4.112.50	Kn 74.193.—

VII. Uzdržavanje palače

1. Redovito uzdržavanje . . .	Kn	5.389.—	
2. Voda, svjetlo, ogrjev . . . »		62.078.50	
3. Izvanredno »		92.470.—	Kn 159.937.50

VIII. Uzdržavanje nekretnina

1. Nagrada upravitelju i osoblju	Kn	25.201.—	
2. Voda, svjetlo i čišćenje . . . »		17.004.50	
3. Redovito uzdržavanje . . . »		58.100.50	
4. Gradske daće, državni porez i takse »		462.195.—	
5. Za osiguranje zaklada i kamate zakladama »		60.107.34	Kn 622.608.34
Ukupno	Kn	2,090.495.34	

Ukupni prihodi Kn 3,669.277.90

Ukupni razhodi » 2,090.495.34

Ostatak Kn 1,578.782.56

Višak prihoda Kn 348.244.62

Ušteta u razhodima » 1,230.537.94

Kn 1,578.782.56

U Zagrebu, dne 25. ožujka 1943.

Miroslav Šantek,
zamjenik gospodarskoga tajnika

II. PREGLED

prihoda i razhoda prema proračunu u godini 1942.

Prihodi

	Proračun 1942.	Obračun 1942.	Razlika
A) Pomoć Nezavisne Države Hrvatske:			
1. Pomoć za tisak izvanrednih izdanja i rječnika	250.000.—	250.000.—	—.—
2. Pomoć za održanje Stross- mayerove galerije slika	75.000.—	75.000.—	—.—
3. Pomoć za akademijsku knjižnicu	45.000.—	45.000.—	—.—
4. Pomoć za akademijski arhiv	30.000.—	30.000.—	—.—
5. Pomoć za prirodoslovna iz- traživanja	30.000.—	30.000.—	—.—
6. Pomoć za čuvanje i iztraži- vanje umjetničkih i poviest- nih spomenika	40.000.—	40.000.—	—.—
	<u>470.000.—</u>	<u>470.000.—</u>	<u>—.—</u>
B) Prinos Arheol. muzeja za uz- državanje palače	60.000.—	60.000.—	—.—
C) Prodaja knjiga	50.000.—	216.985,68	+ 166.985,68
	<u>110.000.—</u>	<u>276.985,68</u>	<u>+ 166.985,68</u>
D) Prihodi nekretnina:			
a) stare kuće	310.000.—	332.086.—	+ 22.086.—
b) nove kuće	1,300.000.—	1,401.091,34	+ 101.091,34
	<u>1,610.000.—</u>	<u>1,733.177,34</u>	<u>+ 123.177,34</u>
E) Prihodi Strossmayerove gale- rije slika	—.—	3.997.—	+ 3.997.—
F) Izvanredni prihodi i kamate	—.—	54.084,60	+ 54.084,60
G) Prienos iz g. 1941.	1,131.033,28	1,131.033,28	—.—
	<u>1,131.033,28</u>	<u>1,189.114,88</u>	<u>+ 58.081,60</u>
Ukupno	3,321.033,28	3,669.277,90	+ 348.244,62

Razhodi

	Proračun 1942.	Obračun 1942.	Razlika
I. Uprava			
1. Nagrada predsjedniku i tajnicima	108.000.—	91.000.—	— 17.000.—
2. Nagrada poslovođi i podvorniku	51.440.—	48.425.—	— 3.015.—
3. Troškovi pisarnice (pošta, brzoglas, tiskanice, zamjena knjiga)	70.000.—	31.571.50	— 38.428.50
4. Službena putovanja i reprezentacije	15.000.—	2.024.25	— 12.965.75
5. Razne nagrade i podpore	20.000.—	17.415.—	— 2.585.—
6. Izvanredno i nepredvidljivo	50.000.—	17.088.—	— 32.912.—
7. Osiguranja	45.000.—	24.631.—	— 20.369.—
	359.440.—	232.164.75	— 127.275.25
II. Tiskanje knjiga			
1. Rječnik hrv. jezika	50.000.—	—.—	— 50.000.—
2. Rad pov.-jez. razreda	60.000.—	65.325.—	+ 5.325.—
3. Rad filoz.-pravnog razreda	60.000.—	—.—	— 60.000.—
4. Rad matem.-prirod. razreda (2 knjige)	120.000.—	93.217.25	— 26.782.75
5. Rad umjetničkoga razreda	100.000.—	123.937.—	+ 23.937.—
6. Ljetopis	50.000.—	—.—	— 50.000.—
7. Zbornik za narodni život i običaje	60.000.—	—.—	— 60.000.—
8. Građa za pov. knjiž. hrvatske	65.000.—	—.—	— 65.000.—
9. Starine	65.000.—	—.—	— 65.000.—
10. Bulletin I., II. i IV. razreda	60.000.—	—.—	— 60.000.—
11. Stari pisci hrvatski	120.000.—	300.157.50	+ 180.157.50
12. Posebna djela: Ivšić, Petrisov glagoljski zbornik od g. 1483.	100.000.—	—.—	— 100.000.—
13. Hrvatski kulturni spomenici, sv. II. Schneider, Umjetnost i kultura baroka u Hrvatskoj	75.000.—	—.—	— 75.000.—
14. Monumenta ragusina (Br. Truhelka)	80.000.—	—.—	— 80.000.—
	1,065.000.—	582.636.75	— 482.363.25
Prienos	1,424.440.—	814.801.50	— 609.638.50

	Proračun 1942.	Obračun 1942.	Razlika
Donos . . .	1,424.440.—	814.801.50	— 609.638.50

III. Honorari

1. Za obrađivanje Rječnika . .	25.000.—	12.000.—	— 13.000.—
2. Nagrada za uredništva i iz- pravljanje	60.000.—	23.403.—	— 36.597.—
3. Književne nagrade piscima .	186.000.—	208.482.—	+ 22.482.—
4. Ocjene radnja	10.000.—	7.700.—	— 2.300.—
5. Odkupi rukopisa i izvan- redno	20.000.—	—.—	— 20.000.—
	<u>301.000.—</u>	<u>251.585.—</u>	<u>— 49.415.—</u>

IV. Podpore za iztraživanja

1. Iztraživanja zemlje	20.000.—	—.—	— 20.000.—
2. Obćenito (matem.-prirodosl. iztraživanja)	10.000.—	—.—	— 10.000.—
3. Iztraživanja naroda (jezika, običaja, poviesti)	30.000.—	—.—	— 30.000.—
4. Inventarizacija i snimanje kulturnih spomenika	50.000.—	2.116.—	— 47.884.—
	<u>110.000.—</u>	<u>2.116.—</u>	<u>— 107.884.—</u>

V. Knjižnica i arhiv

1. Nagrada upravitelju knjižnice i arhiva	27.000.—	27.000.—	—.—
2. Nagrada pomoćnicima	25.800.—	30.608.—	+ 4.808.—
3. Vezanje knjiga	70.000.—	66.330.—	— 3.670.—
4. Uređenje arhiv. tresora (po proračunu)	40.000.—	40.000.—	—.—
5. Sitne potrebe (kartoni, kutije i dr.)	8.000.—	1.235.—	— 6.765.—
6. Uzdržavanje (čišćenje i dr.) .	8.000.—	—.—	— 8.000.—
7. Orientalna zbirka (za popisi- vanje knjižnice)	15.000.—	—.—	— 15.000.—
8. Za popisivanje arhiva	10.000.—	—.—	— 10.000.—
9. Izvanredno (nabava rukopisa)	8.000.—	81.—	— 7.919.—
	<u>211.800.—</u>	<u>165.254.—</u>	<u>— 46.546.—</u>

Prienos 2,047.240.— 1,233.756.50 — 813.483.50

	Proračun 1942.	Obračun 1942.	Razlika
Donos	2,047.240.—	1,233.756.50	— 813.483.50
VI. Galerija slika			
1. Nagrada upravitelju	27.000.—	27.000.—	—.—
2. Nagrada pom. osoblju	25.200.—	26.400.—	+ 1.200.—
3. Nabava knjižnice	16.000.—	13.978.50	— 2.021.50
4. Uzdržavanje slika	5.000.—	—.—	5.000.—
5. Sitni troškovi i razno	3.500.—	2.702.—	— 798.—
6. Nabava umjetnina	35.000.—	—.—	35.000.—
7. Izvanredno	7.500.—	4.112.50	— 3.387.50
	<u>119.200.—</u>	<u>74.193.—</u>	<u>— 45.007.—</u>
VII. Uzdržavanje palače			
1. Redovito uzdržavanje	50.000.—	5.389.—	— 44.611.—
2. Voda, svjetlo, ogrjev	70.000.—	62.078.50	— 7.921.50
3. Izvanredno	143.248.—	92.470.—	— 50.778.—
	<u>263.248.—</u>	<u>159.937.50</u>	<u>— 103.310.50</u>
VIII. Uzdržavanje nekretnina			
1. Nagrada upravitelju i osoblju	47.600.—	25.201.—	— 22.399.—
2. Voda, svjetlo, čišćenje	70.000.—	17.004.50	— 52.995.50
3. Redovito uzdržavanje	110.000.—	58.100.50	— 51.899.50
4. Gradske daće, državni porez i pristojbe	498.853.72	462.195.—	— 36.658.72
5. Za osiguranje i kamate zakla- dama	164.891.56	60.107.34	— 104.784.22
	<u>891.345.28</u>	<u>622.608.34</u>	<u>— 268.736.94</u>
Ukupno	3,321.033.28	2,090.495.34	— 1,230.537.94
Ukupni prihodi	Kn 3,669.277.90		
Ukupni razhodi	» 2,090.495.34		
Ostatak	Kn 1,578.782.56		
Višak prihoda	Kn 348.244.62		
Ušteda u razhodima	» 1,230.537.94		
	<u>Kn 1,578.782.56</u>		

U Zagrebu, dne 25. ožujka 1943.

Miroslav Šantek,
zamjenik gospodarskoga tajnika

III. GLAVNICE I ZAKLADE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Stanje 31. XII. 1942.

I. Temeljna glavnica

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.			
1. Ulož. D. V. Z. br. 168	Kn	21.451.—	
2. » P.H.Št. br. 304.762	»	6.273.71	Kn 27.724.71
		<u> </u>	
II. Prihodi od kamata	»		497.71
		<u> </u>	
Ukupno	Kn		28.222.42

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942. prije preustrojstva

I. Gotovina:			
1. Ulož. D. V. Z. br. 168	Kn	21.745.—	
2. » P.H.Št. br. 304.762	»	6.477.42	Kn 28.222.42
		<u> </u>	
II. Zajmovi:			
1. 7% zajam za Dom Akad.	Kn	85.000.—	
2. 4% zajam za Zakl. dom	»	54.000.—	
3. Kamate od zajmova za g. 1941. i 1942.	»	16.220.—	Kn 155.220.—
		<u> </u>	
III. Prihodi od kupona	Kn	956.25	
IV. Izždriebana založ. P. H. Št.			
br. 347	»	2.500.—	» 3.456.25
		<u> </u>	
Ukupno	Kn		186.898.67
V. Vriednostni papiri:			
1. 4½% založ. Hipobanke (Kr. 50.000.—)	Kn	12.500.—	
2. 4½% založ. P. H. Št. (Kr. 30.000.—)	»	7.500.—	
3. 4½% zaduž. Hipobanke (Kr. 10.000.—)	»	2.500.—	Kn 22.500.—
		<u> </u>	
4. 4.2% zaj. velj. renta (Kr. 20.000.—)	»		—.—
5. 4% zaj. svib. renta (Kr. 129.400.—)	»		—.—
6. 4% zaj. srpanj. renta (Kr. 200.—)	»		—.—
7. 4% ug. zlatna renta (Kr. 23.400.—)	»		—.—

8. 4% ug. krun. renta (Kr. 57.900.—) . . . »	—.—
9. 4½% hrv. reg. obveznice (Fl. 4.400.—) »	—.—
10. 4% hrv.-slav. zemlj. razteretnice (Fl. 74.800.—) »	—.—
11. 4% ug. zemlj. razteretnice (Kr. 400.—) . »	—.—
12. 6% obvez. ug. rat. zajma (Kr. 25.000.—) »	—.—
13. 1 srećka Brantwijskog zajma »	—.—
<hr/>	
Ukupno	Kn 209.398.67

C) Stanje glavnice 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

I. Gotovina:

1. Ulož. D. V. Z. br. 168	Kn 21.745.—	
2. » P.H.Št. br. 304.762	» 165.153.67	Kn 186.898.67

II. Vriednostni papiri:

1. 4½% založnice P. H. Št. Kr. 80.000.—	Kn 20.000.—
2. 4½% založn. Hipobanke (Hrvatske udruž. banke) Kr. 50.000.— »	12.500.—
3. 4½% zadužn. Hipobanke Kr. 40.000.— »	10.000.—
4. 109/I i 10/X dionica P. H. Št. à Kn 500.— »	55.000.—
5. 80 dionica P. A. B. à Kn 500.— »	40.000.
6. 90/IV dionica H. P. B. à Kn 25.— »	562.50
7. 46 dionica H. U. B. à Kn 200.— »	9.200.—
8. 10 dionica Hrv. obč. vjer. zavoda à Kn 100.— . . . »	1.000.—
9. 24 dionice Isis d. d. à Kn 50.— »	1.200.—
10. 5 dionica Plitvič. jezera d. d. à Kn 50.— »	250.—
11. 15 dionica Jug. Medica d. d. u likvidaciji »	—.—

12.	50 dionica Jadr. podun. banke à D 10.— »	500.—	
13.	7% Blairov zajam neper- foriran \$ 14.000.— »	100.000.—	
14.	7% drž. invest. zajam »	15.000.—	Kn 265.212.50
<hr/>			
15.	4.2% velj. renta Kr. 20.000.— Kn	—.—	
16.	4% svibanjska renta Kr. 131.400.— »	—.—	
17.	4% srpanj. renta Kr. 200.— »	—.—	
18.	4½% hrv. reg. obveznice Fl. 4.400.— »	—.—	
19.	4% hrv. slav. zemlj. raz- teretnice Fl. 74.800.— »	—.—	
20.	4% ug. krun. renta Kr. 107.900.— »	—.—	
21.	4% ug. zlatna renta Kr. 23.400.— »	—.—	
22.	4% ug. zemlj. razteretnice Kr. 3.000.— »	—.—	
23.	6% ug. ratni zajam Kr. 42.500.— »	—.—	
24.	17 srećaka austr. Crvenog križa od g. 1916. »	—.—	
25.	5 srećaka ug. Crv. križa od g. 1917. »	—.—	
26.	1 srećka Brantwijskog zajma »	—.—	
<hr/>			
	Ukupno		Kn 452.111.17

2. Zakladni dom dobrotvora Akademije

Zaključkom glavne skupštine od 31. ožujka 1941. o preustrojstvu zaklada uložena je imovina 15 zaklada u »Zakladni dom dobrotvora Akademije«. Ovaj je zaključak proveden koncem 31. prosinca 1942.

Stanje imovine 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

Nekretnine:

Kuća u Križanićevoj ulici 3 Kn 2,100.000.—.

I. <i>Glavnica poviestno-jezikoslovnoga razreda:</i>	
Osnivači: dr. Franjo Rački, dr. Tadija Smičklas, dr. Nikola pl. Tomašić, dr. Mirko Vrsalović i dr. Ante i Filomena Štambuk	Kn 100.000.—
II. <i>Glavnica filozofsko-pravnoga razreda:</i>	
Osnivač: dr. Franjo pl. Marković	» 100.000.—
III. <i>Glavnica matematičko-prirodoslovnoga razreda:</i>	
Osnivači: župnik Mate Meršić, dr. Gustav Janeček i dr. Miroslav pl. Čačković - Vrhovinski	» 100.000.—
IV. <i>Glavnica umjetničkoga razreda:</i>	
Osnivači: Biskup J. J. Strossmayer, nadbiskup dr. Ante Bauer i kanonik Janko Barlè	» 100.000.—
V. <i>Glavnica za izdavanje djela za obću naobrazbu:</i>	
Osnivači: Prva hrvatska štedionica u Zagrebu, dr. Andrija Bakarčić, dr. Grga Tuškan, Nikola Duboković, opat Matija Penić, Franjo Horvat i Franjo Vrbljančević	» 1,000.000.—
VI. <i>Glavnica dra. Miroslava pl. Čačkovića-Vrhovinskoga:</i>	
Osnivač: dr. Miroslav pl. Čačković - Vrhovinski	» 700.000.—
<hr/>	
Ukupno Kn 2,100.000.—	

3. Glavnica dra. Franje pl. Markovića

Osnovana prigodom preustrojstva zaklada g. 1942.

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942. prije preustrojstva

I. Prienos gotovine iz g. 1941.	
Uložnica št. N. D. H. br. 16.921	Kn 301.643.15
II. Prihodi od kamata	» 9.116.60
III. Ulog	» 29.010—
<hr/>	
Ukupno Kn 339.769.75	
Izplata	Kn 72.831.96
Jednačak	» 266.937.79
<hr/>	
Ukupno Kn 339.769.75 Kn 339.769.75	

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

Gotovina:

Uložnica Št. N. D. H. br. 16.921	Kn 166.937.79
<u>Ukupno</u>	<u>Kn 166.937.79</u>

4. Obća pričuvna glavnica

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

1. Ulož. D. V. Z. br. 2.094	Kn 25.479.50
2. » » » 2.952	» 200.—
3. » Št.N.D.H. br. 16.430	» 291.321.27
4. » H. U. B. br. 22.771	
(prije br. 6.392) »	4.170.—
	<u>Kn 321.170.77</u>

II. Prihodi od kamata » 8.508.57

Ukupno Kn 329.679.34

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942. prije preustrojstva

I. Gotovina:

1. Ulož. D. V. Z. br. 2.094	Kn 25.830.—
2. » » » 2.952	» 202.—
3. » H. U. B. br. 22.771	» 4.230.07
4. » Št.N.D.H. br. 16.430	» 299.417.27
	<u>Kn 329.679.34</u>

II. 4% zajam za Žakladni dom » 25.000.—

III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942. » 2.000.—

IV. Prihodi od kupona » 967.50

Kn 357.646.84

V. Vriednostni papiri:

1. 7% obveznice drž. invest. zajma	Kn 5.000.—
2. 4½% založnice P. H. Št. Kr. 30.000.—	» 7.500.—
3. 56/I dionica P. H. Št. à Kn 500.—	» 28.000.—

Ukupno Kn 398.146.84

C) Stanje glavnice 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

Gotovina:

1. Uložnica D. V. Z. br. 2.094	Kn 25.830.—
2. » » » 2.952	» 202.—
3. » H. U. B. » 22.771	» 4.230.07
4. » Št. N. D. H. » 16.430	» 299.417.27
5. » P. H. Št. » 312.522	» 68.467.50
	<u>Kn 398.146.84</u>

Ukupno Kn 398.146.84

5. Pričuvna glavnica Doma Akademije

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.			
1. Tekući račun D. V. Z.	Kn	77.540.—	
2. Uložnica P. H. Št. br.			
118.824 (prije 278.564)	»	207.934.78	
II. Kamate:			
1. od tekućeg računa	»	1.167.—	
2. od uloga	»	6.749.47	
		<u>Kn 293.391.25</u>	
III. Trošak tekućeg računa Kn 77.—			
Jednačak	»	293.314.25	
		<u>Kn 293.391.25</u>	
Ukupno	Kn	293.391.25	Kn 293.391.25

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942. prije preustrojstva

I. Gotovina:			
1. Ulož. P.H.Št. br. 118.824	Kn	214.684.25	
2. Tekući račun D. V. Z.	»	78.630.—	Kn 293.314.25
II. 4% zajam za Zakladni dom	»	86.419.—	
III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942. » 6.913.52			
		<u>Kn 386.646.77</u>	
Ukupno	Kn	386.646.77	

C) Stanje glavnice 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

Gotovina:

1. Uložnica P. H. Št. br. 118.824	Kn	308.016.77	
2. Tekući račun D. V. Z.	»	78.630.—	
		<u>Kn 386.646.77</u>	
Ukupno	Kn	386.646.77	

6. Glavnica za arhivsko spremište

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.			
1. Ulož. D. V. Z. br. 2.088	Kn	24.606.—	
2. » P.H.Št. br. 281.427	»	159.694.02	
3. » Št.N.D.H. br. 16.972	»	21.926.80	Kn 206.226.82
II. Prihodi od kamata	»	6.591.93	
		<u>Kn 212.818.75</u>	
Ukupno	Kn	212.818.75	

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942. prije preustrojstva

I. Gotovina:			
1.	Ulož. D. V. Z. br. 2.088	Kn	24.405.—
2.	» P.H.Št. br. 281.427	»	164.877.65
3.	» Št.N.D.H. br. 16.972	»	22.536.10
		Kn	212.818.75
II.	4% zajam za gradnju Zakladnog doma . . .	»	156.579.50
III.	Kamate od zajma za g. 1941. i 1942.	»	12.526.36
IV.	Proračunski prinos za g. 1942.	»	40.000.—
			<hr/>
	Ukupno . . .	Kn	421.924.61

C) Stanje glavnice 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

Gotovina:			
1.	Uložnica D. V. Z. br. 2.088	Kn	65.405.—
2.	» P. H. Št. br. 281.427	»	333.983.51
3.	» Št. N. D. H. br. 16.972	»	22.536.10
			<hr/>
	Ukupno . . .	Kn	421.924.61

7. Glavnica u korist podignuća spomenika dru. Franji Račkome

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

II. Prienos gotovine iz g. 1941.			
1.	Ulož. P. H. Št. br. 14.523	Kn	39.311.79
2.	» D. V. Z. br. 3.156	»	1.514.—
		Kn	40.825.79
II.	Prihodi od kamata	»	1.296.08
			<hr/>
	Ukupno . . .	Kn	42.121.87

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942.

Gotovina:			
1.	Uložnica P. H. Št. br. 14.523	Kn	40.587.87
2.	» D. V. Z. » 3.156	»	1.534.—
			<hr/>
	Ukupno . . .	Kn	42.121.87

8. Glavnica za izdanja prigodom 100-godišnjice hrvatskoga preporoda

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.			
	Uložnica D. V. Z. br. 5.699	Kn	3.883.—
II.	Prihodi od kamata	»	127.—
			<hr/>
	Ukupno . . .	Kn	4.010.—

B) Stanje glavnice 31. XII. 1942. prije preustrojstva

I. Gotovina:

Uložnica D. V. Z. br. 5.699	Kn	4.010.—
II. 4% zajam za Zakladni dom	»	80.660.—
III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942.	»	6.452.80
Ukupno	Kn	91.122.80

C) Stanje glavnice 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

Gotovina:

Uložnica D. V. Z. br. 5.699	Kn	91.122.80
Ukupno	Kn	91.122.80

9. Zaklada dra. Ante Trumbića

Osnovana razpoložbom dra. Ante Trumbića od 12. svibnja 1938.

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

1. Uložnica Gr. Št. br. 33.092	Kn	107.122.40
2. » Št. N. D. H. br.		
12.406	»	16.689.60
	Kn	123.812.—
II. Prihodi od kamata	»	4.093.58

Ukupno Kn 127.905.58

Dug Zaklade Akademiji Kn 84.910.75

B) Stanje zaklade 31. XII. 1942. prije preustrojstva

I. Gotovina:

1. Uložnica Gr. Št. br. 33.092	Kn	110.751.88
2. » Št. N. D. H. br.		
12.406	»	17.153.70
	Kn	127.905.58

II. Vriednostni papiri:

7% obveznice Blairova zajma		
\$ 14.000.—	Kn	100.000.—
Ukupno	Kn	227.905.58

Dug zaklade Akademiji Kn 84.910.75

C) Stanje zaklade 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

I. Gotovina:

1. Uložnica Gr. Št. br. 33.092	Kn	110.751.88
2. » Št. N. D. H. br. 12.406	»	117.153.70
Ukupno	Kn	227.905.58

Dug zaklade Akademiji Kn 84.910.75

10. Zaklada generala Marka pl. Crljena

Osnovao general Marko pl. Crljen 15. XII. 1910. u svrhu izdanja enciklopedijskoga rječnika odnosno Hrvatskoga biografičkog rječnika.

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

1. Ulož. D. V. Z. br. 2.203.	Kn	28.266.50	
2. » P.H.Št. br. 122.918	»	26.360.—	Kn 54.626.50

II. Prihodi od kamata	»	1.157.45	
---------------------------------	---	----------	--

Ukupno	Kn	55.783.95	
------------------	----	-----------	--

B) Stanje zaklade 31. XII. 1942. prije preustrojstva

I. Gotovina:

1. Ulož. D. V. Z. br. 2.203	Kn	28.657.—	
2. » P.H.Št. br. 122.918	»	27.126.95	Kn 55.783.95

II. 4% zajam za gradnju Zakladnog doma	»	29.000.—	
--	---	----------	--

III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942.	»	2.320.—	
--	---	---------	--

IV. Prihodi od kupona	»	112.50	
---------------------------------	---	--------	--

V. Vriednostni papiri:

1. 4½% založnice P. H. Št. (Kr. 10.000.—)	»	2.500.—	
2. 80 dionica P. A. B. (à Kn 500.—)	»	40.000.—	
3. 6% ug. ratni zajam (Kr. 8.000.—)	»	—.—	
4. 7 srećaka austr. Crvenog Križa	»	—.—	
5. 5 srećaka ug. Crv. križa	»	—.—	

Ukupno	Kn	129.716.45	
------------------	----	------------	--

C) Stanje zaklade 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

Gotovina:

1. Uložnica D. V. Z. br. 2.203	Kn	28.657.—	
2. » P. H. Št. br. 122.918	»	101.059.45	

Ukupno	Kn	129.716.45	
------------------	----	------------	--

11. Zaklada Rudolfa grofa Normana u spomen dra. Dragutina Neumanna, grofa Pavla i grofice Alvine Pejačević

Osnovana zaključkom glavne skupštine od 31. ožujka 1941. Godišnji prihod ima se upotriebiti kao stipendij slušaču sveučilišta.

A) Stanje zaklade 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

Gotovina:

1. Uložnica D. V. Z. br. 2.205	Kn	86.—
2. » D. V. Z. br. 2.206	»	103.—
3. » D. V. Z. br. 2.912	»	25.907.—
Ukupno		Kn 26.096.—

12. Zaklada Julija Bubanovića

Osnovana oporukom Julija Bubanovića, velikoga župana, danom 5. veljače 1903. Godišnji prihod ima se upotrebljavati za nagrade slušačima sveučilišta, koji dobro nauče ruski jezik.

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

Uložnica P. H. Št. br. 304.763	Kn	964.83
--	----	--------

II. Prihodi od kamata	»	13.39
---------------------------------	---	-------

Ukupno		Kn 978.22
------------------	--	-----------

B) Stanje zaklade 31. XII. 1942. prije preustrojstva

I. Gotovina:

Uložnica P. H. Št. br. 304.763	Kn	978.22
--	----	--------

II. 4% zajam za Zakladni dom	»	9.000.—
--	---	---------

III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942.	»	720.—
--	---	-------

IV. Prihodi od kupona	»	171.—
---------------------------------	---	-------

V. Vriednostni papiri:

12/I dionica P. H. Št. (à Kn 500.—)	»	6.000.—
---	---	---------

Ukupno		Kn 16.869.22
------------------	--	--------------

C) Stanje zaklade 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

Gotovina:

Uložnica P. H. Št. br. 304.763	Kn	16.869.22
--	----	-----------

Ukupno		Kn 16.869.22
------------------	--	--------------

13. Zaklada u spomen Petra Turkovića

Osnovali dr. Vladimir barun Turković i braća g. 1916. s namjerom, da se iz kamata glavnice svake treće godine nagradi najbolje izvorno djelo ili razprava struke financialne ili iz gospodarstvene politike.

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

1. Ulož. P. H. Št. br. 8.821	Kn	16.270.04	
2. » D. V. Z. br. 2.274	»	6.331.—	Kn 22.601.04

II. Prihodi od kamata » 614.19

Ukupno Kn 23.215.23

B) Stanje zaklade 31. XII. 1942. prije preustrojstva

I. Gotovina:

1. Ulož. P. H. Št. br. 8.821	Kn	16.798.23	
2. » D. V. Z. br. 2.274	»	6.417.—	Kn 23.215.23

II. 4% zajam za gradnju Zakladnog doma . . . » 1.242.—

III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942. . . . » 99.36

IV. Vriednostni papiri:

7% obveznice, drž. invest. zajma » 10.000.—

Ukupno Kn 34.556.59

C) Stanje zaklade 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

Gotovina:

1. Uložnica P. H. Št. br. 8.821 Kn 28.139.59

2. » D. V. Z. br. 2.274 » 6.417.—

Ukupno Kn 34.556.59

14. Zaklada župnika J. Stojanovića

Osnovana oporukom župnika J. Stojanovića iz Vinkovaca od 26. ožujka 1910. Glavnica se ima upotriebiti za izdanje najboljeg djela o službi Božjoj u Hrvata.

A) Stanje gotovine 31. XII. 1942.

I. Prienos gotovine iz g. 1941.

1. Ulož. D. V. Z. br. 2.210	Kn	611.—	
2. » P.H.Št. br. 304.768	»	866.59	Kn 1.477.59

II. Prihodi od kamata » 22.07

Ukupno Kn 1.499.66

B) Stanje zaklade 31. XII. 1942. prije preustrojstva

I. Gotovina:

1. Ulož. D. V. Z. br. 2.210	Kn	621.—		
2. » P.H.Št. br. 304.768	»	878.66	Kn	1.499.66
II. 4% zajam za Zakladni dom			»	3.000.—
III. Kamate od zajma za g. 1941. i 1942.			»	240.—
Ukupno			Kn	4.739.66

C) Stanje zaklade 31. XII. 1942. nakon preustrojstva

Gotovina:

1. Uložnica D. V. Z. br. 2.210	Kn	621.—
2. » P. H. Št. br. 304.768	»	4.118.66
Ukupno		Kn 4.739.66

15. Stipendialna zaklada dra. Franje i dra. Radovana pl. Markovića

Osnovana oporukom Josipe Vlaste Marković od 30. lipnja 1940. za davanje stipendija doktoru filozofije, doktoru medicine, obrtniku, učitelju ili učiteljici.

B) Stanje zaklade 31. XII. 1942.

Nekretnine: Kuća na Griču br. 2	Kn	400.000.—
Prihodi kuće na Griču br. 2		
u g. 1942.	Kn	81.100.—
Izdanci za kuću na Griču br. 2		
u g. 1942.	»	88.504.27
Manjak u g. 1942. Kn		7.404.27

OPETOVANJE:

Zaklade i glavnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Stanje 31. XII. 1942.

Gotovina	Kn	2,133.582.85
Vriednostni papiri	»	265.212.50
Nekretnine	»	2,500.000.—
Dugovi	Kn	92.315.02
Ukupno Kn		4,898.795.35
		Kn 92.315.02

U Zagrebu, dne 15. travnja 1943.

Miroslav Šantek,
zamjenik gospodarskoga tajnika

IZVJEŠTAJ

nadzornoga gospodarskog odbora za godinu 1942.

Podpisani nadzorni gospodarski odbor časti se podneti Hrvatskoj akademiji sliedeći izvještaj za poslovnu godinu 1942.

Odbor je pregledao blagajničko poslovanje Akademijino u sjednicama, održanim dne 28. i 29. prosinca 1942., 25. i 27. ožujka 1943. i najposlije 13., 14. i 19. travnja 1943., a u prisutnosti akademika Miroslava Šanteka, zamjenika gospodarskoga tajnika.

Pregledan je blagajnički dnevnik, te je izpoređeno upisivanje u taj dnevnik s temeljnicama i utvrđeno je, da poslovanje Akademijino u godini 1942. pokazuje

na strani primitaka iznos . . . Kn 4,391.009.51

na strani izdataka iznos . . . Kn 2,812.226.95

te ostaje za prienos u g. 1943. . . Kn 1,578.782.56

Isto tako je pregledan taj dnevnik za godinu 1943. do dana 19. travnja 1943., kada je prema dnevniku jednačak iznosio 1,885.543.98 Kn. Taj je jednačak pokriven:

a) uložnicom P. H. Št. br. 8489	Kn	1.402.54
b) » D. V. Z. br. 1837	»	359.748.—
c) » Št. N. D. H. br. 16658	»	3.957.40
d) » » » 12875	»	1,135.089.60
e) dugom zaklade Trumbičeve	»	89.160.75
f) blagajničkim bonom	»	10.000.—
g) tekućim računom Pošt. Štedionice	»	7.393.68
h) ručnom blagajnom prema stanju 19. IV. 1943. »		275.269.59
i) izdatcima još neprovedivim u dnevniku . . . »		3.416.—

Svega Kn 1,885.437.56

Postoji dakle prema gornjemu jednačku manjak 106.42 Kn, koji nije znatan, te ne treba daljnje obrazloženja.

Pod točkom h) uneseni iznos sastoji se iz

I. odkazane uložne knjižice			
1.	H. P. B. br.	9131 . . .	Kn 874.95
2.	»	» 15580 . . .	» 6.627.59
3.	»	» 15581 . . .	» 6.627.59
4.	H. U. B. »	22769 . . .	» 5.330.57
5.	Gr. Št. br.	37553 . . .	» 20.879.16 Kn 40.339.86
II. Uložnice Šted. N. D. H. br. 23418			» 189.726.73
III. Gotovine			» 45.203. —
Svega			Kn 275.269.59

Pregledane su i glavne knjige, zaključene s danom 31. prosinca 1942., pa su i one kao i blagajnički dnevnik nađene u redu.

S danom 31. prosinca 1942. proveden je zaključak glavne skupštine bivše Akademije od 31. ožujka 1941., da se pojednostavi uprava Akademijinih zaklada. Učinjeno je to u smislu izvještaja nadzornoga gospodarskog odbora, predloženog glavnoj skupštini, održanoj 4. srpnja 1942., i u smislu odobrenja te glavne skupštine. Računske knjige tih zaklada, bankovne uložnice i drugi vrijednosni papiri pregledani su prema stanju neposredno prije preustrojstva kao i neposredno poslije toga. Odbor je našao, da su zaklade u redu vođene i da je preustrojstvo njihovo u redu provedeno, te predlaže, da glavna skupština izvoli to preustrojstvo odobriti.

Kako je poslovanje gospodarskoga tajnika neprežaljenoga preminuloga akademika Fanceva kao i zamjenika gospodarskog tajnika, koji je blagajnu Akademijinu preuzeo primopredajom 23. studenoga 1942., pronađeno u svakom pogledu u redu, nadzorni gospodarski odbor predlaže, da se zaključni računi Akademijini uzmu na znanje i zamjeniku gospodarskog tajnika kao i upravi podieli absolutorij.

Završujući taj izvještaj nadzorni gospodarski odbor konačno primjećuje, da je razpravio Akademijin proračun za godinu 1943., koji mu je po upravi bio predložen.

U Z a g r e b u, dne 29. travnja 1943.

Dr. Stanko Hondl s. r.

Dr. Željko Marković v. r.

Dr. Božidar Širola s. r.

PRIEDLOG PRORAČUNA

Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1943.

Čast mi je predložiti glavnoj redovnoj skupštini priedlog proračuna prihoda i razhoda za g. 1943. u ukupnom iznosu od Kn. 3,970.782.56, kako je prihvaćen u današnjoj skupnoj sjednici.

Cjelokupni je proračun veći od prošlogodišnjega za Kn. 649.749.28. U proračun je unesen i čisti blagajnički ostatak iz prošlogodišnjega proračuna u ukupnom iznosu od Kn. 1,578.782.56.

Kod sastava ovoga priedloga proračuna uzeti su u obzir svi priedlozi razreda, redovite potrebe Akademije i njezinih ustanova, zatim potrebe uzdržavanja nekretnina, a od izvanrednih potreba samo ono, što već danas zahtieva sigurnost Akademijine imovine. U pojedinostima prikazani su prihodi i razhodi u posebnom »Preglednom priedlogu proračuna za g. 1943.« Ovdje ću ukraťko prikazati samo razlike prema prošlogodišnjem proračunu.

Razlike prema prošlogodišnjem proračunu na strani prihoda ukazuju se u sljedećim naslovima i stupcima.

A) Pomoć Nezavisne Države Hrvatske iznosi u godini 1943. prema državnom proračunu Kn. 480.000.—, pa je prema tome veća za Kuna 10.000.— od prošle godine. Kod toga valja iztaknuti, da svi iznosi, što ih sada država daje Hrvatskoj akademiji, imaju narav pomoći (subvencije) pa se stoga više ne moraju opravdavati posebnim računima prema zakonu o državnom računovodstvu, kako se je to dosada od Akademije tražilo, jer je nadležni ured za državno računovodstvo smatrao jedan dio ove pomoći doprinosom (dotacijom), koja se mora uvijek opravdati računima.

C) Prihod od prodaje knjiga predviđen je u većem iznosu od prošlogodišnjega za Kn. 210.000.—, jer je prihod od prodaje knjiga u godini 1942. već dosegao svotu od Kn. 216.985.68.

D) Uslied ponovnoga otvaranja Strossmayerove galerije slika za občinstvo valjalo je predvidjeti i prihod od galerije u iznosu od Kuna 10.000.—.

E) U naslovu »Prihodi nekretnina« u stavci b) predviđen je u ovom priedlogu proračuna iznos od 1,090.000.—, dakle za Kuna 210.000.— manji, negoli je bio predviđen u proračunu za god.

1942., ali je u ovogodišnjem prijedlogu uvršten novi naslov »Prinos Zakladnoga doma dobrotvora Akademije« u iznosu od Kuna 82.000.—. Ove promjene imaju svoj razlog u preustrojstvu zaklada Hrvatske akademije. Ovo je preustrojstvo provedeno tako, da su glavnice 15 zaklada uložene u »Zakladni dom dobrotvora Akademije« u Križanićevoj ulici br. 3., pa sada ova zgrada predstavlja imovinu ovih zaklada, dočim su zaklade dale Akademiji kao protuvriednost za to svu svoju gotovinu, tražbine i vriednostne papire. Odsada se čisti prihod zgrade u Križanićevoj ulici br. 3. dieli tako, da se jedna petina ($\frac{1}{5}$) čistoga prihoda ulaže u temeljnu glavicu (čl. 22. Pravila). Od preostatka jedanaest (11) dielova pripada Akademiji kao proračunski prihod, i ovaj sada iznosi Kn. 82.000.—, a ostalih deset (10) dielova upotrebljava se za izdavanje djela za obću naobrazbu. Od te će svote ove godine biti izdana knjiga akademika dra. A. Gavazzia: »Apeninske zemlje i susjedna padsko-venetska zavalala.«

F) U naslovu »Izvanredni prihodi i kamate« predviđena je svota od Kn.100.000.—, jer je već do sada primljena svota od Kn. 50.000.—.

Razlike u predviđenim razhodima prema prošlogodišnjem proračunu jesu u glavnom sliedeće:

I. Za troškove uprave predviđena je svota za Kn. 9.060.— veća od prošle godine, i ako je podvornik Akademije preuzet na državni proračun, i ako je stupac 7. za osiguranje kuća u iznosu od Kn. 45.000.— sada uvršten u VIII. naslov »Uzdržavanje nekretina«. Povećanje je nastalo uslied zaključka današnje skupne sjednice o povišenju nagrada. Troškovi uprave u stupcima 3. i 6. sniženi su na najmanju mjeru, jer je bilo potrebno predvidjeti veću svotu za tiskanje knjiga, a s tim u savezu i za književne nagrade urednicima i piscima.

II. Troškovi tiskanja knjiga predviđeni su u ovom prijedlogu proračuna u ukupnom iznosu od 1,450.000.—, dakle za Kn. 385.000.— više negoli prošle godine. To dolazi odatle, što su s jedne strane znatno povećani troškovi tiskanja, a s druge strane, što je predviđeno, da će se tiskati više izdanja negoli prošle godine.

III. Velika razlika prema prošlogodišnjem proračunu nastala je i u III. naslovu »Nagrade«, jer je skupna sjednica od 2. ožujka 1943. povisila nagrade piscima i urednicima, a povišena je i svota,

predviđena za nagrade za ocjene radnja. Usled toga se morala u ovom naslovu predvidjeti svota od Kn. 379.400.— veća od prošlogodišnje.

IV. U IV. naslovu »Podpore za iztraživanja« sniženi su razhodi u stupcima 1. i 3. za Kn. 10.000.—, a morala se povećati svota za popisivanje i snimanje kulturnih spomenika za Kn. 10.000.—.

V. U V. naslovu »Knjižnica i arhiv« povećani su razhodi za Kn. 6.850.—, iako je pomoćnik knjižničara imenovan državnim činovnikom i prema tome preuzet na državni proračun, a to s razloga, jer je današnja skupna sjednica povisila nagrade.

VI. U VI. naslovu »Galerija slika« povećani su razhodi za Kn. 67.500.—, jer je današnja skupna sjednica povisila nagrade, a osim toga je povišena svota u stupcu 3. za nabavu knjižnice za Kn. 4.000.—, u stupcu 4. za uzdržavanje slika za Kn. 5.000.—, u stupcu 5. »sitni troškovi« za Kn. 1.500.— i u stupcu 6. za nabavu umjetnina za Kn. 15.000.—.

VII. U VII. naslovu »Uzdržavanje palače« povećani su razhodi u stupcu 2. (voda, svjetlo, ogrjev) za Kn. 20.000.—, a u stupcu 3. (»izvanredno«) sniženi za Kn. 43.248.—, prema čemu ukupno sniženje iznosi u ovom naslovu Kn. 23.248.—.

VIII. U VIII. naslovu »Uzdržavanje nekretnina« sniženi su razhodi za Kn. 144.812.72, i ako je u ovaj naslov uvršten stupac 5. za osiguranje nekretnina u iznosu od Kn. 45.000.—, i ako su povećani razhodi u stupcu 4. za javne daće.

Ovo je sniženje nastalo usled toga, što je odpalo plaćanje kamata zakladama, jer su svi zajmovi zakladama povraćeni prigodom preustrojstva zaklada, a osim toga su prema stvarnim potrebama sniženi izdatci, predviđeni u stupcima 1. i 3.

Molim glavnu skupštinu, da izvoli odobriti ovaj prijedlog proračuna za godinu 1943.

U Zagrebu, dne 29. travnja 1943.

Miroslav Šantek,
zamjenik gospodarskoga tajnika

PRORAČUN za godinu 1943.

P r i h o d i

A) Pomoć Nezavisne Države Hrvatske

1. Pomoć za tisak izvanrednih izdanja i rječnika	Kn	260.000.—	
2. Pomoć za održanje Strossmayerove galerije slika	»	75.000.—	
3. Pomoć za akademijsku knjižnicu	»	45.000.—	
4. Pomoć za akademijski arhiv	»	30.000.—	
5. Pomoć za prirodoslov. iztraživanja	»	30.000.—	
6. Pomoć za čuvanje i iztraživanje umjetničkih i poviestnih spomenika	»	40.000.—	Kn 480.000.—

B) Prinos Arheol. muzeja za uzdržavanje palače » 60.000.—

C) Prodaja knjiga » 260.000.—

D) Prihodi Galerije » 10.000.—

E) Prihodi nekretnina:

a) stare kuće	Kn	310.000.—	
b) nove kuće	»	1,090.000.—	Kn 1,400.000.—

F) Prinos Zakladnog doma dobrotvora » 82.000.—

G) Izvanredni prihodi » 100.000.—

H) Prinos iz godine 1942. » 1,578.782.56

Ukupno Kn 3,970.782.56

R a z h o d i

I. Uprava

1. Nagrada predsjedniku i tajnicima	Kn	216.000.—	
2. Nagrada poslovođi pisarnice	»	37.500.—	
3. Troškovi pisarnice (pošta, brzoglas, tiskanice, zamjena knjiga)	»	50.000.—	
4. Službena putovanja i reprezentacije	»	15.000.—	
5. Različite nagrade i podpore	»	30.000.—	
6. Izvanredno i nepredvidljivo	»	20.000.—	Kn 368.500.—

Prinos Kn 368.500.—

	Donos	Kn	368.500.—	
II. Tiskanje knjiga				
1.	Rad pov.-jez. razreda	Kn	60.000.—	
2.	Rad filoz.-pravnog razreda	»	60.000.—	
3.	Rad matem.-prir. razreda (2 knjige)	»	120.000.—	
4.	Rad umjetničkog razreda	»	150.000.—	
5.	Ljetopis	»	50.000.—	
6.	Zbornik za narodni život i običaje	»	80.000.—	
7.	Građa za poviest književnosti hrv.	»	65.000.—	
8.	Starine	»	65.000.—	
9.	Bulletin I., II., III. i IV. razr.	»	80.000.—	
10.	Stari pisci hrvatski	»	160.000.—	
11.	Prirodoslovna iztraživanja	»	70.000.—	
12.	Posebna djela:			
	Ivšić, Petrisov glagoljski zbornik od god. 1483.	»	180.000.—	
13.	Hrvatski kulturni spomenici. Sv. II. Schneider, Umjetnost i kultura ba- roka u Hrvatskoj	»	150.000.—	
14.	Šišić, Hrvatska za Arpadovića	»	60.000.—	
15.	Zbirka narodnih popievaka (Bersa)	»	100.000.—	Kn 1,450.000.—
III. Nagrade				
1.	Za obrađivanje rječnika	Kn	30.000.—	
2.	Za uredništva			
	a) Bulletina	Kn	20.000.—	
	b) Građe	»	15.000.—	
	c) Zbornika	»	20.000.—	
	d) Prir. iztraživanja	»	15.000.—	
	e) Starina	»	15.000.—	
	f) Rada umjet. razreda	»	15.000.—	
	g) Kult. spomenika	»	15.000.—	
	h) Nar. popievaka	»	25.000.—	Kn 140.000.—
3.	Nagrada za skupljanje folklor. građe	»	5.400.—	
4.	Književne nagrade piscima	»	450.000.—	
5.	Nagrade za ocjene radnja	»	30.000.—	
6.	Odkupi rukopisa i izvanredno	»	25.000.—	Kn 680.400.—
IV. Podpore za iztraživanja				
1.	Iztraživanje zemlje	Kn	10.000.—	
2.	Matem.-prirod. iztraživanja	»	10.000.—	
3.	Iztraživanje naroda (jezika, običaja, poviesti)	»	20.000.—	
4.	Popisivanje i snimanje kult. spomenika	»	60.000.—	Kn 100.000.—
	Prienos	Kn	100.000.—	

Donos Kn 100.000.—

V. Knjižnica i arhiv

1. Nagrada upravitelju knjižnice i arhiva	Kn	54.000.—	
2. Nagrada pomoćniku i podvorniku	»	13.650.—	
3. Vežanje knjiga	»	70.000.—	
4. Uređenje arhiv. tresora (iz drž. pro- računa)	»	30.000.—	
5. Sitne potrebe (kartoni, kutije i dr.)	»	8.000.—	
6. Uzdržavanje (čišćenje i dr.)	»	8.000.—	
7. Orientalna zbirka (za popisivanje knjižnice)	»	15.000.—	
8. Za popisivanje arhiva	»	10.000.—	
9. Izvanredno (nabava rukopisa)	»	10.000.—	Kn 218.650.—

VI. Galerija slika

1. Nagrada upravitelju	Kn	54.000.—	
2. Nagrade pom. osoblju	»	40.200.—	
3. Nabava knjižnice	»	20.000.—	
4. Uzdržavanje slika	»	10.000.—	
5. Sitni troškovi i razno	»	5.000.—	
6. Nabava umjetnina	»	50.000.—	
7. Izvanredno	»	7.500.—	Kn 186.700.—

VII. Uzdržavanje palače

1. Redovito uzdržavanje	Kn	50.000.—	
2. Voda, svjetlo, ogrjev	»	90.000.—	
3. Izvanredno	»	80.000.—	Kn 220.000.—

VIII. Uzdržavanje nekretnina

1. Nagrada upravitelju i osoblju	Kn	36.000.—	
2. Voda, svjetlo, čišćenje	»	70.000.—	
3. Redovito uzdržavanje	»	100.000.—	
4. Gradske daće, drž. porez i pristojbe	»	495.532.56	
5. Osiguranje (kuća, galerije i t. d.)	»	45.000.—	Kn 746.532.56

Ukupno Kn 3,970.782.56

Prihodi Kn 3,970.782.56

Razhodi Kn 3,970.782.56

U Zagrebu, dne 29. travnja 1943.

Miroslav Šantek,
zamjenik gospodarskoga tajnika

REDOVITA SVEČANA SJEDNICA

dne 26. svibnja 1943.

Prisutni: Zastupnik ministra narodne prosvjete g. glavni ravnatelj dr. M. Katanec; ministar nar. gospodarstva g. prof. dr. J. Balen; predsjednik Hrvatskoga državnog sabora g. M. Došen; zastupnik njemačkoga poslanika g. tajnik poslanstva dr. H. Zoller s izvjestiteljem za štampu g. dr. Suppanom; zastupnik talijanskoga poslanika g. generalni konzul dr. M. Canino; mađarski poslanik preuzv. g. F. Marosy s attachéom za štampu dr. Gargulijem; zastupnik rumunjskoga poslanika g. kulturni attaché V. Chelaru; bugarski poslanik preuzv. g. J. Mečkarov sa savjetnikom poslanstva K. Stojkovom i attachéom za štampu P. Lungovom; preosv. g. Hermogen, metropolit Hrvatske pravoslavne crkve; biskupski vikar evangeličke crkve g. dr. Becker; predsjednik Upravnoga suda g. I. Baćac; sveuč. profesori gg. dr. M. Kombol, dr. M. Belić; rektor Ekonomsko-komercijalne visoke škole g. dr. E. Sladović; rektor Visoke pedagoške škole g. dr. G. Šamšalović; rektor Hrvatskoga drž. konzervatorija g. M. Pozajić; predsjednik Društva prijatelja Strossmayerove galerije g. dr. Nikola Kostrenčić i tajnik toga društva g. Benko Horvat, upravitelj Hrvatskoga bibliografskoga zavoda g. dr. M. Ujević; gospođe, građani, sveučilištni đaci.

Pravi članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti: gg. dr. K. Babić, V. Dukat, F. Dugan, dr. S. Ivšić, dr. Lj. Karaman, dr. V. Krišković, dr. M. Lanović, dr. E. Lovrić, dr. T. Matić, dr. I. Maurović, dr. M. Šantek, dr. A. Šerčer i dr. B. Širola.

Pozdravivši prisutne gospođe i gospodu i zahvalivši im na pažnji, kojom su počastili Akademiju, predsjednik dr. T. Matić izrekao je ovaj govor:

Poznato je, ugledne gospođe i gospodo, da je poslije proglašenja Nezavisne Države Hrvatske zakonskom odredbom 12. srpnja 1941. osnovana Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kao nasljednica Jugoslavenske akademije, uzakonjene zaključkom hr-

vatskoga sabora 21. veljače 1866. i kraljevim reskriptom 4. ožujka iste godine. Time je u naše dane izpunjena davna i živa želja hrvatskoga naroda, da se njegova Akademija prozove hrvatskim narodnim imenom.

Da ne nastane jak prielom u radu najvišega hrvatskoga znanstvenog zavoda, u zakonskoj odredbi o osnutku Hrvatske akademije je izriekom određeno, da će se prvih deset akademika uzeti između članova Jugoslavenske akademije. Prema tome je Poglavnik u isto doba sa spomenutom zakonskom odredbom imenovao i prvih deset akademika, i to: sveučilišne profesore dra. Stjepana Ivšića, dra. Franju Fanceva, dra. Stjepana Zimmermanna, dra. Ivana Maurovića, dra. Stanka Hondla, dra. Stjepana Škreba, upravitelja konzervatorskog ureda dra. Ljubu Karamana, rektora Akademije za glazbu i kazalištnu umjetnost Franju Dugana i akademskog slikara Mirka Račkoga, a meni je bilo povjereno vođenje pročelničkih poslova. Prvoj desetorici članova Hrvatske akademije bila je u prvom redu zadaća, da izrade Pravila Akademije i izaberu dalje nove članove pa da to sve — Pravila i članove — predlože na potvrdu Poglavniku.

Tu svoju zadaću su desetorica prvih akademika svršili već u kolovozu 1941., tako da je Akademijin pročelnik 6. kolovoza predao Ministru nastave izrađena Pravila, a 28. istoga mjeseca i izvještaj o izabranim novim članovima Hrvatske akademije, i zamolio ga, da Pravila i izbor novih članova predloži Poglavniku na potvrdu. Pravila Akademijina je Poglavnik potvrdio već 2. rujna 1941., a potvrda izbora novih članova stigla je u siečnju 1942., te je tada uz prvu desetoricu ušlo u Hrvatsku akademiju devetnaest novih akademika, i to u poviestno-jezikoslovnom razredu: dr. Milan Rešetar, Hamdija Kreševljaković, dr. Dragutin Boranić, Vladoje Dukat, dr. Ljudmil Hauptmann;

u filozofsko-pravnom razredu: dr. Vinko Krišković, dr. Edo Lovrić, dr. Miroslav Šantek, dr. Mihajlo Lanović;

u matematičko-prirodoslovnom razredu: dr. Artur Gavazzi, dr. Željko Marković, dr. Ante Šercer, dr. Krunoslav Babić, dr. Mihovio Gračanin;

a u umjetničkom razredu: arh. Martin Pilar, dr. Božidar Širola, Vladimir Nazor, dr. Mile Budak, Ljubo Babić.

Time su bili svršeni poslovi, što su prvoj desetorici akademika bili povjereni zakonskom odredbom o osnutku Hrvatske akademije, te je Akademija zatim u glavnim skupštinama 25. siečnja i

3. srpnja 1942. svršila najpreče organizacione poslove i na osnovi samouprave priznate joj u Pravilima potvrđenim od Poglavnika izabrala redovnu svoju upravu: za predsjednika je izabran akademik Tomo Matić, za podpredsjednika akademik Stjepan Škreb, za gospodarskoga tajnika akademik Franjo Fancev, za književnog tajnika akademik Ljubo Karaman, uprava knjižnice i arhiva je povjerena akademiku Stjepanu Ivšiću, a uprava Strossmayerove galerije profesoru Arturu Schneideru.

Sredivši svoju unutarnju organizaciju i svladavši gospodarske smetnje, koje su nastale bez njezine krivnje silom vanjskih prilika, Hrvatska je akademija napokon mogla poći na posao, za koji je i osnovana: da svestrano nastoji oko unapređivanja znanstvenoga rada i da u svojim izdanjima objavljuje rezultate rada ne samo svojih članova nego i znanstvenih radnika izvan Akademije, kako se to tradicijom ustalilo već od prvih dana, otkada hrvatski narod uobće ima Akademiju, — a zatim da svoju knjižnicu, arhiv i Strossmayerovu galeriju otvori svima, koji se zanimaju za znanstveni rad i umjetničko stvaranje. Akademija se u svim tim granama rada prihvatila posla, no radi težkih obćih prilika, prouzrokovanih kod nas ratnim previranjem, valjalo se boriti s velikim gospodarskim, a i drugim teškoćama. Koliko je Akademiji pošlo za rukom u takim prilikama uraditi, razabrat ćete iz izvještaja književnoga i gospodarskoga tajnika.

Bolna mi je, gospodo, dužnost spomenuti se u ovome času onih članova Akademije, koji su nas zauviek ostavili nakon života izpunjenoga zdušnim radom za kulturni napredak hrvatskoga naroda.

Malo prije proglašenja Nezavisne Države Hrvatske preminuo je 22. veljače 1941. po izboru najstariji pravi član tadašnje Akademije dr. Đuro Arnold, priznati hrvatski filozof i pjesnik, a već prije njega pošli su s ovoga svieta dopisni članovi: u historičko-filoložkom razredu profesor Marcel Kušar (2. XII. 1940.), u filozofsko-pravnom razredu dr. Stefan Bobčev, profesor sofijskoga sveučilišta (8. IX. 1940.), i u umjetničkom razredu Janko Barlé, kanonik zagrebački (18. II. 1941.).

Poslije osnutka Hrvatske akademije smrt nam je otela neprežaljene drugove u poviestno-jezikoslovnomu razredu profesore zagrebačkoga sveučilišta dra. Milana Rešetara (14. I. 1942.) i dra. Franju Fanceva (31. III. 1943.), koji su svojim neumornim radom stekli trajnih zasluga za poviest hrvatskoga jezika i književnosti,

a u umjetničkom razredu izgubili smo um. profesora zagrebačke Tehničke visoke škole arh. Martina Pilara (22. IV. 1942.), uglednoga stručnog radnika i dugogodišnjega podpredsjednika Akademijina.

Svojim će pokojnicima Akademija sačuvati častnu uspomenu i zahvalnost radi njihova rada oko znanstvenoga i uobće kulturnoga napredka hrvatskoga naroda.

Smrcu akademika F. Fanceva izgubila je Hrvatska akademija i gospodarskoga tajnika, koji se, od g. 1936. pa sve dok ga nije shrvala teška bolest, savjestno brinuo za upravu Akademijine imovine. Glavna skupština je 29. travnja o. g. izabrala za njegova nasljednika akademika dra. Miroslava Šanteka, koji je već od studenoga prošle godine pok. Fanceva zamjenjivao u vršenju tajničkih dužnosti.

U godini 1942., kojoj su namijenjeni izvještaji ove svečane sjednice, Hrvatska je akademija u nizu svečanosti priređenih o prvoj godišnjici proglašenja Nezavisne Države Hrvatske imala 11. travnja izvanrednu svečanu sjednicu, koju su — uz druge odličnike — počastili svojom nazočnosti ministar nastave prof. Stjepan Ratković, kao zastupnik državne vlade, i opunomoćeni ministri i poslanici stranih država kod vlade Nezavisne Države Hrvatske. U toj svečanoj sjednici je predsjednik Akademije predavao o »Razvitku hrvatskih visokih škola i znanstvenih zavoda«.

Zakonskom odredbom 22. svibnja 1942. je određeno, da se za krstionicu hrvatskoga kneza Višeslava, koja se dotle čuvala u mletačkom Museo civico Correr, dadu u zamjenu iz Strossmayerove galerije dvie slike talijanskoga slikara Vittora Carpaccia. Time je Hrvatska akademija postala vlasnicom jednoga od najdragocjenijih spomenika hrvatske prošlosti, koji nam je u kamenu sačuvao ime kneza Višeslava, najstarijega poznatoga hrvatskoga vladara: taj je nadpis gotovo za dva stoljeća stariji od glasovitoga nadgrobnoga nadpisa hrvatske kraljice Jelene, a za puna tri stoljeća stariji od glagoljske Baščanske ploče.

To mrtvo i niemo kamenje, koje je u isti čas živi i rječiti svjedok hrvatske narodne prošlosti, najbolji je kaži put u znanstvenom radu: kao što su ti spomenici, netaknuti od časovitih strujanja vremenâ, koja su preko njih prelazila, kroz vjekove mirno i nepokolebljivo čuvali i svjedočili poviestnu istinu, tako treba da i danas hrvatska znanost bude lučonošom istine. Nema sumnje, u traženju znanstvene istine ne samo da može biti pogrješaka i

zabluda, nego ih je doista bilo, a i bit će ih, jer su i znanstveni radnici tek ljudi, pa i za njih vrijedi vjekovima prokušana rieč *errare humanum*. No prvi i osnovni zahtjev, o koji se znanstveni radnik nikada ne smije ogriješiti, jest bezuvjetno, da — ne obazirući se ni lievo ni desno, bez računa ma koje vrsti — traži doista samo istinu i da joj se nastoji korak po korak približiti, iako mora biti svjestan, da je ljudski um svojom snagom nikada ne će moći posve razgaliti i obuhvatiti. I upravo zato se smije kao znanstvena istina iznositi i zastupati samo ono, što je uistinu utvrđeno dokazima. Jedino tako moći će nam biti znanstveni rad čvrsto uporište također u našem prosvjetnom i uobće nacionalnom radu, jedino na tvrdom temelju istine moći ćemo sagraditi trajnu i čvrstu zgradu narodne kulture, a možemo mirne duše reći, i narodne budućnosti. Tada će se i u našem narodnom životu izpuniti stara i prokušana rieč, da će nas istina duševno osloboditi i prepородiti i dati nam intelektualne i moralne snage, da u svome životu i radu niti na čas ne smetnemo s uma, kako treba da služimo narodu i čovječanstvu uobće.

Molim književnoga tajnika, da Vas, odlični naši gosti, izvijesti o znanstvenom radu Hrvatske akademije u prošloj godini dana.

Izvjestaj književnoga tajnika

u svečanoj sjednici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti dana
26. svibnja 1943.

Od osnutka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kretao se književni i naučni rad Akademije u granicama prilika i mogućnosti ratnog vremena.

Akademija je u to vrijeme izdala ova djela:

1. »Rad«, knjiga 270 (razredna knjiga 122) s ovim razpravama:

dr. Stjepan Zimmermann, Spoznaja istine,

dr. Antun Dabinović, Državnopravni odnos Hrvata prema iztočnom carstvu,

dr. Tomo Matić, Josip Keresturi i njegovi pogledi na političke prilike poslije Josipa II.,

dr. Ivan Maurović, Naše obće privatno pravo i nastojanja oko njegove reforme.

2. »Rad«, knjiga 271 (razredna knjiga 84) s ovim razpravama:
dr. Bogdan Varićak, Citološka i embriološka izpitivanja degenije,

dr. Mladen Deželić, Polarografska iztraživanja u kemiji pirola,
dr. Mladen Deželić, Neki derivati mezoporfirina,

dr. Vilim Niče, Geometrijsko mjesto dirališta pramena ravnina s pramenom površina drugoga reda,

dr. Vilim Niče, Površine četvrtoga reda kao geometrijsko mjesto dirališta pramena ravnina i svežnja površina drugoga reda,

dr. Alojz Tavčar, O nasljeđivanju broja i smještaja listova kod Zea Mays L.,

Karlo Kempni, Hidrodinamički efekti pri rotaciji kratkih valjaka u tekućini,

Vojislav G. Avakumović, O uslovu konvergencije O-inverznog stava Laplaceove transformacije,

dr. Mihovio Gračanin i ing. Jelena Verlić, Prilog poznavanju adsorpcijskoga kompleksa hrvatskih podzolastih tala.

3. »Rad«, knjiga 272 (razredna knjiga 123) s ovim razpravama:

Milan Rešetar, Glavne osobine Gundulićeva jezika,

Milan Rešetar, Pjesme pripisivane Gunduliću,

Milan Rešetar, Akademijina izdaña Gundulićevih djela,

dr. Albert Bazala, Filozofijske studije, II. Sviest i sviet, subjekt i objekt.

4. Prirodoslovna iztraživanja Nezavisne Države Hrvatske sv. 23. s ovim razpravama:

dr. Adolf Režek, Sumpor u vodi i uzduhu Varaždinskih Toplica,

N. P. Abakumov, Određivanje geografske širine astronomskoga paviljona tehničkog fakulteta u Zagrebu,

dr. J. Goldberg, O jednom elementu komparativne meteorologije,

dr. Juraj Bocak, Patologija tumora čeljusti.

5. »Bulletin international« knj. 13 (razreda poviestno-jezikoslovnoga, filozofsko-pravnoga i umjetničkoga), u kojemu su rezimeji radova Akademijinih objelodanjenih g. 1940./41.

6. »Bulletin international« knj. 34 (razreda matematičko-prirodoslovnoga) s rezimejima radova objavljenih u »Radu« knj. 271.

7. Znanstvena djela za obću naobrazbu, knj. XIII. s radom akademika dra. Stjepana Zimmermanna: Filozofija života.

8. Dr. Miroslav Hirtz, Rječnik narodnih zoologičkih naziva, knj. II. (Ptice), sv. 2. (od rieči *Klopka* do rieči *Sieci-gunj*).

9. »Rad«, knjiga 273 (razredna knjiga 124) s ovim razpravama:

Vladoje Dukat, Bilježke uz Nemčičeve »Putositnice«,
Ljudmil Hauptmann, Podrietlo hrvatskoga plemstva,
dr. Milorad Medini, Kako je postao Ljetopis popa Dukljanina,
dr. Vlado Petz, Problemi pedagojske terminologije i sistematike,

M. Rešetar, Izgovor i pisanje praslav. vokala ě u dugim slogovima.

10. »Rad«, knjiga 274 (razredna knjiga 85) s ovim razpravama:

Marin Katalinić, Iztraživanja o unipolarnoj indukciji,
Vilim Niče, O svežnju ploha drugoga reda,
dr. Zvonimir Pavišić, Iztraživanje utjecaja pterigijuma na refrakciju i stigmatizam rožnice,

Dušan Pejnović, Prilozi optici ultrazvučnih valova.

M. Samec, Kemijska hidroliza amilo- i eritro- substanca,
dr. Marijan Salopek, O gornjem paleozoiku Velebita u okolini Brušana i Baških Oštarija,

ing. Danilo Blanuša, Upliv diskontinuiteta neke funkcije i njenih derivacija na njezin Fourierov spektar,

Vilim Niče, Prilog konstruktivnoj obradbi pravčastih ploha trećega reda.

11. »Rad«, knjiga 275 (umjetničkoga razreda knj. 5) s ovim razpravama:

dr. Ljubo Karaman, Buvinove vratnice i drveni kor splitske katedrale,

dr. Cvito Fisković, Gotička drvena plastika u Trogiru.

12. »Stari pisci hrvatski« knjiga XXVII., Djela Andrije Kačića Miošića, knjiga prva, Razgovor ugodni, priredio za štampu i uvod napisao T. Matić.

13. Znanstvena djela za obću naobrazbu, knj. XIV. s radom akademika dra. Artura Gavazzi: Apeninske zemlje i susjedna padsko-venetska zavalala.

U tisku su ova djela:

1. »Rad«, knjiga 276 (razredna knjiga 125) s ovim razpravama:

Aleksij A. Olesnicki, Mihajlo Szilagy i srbska despotija, dr. August Musić, Injunktiv i konjunktiv.

2. Petrisov zbornik, Djela, knjiga XXXVII, priredio akademik Stjepan Ivšić.

3. »Starine«, knjiga XLI s ovim prilozima Stj. Ivšića:

1) »Tundalovo viđenje« u Lulićevu zborniku,

2) »Prenje đavola s Isusom« u hrvatskim glagoljskim rukopisima,

3) »Vita Adae et Evae« u hrvatskom glagoljskom tekstu,

4) Hrvatski prievod »Lucidara« Honorija Augustodunensisa u prievodu Gverina Tihića,

5) Glagoljska bilježnica ščitarjevačkoga župnika za god. 1524.—1526.

Za naredna Akademijina izdanja primljeni su ovi radovi:

Za »Rad« I. i II. razreda:

Vl. Dukat, Ivan Trnski i Šulekovi rječnici.

Za »Stare pisce«:

T. Matić, Andrija Kačić Miošić, knjiga druga, Korabljica,

T. Matić, Filip Grabovac, Cvit razgovora.

Za izdanje »Hrvatski kulturni spomenici«:

A. Schneider, Umjetnost i kultura baroka u Hrvatskoj.

Za »Prirodoslovna iztraživanja«:

Mikić, Korekcija Halleyeve metode sastavljanja rednica umiranja.

Za »Djela« Akademije:

F. Šišić, Hrvatska za Arpadovića.

Pored toga zaključeno je, da se tiska radnja Stj. Schulzera od Müggenburga o gljivama na hrvatskom i njemačkom jeziku u godišnjim svezčićima, i to u uredničtvu prof. V. Škorića.

Od novih članova Akademije poslao je akademik Hamdija Kreševljaković, da se u poviestno-jezikoslovnom razredu pročita radnja: »O kapetanijama i kapetanima u Bosni za turske uprave«, a akademik dr. Mile Budak je najavio predavanje »Umjetničke mogućnosti hrvatskoga naroda«.

Na svečanoj sjednici držat će predavanje akademik M. Lanović: »Stjepan pl. Werböcz, veliki učitelj starog našeg prava«.

Akademija je udielila novčanu pripomoć od 10.000 Kuna prof. dru. Kniewaldu u svrhu proučavanja liturgijskih kodeksa u Mađarskoj.

Na temelju zakonske odredbe od 22. svibnja 1942. broj CXLVII-1248-Z1942. određeno je, da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti zamieni svoje dvie slike talijanskog slikara Vittora Carpaccia, koje su se nalazile u Strossmayerovoj galeriji slika, za krstionicu hrvatskoga kneza Višeslava, koja se je čuvala u zbirci Museo Civico Correr u Mletcima. Predaja ovih umjetnina izvršena je 24. svibnja 1942. u Mletcima, a Akademiju je pri tom zastupao njezin član dr. Karaman. Tom je prilikom Uprava Museo Civico Correr poklonila Akademiji sliku sv. Bartolomeja, koja se pripisuje slikaru Federiku Benkoviću, podrijetlom iz Dalmacije. Krstionicu je predao Akademiji na čuvanje ministar narodne prosvjete Stj. Ratković svečanim govorom dne 13. kolovoza 1942. Dragocjen spomenik hrvatske kulture i poviesti izložen je u zgradi Akademije u prizemnom atriju zbirke Hrvatskog arheološkog muzeja.

Knjižnica je kroz g. 1941. i 1942. bila povećana bez novina za 600 knjiga. Arhiv je početkom rata u travnju 1941. bio složen u škrinje i spremljen na sigurnije mjesto u prizemlju Akademijine zgrade.

U isto vrijeme bila je zatvorena Galerija slika: najdragocjenije umjetnine pohranjene su na sigurno mjesto, a preko stotinu umjetnina stavljeno je u galerijsko spremište. Dne 24. rujna 1942. Galerija je međutim bila ponovo otvorena i u njoj su izložene sve umjetnine osim najdragocjenijih (njih 78), koje još ostaju u tresoru.

Od novih umjetnina napominjem osim Benkovićeve slike sv. Bartolomeja, poklonjene od Museo Civico Correr, sliku Francesca Albanija »Mladi Bako« i veliku sliku Federika Benkovića »Krist pada pod teretom križa«, koje je poklonilo »Društvo prijatelja Strossmayerove galerije«, na čemu Akademija i ovdje najtoplije zahvaljuje.

U Zagrebu, dne 26. svibnja 1943.

Dr. Ljubo Karaman,
književni tajnik

Izvještaj gospodarskoga tajnika

**u svečanoj sjednici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti dana
26. svibnja 1943.**

Neka mi bude dopušteno, da samo ukratko prikažem temelje gospodarskoga obstanka i poslovanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Na Hrvatsku akademiju prešla su sva prava i obveze, ciela pokretna i nepokretna imovina Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, koja bijaše i po svojem duhu i po svojem radu, a u posljednje vrijeme i po svojem imenu, također hrvatska.

Glavni izvori prihoda Hrvatske akademije potječu od državne pomoći, od prodaje knjiga, od prihoda kuća, od zaklada i od darova.

Akademija je primala državnu pomoć već od autonomne hrvatske vlade, najprije za pojedina izdanja, a poslije bez ikakvoga ograničenja na svrhe, iz godine u godinu sve veću tako, da je prije svjetskoga rata državna pomoć iznosila godišnje 35.000 zlatnih kruna. Iza svjetskoga rata ova je pomoć bila sad veća sad manja, a najviši je iznos dostigla, kad joj je pok. Stjepan Radić g. 1926. doznačio iznos od 748.000 dinara.

Državna pomoć Akademiji sada je trovrstna: u gotovu novcu, u osoblju i u odplati zajma.

1. U gotovu novcu Akademija dobiva od države ove godine Kuna 480.000.—, t. j. za 10.000 Kuna više negoli g. 1942.

2. Ministarstvo narodne prosvjete dodielilo je tri državna službenika na rad u Akademiju izključivo za poslove Akademije. Jedan od njih vrši poslove pomoćnika knjižničara, drugi obavlja tiskarske izpravke Akademijinih izdanja, a treći je podvornik.

3. Ministarstvo narodne prosvjete sada odplaćuje Državnom vjeresijskom zavodu godišnji obrok od 599.000 Kuna u ime odplate zajma, koji je Akademija dobila g. 1932. u iznosu od 6,500.000 dinara. Ove je obroke od g. 1932. odplaćivala za Akademiju bivša država do g. 1941., kada je tu obvezu preuzela država Hrvatska.

Drugi glavni izvor prihoda Akademije jesu njezine kuće. Akademija ima sada u svom vlasništvu ovu palaču na Zrinskom trgu 11., koja je građena od g. 1877. do 1881., zatim stare kuće, koje bijahu sagrađene na prijedlog prvoga predsjednika Akade-

mije dra. Franje Račkoga devedesetih godina prošloga stoljeća na Trgu Kralja Tomislava br. 8, u Šenoinoj ulici br. 4. i br. 6. i u Petrinjskoj ulici br. 46., a k njima se pribraja i kuća na Langovu trgu br. 11., stečena darovanjem. Ukupni godišnji prihod svih ovih šest kuća zajedno iznosi samo Kn 370.000.—.

Akademija ima i nove kuće na Trgu Kulina bana br. 8, 10, 12 i 14, koje bjehu sagrađene u vremenu od 1931. do 1933., kako reče blagopokojni pokrovitelj Akademije nadbiskup dr. Ante Bauer, »neutrudivim marom« (Ljetopis sv. 46., str. 58.) svietle uspomene predsjednika Akademije pok. dra. Gavre Manojlovića. Godine 1939. za predsjednika dra. Alberta Bazale bje sagrađena i nova kuća u Križanićevoj ulici br. 3. Prihodi ovih novih kuća iznose u ovogodišnjem proračunu Kuna 1,090.000.—. Prema prometnoj vrijednosti ovih zgrada od Kuna 300.000.000.— morao bi prihod iznositi samo uz 1% ukamaćenja barem 3,000.000 Kuna.

Akademija je dosada od svojega osnutka do danas izdala 933 različita djela, od kojih još sada ima na svojem skladištu 758 u 260.000 svezaka u ukupnoj vrijednosti od Kuna 28,000.000.—. Prošle je godine prodano knjiga za Kn 216.985,68, a to ne predstavlja niti 1% vrijednosti skladišta. Koliki mrtvi kapitali leže u skladištu Akademije! Ali valja iztaknuti radostnu činjenicu, da je prodaja knjiga posljednjih godina sve uspješnija. Nikada do sada ne bijaše postignut toliki iznos za prodane knjige!

Prihodi Akademije potječu i od različitih zaklada i glavnica u ukupnom godišnjem iznosu od Kn 100.000.—. Glavna skupština Akademije stvorila je 31. ožujka 1941. zaključak, da se preurede Akademijine glavnice i zaklade prema zamisli i prema prijedlogu ondašnjega predsjednika dra. Alberta Bazale. Ovaj je zaključak proveden u život s danom 31. XII. 1942. Preustrojstvo zaklada sastoji se u tome, što je od imovine 15 zaklada složeno šest glavnica u ukupnom iznosu od Kn 2,100.000.—, a sve su ove glavnice uložene u nekretnine Akademije u Križanićevoj ulici br. 3. pod imenom »Zakladni dom dobrotvora Akademije«. Ovim su preustrojtvom ove zaklade dobile trajno osiguranje za svoje glavnice, a ono je i omogućilo, da Akademija izplati pojedinim zakladama sve zajmove s kamatama u ukupnom iznosu od 1,886.520,98 Kuna tako, da Akademija danas nikomu ništa ne duguje, osim duboke zahvalnosti svim svojim plemenitim dobrotvorima. Povrh toga su temeljnoj glavnici pripali i svi vrijednostni papiri svih zaklada. Čisti prihod »Zakladnog doma dobrotvora Akademije« dieli se,

nakon odbitka jedne petine u korist temeljne glavnice, na 21 dio. Od toga se 10 dielova upotrebljava za izdavanje djela za obću naobrazbu, a 11 dielova pripada Akademiji kao proračunski prihod, koji ove godine iznosi 82.000 Kuna. Nakon preustrojstva zaklada Akademija ima još 15 različitih zaklada i glavnica, koje su određene za posebne svrhe.

Prihodi su od Strossmayerove galerije slika neznatni.

Darovi Akademiji doista su izvanredan i riedak prihod! U prijašnja vremena, kada je bilo mnogo manje novca, negoli ga ima danas, davahu i pojedinci i ustanove Akademiji znatne doprinose. To sada gotovo sasvim izostade! U godini 1942. Akademija primi zapis pok. Rudolfa grofa Normana u iznošu od Kuna 25.000.—, a ove godine dar predsjedništva Hrvatskoga državnog sabora od Kuna 50.000.—, na čemu im i ovdje izriče svoju hvalu. Sa zahvalnošću moram spomenuti i ja »Društvo prijatelja Strossmayerove galerije«, koje se vjerno i požrtvovno brine za prinovu Strossmayerove galerije.

Evo glavnih temelja gospodarskoga poslovanja Hrvatske akademije!

Redoviti prihodi Akademije u proračunu za g. 1943. iznose Kuna 2,291.217.44. S ovim bi приходima Akademija morala ostvarivati svoju svrhu, da samostalno izpituje i svestrano promiče znanost i umjetnost, s osobitim obzirom na hrvatski narod. Ali je jasno na prvi pogled, da se sav ovaj prihod ne može upotriebiti izravno za spomenutu svrhu. Tu su troškovi uprave u iznosu od Kn 368.500.—, možda i previsoki, i ako prema ukupnoj proračunskoj svoti razhoda iznose samo 9.2%; državne i gradske daće iznosile su u god. 1942. Kn 462.195.—, a u novom su proračunu predviđene u iznosu od Kn 495.532.56. Sve to zajedno s troškovima za Akademijske ustanove, za knjižnicu, za arhiv i za Strossmayerovu galeriju slika i za uzdržavanje kuća iznosi Kuna 1,740.382.56. I tako za postizanje svrhe Akademije preostaje samo godišnji iznos od Kn 550.834.88, upravo jedvice dovoljan, da se izdaju dvie knjige. Ali predviđeni razhodi u proračunu za tiskanje knjiga iznose Kn 1,450.000.—, a za književne i ostale nagrade oko tiskanja Kn 680.400.—. Ukupni razhodi u godini 1943. iznose prema proračunu Kn 3,970.782.56. Prema tomu su redoviti prihodi manji od predviđenih razhoda samo za Kn 1,578.782.56! Ovu je razliku prisiljena Akademija uzeti iz svojih ušteta iz pri-

jašnjih godina! Ali je pitanje, da li će i to dostajati? Troškovi tiskanja i papira svaki dan rastu, a da se tome porastu ne vidi kraja. Prošle je godine Akademija izdala Rad poviestno-jezikoslovnoga razreda (knj. 273.) s troškom od Kn 104.387.—, Rad matematičko-prirodoslovnoga razreda (knj. 274.) s troškom od Kn 152.443.50, Rad umjetničkoga razreda (knj. 275.) s troškom od Kn 188.296.— i kao XXVII. knjigu »Starih pisaca hrvatskih« Andrije Kačića-Miošića: »Razgovor ugodni naroda slovinskoga« s troškom od Kn 373.057.50.

Hrvatska akademija prema tome nema redovitih sredstava ni za najpreče potrebe svoje svakdanje. U današnja vremena gotovo se i ne usuđujem ukazati i na ostale velike potrebe, koje viču svaki dan sve glasnije. Pa svi smo mi svjedoci, da Akademija nema dvorane za svoje javne i svečane sjednice! Nema ni prostorija za upravu, a pogotovu za svoje kulturne ustanove, za knjižnicu svoju, koja broji preko 100.000 svezaka knjiga, za svoj arhiv, gdje se nalazi pohranjeno oko 35.000 različitih izprava i rukopisa, prevažnih za hrvatsku poviest političku i književnu, koji čekaju, da ugledaju tiskom svietlo dana. A što da velim za Strossmayerovu galeriju slika? Za nju nema ni dovoljno prikladnih prostorija, a nema ni sredstava ne samo za nabavu novih umjetnina nego ni za uzdržavanje onih, koje galerija već ima. Prieko bi bilo potrebno na pr. središnje grijanje, jer promjena toplote zimi i ljeti nepovoljno djeluje na slike. A gdje su sigurna spremišta za arhiv, za knjige, za slike i za druge dragocjenosti, koja bi bila tako potrebna u današnjim vremenima!

Na koncu ne mogu prešutjeti i velike brige, koje zadaje Akademiji pitanje izgradnje četiriju gradilišta u Križanićevoj ulici. Obćina glavnoga i slobodnoga kralj. grada Zagreba veledušno je poklonila Akademiji g. 1928. zemljište na današnjem Trgu Kulina bana i u Križanićevoj ulici u jednom komadu od deset gradilišta u površini od 6.200 četvornih metara, ali uz ugovoreni uvjet, da se nova građevina započne najkasnije 1. travnja 1929. i dalje postepeno izgrađuje. Od tih je gradilišta do sada izgrađeno svega šest. Rok izgradnje ostalih gradilišta produživan je susretljivom uviđavnošću gradske občine sve do 1. travnja ove godine, kada je Akademija konačno morala pristupiti izgradnji. U današnjim vremenima Akademija ne može smoći sredstava za to, ni novca, ni tvoriva ni marljivih radničkih ruku! Ali kada bi se izgradila još ova četiri gradilišta, Akademija bi dobila ne samo nove izvore

svojih prihoda, nego i potrebne prostorije za svoju upravu, a njezinim bi ustanovama ostalo dovoljno prostoriya u ovoj palači. I ako je to još daleka pjesma budućnosti, valja već sada misliti na postepeno ostvarenje ovih snova. Za sve to trebat će mnogo razumievanja i ljubavi za Akademiju, morat će se opet povratiti ona zanosna vremena starih plemenitih dobrotvora „Akademije, da Hrvatskoj akademiji konačno budu sazdani sigurni temelji njezina gospodarskoga obstanka, da uzmogne nesmetano vršiti svoju visoku zadaću, da narod naš hrvatski diže u visine ideala sve tamo do Prve Istine, do Prve Dobrote i do Prve Ljepote!

U Zagrebu, dne 26. svibnja 1943.

Miroslav Šantek,
gospodarski tajnik

Akademik prof. dr. Mihajlo Lanović održao je predavanje: »Stjepan pl. Verböcz, veliki učitelj starog našeg prava (o četiristogodišnjoj smrti)«, koje će se tiskati u »Radu« Akademije.

BAŠČANSKA PLOČA I NJENO KONZERVIRANJE

Napisao

Dr. Mladen Deželić

Uvod

U opatijskoj crkvi Sv. Lucije, koja se nalazi na području općine Baška na otoku Krku, nađena je polovicom prošloga vieka u crkvenom pločniku velika kamena ploča duga 194 cm, a široka 73 cm. Gornji je dio Baščanske ploče ukrašen ornamentalnim motivom, a ostali je dio izpisan uklesanim starim glagoljskim slovima. Ta je ploča od neprocjenjive vrijednosti za poviest Hrvatske i hrvatskoga jezika, napose zato, jer je tu prvi put godine 1100. zapisano glagoljicom i hrvatskim jezikom »Zvonimir kralj Hrvatski«.

Ono, što nas ovdje napose zanima, to su radovi oko sačuvanja i konzerviranja te ploče. Već su odavna upozorili arheolozi, da je Baščanska ploča oštećena, razpuknula, i da se u njoj nalazi veća količina soli, koja štetno djeluje na kamen tako, da s površine odpadaju sitni komadići, i slova postaju sve nečitljivija.

Baščanska ploča na svom prvobitnom mjestu¹

Prema domaćoj tradiciji služila je ploča nekada kao antependij na oltaru, što se nalazio na lievom crkvenom zidu u crkvi Sv. Lucije. Kako toga oltara nema, već možda dva stoljeća, to je i ploča, ako bismo vjerovali spomenutoj tradiciji, već tako dugo bila položena u crkveni pod. Na ploči je nekada bila paljena vatra, pa otada potječu njene razpukline. Tvrđilo se, da je ploča neko vrijeme bila pred crkvom, i da su na njoj pastiri palili vatru.

¹ Izporedi monografiju prof. Vjekoslava Štefanića, Opatija Sv. Lucije u Baški i drugi benediktinski samostani na Krku. Zagreb 1937., str. 69.—71.

Kada je polovicom prošloga stoljeća naučni svijet bio upozoren na interesantan napis ove ploče, počelo je dugotrajno čitanje i izvještavanje o tekstu i značenju ploče. Na tome su poslu radili naši ponajbolji slaviste i historici. Kad se za Bašćansku ploču toliko zanimao znanstveni svijet, dade je krčki biskup Ivan Vitezić (1854.—1877.) dignuti s tla i prenieti u kapelu Gospe Ružarice u crkvi sv. Lucije, gdje je bila položena na dva kamena zuba i naslonjena uza zid. Godine 1861. ploča je već bila na tome mjestu, kako je zapisao I. Črnčić. Tu je ploča pomalo propadala, gubeći malo po malo sitne komadiće, i postajala tako sve nečitljivijom. Na nagovor Š. Ljubića dade ploču biskup Franjo Feretić 1884. vezati željeznim obručem. Ali je ploča i dalje propadala, na što su svi arheolozi upozoravali, a ipak se ništa stvarno nije poduzelo, da se konzervira. Godine 1902. osnovana je u Krku Staroslavenska akademija za njegovanje staroslovenskog jezika, liturgije i spomenika. Već na drugoj odborskoj sjednici te Akademije 27. siečnja 1903. predlaže njezin tajnik dr. Kvirin Kl. Bonefačić, da se treba pobrinuti za ploču kralja Zvonimira u Baški, da je vlaga i zub vremena posve ne unište. Kasnije je biskup Dr. Antun Mahnić htio osnovati muzej za čuvanje glagoljskih starina u Krku, u koji je htio prenieti i Bašćansku ploču. S tom je akcijom biskup prestao bojeći se, da bi konzervatorski ured u Beču tražio Zvonimirovu ploču. Iz istih razloga nije htio, da se pokrene akcija za prienos ploče u Zagreb, pa je radije dao ploču zatvoriti u vitrinu na njezinu mjestu. No na žalost to je možda pospješilo njeno razpadanje, kako kaže prof. Štefanić u spomenutoj monografiji.

Prienos Bašćanske ploče u Zagreb

Kada je nakon raspada Austro-ugarske monarhije došao Krk u užu vezu sa Zagrebom, odlučila je Staroslavenska akademija god. 1922. zamoliti vladu u Zagrebu, da se zauzme za čuvanje ploče. Kasnije je krčki biskup Dr. Josip Srebrnić odlučio, da se Bašćanska ploča, kao spomenik svega Hrvatskoga naroda, prenese iz crkve Sv. Lucije u Zagreb. Konačno je 26. lipnja 1934. došlo do ugovora između krčkog biskupa i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, kojim biskup daje Akademiji Bašćansku ploču na čuvanje za daleka pokoljenja uz uvjet, da je stručno konzervira.

Prenošenje ploče u Zagreb nije prošlo bez zapreka, jer mještani, nahuškani od neodgovornih i protuhrvatskih zlobnika, nisu

htjeli, da se ploča odnese, pa su je nepovlastno i silovito preneli iz crkve Sv. Lucije u novogradnju škole u Jurandvoru, gdje je trebala biti sakrita i uzidana u školskom podu. Tom je zgodom ploča dosta nastradala, jer su je mještani valjali niz brieg i zakopavali. Tu su je našli 29. kolovoza 1934. prof. dr. Stjepan Ivšić i prof. dr. Dragutin Kniewald, koji su je uz asistenciju vlasti dali odvesti najprije teretnim autom u Krk, a odatle parobrodom u Sušak i od Sušaka opet teretnim automobilom u Zagreb, kuda je stigla 31. kolovoza 1934.

Kada je ploča dopremljena u Zagreb, pohranjena je u arheološkom muzeju na Zrinskom trgu, i to najprije u hodniku, a kasnije u tako zv. grčkoj sobi. Prof. Ivšić po stručnom savjetu arheologa prof. Dr. Hoffillera uz pomoć preparatora Antolića dao je očistiti ploču od zemlje i skinuti zardžali željezni obroč. Nakon toga su pojedini dielovi ploče mineralnim vezivom »macekom« i mjedenim klincima spojeni.

Baščanska je ploča puna soli

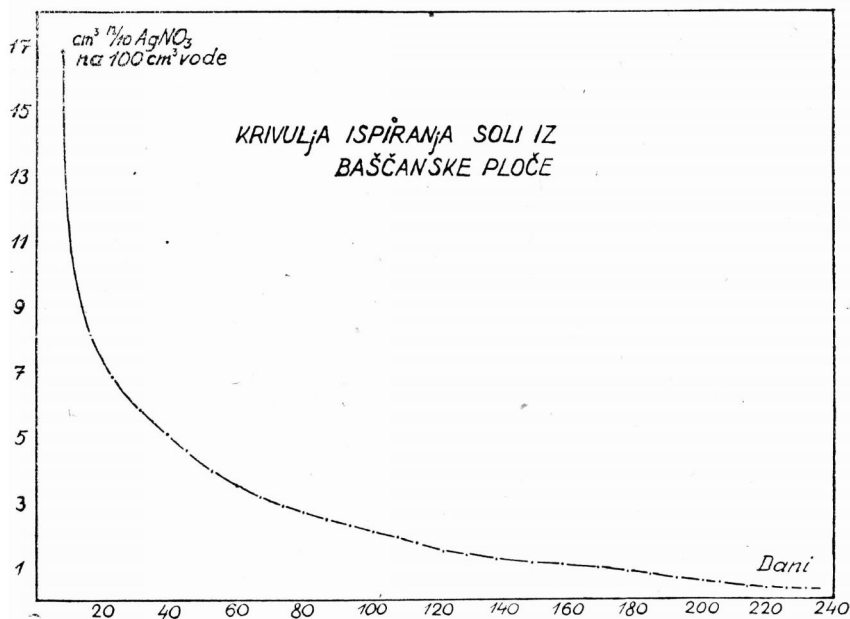
Deset dana nakon što je ploča bila pohranjena u grčkoj sobi, počela je na njezinoj površini kristalizirati sol, a na mjestu, gdje je ploča bila klincima spojena i sliepljena, pojavila se pukotina, a jedan se dio površine iznad klinca uzdignuo. Čim se to primietilo, pozvao je prof. Ivšić početkom studenoga iste godine prof. Dra. G. Flumianija, predstojnika kemijskog zavoda, i mene, da ploču pregledamo. Na licu smo mjesta ustanovili, da po cijeloj površini ploče kristalizira sol, a zbog kristalizacije odkidaju se komadići kamena s površine. Mineralno vezivo nije moglo zbog toga povezati pojedine dielove ploče. Odmah smo odredili, da se sastavljeni komadi ponovno razstave i mjedeni klinци izvade, jer je prietila opasnost, da zbog dalje kristalizacije soli ploča još više strada.

Baščansku je ploču trebalo »izliečiti«, no prije nego se pristupilo njenu »liečenju«, morali smo upoznati poblizhe njenu »bolest« i konstituciju. U tome ima arheiatrija neke sličnosti s medicinom.

Meni je povjereno, da analiziram sastav izlučene soli i odredim njezin sadržaj u ploči.

Arheolozima je poznato, da najveći dio mehanijskih promjena na antiknim kamenim i glinenim spomenicima potječe od topljivih soli. Sol je redovito tek kasnije dospjela u kamene i glinene predmete, kad su oni ležali u zemlji ili na vlažnome mjestu. Osobito

je to zapaženo na spomenicima iz Egipta i Babilona, koji su pod zemljom izdržali tisuće godina, a kada su izkopani i pohranjeni u muzeju na suho mjesto, počeli su propadati zbog kristalizacije soli. Pri tom osobito štetno djeluje promjena vlage u atmosferi. Zato je glavna zadaća konzervatora, da iz takovih spomenika ukloni sol. Štetno djeluju dakako u vodi topljive soli, a to su u ovom slučaju najčešći natrijev klorid, natrijev sulfat i rjeđe natrijev nitrat.

Kako je tolika količina soli doprla u Bašćansku ploču, ne znamo točno, jer se ne zna niti, gdje je ploča prvobitno stajala. Vjerojatno je nekada bila postavljena na vidljivo mjesto, možda negdje u crkvenoj fasadi, odakle je tek kasnije skinuta prigodom kakvog popravka ili pregradnje crkve. Ako je ploča stajala dulje vremena vani, mogla je tijekom stoljeća pomalo prodirati sol u nju, jer bura od Senja puše i nosi morsku, vođu tako, da zimi cielu Bašćansku dragu posoli, pa se sve bijeli od kristala soli. Druga je mogućnost, da je sol doprla u kamen ploče, kada je ona ležala u podu ili u zidu crkve, jer je Sv. Lucija vlažna, i uz nju teče potok, a od crkve do mora ima neko 3 km. Kamen je ploče porozan vapnenc, na nekim mjestima vide se u njemu okamenjene školjke.

Konzerviranje ploče

Najprije smo skinuli s površine ploče mekanim kistom oko 14 g soli. Bilo je to 2. studenoga 1934. Ta je sol izkristalizirala samo na izpisanoj strani ploče. Analizom sam utvrdio, da se od te soli 77,99% otapa u vodi, dok je 22,01% zaostalo neotopljeno. Netopljiv ostatak sastojao se pretežnim dielom iz odkinutih čestica kamena (kalcijeva karbonata), a manjim dielom iz komadića drva, vlakancaca krpa i nedefinirane prljavštine. U vodi otopljena sol sadržavala je 44,2% Cl preračunano kao natrijev klorid, NaCl = 72,8%. Ostatak sačinjavaju topljive soli magnezija, kalija i kalcija u obliku klorida i sulfata uz tragove nitrata. Dakle je sastav izlučene soli bio sličan sastavu morske soli.

Nakon toga sam iztraživao, koliki postotak soli dolazi u samom kamenu ploče. Imao sam na raspolaganje nešto kamene prašine, koja je odpala pri bušenju prigodom umetanja klinaca. Našao sam, da sadržava 0,13% Cl ili preračunano na natrijev klorid = 0,21% NaCl.

U jednom manjem komadiću kamena, koji se odljuštio sa strane ploče, odredio sam također sadržaj u vodi topljivih klorida i našao 0,32% Cl ili preračunano na natrijev klorid = 0,53% NaCl. Kvantitativni sastav ovog komadića kamena bio je:

Vlaga	0,25%
Netopljiv ostatak	tragovi
$\text{Fe}_2\text{O}_3 + \text{Al}_2\text{O}_3$	0,15%
CaO	55,04%
MgO	0,43%
Cl (preračunano kao NaCl)	0,53%
Gubitak žarenjem (CO_2)	43,20%

Toliki sadržaj topljivih soli u kamenu svakako je štetno djelovao na njegovu trajnost. Tu je sol trebalo iz kamena izprati, da se trajno uzčuva. Prije samog izpiranja pismeno smo upitali za savjet priznate stručnjake i konzervatore Arheološkog muzeja u Rimu i Britskog muzeja u Londonu. Kako sam upravo u to vrijeme putovao u naučne svrhe u München, govorio sam u toj stvari s direktorom Gliptoteke i sa stručnjakom za čuvanje kamenih spomenika Dr. A. Stoicism. Na osnovi tih savjeta, a napose

izkustava berlinskog konzervatora F. Rathgena² odlučili smo, da Bašćansku ploču izpiremo vodom. Za pokusno izpiranje, jer još nismo znali, da li će ploča izdržati dugotrajno izpiranje, uzeli smo najprije tri manja komada s desnog gornjeg ugla ploče bez napisa i ornamenta, koji su već odprije bili odijeljeni. Ukupna im je težina bila oko 1700 g, a za izpiranja uzeto je uvijek po 10 litara destilirane vode. U toj vodi ležali su ti komadi kamena po 8 dana, pa je nakon toga voda analizirana na sadržaj klorida. To je pokusno izpiranje trajalo od 13. XI. 1934. do 29. III. 1935. Kada smo se uvjerali, da izpiranje ne štetuje kamenu, i da soli sve više nestaje, prešli smo na izpiranje cijele ploče. U tu svrhu je izgrađena posebna drvena posuda iznutra obložena cinčanim limom. U tu je kadu s odvodnom pipom, koju smo smjestili u podrumu Akademije, položena 26. II. 1935. na posebno konstruiranu drvenu podlogu cijela velika i teška ploča. Vodu iz vodovoda ulievali smo oprezno kraj ploče, dok su svi dielovi ploče došli pod vodu. U početku smo svježju vodu češće mienjali, a kasnije svakih osam dana. Konačno smo zadnja tri izpiranja vršili destiliranom vodom. Zato je izpiranje trebalo uvijek oko 400 l vode. Izpiranje smo soli nadzirali, određujući sadržaj klorida u vodi, u kojoj je ležala ploča, svakih osam dana titracijom s $n/10$ AgNO_3 . F. Rathgen preporučuje, da se izpiranjem može prestati, kada se na 100 cm^3 vode ne troši više od 0,7—0,8 cm^3 $n/10$ AgNO_3 . Mi smo postigli još znatno niži postotak, t. j. 0,3 cm^3 $n/10$ AgNO_3 na 100 cm^3 vode, jer smo posljednja izpiranja vršili, kako je spomenuto, destiliranom vodom.

Cijeli proces izpiranja najbolje se vidi iz priloženog grafičkog prikaza (slika).

Nakon prvih osam dana trošilo se 16,8 cm^3 $n/10$ AgNO_3 , što odgovara 0,0974 g NaCl u 100 cm^3 vode, koja je služila za izpiranje. Tim je prvim izpiranjem već nakon osam dana izprano iz cijele ploče gotovo 400 g soli. Nakon daljih osam dana, kada je voda izmijenjena, trošilo se već samo 8,1 cm^3 $n/10$ AgNO_3 . Iz krivulje razabiramo, kako je sadržaj topljivih soli iz kamena postepenim izpiranjem opadao, dok nije konačno postigao gotovo konstantnu vrijednost 0,3 cm^3 $n/10$ AgNO_3 , što odgovara sadržaju od 0,00175 g NaCl u 100 cm^3 vode. To znači, da je sadržaj soli u ploči postao gotovo tisuću puta manji, nego što je u početku bio. Ta neznatna

² F. Rathgen: Die Konservierung von Altertumsfunden I. Teil, Stein und steinartige Stoffe, Berlin 1915.

količina topljivih soli u kamenu nije više nikako štetna i odgovara normalnim prilikama. Izpiranje je završeno 6. X. 1935., dakle je ploča ležala u vodi 226 dana.

Nakon izpiranja ostala je ploča u kadi u podrumu, da se poduno osuši, pa je podvrgnuta (u rujnu 1940.) ponovno kvantitativnoj kemijskoj analizi, koju je vršio g. dipl. chem. Ivan Turković, pa je nađeno:

Vlage (sušeno kod 105°	0,05%
Netopljiva ostataka	tragovi
CaO	55,86%
MgO	0,25%
SO ₃	0,05%
NaCl	tragovi
Gubitak žarenjem (CO ₂)	43,86%

Nakon izpiranja postala je ploča bjelja, a što je važno, slova su postala mnogo čitljivija i jasnija, dok je sav tekst ostao nepovrijeđen. Na površini nije više primijećena nikakova promjena ili kristalizacija u vodi topljivih soli, pa je time ploča postala čvršća.

Stanje su Bašćanske ploče pet godina nakon njena izpiranja izpitali mnogi stručnjaci (u ožujku 1940.) i utvrdili, da je »teški bolestnik« ozdravio i da je ploča sačuvana od daljega propadanja zbog razornog djelovanja topljivih soli.

Prije nego se Bašćanska ploča izloži na doličnom mjestu, da bude pristupačna široj javnosti, morat će se, po mome mišljenju, svi njezini dielovi sastaviti, no nipošto liepiti, spajati klincima ili na drugi neki način povezivati. Jednostavno sastavljenu ploču trebalo bi postaviti na koso podnožje pod staklo. Ovako će se najbolje vidjeti njezina starost i sve ono stradanje, koje je ona u svojoj tisuć-godišnjoj poviesti prošla, a da nam je ipak ostala užčuvana. Zvonimirova ploča simbol je naše stare slave i kulture, i u tome je nalik na našu izpaćenu, ali nikad neuništenu domovinu Hrvatsku. U Nezavisnoj Državi Hrvatskoj treba taj »dragi kamen« hrvatskoga naroda čuvati i dati mu najdoličnije mjesto među našim spomenicima.

KNJIŽNICA

Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Prinove u godini 1940.—1942.

A) Zamjene

Amsterdam, Wiskundig Genootschap (S_3 L).*

Nieuw Archief: II reeks, D. 20. (1940).

Wiskundige Opgaven met de Oplossingen: D. 17, S. 3 (1939).

Atena, Ἀκαδημία Ἀθηνῶν (R_{1-3} L).

Πρακτικά: ἔτος 1938, τόμος 13.

Bangalore, Indian Academy of Sciences (B_3 R_3 L).

Proceedings A: Vol. 11. N. 1—3 (1940).

Beč (Wien), Akademie der Wissenschaften (S).

Almanach: Jg. 90—92 (1940—42).

Sitzungsberichte der phil.-hist. Kl. Bd. 218—220 (1940—42).

Sitzungsberichte der math.-naturw. Kl.:

Abt. I, Bd. 149—151 (1940-42).

Abt. IIa, Bd. 149—151 (1940-42).

Abt. IIb, Bd. 149—151 (1940-42).

Archiv f. österreich. Geschichte: Bd. 115 (1942).

Denkschriften der phil.-hist. Kl. Bd. 71 (1941).

Denkschriften der math.-naturwiss. Kl. Bd. 104 (1941).

Fontes rerum austriacarum Bd. 70 (1940).

Mitteilungen der praehist. Kommission Bd. IV. (1942).

* Ova slova pokazuju, što Hrvatska Akademija komu u zamjenu šalje, a znači:

B_1 = Bulletin 1., 2. i 4. razreda.

B_3 = Bulletin 3. razreda.

Cod = Codex dipl.

G = Grada za pov. knj. hrv.

L = Ljetopis.

Mb = Monum. spect. hist.

Mj = Monum. hist.-jur.

Pi = Prirodoslovna izraživanja.

R_1 = Rad 1. i 2. razreda.

R_3 = Rad 3. razreda.

R_4 = Rad 4. razreda.

Rj = Rječnik.

S = sve publikacije.

S_1 = sve publikacije 1. i 2. razreda.

S_3 = sve publikacije 3. razreda.

St = Starine.

Stp = Stari pisci.

Zb = Zbornik za narodni život.

- Geographische Gesellschaft (*B₃ R₃ L*).
Mitteilungen: Bd. 83—85 (1940-42).
- Verein für Volkskunde (*Zb L*).
Wiener Zeitschrift für Volkskunde: Jg. 45—46 (1940-41).
- Naturhistorisches Museum (*B₃ Pi L*).
Annalen: Bd. 51, 52 (1940-41).
- Institut für Geschichtsforschung (*B₁ L R₁ Zb*).
Deutsches Archiv für Landes- u. Volksforschung: Jg. V—VI (1941-42).

Beograd, Српска краљевска академија (*S*).

- Годишњак: 49 (1939).
- Глас: 182—184 (1940).
- Bulletin: Cl. des Lettres No 2 (1937);
Sc. Math. No 6 (1939);
Sc. Natur. No 6 (1940).
- Споменик: 92—93 (1940)
- Посебна издања: 129—131 (1940—41).
- Зборник за историју, језик и књижевност срп.: I. од. књ. 24 (1934);
II. од. књ. 14 (1939);
III. од. књ. 10 (1939).
- Срп. етнограф. зборник: књ. 55 (1940).
- Срп. дијалект. зборник: књ. 9, 10 (1940).
- Друштво за живе језике и књижевност (*G L R₁*)
Страни преглед: књ. 7—8 (1937)
- Uredništvo časopisa „Прилози за књижевност, језик, историју и фоклор“ (*R₁ G Zb*).
Прилози . . . 19 (1940).
- Uredništvo časopisa „Српски књижевни гласник“ (*S₁*).
Срп. књиж. гласник: књ. 59—62 (1940—41).
- Етнографски музеј (*Zb L*).
Гласник: 15 (1940).
- Српско географско друштво (*R₃ Zb L*).
Гласник: 25. (1939).
Посебна издања: 23 (1939).
- Uredništvo časopisa „Јужнословенски филолог“ (*G R₁ Zb L*).
Јужнословенски филолог: 16—17 (1937—39).
- Српско геолошко друштво (*R₃ L*).
Анали: књ. 12—16 (1935—39).

— Geološki institut (S_3).

Vesnik: 8 (1940).

Godišnjak II (1940).

— Астрономска опсерваторија универзитета ($B_3 L$).

Годишњак нашег неба: 11—12 (1940—41).

Nautički Godišnjak: 1940.

Bulletin: I—IV (1936—39).

Mémoires: I—IV (1932—38).

Annuaire: I—V (1929—33).

— Univezitet (Matematički seminar) ($B_3 R_3$).

Publications Mathématiques: T. 7—8 (1937—38).

— Руски научни институт (R_{1-3}).

Записки: No 14—15 (1938—39).

Bergen, Chr. Michelsens Institutt for Videnskap og Åndsfrihet ($B_3 R_3$).

Beretninger: Bind IX (1939).

Berkeley, University of California (S).

Publications in Classical Philology: Vol. 12, No 4 (1939).

Publications in Engineering: Vol. 4, No 1 (1939).

Publications in Geography: Vol. 6, No 7 (1939).

Publications in Modern Philology: Vol. 21, No 1, 2 (1938).

Publications in Semitic Philology: Vol. 10, No 8 (1937).

Publications in Agricultural Sciences: Vol. 6, No 13 (1939).

Publications in American Archaeology and Ethnology: Vol. 38 (1939).

Publications in Botany: Vol. 19 (1935—39).

Publications in Economics: Vol. 14 (1936).

Publications in Education: Vol. 9 (1939).

Publications in Entomology: Vol. 7, No 3—5 (1939).

Publications in History: Vol. 23 (1936).

Publications in Philosophy: Vol. 21 (1939).

Publications in Physiology: Vol. 8, No 14 (1937).

Publications in Zoology: Vol. 43, No 1—13 (1938—39).

Bulletin of the Seismographie Stations: Vol. 7 (1938—39).

Lick Observatory Bulletin: Vol. 19 (1939).

Bulletin of Geology: Vol. 24, No 12 (1939).

Anthropological Records: Vol. II (1938—39).

Graeco—Roman Archaeology: Vol. IV (1938).

Berlin, Preussische Akademie der Wissenschaften (S).

Abhandlungen phil.-hist. Klasse: Jhg. 1922.—1942.

Abhandlungen phys.-math. Klasse: Jhg. 1940.

Jahrbuch 1939.

- Ungarisches Institut der Universität (R_1 Zb L).
Ungarische Jahrbücher: Bd. 20—22 (1940-41).
- Uredništvo časopisa „Forschungen und Fortschritte“ (B_{1-3}).
Forschungen und Fortschritte: Jhg. 16—18 (1940-42).
- Deutsch-Ausländischer Buchtausch (S).
Byzantinische Zeitschrift: Bd. 40—41 (1940-41).
Jahrbücher für Geschichte Osteuropas: Jhg. 3—5 (1938-40).
- Bologna**, R. Accademia dell'Istituto di Bologna (S osim R_j).
Rendiconto classe di scienze fisiche: N. Ser., Vol. 37 (1935).
Rendiconto classe di scienze morali: Ser. IV, Vol. 2 (1939).
Memorie classe di scienze morali: Ser. IV, Vol. 1 (1938).
Memorie classe di scienze fisiche: Ser. VIII, Vol. 10 (1933).
- Bordeaux**, Académie National des sc., belles lettres et arts (B_{1-3} L).
Actes: T. 10 (1937).
- Bratislava**, Knihovňa Univerzity Slovenskej (S_1 osim R_j).
Spisy Filozofickej Fakulty: Č. 30—31 (1940-41).
- Slovenská Učená Spoločnosť (S_1).
Linguistica Slovaca: N. I—III. (1939-41).
Theologica Catholica Slovaca: N. I (1941).
- Bremen**, Wissenschaftliche Gesellschaft (B_{1-3} L R_{1-3}).
Abhandlungen und Vorträge: 13 (1940).
Niederdeutsche Zeitschrift für Volkskunde: Jg. 18 (1940).
- Breslau**, Osteuropa-Institut (S_1).
Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven: Bd. 7—11 (1931-36).
- Brno**, Matica Moravská (R_1 L).
Časopis: R. 63—64 (1939-40).
- Bruxelles**, Académie R. de Belgique (S).
Bulletin: Cl. des Lettres, 5-e S., T. XXIV (1938).
Cl. des Sciences 5-e S., T. XXIV (1938).
Cl. des Beaux-Arts T. XX (1938).
Annuaire de l'Académie R. de Belgique: Année 105 (1939).
- Société de Bollandistes (B_1 R_{1-3} Mb Mj).
Analecta Bollandiana: T. 57 (1939).

Bucuresti, Académie des Sciences de Roumanie (S).

Comptes rendus des séances: T. IV—V. (1940-41).

Budimpešta, (Budapest) Magyar Tud. Akadémia (S).

Akadémiai Értesítő: 47 (1937-38).

Almanach: 1938.

Nyelvtudományi Közlemények: 48—50 (1934-36).

Archaeologiai Értesítő: 52 (1939).

Mathematikai Természettud. Értesítő: 58 (1939).

— Ungarische Geolog. Anstalt (*B₃ Pi L*).

Mitteilungen: Bd. 34 (1940).

— Museum Nationale Hungaricum (*L R₃*).

Annales Historico-Naturales: Vol. 33—35 (1940-42).

— Magyar Néprajzi Múzeum (*Zb L*).

Értesítője: 32 (1940).

Népelet: 51 (1940).

— Uredništvo časopisa »Archivum Europae Centro-orientalis«
(*B₁ G L R₁*).

Archivum Europae Centro-orientalis: T. VII—VIII (1941-42).

Buenos Aires, Universidad (*B₃ L*).

Publicaciones: Ser. B, No 16 (1939).

— Instituto Bacteriológico (*B₃ L*).

Folia Biologica: No 83—93 (1938).

Caire, Institut d' Egypte (*B₁₋₈ R₁₋₈ L*).

Bulletin: T. 21 (1939).

Mémoires: T. 42 (1939).

**Dorpat (Tartu), Eesti vabariigi Tartu ülikooli Toimetused
(*R₁₋₈ L Zb*).**

Acta et Commentationes Universitatis Dorpatensis.

A. Mathemat. Phys. Medica: Vol. 34—35 (1940).

B. Humaniora: Vol. 45, 47 (1940).

C. Annales: 23 (1940).

— Eesti Rahva Muuseum (*L*).

Aastaraamat XIV (1939).

Dubrovnik, Biskupska kurija (*L*).

»List Dubrovačke biskupije«. God. 40—42 (1940-42).

Edinburgh, Royal Society of Edinburgh ($B_3 R_3 L$).

Proceedings: Vol. 60 (1940).

Freiburg, Universität ($R_1 St L$).

Collectanea Freiburgensia: N. F. T. 21 (1932).

Giessen, Universität ($R_{1-3} L$).

Schriften der Hessischen Hochschulen: H. 2 (1935).

Nachrichten der Giessener Hochschulgesellschaft: Bd. XII. (1938).

— Oberhessischer Geschichtsverein ($R_1 L$).

Mitteilungen des Oberhessischen Geschichtsvereins: Bd. 37 (1940).

— Hessische Vereinigung f. Volkskunde (Zb).

Hessische Blätter für Volkskunde: Bd. 38—39 (1940-41).

Göteborg, Högskola ($R_1 L$).

Årsskrift: Bd. 46 (1940).

— Vetenskaps-och Vitterhets-Samhälle ($B_{1-3} R_3 St$).

Handlingar: Ser. A, Bd. 6 (1937); Ser. B, Bd. 5 (1938).

Bihang Till: Bd. 57 (1938).

Göttingen, Gesellschaft der Wissenschaften (S).

Abhandlungen: Kl. math.-phys. III. F., H. 19, 20 (1939).

Kl. phil.-hist. III. F., H. 24—27 (1940-42).

Nachrichten phil.-hist. Kl. N. F.

Fachgruppe I: Altertumswissenschaft, Bd. II, No 1—3 (1936).

Fachgruppe II: Mittlere und Neuere Geschichte, Bd. II, No 1—5 (1936-38).

Fachgruppe III.: Allg. Sprachwissenschaft, Bd. II. No 1—2 (1938).

Fachgruppe IV: Neuere Philologie u. Literaturgeschichte, Bd. II, (1939).

Fachgruppe V: Religionswissenschaft, Bd. I, No 1, 2 (1936-37).

Nachrichten math.-phys. Klasse: N. F.

Fachgruppe I: Mathematik, Bd. I, No 11—14 (1937-39).

Fachgruppe II: Physik, Astronomie, Geographie, Technik, Bd. II, (1936-37).

Fachgruppe III: Chemie, Phys. Chemie, Bd. I, No 17—20 (1937).

Fachgruppe IV: Geologie u. Mineralogie, Bd. I, No 13—16 (1936).

Fachgruppe V: Geographie, Bd. I, No 1 (1935).

Fachgruppe VI: Biologie, Bd. II (1935-36).

Jahresbericht über das Geschäftsjahr 1938/39.

Halifax, (Nova Scotia), Institute of Science ($B_3 L$).

Proceedings: Vol. 20, P. 1 (1938-39).

Halle, Leop.-Carol. Deutsche Akademie der Naturforscher ($S_3 L$).

Nova Acta Leopoldina: N. F. Bd. 8—11 (1940-42).

Hamburg, Universität (B_3 R_3 , L).

Abhandlungen aus dem Math. Seminar: Bd. 14 (1941).

— **Museum für Völkerkunde (Zb L).**

Mitteilungen: No 21 (1939).

Heidelberg, Akademie der Wissenschaften (B_{1-3} R_{1-3} L).

Abhandlungen phil.-hist. Kl. No 10 (1935).

Abhandlungen math.-naturw. Kl. No 24 (1940).

Helsinki, Societas Scientiarum Fennica (B_{1-3} R_{1-3} Zb L).

Acta: A (phys.-math.), T. II (1930-38).

Acta: B (biologia), T. II, No 1 (1938).

Commentationes phys.math. T. X, No 1-5 (1938).

Commentationes biolog. T. VII, No 1-6 (1938).

Commentationes human-litter. T. X (1938).

Bidrag: 86 (1938).

Kassel, Verein für Naturkunde (S_3).

Abhandlungen und Berichte: No 58 (1936).

Kiev, Українська Академія Наук (S).

Висті Рік 13 (1940).

Доповіді No 1-11 (1940).

Геологічний журнал: Т. VII (1940).

Труди Гидробиологічної станції: No 19 (1940).

Записки Інституту хемії: Т. VII (1940).

Журнал Інституту математики: No 1, 4 (1938)

Збірник праць Інст. матем. No 3-5 (1940).

Медичний журнал: Т. X (1940).

Біохемічний журнал: Т. XIV-XVI (1940-41).

Мікробіологічний журнал: Т. VII (1940).

Журнал Інстит. ботаніки: No 23 (1940).

Мовознавство: No 15-16 (1940)

Записки Кафедри математ.-фізики. Т. IV (1939).

Вісті Інституту фізичної хемії: Т. 12 (1940).

Збірник Інст. хемічної технології: No 11 (1940).

Наукові записки Інст. історії метерияльної культури: Кн. 1, 2 (1937).

Труди Інст. зоології та біології: Т. 23 (1939).

Збірник праць Інст. зоології та біології: No 2, 3 (1939).

Записки Інст. фізики: Т. IX (1940).

Праці Інст. водного господарства: Вип. 15. (1938).

Труди Інст. геології: Вип. 12. (1939)

Праці Інституту демографії: Т. 14. (1938).

Записки Інституту економики: Кн. I-II (1940).

Klagenfurt, Geschichtsverein für Kärnten (*B₁ R₁*).

Carinthia: Jhg. 129 (1939).

Archiv für vaterländische Geschichte: Jg. 24—25 (1936).

København, Kgl. Danske Videnskabernes Selskab (*S*).

Oversigt: 1940—1941.

Hist.-filol. Meddelelser: Bind 27—28 (1941-42).

Mat.-fys. Meddelelser: Bind 18—19 (1940-42).

Biologiske Meddelelser: Bind 15—16 (1940-41).

Archaeologisk-kunsthistoriske Meddelelser: Bind 2 (1939).

Bilogiske Skrifter: Bind I (1941).

Historisk-filologiske Skrifter: Bind I (1940).

— **Universitetets Matematiske Institut** (*B₃*).

Matematisk Tidsskrift: A. 1939; B. 1939.

Kraków, Polska Akademia Umiejętności (*S*).

Rocznik: 1937-38 (1939).

Bulletin International: Cl. de philol., hist. et philos. No 1—10 (1938).

Cl. de sc. math. et nat. 1939: A 1—3, B II, 1—4.

Cl. de médecine: No 1—10 (1938).

Travaux Chimiques: Vol. 4 (1938).

Mémoires: Sér. A, mathemat. No 3—4 (1936); Sér. B, natur. No 14 (1938).

Cl. de médecine: Vol. 1—3 (1934-38).

Comptes rendus mensuels: Cl. sc. math. et natur. 1939. No 1—5.

Cl. sc. de méd. 1939. No 1—4.

Sprawozdania Komisji fizyograficznej: T. 72 (1939).

Prace językowe: No 4 (1939).

Prace Komisji etnograficznej: No 17 (1938).

Prace historyczne: No 2 (1937).

Studja ekonomiczne: T. V (1938).

Rozprawy wydziału lekarskiego: Ser. I, T. 5 (1938).

Archiwum Komisji prawniczej: T. XI (1938).

Monumenta Poloniae Vaticana: T. 6 (1938).

Rozprawy: Wydział hist.-filozof. Ser. II, T. 45, No 3 (1938).

Wydz. filol. T. 65 (1935-39).

Wydz. mat.: T. 71 A, N. 5 (1937); 71 B, N. 6 (1937).

Sprawozdania: T. 44 (1939) No 1—3.

Prace Komisji językowej: No 27 (1938).

Prace Komisji orientalistycznej: No 32, 33 (1939).

Prace Komisji historii sztuki: T. VII (1937-38).

Prace prehistoryczne: No 2 (1939).

Prace etnograficzne: No 3 (1938).

Prace i materiały antropologiczne: T. I (1938).

Archiwum Komisji do dziejów oświaty i szkolnictwa w Polsce: No 5 (1939).

Archiwum filologiczne: No 14, 15 (1939).

— Polskie Towarzystwo Matematyczne (S_3).

Rocznik: 17 (1938).

— Uredništvo časopisa »Lud Słowiański« (B_1 Zb).

Lud Słowiański: T. IV, Z. 1 (1938).

Kyoto, Imperial University (L Pi B_3).

Memoirs of the College of Sciences: Ser. B, Vol. XI, No 1—5 (1936).

Lavov, Наукове Товариство імени Шевченка (R_{1-3} Zb L St).

Sitzungsberichte der math.-naturwissensch.-ärztlichen Sektion: 1938., H. 27.

Збірник математ.-природоп.-лікар. секції: Т. 32, I (1938).

Записки: Т. 155 (1937).

Хроніка: Т. 73. (1937).

Матеріяли до української бібліографії: Т. 7 (1938).

Студії суспільних наук: Т. V (1938).

Збірник фізіографічної комісії: Вип. 7 (1938).

Українська книга: 1938.

Лікарський вісник: 16 (1938).

— Towarzystwo Historyczne (S_1).

Кwartalnik historyczny: Т. 52 (1938).

Wiadomości histor.-didaktyczne: Т. 6 (1938).

— Towarzystwo Naukowe (B_{1-3} L).

Roczniki dziejów społecznych i gospodarczych: Т. 8 (1939), Z. 1.

— Uredništvo časopisa »Studia Mathematica« B_3 R_3).

Studia Mathematica: Т. 8 (1939).

Leipzig, Sächsische Akademie der Wissenschaften (S).

Berichte philol.-hist. Kl.: Bd. 91 (1939).

Berichte math.-phys. Kl.: Bd. 91 (1939).

Abhandlungen philol.-hist. Kl.: Bd. 44 (1939), Nr. 1.

Abhandlungen math.-phys. Kl.: Bd. 43 (1939), Nr. 1.

Leningrad (Petrograd), Академия Наук СССР (S).

Доклады (физ.-мат. и прир. н.): Том 5 (14) (1937).

— Главное Геологическое Управление (B_3 R_3 Pi L).

Труды Геолого-развед. Инст.: Вып. 125, 126, 128, 130 (1938).

Материалы геолого-развет. Инст.: Сб. 5, 8 (1940).

— Ленинградски Горни Институт (B_3 L).

Записки: Т. XII (1939).

Liège, Société Royale des Sciences (S_3 L).

Mémoires: Ser. IV, T. 3 (1939).

Bulletin: An. VIII (1939).

— **Société Géologique de Belgique (B_3 Pi).**

Bulletin: T. 62 (1939).

Mémoires: T. 62 (1939).

Lisbonne, Institut Français en Portugal (S_1).

Bulletin des Études Portugaises: N. Sér. - T. VII—IX (1940-42).

London, International Society of Medical Hydrology (B_3).

Archives: An. 17 (1939), No 1—3.

— **R. Astronomical Society (B_3 R_3 L).**

Monthly Notices: Vol. 100 (1940).

Geophysical Supplement: Vol. 4, No 1—9 (1937-40).

Occasional Notes: No 1—7 (1938-39).

Lund, Universitas Lundensis (B_{1-3} R_{1-3} L).

Acta: N. Ser. Medecin samt Matematika, Bd. 36 (1940).

Teologi, juridik och humanistika ämnen, Bd. 36 (1940).

Ljubljana, Akademija znanosti in umetnosti (S).

Dela fil.-hist. I. (1941).

Razprave matemat.-prirodosl. knj. 1, 4. (1940).

Razprave pravne knj. 1. (1941).

M. Dolenc, »Gorske bukve« v izvorniku, prevodih in priredbah.

Pravni spomeniki slovenskog naroda. Knj. I. 1940.

— **Slovenska Matica (S_1 osim Rj).**

Gorše M., Dr. Valentin Zarnik. Ljubljana, 1940.

Kranjec M., Povest o dobrih ljudeh. Ljubljana, 1940.

Paroh J., Matija Gorjan. Roman. Ljubljana, 1940.

— **Muzejsko društvo (S osim Rj).**

Glasnik: A (histor. del), 21—23 (1940-42).

Prirodoslovne razprave: Knj. III, Sv. 11—16 (1939).

— **Etnografski Muzej (Zb L).**

Etnolog: Knj. 12—14 (1939—1942).

— **Uredništvo časopisa »Ljubljanski Zvon« (R_1 G Zb L).**

Ljubljanski Zvon: 60 (1940), (Št. 1—12).

— **Uredništvo časopisa »Dom in Svet« (R_1 G Zb L).**

Dom in Svet: 52 (1940), (Št. 1—10).

Makarska, Uredništvo časopisa „Nova Revija” ($R_1 Zb L$).

Nova Revija: 19—20 (1940-41).

Mantova, R. Accademia Virgiliana ($L R_1 B_1$).

Atti e Memorie: N. S. Vol. XXV (1939).

Mexico, Universidad Nacional: Instituto de geologia ($B_3 Pi L$).

Anuario: 1933-34 (1937).

Anales: T. VI (1936).

Milano, R. Istituto Lombardo di scienze e lettere (S).

Rendiconti: Ser. III, P. generale, Vol. 3 (72) 1939.

Cl. di sc. lettere, Vol. 3 (72) 1939.

Cl. di sc. naturali, Vol. 3 (72) 1939.

Montevideo, Museo de historia natural ($B_3 L$).

Anales: Ser. II, T. IV, No 13—14, 15 (1939).

München, Bayerische Akademie der Wissenschaften (S).

Sitzungsberichte der phil.-hist. Abt. 1941. Bd. I, II.

Sitzungsberichte der math.-phys. Abt. 1941.

Abhandlungen phil.-hist. Abt. N. F. No 19 (1941).

Abhandlungen math.-phys. Abt. N. F. No 50, 51 (1941).

Jahrbuch: 1940-41., 1941-42.

Napulj (Napoli), Società di storia patria ($Mb St L$).

Archivio Storico per le Provincie Napoletane: N. S. A. XXV (64) 1939.

New Haven, Museum of Natural History ($B_3 L$).

Bulletin: Vol. VI (1937-39).

New-York, The American Museum of Natural History ($S_3 L$).

Bulletin: Vol. 76 (1939).

— American Mathematical Society ($B_3 R_3 L$).

Colloquium Publications: Vol. 19 (1935).

Semicentennial Publications: Vol. I, II (1938).

Novi Sad, Матица српска (S_1).

Летопис: Књ. 353, 354 (1940),

Глас М. С.: Год. VII (1940), Бр. 106—117.

Годишњак (Календар) 1940.

— Историско друштво ($L R_1$)

Гласник: Књ. 12 (1939).

Olomouc, Vlastenecký Spolek Musejní (*L Zb*)

Časopis: Roč. 53 (1940).

Osiek, Uredništvo novina »Hrvatski List« (*S*).

Hrvatski List (21—23) 1940-42.

Oslo, Det Norske Videnskaps-Akademi (*S*).

Skrifter Hvalrådets- N. 19 (1939).

Skrifter matemat.-naturv. Kl.: Bd. 1—2 (1937-38).

Skrifter hist.-fil. Kl. 1937-38.

Avhandlingler matemat.-naturv. Kl. (1937-38).

Årbok: 1937—38.

Ottawa, Bureau of Geology and Topography (*Pi L*).

Geological Survey; Memoir: N. 222, 223 (1940).

Paper: N. 1—11 (1940).

— National Museum of Canada (*B₃*).

Bulletin: No 96 (1940).

Padova, Seminario Matematico della R. Università *B₃ R₃ L*).

Rendiconti: Anno XI—XIII (1940-42).

Paris, Académie des Inscriptions et Belles-lettres (*S₁*).

Comptes rendus des séances: No 1 (1940).

— Académie des Sciences (*S₃ L*).

Comptes rendus: T. 207 (1938).

— Académie des Beaux-arts (*B₁ R₄ L*).

Bulletin: A. XIV (1938).

— Institut d'études slaves de l'Université de Paris (*S₁*).

Travaux: T. 17 (1938).

Revue: T. 19 (1939), F. 1—2.

— Ministère de l'Instructions Publique (*S*).

Bulletin économiques et sociales: An. 1938.

Bulletin archéologique: An. 1933 (1936).

Bulletin historique et philologique: An. 1936-37.

Comptes rendus des sociétés savantes: An. 1938.

— Société Mathématique de France (*B₃ R₃ L*).

Bulletin: T. 67 (1939), (F. 1—4).

Annales (Phys. théor.): Vol. VIII (1938), (F. 1—5).

Perm, Универзитет (S_3).

Известия: Т. XI (1937—38).

Труды: Т. VIII, Вып. 1—4 (1938—39).

Ученые записки: Т. II, Вып. 4 (1937).

Pisa, R. Scuola Normale Superiore (S_3).

Annali (fis.-mat.): Ser II, Vol. 9—10 (1940—41).

Philadelphia, Academy of Natural Sciences (S_3 Zb L)

Proceedings: Vol. 90 (1938—39).

Polja, Società Istriana di archeologia e storia patria (Mb St L).

Atti e Memorie: Vol. 50 (1938).

Prag, (Praha), Česká Akademie (S).

Almanach: R. 48 (1938).

Rozpravy: Tř. I, Č. 86 (1938).

Rozpravy: Tř. II, Č. 47 (1937).

Rozpravy: Tř. III, Č. 77 (1938).

Věstník: R. 46 (1937).

Bibliotéka klasiků řeckých a římských: Č. 40 (1938).

Novočeská knihovna: Č. 13 (1938).

— Česká Společnost Náuk (S).

Výroční zpráva: za rok 1938.

Věstník: Tř. filos.-hist.-filol, 1937; Tř. mat.-přír. 1938.

— Českí Národní Museum (B_{1-3} R_{1-3} L).

Časopis: R. 112 (1938).

Sborník: A (historický). Sv. I. Č. 1—2 (1938—39).

B (přírodovědný). Sv. I (1938).

— Slovanský Ústav (S_1).

Ročenka: X (1937—38).

Byzantinoslavica: VII (1937—38).

Práce: Sv. 16 (1935).

Rukověti: Sv. IV (1939).

Přednášky: Sv. 8 (1938).

Prameny: Sv. 6 (1940).

Knihovna: Č. 10 (1938).

— Seminarium Kondakovianum (B_1 $R_{1, 4}$).

Сборник: № VII (1935).

— Český Zemský Archiv (R_1 St L).

Zprávy: Sv. VIII. 1939.

- Sněmy České: Sv. XV, 3. (1939).
 Katalogy: Sv. IV. (1939).
- Deutscher naturwiss.-med. Verein f. Böhmen »Lotos« (S_3).
 Lotos, Nat.-wiss. Zeitschrift: Bd. 86 (1938).
- Ústřední Statistický Úřad (L).
 Statistická Ročenka: 1938.
 Statistický Obzor: R. 21 (1940).
- Narodopisná Společnost ($L R_1 Zb$).
 Věstník: R. 27—28 (1934-36), (Č. 1—4).
- Jednota českých filologů ($R_1 L$).
 Listy Filologické: R. 67 (1940), S. 1—2.
- Jednota českých matematiků ($B_3 R_3 L$).
 Časopis pro pěstování math. a phys.: R. 68 (1939), (S. 1).
- Spolek českých knihovníků ($L G$).
 Časopis: R. 19 (1940).
- Geologický Ústav ($L R B_3$).
 Sborník: XI (1936).
 Knihovna: Sv. 17 (1936).
- Pražska Hvězdarna (B_3).
 Publikace: No 14—15 (1940).
- Rennes**, Société Scientifique de Bretagne ($B_3 L$).
 Bulletin des sc. math. phys. et natur: T. 15 (1938).
- Rieka** (Fiume), Società di studi fiumani (R_1).
 Fiume, rivista semestrale: Anno XV—XVI (1937-38).
- Rim** (Roma), R. Accademia dei Lincei (S).
 Rendiconti: classe di scienze morali, Ser. VII, Vol. 1. (1939).
 Rendiconti: classe di scienze fisiche, Ser. VII, Vol. 1. (1939).
 Memorie: classe di scienze morali, Ser. VI, Vol. 8 (1938-39).
 Mémoires: cl. di sc. fis., Ser. VI, Vol. 7 (1938-39).
 Notizie degli scavi di antichità: Ser. VI, Vol. 15 (1939), F. 1—3.
 Annuario: 336 (1939).
 Rendiconti dell'adunanza solenne: Vol. IV, Fasc. 11 (1939).
- Istituto per l'Europa Orientale (S_1).
 L'Europa Orientale: An. XIX (1939), (No 1—12).

- R. Ufficio Geologico d' Italia (B_3 Pi L).
Bolletino: Vol. 64. (1939).
- Consiglio Nazionale delle ricerche (B_3 L).
La Ricerca Scientifica: Ser. II, An. 11. (1940), (No 1—12).
- Società Italiana per il progresso delle scienze (S_3 L).
Annuario: 1938.
Atti: Riun. XXVII (1939).
Scienza e Tecnica: Vol. IV (1940).
- Pontificium Institutum Orientalium Studiorum (B_{1-3} L R_{1-4} St Zb).
Orientalia Christiana Periodica: Vol. VI (1940).
Orientalia Christiana Analecta: No 125—128 (1940).
- Rio de Janeiro**, Museu Nacional (S_3 L).
Archivos: Vol. 36 (1934).
Boletim: Vol. XI (1935), No 1—2.
- Instituto de biologia vegetal e Jarden botanico (B_3 L).
Rodriguesia: An. III (1937), No 9—11.
Archivos: Vol. IV, No 1 (1938).
Botanica: Vol. I. 1938.
- Sapporo**, Hokkaido Imperial University (B_3 L).
Journal of the Faculty of Science: Ser. I. Mathematics, Vol. IV (1936).
- Sarajevo**, Hrvatski Zemaljski Muzej (S).
Glasnik 52—53 (1940-41).
- Hrvatsko kulturno društvo »Napredak« (S).
Napredak (mjesečnik): God. 15 (1940).
Napredak kalendar: God. 30 (1940).
- Uredništvo časopisa »Vrela i Prinosi« ($R_{1, 4}$ G St L).
Vrela i Prinosi: Zbornik za poviest Isusovačkog reda u Hrvatskim zemljama.
(Fontes et Studia historiae Soc. Jesu in finibus Croatarum) Fasc. 11—12
1940-41).
- Akademija »Regina Apostolorum« (S_1).
»Vrhbosna«, svećenička revija: God. 54—56 (1940-42). (Br. 1—12).
»Katolički Tjednik«: God. 16—18 (1940-42).

Sofija, Българската Академия на наукитѣ (S).

Сборникъ на Българ. Акад.: Кн. 32 (1936).

Сборникъ за нар. умотворения и народописъ: 42 (1936).

Списание: Кн. 53. (1936).

Български Старини: Кн. XII (1936).

Лѣтописъ на Българ. Акад.: 18 (1936).

— Народна библиотека (L).

Годишникъ: 1935—36 (1937).

— Уииверзитет (L).

Годишникъ и Наученъ прегледъ 1935.

— Природонаучни Институту (*Pi R₃*).

Известия: XIII—XV (1940—42).

— Етнографси Музей (*Zb L*).

Известия: Кн. XIV (1943).

Split, Oceanografski Institut (*R₃ Pi L*).

Acta Adriatica: Vol. II, No 1—3 (1938).

Godišnjak: II. (1939-40).

— Arheoložki Muzej (*R St L*).

Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku: 51 (1930-34).

— Franjevački samostan (L).

Euharistijski Glasnik: 28 (1940).

Stockholm, Föreningen för svensk kulturhistoria (*R₄ Zb*).

Rig: Arg. 23 (1940).

— K. Svenska Vetenskapsakademien (*B₃ R₃ L*).

Arkiv för Matematik, Astronomi och Fysik: Bd. 27 (1940).

Taschkent, Universitas Asiae Mediae (*B₃ L*).

Acta: 1939. Fasc. 19—32; 1940. F. 5.

Tokyo, Imperial Academy (*B₃ L*).

Proceedings: Vol. XVI (1940).

— National Research of the Council of Japan (*S₃ L*).

Japanese Journal of Zoology. Vol. VIII (1939).

Japanese Journal of Geology and Geography: Vol. XIV (1937) No 1—2.

Japanese Journal of Mathematics: Vol. XVII (1940). No 1—2.

Torino, R. Accademia delle Scienze (S).

Atti: Cl. sc. mor., Vol. 74 (1938-39).

Cl. sc. fis., Vol. 74 (1938-39).

Memorie: Ser. II. Cl. sc. mor. stor. e filol. T. 69 (1939).

Cl. sc. fis. matemat. e natur. T. 69 (1939).

Toronto, Canadian Institute ($B_3 R_3 L$).

Proceedings: Ser. III, Vol. 4 (1939).

Transactions: Vol. 22 (1938-39).

Trst (Trieste), Società Adriatica di scienze naturali ($B_3 Pi L$).

Bolletino: Vol. 36 (1938).

— Museo Civico di storia naturale ($B_3 L$).

Atti: Ser III, Vol. XIV (1937-39).

Turčanski Sv. Martin, Matica Slovenská ($S_1 L$).

Sborník pre jazykozpyt národopis a literárnu históriu: R. 18—20 (1940-42).

Národopisný Sborník: Sv. 2 (1941).

— Museálna Spoločnosť Slovenská ($Zb L$).

Sborník: R. 34—35 (1940-41).

Časopis: R. 31 (1940).

— Uredníctvo časopisa »Slovenské Pohl'ady« ($Zb L$).

Slovenské Pohl'ady: R. 56 (1940), (Č. 1—12).

Uppsala, Universitetsbiblioteket (S).

Arbeten: No 48 (1940).

Accessions-Katalog: 54 (1939).

Zoologiska Bidrag: Bd. 18 (1939).

Bulletin Geological: Vol. 27 (1937).

Skrifter (humanist.). Bd. 32—33 (1939-40).

Acta Phytogeographica Suecia: No XIII—XV (1940-41).

Varna, Бисшето Трговско Училище (L).

Годишникъ: XIII (1939—40).

Venezia, R. Istituto Veneto (S).

Atti: Cl. di sc. morali e naturali: Ser IX, T. 98 (1939).

Memorie: Cl. di sc. lettere et arti: Vol. 30, F. 7 (1940).

Annuario 1938-39.

— R. Comitato Talassografico ($R_3 Pi B_3$).

Memorie: No 270—277 (1940).

Bibliografia Oceanografica: Vol. XII (1939), F. 7—12.

Visoko, Franjevački samostan (G Zb L).

Franjevački Vjesnik: God. 47 (1940).

Warszawa, Towarzystwo Naukowe Warszawskie (S).

Rocznik: 30 (1937) 1938.

Archiwum nauk biologicznych: T. VIII (1939), Z. 1—2.

Rosprawy historiczne: T. 21 (1938).

Sprazozdania: Wydz. I (językozn. i literat.), T. 31 (1938), Z. 1—6.

Wydz. II (hist. i filoz.), T. 31 (1938), Z. 1—6.

Wydz. III (mat.-fis.), T. 31 (1938), Z. 1—6.

Wydz. IV (biolog.), T. 31 (1938), Z. 1—6.

Prace: Wydz. I (język. i liter.). No 15 (1938).

Prace antropologiczne: No 3 (1938).

Prace etnologiczne: No 5 (1938).

Archiwum mineralogiczne: T. 14 (1938).

Planta Polonica: Vol. VII (1938).

— **Polskie Towarzystwo Fizyczne (B₃ L).**

Acta Physica Polonica: T. VII (1938).

— **Polskie Towarzystwo Chemiczne (B₃ L).**

Rocznik: T. 19 (1939), Z. 1—7.

— **Seminarium Matematyczne Uniwersytetu (R₃ B₃ L).**

Fundamenta Mathematicae: T. 32 (1939).

— **Páństwowe Muzeum Przyrodnicze (S₃ L).**

Acta Ornithologica: T. II (1938-39).

Annales: T. XIII (1937-39).

Fragmenta Faunistica: T. IV (1939), No 1—2.

— **Uredništvo časopisa »Prace Filologiczne« (B₁ R₁ L).**

Prace Filologiczne: T. 17 (1937).

Washington, National Academy of Sciences U. S. A. (S₃ L).

Proceedings: (mathemat.), Vol. 26 (1940). N. 1—5.

— **American Council of Learned Societies (B₁₋₃ L).**

Bulletin: No 29 (1939).

— **Smithsonian Institution (B₁₋₃ L).**

Collections: Vol. 98 (1939), No 2, 5.

Publications: No 3492, 3494, 3498.

Report: 1939.

Zadar, Uredništvo časopisa »La Rivista Dalmatica« (B₁ R₁ L).

La Rivista Dalmatica: An. XXI (1940). F. 1—2.

Zagreb, Matica Hrvatska (S).

- Hrvatsko Kolo XXI. 1940, XXII. 1941, XXIII. 1942.
 Hrv. narodne pjesme: Knj. IX. 1940, X. 1942.
 Knjižnica za hrvatsku mladež: Sv. 1—8 (1941-42).
 Mala knjižnica MH.: Sv. 25—40 (1940-42).
 Knjižnica svjetskih pisaca: Sv. 1—6 (1942).
 Suvremena knjižnica MH: Sv. 25—42 (1940-42).
 Budak M., San o sreći. Knj. I, II. Izvanred. izd. SK. 1940.
 Košutić S., S naših njiva. Knj. III. Izvanred. izd. SK. 1940.
 Delorko O., Razigrani vodoskoci. K. P. MH. Sv. 13. 1940.
 Budak M., Na vulkanima. Knj. I, II. Izvanred. izd. SK. 1941.
 Budak-Rabadan, Ognjište. (Drama). Izvanred. izd. SK. 1941.
 Truhelka Ć., Studije o podrijetlu. Izvanred. izd. SK. 1941.
 Barac A., Vidrić. Red. izd. MH. Zagreb, 1940.
 Dabinović A., Hrv. državna i pravna poviest. Sv. I. 1940.
 Grgec P., Na izvorima pjesništva. Red. izd. MH. 1940.
 Softa I., Nemirni mir. Red. izd. MH. Zagreb, 1940.
 Bauer E., Hrvati u 30-god. ratu. Red. izd. MH. 1941.
 Bersa J., Dubrovačke slike i prilike. Red. izd. MH. 1941.
 Budak M., Musinka. Red. izd. MH. Zagreb, 1941.
 Čović M., Žito zove. Red. izd. MH. Zagreb, 1941.
 Andreis J., Povijest glazbe. Jubilarno izd. o 100-god. MH. 1942.
 Nametak A., Za obraz. Red. izd. MH. Zagreb, 1942.
 Švel-Gamiršek M., Hrast. Red. izd. MH. 1942.
 Tresić-Pavičić A., Izgon Mongola iz Hrvatske. Red. izd. MH. 1942.
 Cvietin D., Traženje Hrvatske kroz ilirsku priču. Izvanred. izd. MH. 1942.

— Hrvatska Bogoslovska Akademija (*L R_{1, 4 St}*).

- Croatia Sacra: No 17—18 (1939).
 Bogoslovska Smotra: God. 28—30 (1940-42).

— Uredništvo časopisa »Hrvatska Prosvjeta« (*S₁*).

- Hrvatska Prosvjeta: God. 27 (1940), (Br. 1—10).

— Uredništvo časopisa »Hrvatska Smotra« (*S₁*).

- Hrvatska Smotra: God. 8—10 (1940—42), Br. 1—12).

— Uredništvo časopisa »Hrvatska Revija« (*S₁*).

- Hrvatska Revija: God. 13—15 (1940-42), (Br. 1—12).

— Hrvatsko književno društvo sv. Jeronima (*S₁*).

- Danica kalendar za god. 1941.

- Bulić F.—Katić L., Stopama hrvatskih narodnih vladara.
 Katić L., Na vratima hrvatske povijesti. JK. 331.
 Katić L., Svoji na svome. JK. 359. Zagreb, 1932.
 Knezović fra O., Hrvatska povijest od najstarijega doba do 1918. godine.
 JK. 478.

- Hrvatski Izdavački Bibliografski Zavod (*S*).
 »Hrvatska Enciklopedija«: Sv. I, II, III. Zagreb, 1941-42.
 Kroatien: Bd. I. 1941.
 »Croatia«: Sv. 1—5. 1941-42.
 »Znanje i Radost«: Knj. I. 1942.
 Hrvatska Zemlja. Zagreb, 1942.
 D. Tadijanović, Tuga zemlje. 1942.
 D. Cesarić, Izabrani stihovi. 1942.
 J. Neustädter, Ban Jelačić i događaji u Hrvatskoj g. 1848. Sv. I. 1942.
 I. Brlić, Pisma sinu A. Torkvatu. Sv. I—II. Zagreb, 1942.
 U dragom kraju. H. I. B. Z. 1942.
 Č. Truhelka, Uspomene jednog pionira. 1942.
 A. Nemčić, Putositnice. Sv. I—II. Zagreb, 1942.
 T. Matić, Iz hrvatske književnosti u Slavoniji prije preporoda. Zagreb, 1942.
 P. Zoranić, Planine. Zagreb, 1942.
- Hrvatski Narodni Etnografski Muzej (*L Zb*).
 Etnografska iztraživanja i građa: Sv. II. (1940).
- Uredništvo časopisa »Katolički List« (*L St*).
 Katolički List: God. 91—93 (1940-42). (Br. 1—52).
- Uredništvo časopisa »Narodna Starina« (*R₁ St Zb*).
 Narodna Starina: Knj. 14, Sv. 35 (1939).
- Hrvatski Farmaceutski Savez (*R₃ L*).
 Farmaceutski Vjesnik: God. 30—32 (1940-42).
- Kolegij Družbe Isusove (*S₁*).
 Život: God. 21—23 (1940-42).
- Dominikanski samostan (*G L R₁, 4 St*).
 Duhovni Život: God. 12—14 (1940-42).
 Gospina Krunica: God. 25—27 (1940-42).
 Kalendar »Gospine Krunice«: God. VIII. 1941.
 A. D. Sertillanges O. P., Intelektualac. Zagreb, 1942.
- Društvo Sv. Cecilije (*L*).
 »Sveta Cecilija«, Smotra za crkvenu glasbu: God. 35—36 (1941-42).
- Ministarstvo narodne prosvjete (*S₁*).
 »Prosvjetni Život«: God. I. 1942.
- Hrvatska državna tiskara, Nakladni odjel (*B₁₋₃ L*).
 »Službeni Glasnik Ministarstva narodne prosvjete«: God. I—II. 1941-42.
 M. Ujević, Prve brazde. Hrv. čitanka za I. i II. r. sred. šk. Zagreb, 1942.
 M. Ujević, Sjetva. Hrv. čitanka za III. i IV. r. sred. šk. Zagreb, 1941.
 Lj. Maraković, Žetva. Hrv. čitanka za više r. sred. šk. 1941.

M. Ujević, Plodovi srca i uma. Hrv. čit. za više r. sred. šk. 1941.
 M. Kombol, Hrvatska književnost do narodnog preporoda. Zagreb, 1941.
 Zbornik zakona i naredaba N. D. H. God. I, II. (1941-42).

- Uredništvo časopisa »Savremenik« (*S*₁).
 Savremenik: God. 28 (1940).
- Hrvatski Narodni Arheološki Muzej (*L R*₁).
 Vjesnik: N. S., Sv. 18—21 (1937-40).
- Hrvatski Zemaljski Arhiv (*Mb Mj St L*).
 Vjesnik IX—X. 1941.
- Institut Français de Zagreb (*G L R*_{1, 4}).
 Annales: An. IV—V (1940-41).
- Društvo hrvatskih srednjoškolskih profesora (*G L R*₁₋₄ *Zb*).
 Nastavni Vjesnik: Knj. 49—50 (1940-42).
 »Hrvatska Mladost«: God. 25—26 (1941-42).
 E. Verona—J. Mišić, Knjižnice u gradu Zagrebu. Zagreb, 1941.
- Uprava časopisa »Gospodarski Glasnik« (*L*).
 »Gospodarski Glasnik«: God. 1—2 (1941-42).
- Uredništvo novina »Hrvatski Narod« (*S*).
 »Hrvatski Narod« (3—4) 1941-42.
- Uredništvo novina »Nova Hrvatska« (*S*).
 »Nova Hrvatska« (1—2) 1941-42.
- Uredništvo novina »Deutsche Zeitung in Kroatien« (*S*).
 »Deutsche Zeitung« (1—2) 1941-42.
- Uredništvo novina »Spremnost« (*S*₁).
 »Spremnost« (1) 1942.
- Uredništvo novina »Hrvatska Straža« (*L*).
 »Hrvatska Straža« (8—10) 1940-42.
- Uredništvo novina »Hrvatska Gruda« (*L*).
 »Hrvatska Gruda« (1—3) 1940-42.
- Uredništvo novina »Seljačko Ognjište« (*L*).
 »Seljačko Ognjište« (1—2) 1941-42.

Zürich, Naturforschende Gesellschaft (*B*₃ *L*).

Vierteljahrsschrift: Bd. 85 (1940), H. 1—2.

B) Pokloni

- Almanachja*, Budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem 1939-42. — P. Uredništvo.
- Andrees*, Allgemeiner Handatlas, III. Auflage. Leipzig, 1893. — P. V. M.
- Annuaire Statistique Hongrois*. A. 45-46. (1937-38). Budapest. — P. Uprava.
- (*Babić T.*), Cvit razlika mirisa duhovnoga. — P. Đ. Teufel.
- Babinger F.*, Beiträge zur Geschichte des Geschlechtes der Malgočoghlu's. Estr. An. ISON. N. S. V. I. Roma, 1940. — P. p.
- Bazala Vl.*, Bibliografija literature iz područja povijesti medicine, veterine i farmacije (do konca god. 1940.) Zagreb, 1940.
— Ph. Th. Paracelsus. Zagreb, 1941. — P. p.
- Bégouen C.*, Leçon d'ouverture du cours d'arheologie préhistorique. Toulouse, 1940. — P. p.
- Beszédek*, Budapesti Kir. Magyar Pazmány Pèter Tudományegyetem 1941., 1942. — P. Uredništvo.
- Čermelj L.*, Life-and-death struggle of a national minority. Ljubljana, 1936. — P. L. N. S.
- Čičić fra A.*, Imenik »Osvetnika« fra Grge Martića. Beograd, 1940. — P. p.
- Čepulić D.*, Descartesova kriza i rođenje novovjeke filozofije. Zagreb, 1937.
— Eis heauton. (Literarno-metafizički trio). Zagreb, 1940. — P. p.
- Dubić S.*, Historijski pogled na socijalne prilike sela. Iz »Arhiva Min. poljop.« God. VII, Sv. 17. 1940. — P. p.
- Fisković C.*, Nekoliko neobjelodanjenih romaničkih skulptura u Splitu. Iz zbornika »Serta Hoffilleriana«. Zagreb, 1940.
— Opis trogirске katedrale iz XVIII. st. Split, 1940.

- Tri anđela Nikole Firentinca. Sarajevo, 1940.
- Trifun Bokanić, graditelj zvonika trogirске katedrale. Split, 1940. — P. p.
- Glasnik* civilne zaštite. God. II. Zagreb, 1940. — P. Uredništvo.
- Glasnik* Narodnog Universiteta Boke Kotorske. God. IV—VII. (1937-40). — P. Uredništvo.
- Godišnjak* banske vlasti Banovine Hrvatske. God. I. (1939-40). Zagreb, 1940. — P. Tiskara Narodnih Novina.
- Godišnjak* Hrvatskog Sveučilišta u Zagrebu za škol. god. 1933/34.—1938/39. Zagreb, 1940. — P. Rektorat.
- Hondl S.*, Fizika za više razrede srednjih škola. Zagreb, 1940. — P. p.
- Ivić Stj.*, Naš izgovor kroz rime. Iz časopisa »Alma Mater Croatica«, broj 8-9. Zagreb, 1942. — P. p.
- Izvešće*, Poslovno Hrvatske udružene banke d. d. u Zagrebu za god. 1941. — P. Banka.
- Izveštaj* Prve Hrvatske Štedionice u Zagrebu za god. 1940.-1941. — P. Štedionica.
- Kačić A.*, Razgovor ugodni naroda slovinskoga. Beč, 1836. — P. M. Bogdanović (Gospić).
- Kalendar* »Gajret« za god. 1941. Sarajevo. — P. Uredništvo.
- Kalendar*, Hrvatski i letopis Hrvatskog kulturnog društva u Gradišću za leto 1941. — P. Uredništvo.
- Kalendar*, Krčki za god. 1941. — P. Društvo krčkih Hrvata u Zagrebu.
- Kalendar*, Lički za god. 1941. Zagreb. — P. Uredništvo.
- Karaman Lj.*, O početcima sredovjekovnog Splita do god. 800. Iz zbornika »Serta Hoffilleriana«. Zagreb, 1940. — P. p.
- Karte*, Geografske bivše austro-ugarske vojske. — P. Stj. Delić.

- Keilbach V.*, Uvod u psihologiju religije I. dio. Zagreb, 1939.
— Misli o Bogu i religiji. Zagreb, 1942. — P. p.
- Kranich J.* — *R. Dittrich*, Prospectus Physicae. Libochovice, 1939. — P. p.
- Krišković V.*, U povodu ovog rata. Iz »Hrv. Kola« XXI. Zagreb, 1940. — P. p.
- Kurzbeck J.*, Deutsch und Illyrisches Wörterbuch. Wien, 1790. — P. M. Bogdanović (Gospić)
- Лоренц Б.*, Тајна првог човека. Београд 1941. — P. p.
- Lulić Š.*, Crkva Sv. Marije Buške i samostan pavlina u Zažitnu. Zagreb, 1940. — P. p.
- Мадач И.*, Човекова трагедија. Београд 1940. P. E. Schmidt.
- Magyar* Statisztikai Szemle XVIII, XIX. Budapest, 1940-41. — P. Uredništvo.
- Manojlović G.*, Mladi dani Veljkovi. Zagreb, 1881. — P. F. B.
- Markovac M.*, Selo i seljaci u Slavonskoj Posavini. Zagreb, 1940. — P. p.
- Matić T.*, Iz hrvatske književnosti u Slavoniji prije preporoda. Zagreb, 1942. — P. p.
- Mažuranić I.* — *J. Užarević*, Njemačko-ilirski slovar. Zagreb, 1842. — P. M. Bogdanović (Gospić).
- Mitrović P.*, Pregled istorije francuske književnosti. Sarajevo.
— Talijanska gramatika. Sarajevo, 1937. — P. p.
- Pavičević M.*, Crnogorci u pričama i anegdotama, knj. 25. Zagreb, 1940.
— Србијанци у причама и анегдотама. Из „Браства“ XXXI Београд, 1940. P. p.
- Petrichevich* Horváth E. Baron, A Petrichevich — család Naplói. III. K. Budapest, 1941. — P. p.

- Petrov fra S.*, Ijekanje u hrvatskoj knjizi. Iz »Nove Revije« Br. 2. Šibenik, 1940. — P. p.
- Prijatelj I.*, Kulturna in politična zgodovina Slovencev 1848-1895. Ljubljana, 1940. — P. Znanstveno društvo.
- Primo Centenario* della Riunione Adriatica di Sicurtà (1838-1938). Trieste, 1939. — P. Talijanski konzulat.
- Publications Statistiques Hongroises*, Vol. 111, 1939. Budapest, 1940. — P. Uredništvo.
- Résumé Mensuel* des Travaux de la Société des Nations, A. XV—XIX. Genève, 1935-39. — P. Uredništvo.
- Rezultati, Definitivni* popisa stanovništva od 31. III. 1931. Knj. IV. Beograd, 1940. — P. Uredništvo.
- »*Ribar, Jadranski*«. God. V. Split, 1940. — P. Uredništvo.
- Rieger V.*, Zadrुžni sistemi. Zagreb, 1941. — P. p.
- Rožić F.*, Na njivi pučke prosvjete. Zagreb, 1941. — P. p.
- Schmidt M. J. A.*, Vollständiges Russisch-Deutsch und Deutsch-Russisch Wörterbuch. Leipzig, 1844. — P. M. Bogdanović.
- Series Praelectionum* in Regia Scientiarum Universitate Hungarica Budapestinensi, Sem. I, II. 1940/41, 1941/42. — P. Uredništvo.
- Стајућ В.*, Новосадске биографије. Св. V. (C—Ш). Н. Сад, 1940. — Привреда Новог Сада 1743—1880. Н. Сад, 1941. — P. Gradsko poglavarstvo N. Sada.
- Šegvić Ch.*, Le origini del rito slavo-latino in Dalmazia e Croazia. Ephemerides Liturgicae A. H. Vaticanis 1940. — P. p.
- Šuman J.*, Komentar zakona o zaštiti autorskog prava i međunarodnih propisa. Beograd, 1935. — P. p.
- Taylor St.*, Who's who in Central and East-Europe. Zürich, 1933/34. — P. Dr. A. Bazala.
- Трифоновъ Ю.*, Зографската българска история. Из „Списание на Българ. Акад.“ Кн. 60. София, 1940. — P. p.
- Vinski Z.*, Uz problematiku starog Irana i Kavkaza s osvrtom na porijeklo Anta i Bijelih Hrvata. Zagreb 1940. — P. p.

Volpe G., Storia del Movimento Fascista. Milano, 1939.

— Geschichte der faschistischen Bewegung. Roma, 1940. — P. Tilijski konzulat.

»Zagreb«. Revija Društva Zagrebčana. God. 8-10. Zagreb, 1940-42. — P. Uredništvo.

C) Kupljeno

Spomenica pedesetgodišnjice obstanaka Državne realne gimnazije u Vukovaru (1892-1942). Vukovar, 1942.

Szabo Đ., Stari Zagreb, 1942.

IZDANJA

Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

A. U godini 1940./41.

1. **Rad** Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Knjiga 270. (razreda historičko-filologičkoga i filozofičko-juridičkoga 122.). Str. 273. Zagreb 1941. — Dr. Stjepan Zimmermann: Spoznaja istine. Str. 1.—48. — Dr. Antun Dabinović: Državnopravni odnos Hrvata prema iztočnom carstvu. Str. 49. — 149. — Dr. Tomo Matić: Josip Keresteni i njegovi pogledi na političke prilike poslije smrti Josipa II. Str. 150.—188. — Dr. Ivan Maurović: Naše obće privatno pravo i nastojanje oko njegove reforme. Str. 189.—273. Ciena 140 Kuna.

Zasebni otisci iz Rada 270: Dr. Stjepan Zimmermann, ciena 25 Kuna. — Dr. Antun Dabinović, ciena 70 Kuna. — Dr. Tomo Matić, ciena 40 Kuna. — Dr. Ivan Maurović, ciena 50 Kuna.

2. **Rad** Hrvatske Akademije znanosti i umjetnosti. Knjiga 271. (razreda matematičko-prirodoslovnoga 84.). Str. 194. Zagreb 1941. Dr. Bogdan Varićak: Citološka i embriološka izpitivanja degenije (Degenian velebitica [Degen] Hayek). Str. 1.—20. — Dr. Mladen Deželić: Polarografska iztraživanja u kemiji pivola Str. 21.—46. — Dr. Mladen Deželić: Neki derivati mezo-porfirina. Str. 47.—64. — Vilim Niče: Geometrijsko mjesto dirališta pramena ravnina s pramenom površina drugoga reda. Str. 65.—68. — Vilim Niče: Površine četvrtoga reda kao geometrijsko mjesto dirališta pramena ravnina i svežnja površina drugoga reda. Str. 69.—76. — Dr. Alois Tavčar: O nasljeđivanju broja i smještaja listova kod Z e a M a y s L. Str. 77.—90. — Karlo Kempni: Hidrodinamički efekti pri rotaciji krutih valjaka u tekućini. Str. 91.—142. — Vojislav G. Avakumović: O uslovu konvergencije O-inverznog stava Laplaceove transformacije. Str. 143.—156. — Dr. Mihovil Gračanin

i ing. Jelena Verlić: Prilog poznavanju adsorpcijskoga kompleksa hrvatskih podzolastih tala. Str. 157.—194. — Ciena 120 Kuna.

Zasebni otisci iz Rada 271.: Dr. Bogdan Varićak, ciena 15 Kuna. — Dr. Mladen Deželić, ciena 20 Kuna. — Dr. Mladen Deželić, ciena 20 Kuna. — Vilim Niče, ciena 10 Kuna. — Dr. Alois Tavčar, ciena 20 Kuna. — Karlo Kempni, ciena 40 Kuna. — Vojislav G. Avakumović, ciena 15 Kuna. — Dr. Mihovil Gračanin i ing. Jelena Verlić, ciena 30 Kuna.

3. **Prirodoslovna iztraživanja Nezavisne Države Hrvatske.** Sv. 23. Nastavak edicije »Prirodoslovna iztraživanja Hrvatske i Slavonije«. Urednik dr. Fran Tućan. Str. 172. Zagreb 1941. — Dr. Adolf Reich: Sumpor u vodi i uzduhu Varaždinskih Toplica. Str. 1.—18. — N. P. Abakumov: Određivanje geografske širine astronomskoga paviljona tehničkog fakulteta u Zagrebu. Str. 19.—78. — Dr. J. Goldberg: O jednom elementu komparativne meteorologije. Str. 79.—114. — Dr. Juraj Bocak: Patologija tumora čeljusti. Str. 115.—172. Ciena 200 Kuna.

Zasebni otisci iz Prirodoslovnih iztraživanja: Dr. Adolf Reich, ciena 40 Kuna. — N. P. Abakumov, ciena 50 Kuna. — Dr. J. Goldberg, ciena 60 Kuna. — Dr. Juraj Bocak, ciena 100 Kuna.

4. **Bulletin international de l'Académie Croate des sciences et des beaux-arts.** Classes: d'histoire et de philologie — de philosophie et de droit — des beaux-arts et belles-lettres. Livre treizième Str. 126. Zagreb 1941. — Ce livre du »Bulletin international« qui est le treizième de la serie, apporte des résumés, des rapports et des notices sur les publications de l'Accadémie Croate des sciences et des beaux-arts à Zagreb parues en 1940 (depuis le 1er juin) et en 1941 (jusqu'au 30 juin). Toutes ces publications appartiennent aux trois classes de l'Académie indiquées sur le frontispice. Au cours de la période mentionnée les éditions régulières suivantes ont paru: le tome 270 du »Rad« (Memoires de l'Académie); le livre 53 de l'»Annuaire« (pour le période 1939/40); le volume XXVI des »Vieux écrivains croates«; le tome 1er de la nouvelle publication régulière de l'Accadémie, intitulée »Demeures croates«, et dont le premier tome démontre »Le comté de Vukovo à l'égard du développement de son peuplement depuis le XIIe e jusqu'au XVIIIe siècles«; le tome II du »Recueil de chanson populaires des Slaves

du Sud» et le livre XII de ce »Bulletin international« contenant les rapports des publications des trois classes de l' Accadémie mentionnées plus haut, qui ont été éditées entre le per juin 1939 et le 31 mai 1940. L' année donna aussi naissance à une publication particulière, et c' est livre XXXVI des »Œuvres de l' Accadémie«, contenant l' histoire de »L' ile de Curzola (Korčula) au moyenâge jusque' à l' année 1420«. Ciena 100 Kuna.

5. **Bulletin international** de l' Académie Croate des sciences et beaux-arts. Classe des mathématiques et naturelles. Livre XXXIV. — Les livres I—XIII de cette publication ont paru sous le titre: Izvješća o razpravama — Bulletin des travaux. — Str. 75. Zagreb 1941. — **Varićak Bogdan**: Cytologische und embriologische Untersuchungen über Degenina velebitica (Degen) Hayek mit besonderer Berücksichtigung ihrer systematischen Stellung. Str. 1.—9. — **Deželić Mladen**: Polarographische Untersuchungen in der Pyrrolchemie. Str. 10.—17. — **Deželić Mladen**: Über einige Derivate des Mesoporphyrins. Str. 18.—24. — **Niče W.**: Die Raumkurve der Tangentialpunkte eines Ebenenbüschels und eines Flächenbüschels zweiter Ordnung. Str. 25.—26. — **Niče W.**: Die Flächen vierter Ordnung der Tangentialpunkte eines Ebenenbüschels und eines F^2 Bündels der Flächen zweiter Ordnung. Str. 26.—28. — **Tavčar A.**: The inheritance of the number and position of the leaves in *Zea Mays* L. Str. 29.—30. — **Kempni K.**: Hydrodynamische Effekte bei Rotation von starren Zylindern in einer Flüssigkeit. Str. 31.—48. — **Avakumović Vojislav G.**: Über die Konvergenzbedingung der Inversionsätze des Laplaceschen Transformation. Str. 49.—57. — **Gračanin M. and Verlić J.**: Contribution to the Cognition of the Absorbing Complex of Croatian Podzolic soils. Str. 58.—75. Ciena 100 Kuna.

6. **Znanstvena djela za obću naobrazbu**, izdaje Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Knjiga XIII. Filozofija života. Napisao dr. **Stjepan Zimmermann**. Str. 494. Zagreb 1942. Ciena 250 Kuna.

B. U g o d i n i 1942.

1. **Rad** Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Knjiga 272. (razreda historičko-filologičkoga i filozofičko-juridičkoga 123.). Strana 171. Zagreb 1942. — Milan Rešetar: Glavne osobine Gundulićeva jezika. Str. 1.—44. — Milan Rešetar: Pjesme pripisivane Gunduliću. Str. 45.—65. — Milan Rešetar: Akademijina izdanja Gundulićevih djela. Str. 66.—92. — Dr. Albert Bazala: Filozofijske studije. II. Svjest i sviet, subjekt i objekt. Str. 93.—171. — Ciena 120 Kuna.

Zasebni otisci iz Rada 272.: Milan Rešetar, ciena 40 Kuna. — Milan Rešetar, ciena 20 Kuna. — Milan Rešetar, ciena 20 Kuna. — Dr. Albert Bazala, ciena 50 Kuna.

2. **Rad** Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Knjiga 273. (razreda poviestno-jezikoslovnoga i filozofsko-pravnoga 124.). Str. 225. Zagreb 1942. — Vladoje Duk at: Bilježke uz Nemčićeve Putositnice. Prilog za karakteristiku djela i pisca. Str. 1.—78. — Ljudmil Hauptmann: Podrietlo hrvatskoga plemstva. Str. 79.—112. — Dr. Milorad Medini: Kako je postao Ljetopis popa Dukljanina. Str. 113.—156. — Dr. Vlado Petz: Problemi pedagogijske terminologije i sistematike. Str. 157.—206. — M. Rešetar: Izgovor i pisanje praslav. vokala ě u dugim slogovima. Str. 207.—225. Ciena 160 Kuna.

Zasebni otisci iz Rada 273.: Vladoje Duk at, ciena 60 Kuna. — Ljudevit Hauptmann, ciena 25 Kuna. — Dr. Vlado Petz, ciena 35 Kuna. — M. Rešetar, ciena 15 Kuna.

3. **Rad** Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Knjiga 274. (razreda matematičko-prirodoslovnoga 85.). Str. 298. Zagreb 1942. — Marin Katalinić: Iztraživanja o unipolarnoj indukciji. Str. 1.—162. — Vilim Niče: O svežnju ploha drugoga reda. 163.—169. — Dr. Zvonimir Pavišić: Iztraživanje utjecaja pterigijuma na refrakciju i astigmatizam rožnice. Str. 170.—188. — Dušan Pejnović: Prilozi optici ultrazvučnih valova. Str. 189.—208. — M. Samec: Kemijska hidroliza amilo- i eritro-substanca (Amiloamiloze, eritroamiloze, eritrogranuloze, amilodeks-trin Meyer). Str. 209.—217. — Dr. Marijan Salopek: O gornjem paleozoiku Velebita u okolini Brušana i Baških Oštarija. Str. 218.—272. — Ing. Danilo Blanuša: Upliv diskontinuiteta neke funkcije i njenih derivacija na njezin Fourierov spek-

tar. Str. 273.—285. — Vilim Niče: Prilog konstruktivnoj obradbi pravčastih ploha trećega reda. Str. 286.—298. Ciena 260 Kuna.

Zasebni otisci iz Rada 274.: Marin Katalinić, 160 Kuna. — Vilim Niče, 10 Kuna. — Dr. Zvonimir Pavišić, 20 Kuna. — Dušan Pejnović, 20 Kuna. — M. Samec, 10 Kuna. — Dr. Marijan Salopek, 80 Kuna. — Ing. Danilo Blanuša, 15 Kuna. — Vilim Niče, 10 Kuna.

4. **Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.** Knjiga 275. (umjetničkoga razreda 5.). Str. 133. Zagreb 1942. — Dr. Ljubo Karaman: Buvinove vratnice i drveni kor splitske katedrale. Str. 1.—96. — Dr. Cvito Fisković: Gotička drvena plastika u Trogiru. Str. 97.—233. Ciena 560 Kuna.

Zasebni otisci iz Rada 275. — Dr. Ljubo Karaman, 400 Kuna. — Dr. Cvito Fisković, 160 Kuna.

5. **Stari pisci hrvatski.** Knjiga XXVII. Djela Andrije Kačića Miošića. Priredio za štampu i uvod napisao T. Matić. Knjiga prva: Razgovor ugodni. Str. LX+625. Ciena 250 Kuna.

6. **Rječnik narodnih zoologičkih naziva.** Knjiga druga. Ptice (Aves). Svezak drugi (Klopka — sieci gunj). Sakupio i obradio Dr. Miroslav Hirtz. Str. 193.—432. Ciena 150 Kuna.

7. **Znanstvena djela za obću naobrazbu,** izdaje Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Knjiga XIV. Dr. Artur Gavazz: Apeninske zemlje i susjedna padsko-venetska zavalala. Str. 328. Sa 53 slike i crteža u tekstu i 31 slikom u dodatku. Zagreb 1942. Ciena 800 Kuna.

DODATAK

IZVADCI IZ ZAPISNIKA

razrednih, odborskih i skupnih sjednica
Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti

od 7. lipnja 1940. do 12. srpnja 1941.

Historičko-filološki razred

1. srpnja 1940.

Prisutni: I. Kasumović, D. Boranić, S. Ivšić, V. Dukat, Lj. Hauptmann, F. Fancev, T. Matić i predsjednik Bazala.

Sa zahvalnošću je saslušano saobćenje, da je Dragan vitez Trnski poklonio Akademiji originalne rukopise Ivana Trnskoga »Igrokazi«.

Na osnovi referata akademika Lj. Hauptmanna primljena je za »Rad« radnja dopisnoga člana M. Medinija »Kako je postao Ljetopis popa Dukljanina?«

Primljena je za »Rad« radnja pravoga člana M. Rešetara »Akademijina izdanja Gundulićevih djela«.

28. listopada 1940.

Prisutni: I. Kasumović, D. Boranić, S. Ivšić, V. Dukat, Lj. Hauptmann, F. Fancev, T. Matić i predsjednik Bazala.

Saobćeno je, da je Banska vlast dodielila Akademiji na rad Julija Benešića, profesora učiteljske škole u Zagrebu.

Sa zahvalnošću je saslušano saobćenje, da je dopisni član E. Laszowsky poklonio Akademiji priepis akata od g. 1372. do 1400.

Na osnovi referata akademika Lj. Hauptmanna i uz pristanak akademika F. Fanceva primljena je za »Građu« radnja G. Novaka »Hereza Augustina Capogrossa«.

Urednik »Građe za poviest književnosti hrvatske« priobćuje, da je za narednu knjigu spremio ove priloge: L. Hadrovics, Prilozi za bibliografiju o. Jurja Muliha. — M. Ratković, Iz koresponden-

cije Ante Kovačića. — F. Fancev: Absolventi humaniora zagrebačke arhigimnazije i filozofskog i pravnog fakulteta zagrebačke Akademije znanosti g. 1778.—1835. — Hrvati u matrikulama bečkoga sveučilišta g. 1371.—1830. — »Croatia rediviva« P. Rittera Vitezovića. — Tri hrvatska mrtvačka govorenja. — Dokumenti o konzularno-diplomatskoj službi A. Mihanovića-Petropoljskoga. — Iz književne ostavštine M. Sabolovića. — Iz književne ostavštine F. Kordića Mrazovečkoga. — Manji prilozi.

13. prosinca 1940.

Prisutni: I. Kasumović, D. Boranić, V. Dukat, Lj. Hauptmann, F. Fancev, T. Matić i predsjednik Bazala.

Sa žaljenjem je saslušano saobćenje, da je 2. prosinca o. g. na Rabu preminuo najstariji član dopisnik ovoga razreda Marcel Kušar.

Zaključeno je, da se radnja pok. akademika F. Šišića »Kako je postala Jugoslavenska akademija« tiska kao posebna knjiga u »Monumenta spectantia historiam S. M.«

Primljene su za »Rad« pravoga člana V. Dukata »Bilješke uz Nemčićeve Putošitnice«.

Primljena su za »Stare pisce« djela A. Kačića Miošića i Filipa Grabovca, priređena od pravoga člana T. Matića.

Jednoglasno je zaključeno, da se skupnoj sjednici predlože za dopisne članove historičko-filološkoga razreda A. Barac i M. Kombol.

31. siječnja 1941.

Prisutni: D. Boranić, S. Ivšić, V. Dukat, Lj. Hauptmann, F. Fancev, T. Matić i predsjednik A. Bazala.

Prihvaćen je prijedlog proračuna za g. 1941.

30. svibnja 1941.

Prisutni: D. Boranić, S. Ivšić, V. Dukat, Lj. Hauptmann, F. Fancev, T. Matić i predsjednik Bazala.

Primljena je za »Rad« radnja pravoga člana Lj. Hauptmanna »Podrijetlo hrvatskoga plemstva«.

Filozofsko-pravni razred

18. lipnja 1940.

Prisutni: M. Kostrenčić, S. Zimmermann, A. Bazala i I. Maurović.

Sa žaljenjem je saslušano saobćenje, da je 16. o. mj. preminuo pravi član ovoga razreda S. Matičević, i zaključeno, da će se na grobu s pokojnikom oprostiti predsjednik A. Bazala.

Primljen je sa zahvalnošću od E. Laszowskoga poklon pripisa izpravâ od g. 1372. do 1400., koje će se uvrstiti u Codex diplomaticus.

31. listopada 1940.

Prisutni: M. Kostrenčić, S. Zimmermann i I. Maurović.

Sa žaljenjem je primljeno na znanje priobćenje, da je preminuo 8. rujna o. g. dopisni član S. S. Bobčev, profesor sveučilišta u Sofiji.

17. prosinca 1940.

Prisutni: M. Kostrenčić, S. Zimmermann, A. Bazala i I. Maurović.

Na osnovi referata A. Bazale primljena je za »Rad« radnja V. Petza »Problemi pedagogijske terminologije i sistematike«.

30. svibnja 1941.

Prisutni: M. Kostrenčić, I. Zimmermann, A. Bazala i I. Maurović.

Nije bilo saobćenja niti prispjelih radnja.

Matematičko-prirodoslovni razred

19. lipnja 1940.

Prisutni: V. Varićak, A. Gavazzi, S. Hondl, F. Tućan, Ž. Marković, S. Škreb, M. Salopek i A. Šercer.

Primljeno je na znanje, da se S. Škreb odrekao članstva u odboru stručnjaka za Oceanografski institut u Splitu.

Primljen je na znanje izvještaj odbora stručnjaka za Oceanografski institut u Splitu o radu u g. 1939.

Za člana odbora za Oceanografski institut izabran je K. Babić.

29. listopada 1940.

Prisutni: V. Varićak, Ž. Marković, S. Škreb, M. Salopek, A. Šercer, K. Babić; predsjednik A. Bazala.

Na osnovi referata J. Karamate prima se za »Rad« radnja V. G. Avakumovića »O uslovu konvergencije o-inverzno^g stava Laplace-ove transformacije«.

Na osnovi referata F. Tućana prima se za »Prirodoslovna iztraživanja« radnja A. Režeka »Sumpor u vodi i uzduhu Varaždinskih Toplica«.

Na osnovi referata S. Škreba primaju se za »Prirodoslovna iztraživanja« radnja N. P. Abakumova »Određivanje geografske širine astronomskoga paviljona Tehničkoga fakulteta u Zagrebu« i radnja J. Goldberga »O jednom elementu komparativne meteorologije«.

Na osnovi referata Ž. Markovića prima se za »Rad« radnja V. Ničea »O svežnju površina drugoga reda«.

Na osnovi referata A. Šercera prima se za »Prirodoslovna iztraživanja« radnja J. Bocaka »Patologija i terapija tumora čeljusti«.

Akademik V. Vouk najavljuje »Studije iz teorijske biologije: I. Kritički pogledi u novije sisteme bioloških nauka«.

Primaju se na znanje i štampat će se u »Ljetopisu« referati: F. Tućana o mineraložko-petrografskom radu na terenu u Trgovskoj gori, M. Salopeka o proučavanju paleozoika u okolini Medka i Velike Paklenice u Velebitu i M. Hirca o iztraživanju otokâ Maloga Kvarnera i zadarsko-šibenskoga arhipelaga.

14. prosinca 1940.

Prisutni: V. Varićak, S. Hondl, F. Tućan, S. Škreb, M. Salopek, A. Šercer, K. Babić; predsjednik A. Bazala.

Prima se na znanje i štampat će se u »Ljetopisu« izvještaj I. Horvata o iztraživanju vegetacije Biokova, Orjena i Bjelašnice.

Na osnovi referata F. Tućana prima se za »Rad« ili »Prirodna iztraživanja« M. Gračanina i J. Verličeve »Prilog poznavanju adsorpcijskog kompleksa hrvatskih podzolastih tala«.

Prima se za »Rad« ili »Prirodoslovna iztraživanja« radnja M. Salopeka »O gornjem paleozoiku Velebita u okolini Brušana i Baških Oštarija.«

F. Tućan izabran je za člana u odboru stručnjaka za Oceanografski institut na tri godine.

30. siječnja 1941.

Prisutni: V. Varićak, A. Gavazzi, S. Hondl, V. Vouk, F. Tućan, Ž. Marković, S. Škreb, M. Salopek, A. Šercer, K. Babić; predsjednik A. Bazala.

Na osnovi referata Ž. Markovića prima se za »Prirodoslovna istraživanja« radnja F. Mikića »Korekcija Halleyeve metode sastavljanja tablica rednica umiranja«.

17. veljače 1941.

Prisutni: V. Varićak, A. Gavazzi, S. Hondl, V. Vouk, F. Tućan, M. Salopek, K. Babić; predsjednik A. Bazala.

Budući da Ministarstvo prosvjete nije uzelo na znanje izbor F. Tućana u odbor stručnjaka Oceanografskoga instituta, nego je pozvalo akademije, da se izvrši izbor celoga odbora za trogodište 1941.—1943., izabrani su za članove toga odbora K. Babić, A. Gavazzi i F. Tućan.

22. svibnja 1941.

Prisutni: V. Varićak, A. Gavazzi, S. Hondl, F. Tućan, Ž. Marković, M. Salopek, A. Šercer, K. Babić; predsjednik A. Bazala.

Na osnovi referata S. Hondla primljena je za »Rad« radnja M. Katalinića »Istraživanja o unipolarnoj indukciji«.

Umjetnički razred

19. lipnja 1940.

Prisutni: F. Dugan, B. Širola, A. Schneider, V. Nazor, Lj. Babić i B. Livadić.

Prima se za »Rad« radnja Lj. Babića »Prilozi za upoznavanje seljačke likovne umjetnosti (boja i sklad)«.

29. listopada 1940.

Prisutni: M. Pilar, F. Dugan, B. Širola, A. Schneider, Lj. Babić i B. Livadić.

Sa zahvalom je primljeno na znanje, da je Dragan Trnski poklonio Akademiji rukopise svoga pok. oca Ivana: 1. Glumičin domaći samosbor. 2. Ruske amazonke. 3. Novakinja hrvatskoga glumišta. 4. Drama bez naslova. 5. Naradalo.

13. prosinca 1940.

Prisutni: M. Pilar, B. Širola, A. Schneider, V. Becić, Lj. Babić, B. Livadić; predsjednik A. Bazala.

Prima se na znanje i štampat će se u »Ljetopisu« izvještaj A. Schneidera o snimanju umjetninâ po Zagorju i u okolici Zagreba.

31. siječnja 1941.

Prisutni: F. Dugan, B. Širola, A. Schneider, Lj. Babić, B. Livadić; predsjednik A. Bazala.

Saobćuje se, da je na Akademijinu predstavku, da se stari grad u Sisku zaštititi od rušenja, kabinet Bana banovine Hrvatske odgovorio, da su poduzete sve potrebne mjere, da se sisački grad sačuva.

Prima se za »Rad« radnja B. Livadića »Dramaturške evolucije«.

30. svibnja 1941.

Prisutni: F. Dugan, B. Širola, A. Schneider, V. Nazor, Lj. Babić, B. Livadić, E. Šen; predsjednik A. Bazala.

Sa žaljenjem je primljeno na znanje, da je 18. veljače 1941. preminuo dopisni član umjetničkoga razreda Janko Barle, a 19. svibnja hrvatska umjetnica Milka Trnina, koja se Akademije sjetila u svojoj oporuci.

Na osnovi referata A. Schneidera primljene su za »Rad« radnje C. Fiskovića »Drvene gotičke skulpture u Trogiru« i »Triptihon radionice Embriachi u riznici trogirске katedrale«.

27. lipnja 1941.

(Zajednička sjednica umjetničkoga razreda i galerijskoga odbora).

Prisutni: F. Dugan, B. Širola, A. Schneider, V. Nazor, Lj. Babić, B. Livadić; od galerijskoga odbora V. Dukat, A. Schneider; predsjednik A. Bazala.

Predsjednik saobćuje, da je umjetnički odio Ministarstva za bogoštovlje i nastavu obavijestio ravnatelja Strossmayerove galerije, da je talijanska vlada preko Istituto di cultura italiana potakla pitanje zamjene krstionice kneza Višeslava za dvie Carpacciove slike, koje su vlasništvo Strossmayerove galerije (sv. Petar mučenik i sv. Sebastian).

Poslije razprave jednoglasno je prihvaćen zaključak: 1. Akademija je za krstionicu voljna dati spomenute Carpacciove slike, ali tek onda, kada to prihvati skupna sjednica ili glavna skupština. — 2. Tako stvorena konačna odluka moći će se izvršiti tek onda, kad odsvojenje prema čl. 22. Pravila potvrdi Poglavnik zakonskom odredbom. — 3. Budući da su Carpacciove slike velike umjetničke vrijednosti, pravedno bi bilo, da se uz krstionicu Akademiji dade još koji kulturno-poviestni hrvatski spomenik iz mletačkih muzeja i arhiva. — 4. Pri utvrđivanju modalnosti zamjene stavit će se zahtjev, da se krstionica predade Akademiji svakako u Zagrebu. — 5. Od Carpacciiovih slika načinit će se prije predaje valjana kopija.

Galerijski odbor

18. lipnja 1940.

Prisutni: A. Bazala, Lj. Babić, D. Boranić, V. Dukat i A. Schneider.

Sa zahvalnošću se prima na znanje, da je Društvo prijatelja Strossmayerove galerije poklonilo sliku Francesca Albanija (1587.—1660.), koja prikazuje pastirski prizor s mladim Bakom.

29. listopada 1940.

Prisutni: Lj. Babić, D. Boranić, V. Dukat i A. Schneider.

Iz »I. godišnje izložbe hrvatskih umjetnika« nabavljene su za galeriju ove slike: J. Crnobori »Ženski akt« i G. Likan »U vrtu«.

Sa zahvalnošću je primljeno na znanje, da je V. Arko poklonio galeriji sliku M. Kl. Crnčića »Portret zagrebačkoga građanina«.

13. prosinca 1940.

Prisutni: Lj. Babić, A. Bazala, V. Becić, D. Boranić, V. Dukat i A. Schneider.

Sa zahvalnošću je primljeno na znanje, da je gđa E. Filjak u Petrinji poklonila galeriji dvie slike francuzkih slikara J. Cazina i supruge.

Folkloriski odbor

20. travnja 1940.

Prisutni: A. Bazala, Đ. Boranić, S. Ivšić, B. Širola, S. Tropsch.

Primljene su radnje: B. Širole »Smotre hrvatske seljačke kulture sa osobitim obzirom na njihovo značenje za napredak hrvatske muzikologije«; M. Stojkovića »Hrv. nar. pripoviedke razrađene po motivima«; Pavline Bogdan-Bijelić »Poslovice iz Dubrovnika i okoline«; I. Jardasa »Kastavski folklor«.

Odbor za iztraživanje hrvatskih naselja

Prisutni: D. Boranić, S. Ivšić, Lj. Hauptmann, F. Fancev, M. Gavazzi, S. Pavičić.

Na osnovi referata F. Fanceva primljena je za izdanja »Hrvatska naselja« radnja S. Pavičića »Razvijanje hrvatskog naselja u Vukovskoj župi«.

Skupne sjednice

4. srpnja 1940.

Prisutni: A. Bazala, I. Kasumović, D. Boranić, S. Ivšić, V. Dukat, Lj. Hauptmann, F. Fancev, M. Kostrenčić, I. Maurović, V. Varićak, F. Tućan, S. Škreb, M. Salopek, K. Babić, M. Pilar, F. Dugan, B. Širola, A. Schneider i V. Nazor.

Predsjednik Bazala saobćuje, da su preminuli pravi članovi: S. Matičević 16. lipnja o. g. i M. Dežman 24. lipnja o. g., i toplim se riečima sjeća njihovih zasluga.

Dne 26. lipnja o. g. posjetio je Akademiju reis-ul-ulema Fehim Spaho, a dočekao ga je predsjednik s tajnicima i više akademika.

Književni tajnik saobćuje, da je Akademija bila zastupana na priredbi Družbe braće hrvatskoga zmaja 12. lipnja o. g. u spomen Dinka Zlatarića, na proslavi stogodišnjice Hrvatskog narodnog kazališta 10. lipnja o. g. i na Smotri hrvatske seljačke kulture 16. lipnja o. g.

Primljen je na znanje izvještaj gospodarskog tajnika o gospodarskom poslovanju.

Primljeni na znanje i odobreni zaključci razrednih i odborskih sjednica, koje su bile poslije posljednje skupne sjednice.

Odobrava se izplata honorara i znanstvenih podpora prema zaključcima razredâ.

8. studenoga 1940.

Prisutni: T. Matić, I. Kasumović, D. Boranić, S. Ivšić, V. Đukat, Lj. Hauptmann, F. Fancev, M. Kostrenčić, I. Maurović, V. Varićak, S. Hondl, K. Babić, M. Pilar, F. Dugan, B. Širola, A. Schneider, B. Livadić.

Sa žaljenjem je primljeno na znanje, da je 8. rujna o. g. preminuo dopisni član filozofsko-juridičkoga razreda Stefan S. Bobčev sveučilištni profesor u Sofiji.

Gospodarski tajnik izvješćuje o prihodima i razhodima; uzeto na znanje.

U načelu je prihvaćena predstavka krčkoga biskupa J. Srebrenića o promjeni nekih odredaba ugovora o preuzimanju Bašćanske ploče i prepušteno je upravi, da ona ugovori izvršenje u pojedinostima.

Uzeti su na znanje i odobreni zaključci razrednih i odborskih sjednica, koje su bile poslije zadnje skupne sjednice.

Prema izvještaju gospodarskoga tajnika odobravaju se novčani izdatci.

18. prosinca 1940.

Prisutni: A. Bazala, I. Kasumović, D. Boranić, S. Ivšić, V. Đukat, F. Fancev, T. Matić, M. Kostrenčić, S. Zimmermann, S. Maurović, V. Varićak, S. Hondl, V. Vouk, S. Škreb, K. Babić, F. Širola, Lj. Babić i B. Livadić.

Sa žaljenjem je primljeno na znanje, da je 2. prosinca o. g. na Rabu preminuo najstariji dopisni član hist.-fil. razreda Marcel Kušar.

Sa zahvalnošću uzeto na znanje, da je Dragan Trnski Akademijinu arhivu poklonio neke knjige i spise iz ostavštine svoga oca Ivana.

Sa odobrenjem je uzet na znanje izvještaj gospodarskoga tajnika o prihodima i razhodima Akademijinim; o detaljima izvršenja predstavke krčkoga biskupa u poslu Bašćanske ploče; o oporuci gđe. Vlaste Marković, kojom je osnovana zaklada dra. Franje i dra. Radoslava Markovića i Akademiji kao baštinici povjereno

izvršenje oporuke i uprava imovine; o adaptaciji arkade Akademijinih dobrotvora.

Uzeti su na znanje i odobreni zaključci razrednih i odborskih sjednica, koje su bile poslije zadnje skupne sjednice.

Pročitani su prijedlozi razredâ za izbor novih članova i uzeti na znanje.

Odobreni novčani izdatci prema zaključcima razrednih sjednica.

26. veljače 1941.

Prisutni: A. Bazala, D. Boranić, S. Ivšić, V. Dukat, F. Fancev, T. Matić, M. Kostrenčić, S. Zimmermann, V. Varićak, S. Hondl, V. Vouk, S. Škreb, M. Salopek, A. Šercer, K. Babić, F. Dugan, B. Širola, A. Schneider, V. Nazor, Lj. Babić i B. Livadić.

Sa žaljenjem uzeto na znanje predsjednikovo saopćenje, da je 18. veljače o. g. preminuo dopisni član umjetničkog razreda Janko Barle, a 22. veljače o. g. pravi član filozofsko-juridičkoga razreda i najstariji član Akademije Đuro Arnold.

Na grobu Đ. Arnolda oprostio se od pokojnika u ime Akademije podpredsjednik T. Matić ovim govorom:

»U ime Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti tužna mi je dužnost oprostiti se s njezinim uglednim, po dobi i po izboru najstarijim redovnim pravim članom profesorom Đurom Arnoldom.

Pokojnik je bio obćenito poznat i priznat u hrvatskom kulturnom životu. Znali su svi za pjesnika Arnolda, prožeta idealnim shvaćanjem života. Znala je za profesora Arnolda osobito hrvatska inteligencija, što je u zadnjim decenijima prošloga stoljeća učila u zagrebačkim srednjim školama i ponela u život dragu uspomenu na učitelja, koji svojim učenicima nije davao samo znanje, nego je nastojao i oko izgrađivanja karaktera i umio naći put do srca mladeži. A kada je 1894. postao profesorom filozofije i pedagogije u sveučilištu, pregao je svom snagom, da naš profesorski podmladak uputi u pedagoški i metodički rad i da tako dade svome narodu spremne radnike, koji će odgajati nova pokoljenja hrvatske inteligencije.

U Akademiju znanosti i umjetnosti ušao je profesor Arnold već u mladim godinama: ove se godine navršava upravo polak stoljeća, kako ga je Akademija 1891. izabrala za dopisnoga člana u filozofsko-juridičkom razredu, a koju godinu kasnije postao je

pravim njezinim članom. I prije dolazka u Akademiju bio je profesor Arnold poznat kao stručni filozofski pisac: g. 1880. izašla mu je disertacija »Etika i poviest«, a 1888. štampana je u Akademijinu »Radu« njegova — kako ju je sam nazvao — metafizična razprava »Zadnja bića«. Već u tim radnjama izbijaju karakteristične crte Arnoldove: teoretsko filozofsko umovanje valja da dade ključ za život, pa zato se Arnoldovo mišljenje kreće u prvom redu oko pitanja, koja imaju životno značenje, — oko metafizičkih pitanja: Bog, sviet, duša. U kasnijim je radovima prateći razvoj suvremene filozofije dalje izgrađivao svoj filozofski pogled na život: u doba procvata eksperimentalne psihologije čitao je g. 1898. u Akademiji razpravu »Psihologija bez duše«, a razmah monističkoga naziranja na sviet i život bio je povod njegovoj radnji »Monizam i kršćanstvo«, objavljenoj u »Radu« 1909.

Tražeci već po naravi svoje sredene i izgrađene ličnosti u svemu sklad i izmirenje, tražio ga je i u suvremenom metežu svjetovnih nazora i našao uporište u ideji apsolutnoga, u ideji Boga, upravo u kršćanskom shvaćanju Boga.

Rođen 1853., stigao je do najdalje granice života, do koje Providnost dopušta ići krhkom ljudskom organizmu, i njegovo je umorno tielo klonulo evo u krilo materi zemlji, da u njoj odpočine poslije dugoga, zdušnoga rada. Ispunila se slutnja pjesnika Arnolda:

Ne znam zašto, al u zimi
svoje mrtve bliže slutim...
O, ta zima!...
Ona bi me s mojim mrtvim
i sjedinit jošte znala...

I doista ga je sjedinila s njima, ostavio nas je. Gubimo u njemu savjestna naučnoga radnika, koji je svom dušom služio istini, — gubimo profesora, koji je odgajao sinove hrvatske ne samo umnom rieči učena učitelja, nego i svietlim primjerom svojega života, u kojem se u skladnu cjelinu složila čvrsta karakternost i blaga dobrot. U teškim danima hrvatskoga naroda — a takovih je dana često bilo za dugoga njegova života — nije profesor Arnold niti na čas klonuo ni prignuo glave: snage mu je davalo uvjerenje, da sila i nepravda ne mogu biti trajna osnova sredenoga društva.

Danas ga nema više među nama. Od boli se srđce ciepa njegovima najbližima i najdražima, kojima je bio suprug i otac pun ljubavi i dobrote, — a tuguju s njima od sve duše također prijatelji, učenici i štovaoci, kojih je imao na sve strane, gdje se čuje hrvatska rieč. S ljubavlju i zahvalnošću čuvat će svi u srđcu njegovu dragu uspomenu, a u ovome času, punom boli, tješimo se, da će naš pokojnik u nepomućenoj svjetlosti Onoga, za kojega je uvjeren bio da je gospodar ljudskih života, vidjeti ostvarene ideale, kojima je u životu služio. Slava profesoru Đuri Arnoldu!»

Primljen je na znanje izvještaj gospodarkoga tajnika o blagajničkom poslovanju Akademije i o toku poslova oko oživotvorenja zaklade dra. Franje i dra. Radovana Markovića.

Sa zahvalnošću uzeto je na znanje saobćenje, da je član Državnoga savjeta Dr. Ante Štambuk oporukom ostavio Akademiji petnaest tisuća dinara.

Primljeni su na znanje i odobreni zaključci razrednih i odborskih sjednica, koje su bile poslije zadnje skupne sjednice.

Pretreseni su priedlozi za izbor novih dopisnih i pravih članova.

Primljeni su priedlozi gospodarskoga tajnika o novčanim izdatcima.

26. ožujka 1941.

Prisutni: A. Bazala, I. Kasumović, D. Boranić, S. Ivšić, V. Dukat, Lj. Hauptmann, F. Fancev, T. Matić, M. Kostrenčić, I. Maurović, V. Varićak, S. Honđl, K. Babić, M. Pilar, F. Dugan, B. Dugan, B. Širola, V. Nazor, Lj. Babić, B. Livadić.

Po priedlogu se bibliotekarovu odobrava, da se Südost-Institutu u Münchenu u zamjenu za »Südostforschungen« daje Rad I. i II. razr. i Bulletin international I/II i IV razr.

Jednoglasno se prima izvještaj gospodarskoga tajnika o prihodima i razhodima za 1940. i o stanju zaklada i glavnica za tu godinu.

Isto je tako jednoglasno primljen nacrt proračuna za 1941., utvrđen od konferencije nadzornoga gospodarskoga odbora, uprave, razrednih predstojnika i ravnateljâ zavodâ.

Predsjednik iznosi i obrazlaže svoj priedlog o preuređenju upravljanja Akademijinih glavnica (zaklada); taj se priedlog jednoglasno prima i izniet će se u glavnoj skupštini na prihvât.

19. travnja 1941.

Prisutni: A. Bazala, D. Boranić, S. Ivšić, V. Dukat, Lj. Hauptmann, F. Fancev, T. Matić, M. Kostrenčić, I. Maurović, V. Varićak, S. Hondl, V. Vouk, F. Tućan, Ž. Marković, S. Škreb, M. Salopek, A. Šercer, K. Babić, B. Širola, A. Schneider, V. Nazor, Lj. Babić, B. Livadić.

Predsjednik Bazala izvješćuje, da se uprava na dogovoru 11. o. mj. složila u mišljenju, da je promjena imena Akademije u »Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti« nuždna posljedica proglašenja Nezavisne Države Hrvatske i da Akademijin zaključak o tome od 6. prosinca 1939. samim tim proglašenjem dobiva sankciju kao sastavni dio narodne volje i odluke o samostalnom političkom i kulturnom životu. Stoga je uprava uputila istoga dana Državnom novinskom uredu obavijest, kojom je javnosti saobćeno, da je zaključak izvanredne glavne skupštine od 6. prosinca 1939. o promjeni Akademijina imena stao na snagu. Državni novinski ured je tu obavijest objavio 12. IV. o. g.

Predsjednikov izvještaj je bez razprave jednoglasno primljen na znanje i odobren. U vezi s time su upućeni pozdravi Poglavniku i Ministru bogoštovlja i nastave i jednoglasno je primljen predsjednikov prijedlog, da Akademijina uprava pođe i lično pozdraviti Poglavnika i Ministra bogoštovlja i nastave.

1. srpnja 1941.

Prisutni: A. Bazala, D. Boranić, S. Ivšić, V. Dukat, Lj. Hauptmann, F. Fancev, T. Matić, M. Kostrenčić, I. Maurović, V. Varićak, S. Hondl, F. Tućan, S. Škreb, K. Babić, F. Dugan, B. Širola, A. Schneider, V. Becić, V. Nazor, Lj. Babić, B. Livadić.

Saobćena je i uzeta na znanje Poglavnikova zahvala na Akademijinu pozdravu.

Predsjednik izvješćuje, da je 25. IV. o. g. uprava poslala Ministarstvu nastave izvještaj o toku razprava u vezi s promjenom imena zaključenom u izvanrednoj glavnoj skupštini 6. prosinca 1939., a 29. IV. o. g. podniela je uprava na predsankciju i druge promjene Pravila i Poslovnika, koje bi se imale provesti u vezi s osnutkom Nezavisne Države Hrvatske.

Ministarstvo trgovine izrazilo je želju, da Zakladni dom na Trgu N. i kuću u Križanićevoj ulici uzme u najam za svoje uređovnice, dotično da ih odkupi davši Akademiji u zamjenu druge kuće. Izabran je odbor za dalje pregovore o tome.

Prof. Milan Ivšić predlaže Akademiji, da poradi oko toga, da se Bogišićeva knjižnica u Cavtatu preda Akademiji. Priedlog je upućen historičko-filoložkom razredu.

Primljen je na znanje izvještaj gospodarskoga tajnika o blagajničkom poslovanju.

Uzeti su na znanje i odobreni zaključci razrednih sjednica, koje su bile poslije zadnje skupne sjednice.

U vezi sa zaključcima zajedničke sjednice umjetničkoga razreda i galerijskoga odbora od 27. lipnja 1941. pretresano je pitanje zamjene dviju Carpacciiovih slika iz Strossmayerove galerije i krstionice kneza Višeslava. Poslije razprave skupna je sjednica primila na znanje zaključke spomenute zajedničke sjednice umjetničkoga razreda i galerijskoga odbora s time, da će se i dalje postupiti vrlo oprezno, pa ako bude pitanje nanovo pokrenuto u kojemu god pravcu, da se iznese pred skupnu sjednicu i pred glavnu skupštinu, čiji se zaključak može izvršiti samo zakonskom odredbom Paglavnikovom.

Odobravaju se zaključci razrednih sjednica o podporama za znanstvena iztraživanja i o nekim drugim novčanim izdatcima.

Glavna godišnja skupština

31. ožujka 1941.

Prisutni: I. Kasumović, D. Boranić, S. Ivšić, V. Dukat, Lj Hauptmann, F. Fancev, T. Matić, M. Kostrenčić, V. Varićak, S. Hondl, V. Vouk, F. Tućan, S. Škreb, M. Salopek, K. Babić, F. Dugan, B. Širola, A. Schneider, V. Nazor, Lj. Babić, B. Livadić.

Primljeni su na znanje i odobreni izvještaji:

1. književnoga tajnika o znanstvenom radu Akademije u godini 1940.;
2. bibliotekara i arhivara o stanju biblioteke i arhiva u godini 1940.;

3. ravnatelja galerije o stanju Strossmayerove galerije slika u godini 1940.;

4. gospodarskoga tajnika o blagajničkom poslovanju i zaključnim računima u godini 1940.

Po prijedlogu nadzornoga gospodarskoga odbora dana je od- rješnica gospodarskom tajniku i upravi Akademije za poslovnu go- dinu 1940.

Prihvaćena je osnova proračuna za g. 1941., kako je raz- pravljena i primljena u skupnoj sjednici 26. ožujka o. g.

Jednoglasno je primljen prijedlog A. Bazale o preuređenju upravljanja Akademijinim glavnica (zakladama) s dodatkom, da propale zaklade ostanu na čuvanju u Akademijinoj blagajni ili arhivu.

U nadzorni gospodarski odbor za godinu 1941. izabrani su za članove V. Varićak, B. Širola i F. Dugan, a za zamjenike V. Dukat i Ž. Marković.

Za književnoga tajnika za g. 1941.—1943. izabran je D. Boranić.

Za ravnatelja galerije za g. 1941.—1943. izabran je A. Schneider.

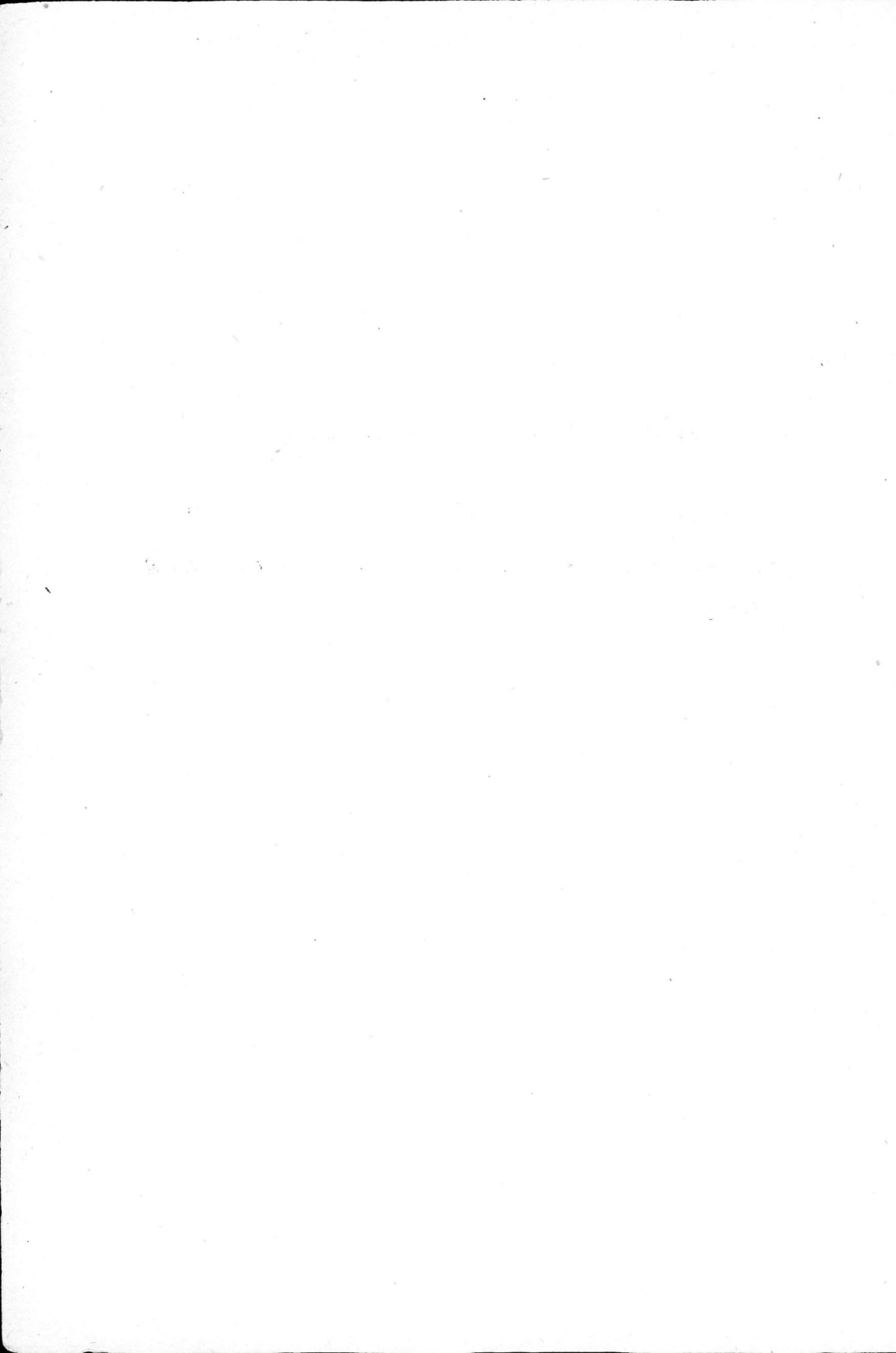
Za redovnoga pravog člana u umjetničkom razredu izabran je dosadašnji izvanredni pravi član Ljubo Babić, profesor Akade- mije likovnih umjetnosti u Zagrebu.

Za izvanrednoga pravog člana u umjetničkom razredu iza- bran je dosadašnji član dopisnik ing. Edo Šen, sveuč. profesor u Zagrebu.

Za članove dopisnike su izabrani dr. Antun Barac, sveuč. profesor u Zagrebu, i dr. Mihovil Kombol, profesor Više pedag. škole u Zagrebu, u historičko-filoložkom razredu; dr. Ivo Horvat, sveuč. profesor u Zagrebu, u matematičko-prirodoslovnom razredu i dr. Dragutin Kniewald, sveuč. profesor u Zagrebu, u umjet- ničkom razredu.

PRILOZI LJETOPISU ZA GOD. 1941./43. :

1. Pravila Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 2. rujna 1941.
2. Poslovnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 4. srpnja 1942.

PRAVILA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

izrađena i predložena na potvrdu
na osnovi § 2. zakonske odredbe od 12. srpnja 1941.,
br. CXC - 696 - Z. p. - 1941.,
a potvrđena
od Poglavnika Nezavisne Države Hrvatske 2. rujna 1941. pod
br. 1257 - Z. p. - 1941.

OPĆENITE ODREDBE

Čl. 1.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti javni je zavod, koji stoji pod osobitom zaštitom Nezavisne Države Hrvatske i ima svoje sjedište u Zagrebu.

Svrha joj je samostalno ispitivanje i svestrano promicanje znanosti i umjetnosti, osobito s obzirom na hrvatski narod.

Čl. 2.

Hrvatska akademija je pravna osoba u području privatnoga i javnoga prava, te je i prema državnoj upravi samostalno tijelo.

Čl. 3.

Glavne su struke Hrvatske akademije:

1. povijest i jezikoslovlje;
2. filozofija, pravne i uopće društvene znanosti;
3. matematika i prirodne znanosti;
4. umjetnost.

Prema tome se Hrvatska akademija dijeli na četiri razreda:

1. povijesno-jezikoslovni; 2. filozofsko-pravni; 3. matematičko-prirodoslovni i 4. umjetnički.

Čl. 4.

Svoje zadatke ostvaruje Hrvatska akademija poglavito:

1. objavljujući radove svojih članova, a i nečlanova, prema svojoj uvidavnosti; radove nagrađuje prema svojim zaključcima ili prema dogovoru;

2. podjeljujući iz svojih sredstava ili iz posebnih zaklada, kojima upravlja, potpore i nagrade članovima, a i nečlanovima, prema svojoj uvidavnosti (u tu svrhu može ona raspisivati za nečlanove natječajne nagrade);

3. nabavljajući umjetnine i priređujući njihove izložbe;

4. uzdržavajući za svoje svrhe, a po potrebi i za javnost, knjižnicu, arhiv, Strossmayerovu galeriju slika, pa i druge takove ustanove;

5. obavješćujući prema prilikama i potrebama širu javnost o znanstvenim i umjetničkim tekovinama hrvatskoga naroda i drugih naroda;

6. raspravljajući o pitanjima, stavljenim joj od državne vlasti, i dajući na zahtjev pojedinih ministarstava svoje mišljenje.

Da znanstveni rad Hrvatske akademije postane pristupačan i koristan hrvatskom narodu, ona će ga na prikladan način objavljivati.

ČLANOVI

Čl. 5.

Hrvatska akademija ima najviše 45 pravih članova: u prvom razredu 12, a u drugom, trećem i četvrtom po 11.

Osim toga ima Hrvatska akademija najviše 16 počasnih članova, a dopisnih članova onoliko, koliko odredi sama Hrvatska akademija.

Pravi članovi mogu biti u prvom redu osobe, koje stalno žive u sjedištu Akademije, a onda i osobe izvan njezina sjedišta.

Pravi članovi, koji žive stalno izvan sjedišta Hrvatske akademije, ili trajno bolesni članovi ne mogu imati funkcije u Hrvatskoj akademiji (čl. 9. st. 1. i čl. 12. st. 1.) niti se broje, kad se utvrđuje broj članova, koji su potrebni za valjanost sastanaka Hrvatske akademije.

Članovi Hrvatske akademije biraju se doživotno; izbor se pripoćuje ministru nastave.

Čl. 6.

Članovima Hrvatske akademije mogu biti samo neporoćne osobe.

Pripadnici drugih naroda mogu biti samo počasni i dopisni članovi, a ako su osobito zaslužni za hrvatski narod, mogu biti iznimno i pravi članovi.

Pri izboru pravih i dopisnih članova Hrvatska akademija pazi na osobe, koje su se istakle valjanim znanstvenim ili umjetničkim radom.

Druge zasluge za znanost i umjetnost mogu se priznati samo izborom za počasnoga člana.

Za izbor novih članova učinit će dotični razred svoj prijedlog u skupnoj redovnoj sjednici, koja će biti bar tri mjeseca prije glavne skupštine.

O tom će se prijedlogu po tom u prvoj skupnoj sjednici vijetati, a izbor će biti u glavnoj godišnjoj skupštini.

Čl. 7.

Svaki se član pristupom u Hrvatsku akademiju obavezuje, da će svrhe njezine promicati, pa se očekuje, da će se prihvatiti posla, koji mu Hrvatska akademija povjeri, ako za otklon nema valjanih razloga. Napose je dužan dolaziti na sastanke, kako to pobliže određuju propisi Hrvatske akademije.

Svaki pravi i dopisni član pripada poglavito samo jednom razredu, no on može po svojem nagnuću i sposobnosti surađivati i u poslovima drugoga kojega razreda, ako razred na to pristane.

Čl. 8.

Članom Hrvatske akademije prestaje biti, tko se sam odreče.

Ne dođe li koji pravi član nakon ponovnoga poziva predsjednikova bez valjanih razloga u one skupne ili razredne sjednice, u koje je dužan dolaziti, ili ako pravi ili dopisni član bez valjanih razloga nanovo odbije posao povjeren mu od Hrvatske akademije, može Hrvatska akademija uzeti, da se on članstva odrekao.

O prestanku članstva stvara odluku glavna skupština, ako za to glasuje bar tri četvrtine nazočnih članova.

Proti ovoj odluci može dotični član najkasnije za godinu dana tražiti iznovičnu odluku glavne skupštine.

UPRAVA

Čl. 9.

Između pravih članova bira Hrvatska akademija predsjednika, potpredsjednika i potreban broj tajnika.

Predsjednik, potpredsjednik i tajnici biraju se na tri godine, a poslije te tri godine mogu opet biti birani.

Izbor predsjednika potvrđuje Poglavnik.

Čl. 10.

Predsjednik se brine za red u cijelom poslovanju Hrvatske akademije pazeći, da se svi drže njezinih pravila, poslovnika i naputaka (čl. 28.). On zastupa Hrvatsku akademiju u vanjskim po-

slovima i predsjedna kod svih njezinih sastanaka, no u sjednicama svojega razreda, ako podjedno nije i predstojnikom njegovim, ima pravo samo kao i drugi pravi članovi; u sjednicama drugih razreda može biti nazočan i sudjelovati samo u vijećanjima.

Predsjednik potpisuje dopise i sve važnije spise s jednim tajnikom.

Predsjednik je vlastan i dužan obustaviti provedbu svake odredbe članova uprave i svake odluke razrednih i skupnih sjednica, ako misli, da se kose sa zakonima ili akademijskim pravilima ili da su na moralnu ili materijalnu štetu Hrvatske akademije. Razred ili skupna sjednica može u takovu slučaju stvar iznijeti pred glavnu skupštinu, pa u tu svrhu može tražiti i saziv izvanredne glavne skupštine, koja će o tome konačno odlučiti. Pojedini članovi uprave mogu tražiti zaključak skupne sjednice.

Ako je predsjednik zapriječen, zamjenjuje ga u svemu potpredsjednik.

Čl. 11.

Tajnici izvršuju svoje poslove uz pomoć upravnoga osoblja ureda. Poslovanje i dužnosti određuje im Hrvatska akademija svojim poslovnikom.

Čl. 12.

Svaki razred bira na tri godine predstojnika između svojih pravih članova.

Predsjednik i potpredsjednik Hrvatske akademije mogu biti i predstojnici razreda, kojemu pripadaju; tajnici to ne mogu biti.

Razredni se predstojnici brinu za stručne poslove svoga razreda, predsjedaju njegovim sjednicama i zastupaju ga u svim prilikama.

Dužnost im je paziti, da se razred drži svih propisa Hrvatske akademije.

Ako su predsjednik i potpredsjednik Hrvatske akademije zapriječeni, zastupa ih onaj razredni predstojnik, koji je po izboru najstariji član Hrvatske akademije. Između razrednih predstojnika, koji su izabrani pravim članovima istoga dana, zastupa predsjednika ili potpredsjednika onaj razredni predstojnik, koji je godinama stariji.

Čl. 13.

Osoblje akademijskih ustanova postavlja Hrvatska akademija u glavnoj skupštini, a uredsko osoblje u skupnoj sjednici. Privremeno ih može postaviti predsjednik.

Podvorničko osoblje postavlja predsjednik uz odobrenje skupne sjednice.

O SASTANCIMA

Čl. 14.

Hrvatska akademija se sastaje, raspravlja i stvara zaključke o svojim poslovima u razrednim i skupnim sjednicama, koje se drže prema potrebi, i u glavnoj skupštini, koja se sastaje u godini najmanje jedanput, i to redovno po svršetku proračunske godine, a najkasnije do kraja prve četvrti nove proračunske godine. Osim toga drži Hrvatska akademija bar jednu svečanu sjednicu u godini.

Svečana je sjednica uvijek javna. Svi ostali sastanci mogu biti i javni, ako to zaključi razred, dotično Hrvatska akademija; javnost se ovim sastancima može stegnuti i samo na jedan njihov dio.

Čl. 15.

Glavnoj skupštini Akademije su pridržani najvažniji poslovi, napose izbor članova i uprave Hrvatske akademije, a i drugi poslovi, koji su pravilima ili odlukom same glavne skupštine njoj pridržani. No i pored njih može se na konačnu odluku iznijeti pred nju svaki posao Hrvatske akademije, ako pravila ne određuju drukčije.

Na glavne skupštine dužni su dolaziti svi pravi članovi, pa i oni, koji stalno ne žive u Zagrebu.

Za valjanost glavne skupštine treba da je nazočna bar polovica svih pravih članova Hrvatske akademije (čl. 5. st. 4.).

Glavnu skupštinu saziva predsjednik; kad drži, da je to nužno, može on sazvati i izvanrednu glavnu skupštinu, a dužan ju je sazvati, kad to zaključi skupna sjednica ili zatraži nadzorni odbor.

Čl. 16.

Razredne sjednice pretresaju i rješavaju poslove, koji se tiču razreda, i priređuju predavanja svojih struka. Razred samostalno i zaključno rješava stručna pitanja; ako su pri tom potrebni novčani izdaci, onda za razredne odluke treba potvrda skupne sjednice.

Na razredne sjednice dužni su dolaziti svi pravi članovi, koji žive u Zagrebu, a mogu dolaziti i članovi dopisnici, ako razred to odluči. Svaki izostanak valja opravdati.

Odlučni glas imaju samo pravi članovi razreda, a u vijećanju mogu sudjelovati njegovi članovi dopisnici i oni članovi drugih razreda, koji su nazočni (čl. 7.).

Za valjanost razrednih sjednica traži se nazočnost bar polovice broja zagrebačkih pravih članova (čl. 5. st. 4.).

Čl. 17.

Na skupnim sjednicama rješavaju se poslovi, koji se tiču cijele Hrvatske akademije, a nisu pridržani glavnoj skupštini.

Na skupne sjednice dužni su dolaziti svi pravi članovi Akademije, koji žive u Zagrebu, a imaju pravo dolaziti i ostali pravi članovi. Za valjanost sjednice potrebna je bar polovica broja zagrebačkih pravih članova (čl. 5. st. 4.).

Čl. 18.

Svaki član Hrvatske akademije dužan je dolaziti i na one sastanke, na koje je pozvan s naročitom napomenom, da je njegova nazočnost potrebna.

Članovima, koji stalno ne žive u Zagrebu, a dužni su odazvati se pozivu, naknađuju se troškovi za put i boravak u Zagrebu.

Čl. 19.

Hrvatska akademija ili razred mogu za rješavanje stručnih ili drugih zadataka postavljati stalne ili privremene odbore. Osim svojih članova može Hrvatska akademija ili razred u te odbore postavljati i druge stručnjake, a može i odbor sam pozvati osobe koje nije Hrvatska akademija postavila.

Čl. 20.

Odluke svih sastanaka Hrvatske akademije provodi njezina uprava, to jest predsjednik, potpredsjednik i tajnici.

U toj upravi sudjeluju i razredni predstojnici, ako je njihova suradnja po naravi predmeta potrebna.

Čl. 21.

Da javnost izvijesti o svom radu, drži Hrvatska akademija u godini jednu redovnu svečanu sjednicu, i to poslije glavne redovne skupštine. Za druge osobite svrhe može Hrvatska akademija držati izvanredne svečane sjednice.

Redovnoj svečanoj sjednici utvrđuje dnevni red akademijski poslovnik, a izvanrednoj posebna odluka Hrvatske akademije.

O IMOVINI HRVATSKE AKADEMIJE

Čl. 22.

Imovina Hrvatske akademije mora služiti svrsi, za koju je određena. Za svako otuđenje imovine potrebna je zakonska odredba, koja to dopušta. Hrvatska akademija raspolaže s četiri petine godišnjega čistoga dohotka svoje imovine; jedna se petina ima pridodavati glavnici.

Cijelom imovinom upravlja sama Hrvatska akademija. Upravu imovine pod neposrednim nadzorom predsjednika i uz njegovu odgovornost vodi jedan od tajnika Hrvatske akademije, kome se za

to prideljuje potrebno pomoćno osoblje. Diobu tih poslova određuje taj tajnik sporazumno s predsjednikom.

Čl. 23.

Upravu imovine Hrvatske akademije nadzire posebni nadzorni gospodarski odbor od tri prava člana, koje izabira glavna redovna skupština na godinu dana.

Taj je odbor u svako doba ovlašten, a dužan je najmanje dva puta u godini pregledati rad te uprave, tražiti razjašnjenja, pregledavati knjige i račune.

Svoje možebitne prigovore priopćit će odbor predsjedniku Hrvatske akademije, koji će ih uvažiti ili zatražiti odluku skupne sjednice.

Čl. 24.

Za izvršivanje svoje zadaće dobiva Hrvatska akademija novčana sredstva od vlastite imovine, od prodaje svojih izdanja, od dobrovoljnih privatnih i javnih potpora, ostavština i poklona.

Država joj daje godišnju pomoć u svojem proračunu.

Čl. 25.

Akademijska uprava, prema zajedničkim potrebama i na osnovi prijedloga pojedinih razreda, sastavlja uz sudjelovanje nadzornog gospodarskog odbora godišnji proračun potreba i troškova, pa ga skupnoj sjednici predlaže na pretres. Konačno odobrenje ostavlja se redovnoj glavnoj skupštini.

Zaključne račune predlaže akademijska uprava na pregledavanje nadzornom gospodarskom odboru, koji će ih odobriti ili vratiti upravi sa svojim napomenama.

Te račune, s možebitnim napomenama nadzornog gospodarskog odbora i sa svojim odgovorima na te napomene, predlaže uprava redovnoj glavnoj skupštini na odobrenje.

Izveštaj o svojem svakogodišnjem gospodarskom poslovanju priopćuje Hrvatska akademija ministarstvu nastave.

Čl. 26.

Hrvatska akademija ima svoj pečat s državnim grbom i natpisom: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

Čl. 27.

Ako bi se kada Hrvatska akademija razišla, odlučit će se o njezinoj imovini zakonodavnim putem.

ZAKLJUČNE ODREDBE

Čl. 28.

Prema ovim pravilima sastavlja Hrvatska akademija sama svoj poslovnik i posebne naputke potrebne za njezino poslovanje.

Za promjenu poslovnika potrebna je odluka glavne skupštine. Svaka se promjena priopćuje ministarstvu nastave.

Čl. 29.

Pravila Hrvatske akademije mogu se promijeniti samo u glavnoj skupštini, i to ako za promjenu glasuju bar dvije trećine svih pravih članova, što ih Hrvatska akademija u to vrijeme ima. Tako promijenjena pravila stupaju na snagu istom poslije potvrde Poglavnika.

Čl. 30.

Ova pravila stupaju na snagu, kada ih Poglavnik potvrdi.

POSLOVNIK

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

prema čl. 28. Pravila od 2. rujna 1941. prihvaćen u glavnoj skupštini Akademije 4. srpnja 1942.

Članovi

§ 1.

Broj pravih članova određen je zakonskom odredbom o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti od 12. srpnja 1941., br. CXC - 696 - Z. p. 1941. Prema Pravilima (čl. 5. st. 1.) u prvom razredu ima 12, a u drugom, trećem i četvrtom po 11 pravih članova.

Počasnih članova prema Pravilima (čl. 5. st. 2.) ima najviše 16. Dopisnih članova ne može biti ni u jednom razredu više od dvostrukoga broja pravih.

§ 2.

Svaki razred treba da se brine za popunjenje ispražnjenih mjesta svojih članova. U tu će svrhu razredni predstojnik staviti na dnevni red razredne sjednice najprije dogovor o izboru članova, bilo iz vlastite pobude, bilo na prijedlog kojega člana. Poslije toga dogovora stavljaju se na dnevni red u kojoj od narednih sjednica prijedlozi za izbor članova kao posljednja točka. Kod te točke raspravlja se najprije o izboru počasnih i dopisnih članova, a zatim o izboru pravih. Isto tako sastavit će se dnevni red i za skupnu sjednicu i za glavnu skupštinu.

Kad se radi o izboru počasnoga ili dopisnoga člana, mogu biti prisutni i vijećati i dopisni članovi, ako razred to odluči, ali samo pravi članovi imaju odlučni glas. Kod izbora pravoga člana učestvuju samo pravi članovi.

Svaki pravi član ima pravo u razrednoj sjednici predložiti s pismenim obrazloženjem kandidate za članove Akademije. Za svako ispražnjeno mjesto razred može predložiti skupnoj sjednici i po više kandidata.

Razred šalje upravi Akademije prijedlog o izboru, u kom treba da je naznačen i broj glasova, što ih je svaki kandidat dobio.

Prijedlozi razreda priopćit će se u skupnoj sjednici bar tri mjeseca prije redovne glavne skupštine (čl. 6. Pravila).

Mjesec dana za tim vijećat će se u drugoj skupnoj sjednici o prijedlozima razredâ. Poslije toga vijećanja može razred iz svoje sjednice svoj prijedlog i opozvati.

Konačan izbor članova vrši se u redovnoj glavnoj skupštini.

Izabranomu članu izdaje uprava diplomu, a potpisuje je predsjednik Akademije i onaj tajnik, koji je predstojnik ureda. Podjedno se obavješćuje o izboru ministarstvo nastave (čl. 5. Pravila).

§ 3.

Najkasnije godinu dana poslije izbora novi pravi član povjesno-jezikoslovnoga, filozofsko-pravnoga i matematičko-prirodoslovnoga razreda, a po mogućnosti i umjetničkoga, čitat će raspravu iz svoje struke u razrednoj ili svečanoj sjednici. Ako je spriječen, može drugi član čitati njegovu raspravu. Ova dužnost ne veže one nove prave članove, koji su već kao dopisnici u Akademiji držali predavanje.

§ 4.

Pravi i dopisni član može promijeniti razred samo s privolom razreda, kojemu pripada, ako ga razred, u koji želi prijeći, primi na koje ispražnjeno mjesto iste vrste, a skupna sjednica to odobri.

§ 5.

Tko se hoće odreći članstva Akademije, mora svoju odluku pismeno saopćiti upravi. Ona će stvar uputiti dotičnomu razredu, koji će je raspraviti u odsutnosti toga člana. Razred može odreku odmah uvažiti ili zaključiti, da se u stvari posreduje, osobito ako bi razlog odreci bio kakav prijemor, koji bi trebalo ispitati i po mogućnosti izravnati.

Ako se odreka odmah uvaži, ili ako se ustanovi, da je posredovanje ostalo bez uspjeha, razredni predstojnik će o tom pismeno obavijestiti upravu Akademije, koja će stvar iznijeti u skupnoj sjednici.

Skupna sjednica ne može ukinuti zaključak razreda, ali ako drži, da je to korisno za Akademiju, može pozvati razred, da stvar iznova uzme u raspravu, a prema prilikama može odrediti i kojega posrednika iz drugih razreda. Ako se i nakon toga ne pokaže mogućnost, da se odreka ne uvaži, skupna sjednica će izvješće o

tom uzeti na znanje. Tim časom prestaju prava i dužnosti člana, o čemu će ga uprava pismeno obavijestiti.

§ 6.

Prijedlog o primjeni čl. 8. st. 2. Pravila stvara se najprije u razrednoj sjednici i saopćuje članu, kojega se tiče, a onda se iznosi u skupnu sjednicu, koja će taj prijedlog sa svojim mišljenjem uputiti glavnoj skupštini, a ona će odlučiti o prestanku članstva po čl. 8. st. 3. Pravila. Ova odluka zadobiva pravnu moć nakon godine dana, ako taj član za to vrijeme ne zatraži iznovičnu odluku glavne skupštine. Traženje iznovične odluke uputit će uprava najprije razredu na mišljenje, a onda će ga iznijeti u skupnu sjednicu, koja će s izvješćem stvar na konačnu odluku uputiti glavnoj skupštini.

U slučaju primjene čl. 8. st. 2. Pravila na kojega pravog člana sastavit će se dnevni red kao i kod izbora članova (§ 2. st. 1.).

Uprava

§ 7.

Upravni su organi Akademije predsjednik, potpredsjednik, tajnici, razredni predstojnici i upravitelji njezinih ustanova.

Pod upravom u užem smislu razumijevaju se predsjednik, potpredsjednik i tajnici.

§ 8.

Predsjednika i potpredsjednika bira glavna skupština između pravih članova, koji stalno borave u Zagrebu, i to na tri godine (čl. 5. st. 4. i čl. 9. Pravila).

Izbor predsjednika predlaže uprava Poglavniku na potvrdu.

Ako predsjednik ostavi svoj položaj prije, nego mine rok od tri godine, zamijenit će ga potpredsjednik do prve glavne skupštine, koja može biti ili redovna godišnja skupština ili izvanredna, sazvana za izbor predsjednika. Ako bi u isto vrijeme i potpredsjednik ostavio svoj položaj, razredni predstojnik, koji je po članstvu najstariji član Hrvatske akademije, sazvat će odmah skupnu sjednicu, i ona će odrediti privremena zamjenika, koji će imati dužnost u najkraće vrijeme sazvati izvanrednu glavnu skupštinu, da ona izvrši potrebne izbore.

Kad izmine rok od tri godine, pa isti predsjednik bude ponovo izabran, on privremeno do potvrde Poglavnike dalje vodi poslove. Ako bude druga osoba izabrana za predsjednika, onda do potvrde

vodi poslove ili dotadašnji predsjednik ili potpredsjednik kao njegov zamjenik.

Čim predsjednik bude potvrđen, ima preuzeti dužnost. Skupna sjednica može mu dopustiti, da za neko vrijeme, koje ne smije trajati dulje od pola godine, odgodi nastup dužnosti.

Glavna skupština određuje predsjedniku počasnu nagradu. Kad potpredsjednik duže vrijeme zamjenjuje predsjednika u službi, skupna sjednica će mu odrediti razmjeran dio nagrade određene za predsjednika.

§ 9.

Prava i dužnosti predsjednikove određuje čl. 10. Pravila.

Predsjednik je vlastan izdavati odredbe i o predmetima, koji pripadaju u nadležnost skupne sjednice, ako stvar ne trpi odgode, tako da se o njoj mora odlučiti prije, nego bi se mogla sazvati skupna sjednica. Kad se radi o stvarima većega zamašaja, osobito o imovinskim poslovima Akademije, predsjednik će sazvati na dogovor upravu i razredne predstojnike pa u sporazumu s njima odlučiti. O takovu se dogovoru ima sastaviti zapisnik, koji će se predložiti prvoj skupnoj sjednici zajedno s izvješćem o učinjenim odredbama. Skupna sjednica odlučuje konačno.

Kad se predsjednik mora poslužiti pravom obustave po čl. 10. st. 3. Pravila, **treba da to odmah saopći** skupnoj sjednici, odnosno razredu, prema tome da li se odluka njegova tiče zaključka skupne sjednice ili razreda. Skupna sjednica odnosno razred će odlučiti, hoće li stvar prepustiti redovnoj glavnoj skupštini ili će tražiti, da se odmah sazove izvanredna glavna skupština. Ako skupna sjednica ili razred zatraži, da se odmah sazove izvanredna glavna skupština, dužan je predsjednik to učiniti i u njoj svoju odluku opravdati. Glavna skupština (redovna ili izvanredna) može predsjednika uvijek pozvati, da opravda odredbu učinjenu po čl. 10. st. 3. Pravila.

Kad predsjednik u vršenju nadzora nad upravom Akademije nađe, da pojedini upravni organi ne izvršuju propisa, pozvat će ih na vršenje dužnosti. Nađe li, da poslovanje njihovo u kojem pravcu nije u skladu s Pravilima ili s odredbama nadležnih organa, obustavit će dalji rad i odredbe u tom pravcu izdane, a prema potrebi izdat će druge odredbe, po mogućnosti u sporazumu s upravom i razrednim predstojnicima. Organi uprave, kojih je djelovanje tako obustavljeno odlukom predsjednikovom, mogu tražiti rješenje skupne sjednice.

Pravo obustave po čl. 10. st. 3. Pravila pripada i potpredsjedniku, kad zamjenjuje predsjednika.

§ 10.

Tajnike bira glavna skupština na tri godine između pravih članova, koji stalno žive u Zagrebu (čl. 5. st. 4. i čl. 9. Pravila).

Ako se prije, nego mine trogodišnji rok, koje tajničko mjesto isprazni, skupna sjednica će odlučiti o privremenoj zamjeni do glavne skupštine.

Pošto mine trogodišnji rok, mogu tajnici ponovo biti izabrani. Ako za tajnika bude izabrana druga osoba, preuzet će odmah svoju dužnost. Dopusti li mu skupna sjednica, da odgodi rok nastupa službe, zamijenit će ga za to vrijeme njegov prethodnik, ako skupna sjednica ne odredi drugu zamjenu.

§ 11.

Tajnici vrše sve akademijske upravne poslove, koliko nijesu Pravilima, Poslovníkom ili posebnom odredbom Akademije drugomu povjereni; ali i u tim poslovima su dužni tajnici prema potrebi pomagati.

Akademija ima redovno dva tajnika, jednoga za književne, a drugoga za gospodarske poslove.

Ako je jedan tajnik odsutan ili spriječen, dužnost je drugoga, da ga zamjenjuje. Ako bi bila potrebna duža zamjena, skupna sjednica će odlučiti, kako će se stvar urediti.

Tajnici dogovarajući se među sobom, s predsjednikom i s razrednim predstojnicima — a prema prilikama i s upraviteljima akademijskih ustanova — priopćuju jedan drugom svoja opažanja tako, da obje vrste poslova teku skladno.

Upravu ureda vodi onaj tajnik, kojemu to povjeri predsjednik.

Za vršenje opsežnijih poslova (za tiskarsku korekturu, za neposrednu upravu akademijskih nekretnina) mogu se tajnicima odrediti pomoćnici.

§ 12.

Književni tajnik vodi brigu o svim znanstvenim i umjetničkim pitanjima, kojima se bavi Akademija. Brine se za rukopise, koji stižu Akademiji, i vodi razgovore i dopisivanje o njima i o općim i posebnim znanstvenim i umjetničkim pothvatima Akademije. Vodi nadzor i brigu oko izdanja njezinih počevši od odo-

brenja radnje do svršetka tiskanja. Prema prijedlozima akademijskih razreda i odbora stavlja Akademiji svoje prijedloge o izdavanju njezinih izdanja, a može pred razrede i odbore iznositi na raspravu također svoje zamisli i svoja opažanja u tome pogledu. On se brine oko rada akademijskih odbora. Dužnost mu je čuvati priručnu knjižnicu i zbirku klišeja.

Književni tajnik vodi zapisnike razrednih, odborskih i skupnih sjednica pa glavnih skupština i svečanih sjednica. Zajedno s gospodarskim tajnikom brine se i za to, da se sastavi i uredno nastavlja knjiga načelnih rješenja.

§ 13.

Gospodarski tajnik upravlja izravno ili preko pomoćnoga osoblja cijelom imovinom Akademije. U prvom se redu brine za pravilno pobiranje akademijskih prihoda i redovno izdavanje prema odobrenom godišnjem proračunu; brine se za čuvanje i za redovno ili izvanredno povećavanje akademijske imovine; za izvanredne pothvate Akademije traži najpovoljniji način pokriva. Sastavlja godišnji obračun i prvi nacrt godišnjega proračuna na osnovi iznesenih prijedloga razredâ i akademijskih ustanova. On je čuvar pokretne akademijske imovine i brine se za njezino najpovoljnije koristonosno ulaganje. Kada i nije izravni upravitelj akademijskih nekretnina, gospodarski tajnik ipak vrši nadzor nad njima. Njegova je dužnost izravan nadzor nad palačom Akademije. On ima pravo od upravitelja akademijskih ustanova tražiti uvid u trošenje namjene određene za njih pa o svojim opažanjima izvješćuje predsjednika.

§ 14.

Akademjskim ustanovama (knjižnicom, arhivom, Strossmaye-rovom galerijom slikâ) upravljaju neposredno posebni upravitelji, koje na tri godine bira glavna skupština, a privremeno ih može postaviti skupna sjednica. Pri tom se u prvom redu uzima obzir na prave članove Akademije, ali može se i članu dopisniku ili i nečlanu povjeriti takva služba. Prije izbora upravitelja galerije slika valja saslušati mišljenje galerijskoga odbora.

Upravitelji knjižnice, arhiva i galerije slika, i kada nijesu članovi Akademije, članovi su stručnih odbora svojih ustanova i imaju pravo glasa u odborskim sjednicama.

Upravitelji treba da se drže pravila i odredaba, što ih Akademija izdaje za svoje ustanove, pa su za vršenje tih propisa osobno

odgovorni. Ima li upravitelj u primjenjivanju propisâ kakve sumnje, ili ako drži, da bi trebalo bez oklijevanja učiniti odredbu, za koju nema ovlasti, treba da se obrati upravi Akademije, pa će sporazumno s njom odrediti što treba. Ne mogu li se sporazumjeti ovi organi Akademije, odlučuje predsjednik, dok pitanje ne riješi skupna sjednica, kojoj ga valja što prije predložiti. Uprava Akademije dužna je pobrinuti se, da se spriječenomu upravitelju nađe zamjena. Na prijedlog upraviteljev može mu skupna sjednica dodijeliti privremena ili stalna pomoćnika.

Kad se radi o kojem važnom poslu njegove ustanove, dužan je upravitelj zamoliti upravu, da sazove stalan odbor, koji postoji za tu ustanovu (§ 34.).

§ 15.

Tajnicima, upraviteljima akademijskih ustanova i njihovim pomoćnicima pripada pravo na stalnu nagradu, koju određuje skupna sjednica prema veličini posla i s obzirom na sredstva, kojima Akademija raspolaže.

§ 16.

Razrednoga predstojnika bira svaki razred na tri godine između svojih zagrebačkih pravih članova. Kada mine trogodište, može biti iznova izabran isti razredni predstojnik.

Razredni predstojnici se brinu za stručne poslove svoga razreda, predsjedaju njegovim sjednicama i zastupaju ga u svim prilikama.

Dužnost im je paziti, da se razred drži svih propisa Hrvatske akademije.

Predstojniku dužan je pomagati književni tajnik, koji može izvršiti svaki razredni posao, ako nije po naravi stvari zadržan razrednomu predstojniku.

Predstojnik je suodgovoran Akademiji i razredu za valjano rješavanje i onih poslova, što ih je prepustio književnomu tajniku. Spriječena predstojnika zamjenjuje najstariji po članstvu pravi član razreda, koji stalno živi u Zagrebu.

§ 17.

Za pisarničke i druge poslove postaviti će se potrebni uredski i podvornički namještenici (čl. 13. Pravila).

Predstojniku ureda su podređeni svi uredski i podvornički namještenici. On stavlja skupnoj sjednici prijedloge o namještenju

pojedinih osoba u dogovoru s predsjednikom, a i s upraviteljem ustanove, kad se radi o namještanju u kojoj od akademjskih ustanova.

U slučaju neodgodne potrebe može do odluke skupne sjednice privremeno namještanje izvršiti i predsjednik.

Otpust tih namještenika iz službe vrši se istim načinom kao i namještanje.

Uredskomu i podvorničkom osoblju određuju se prava i dužnosti odlukom, koja mu se izdaje pri namještanju. Kad potreba traži, ono je dužno vršiti i druge primjerene poslove, koje mu odredi predstojnik ureda, osobito ako treba privremeno zamijeniti odsutna ili bolesna namještenika.

Uredskomu i podvorničkomu osoblju može dati dopust do 3 dana predstojnik ureda, do 14 dana predsjednik, a dopust duži od 14 dana može podijeliti samo skupna sjednica.

§ 18.

Dopise, što stižu Akademiji, prima, otvara i raspoređuje predsjednik ili onaj tajnik, kojega predsjednik na to ovlasti.

Sve važnije spise, koji se otpremaju u ime cijele Akademije, potpisuju predsjednik i onaj tajnik, u čije područje posao pripada. Manje važne spise može potpisivati i tajnik sam. U ime razreda potpisuje otpravke predstojnik i književni tajnik ili po predstojnikovoj ovlasti književni tajnik sam.

Sastanci

§ 19.

Skupne sjednice i glavne skupštine saziva predsjednik, koji određuje i dnevni red. Želi li koji član Akademije, da se nešto stavi na dnevni red, treba da to bar osam dana prije sjednice ili skupštine priopći upravi, a ova će, ako drži, da se to ne bi moglo učiniti, odmah u početku sjednice ili skupštine zatražiti, da se o tom odluči. Skupština ili skupna sjednica može zaključiti promjenu ili dopunu dnevnog reda.

Na zahtjev jednoga razreda ili desetorice pravih članova dužan je predsjednik u roku od osam dana sazvati skupnu sjednicu s naznačenim dnevnim redom.

Na svim sastancima Akademije glasuje se u pravilu javno. Način javnoga glasovanja (dizanje ruke, ustajanje ili poimenično

usmeno glasovanje) određuje predsjedatelj sastanka s odobrenjem većine prisutnih članova.

Glasovanje je tajno kod izbora članova, predsjednika, potpredsjednika, tajnikâ, nadzornoga gospodarskog odbora, razrednih predstojnika i ostalih funkcionara i kod svih pitanja osobne naravi, koja se tiču članova Akademije. Prisutni članovi na sastanku mogu zaključiti, da se na tom sastanku i o drugim pitanjima glasuje tajno. Tajno glasovanje se vrši listićima. Prazni listići se računaju kao glasovi protiv prijedloga, o kojemu se glasuje.

Za valjanost zaključka svakoga sastanka potrebna je natpolovična većina glasova pravih članova, osobno prisutnih na sastanku, ako Pravila ili ovaj Poslovnik drugačije ne određuju. Ako se glasovi raspolove, odlučuje kod javnoga glasovanja glas predsjedateljev, a kod tajnoga glasovanja mora se glasovanje ponoviti. Ako se i nakon toga ne postigne potrebna većina, ima se o stvari odlučiti na drugom sastanku. Samo kod izbora funkcionara ponavlja se glasovanje, dok se ne postigne većina.

Promjena Pravila ne može se zaključiti, ako to nije na dnevnom redu, ako nije točno naznačen članak Pravila, kojega se promjena traži, i ako za promjenu ne glasuju bar dvije trećine broja svih pravih članova, što ih Hrvatska akademija u to vrijeme ima (čl. 29. Pravila).

O svim sastancima književni tajnik vodi zapisnik, koji se ovjerovljuje na idućem sastanku iste vrsti, izuzevši zapisnik glavne skupštine, koji se ovjerovljuje na idućoj skupnoj sjednici.

U zapisnik ulaze samo prijedlozi i zaključci. U zapisnicima razrednih sjednica spominju se i rasprave, koje su bile čitane u sjednici. Svaki član ima pravo iznijeti odvojeno mišljenje, ali ga mora najkasnije za tri dana pismeno predati književnom tajniku.

Zapisnike svih sastanaka potpisuje poslije ovjerovljenja predsjedatelj sastanka i perovođa.

§ 20.

Na glavne skupštine dužni su dolaziti svi pravi članovi Akademije, pa i oni, koji stalno ne žive u Zagrebu; zato treba na vrijeme svakoga napose pismeno pozvati s naznakom dnevnoga reda. Pravi članovi, koji stalno ne žive u Zagrebu a došli su na skupštinu, imaju pravo tražiti naknadu troška za put i boravak u Zagrebu (čl. 18. Pravila).

§ 21.

Predsjednik Akademije saziva glavne skupštine, redovne i izvanredne, pa im i predsjedda. On ravna vijećanjem i glasovanjem određujući što je potrebno, da se sve po propisima provede, i kada je dnevni red iscrpljen, zaključuje skupštinu.

Prije otvorenja treba da utvrdi, je li prisutan potrebni broj skupštinara t. j. bar polovina pravih članova, što ih Akademija u ono vrijeme doista ima (čl. 15. st. 3. Pravila).

Riječ podjeljuje predsjednik skupštinarima redom, kako se za nju prijave.

Predsjednik može sjednicu pretvoriti u dogovor; on može predložiti. Da se završi rasprava i prijeđe na glasovanje, da se odgodi ili završavajući skupština i prije iscrpljenoga dnevnog reda.

Na prijedlog ili na odredbu, što je učini predsjednik upravljajući skupštinom, može svaki skupštinar staviti protuprijedlog ili tražiti zaključak skupštine, prihvaća li odredbu predsjednikovu. Ali treba da to učini prije, nego se počelo glasovanje o prijedlogu predsjednikovu, ili prije, nego je skupština bez prigovora protiv odredbe predsjednikove nastavila rad. U tim se slučajevima glasuje bez prethodne rasprave za prijedlog ili za odredbu predsjednikovu ili protiv nje.

Završetak rasprave može predložiti i svaki drugi skupštinar, pa će se i o tom prijedlogu glasovati bez prethodne rasprave, ali ako skupština odluči, da se završi rasprava, imaju još pravo o predmetu govoriti skupštinari, koji su se prije te odluke prijavili za riječ.

§ 22.

Glavna skupština, kao najviši organ Akademije, može u granicama Pravila (čl. 15. st. 1.) učiniti svaku odredbu iz područja akademijskog poslovanja. Njoj su odgovorni za svoje poslovanje svi drugi organi, pa je ona ovlaštena promijeniti ili ukinuti njihove odredbe ne dirajući ipak u sadržaj rješenja stručnih pitanja iz znanosti i umjetnosti, za koja su nadležni samo razredi (čl. 16. st. 1. Pravila).

§ 23.

Redovna (godišnja) glavna skupština drži se redovno po svršetku proračunske godine, a najkasnije do kraja prve četvrti nove proračunske godine. Prema potrebi može predsjednik u svako doba sazvati i izvanrednu glavnu skupštinu, a mora to učiniti, ako to zaključi skupna sjednica ili zatraži nadzorni gospodarski odbor

(čl. 15. st. 4. Pravila). Izvanredna glavna skupština vlasna je raspravljati i rješavati svaki predmet kao i redovna, osim izbora članova i nadzornoga gospodarskog odbora i osim odobrenja proračuna i godišnjih računa. Ali može odlučivati samo o onim predmetima, za koje je sazvana.

§ 24.

Poslije redovne glavne skupštine drži Akademija što prije s v e č a n u s j e d n i c u, kojoj je svrha, da javnost izvijesti o Akademijinu radu. Na svečanu sjednicu dužni su doći svi zagrebački članovi Akademije. Ova je sjednica javna, pa se oglašuje u novinama uz dodatak, da je općinstvu slobodan pristup. O svečanoj sjednici obavješćuje se napose ministarstvo nastave.

Svečanoj sjednici predsjedava predsjednik Akademije. Sjednica se počinje svečanim govorom predsjednikovim. Zatim čita književni tajnik izvješće o radu Akademije na znanstvenom polju, a gospodarski tajnik izvješće o gospodarskom stanju Akademije. Napokon čita jedan član Akademije raspravu, koju je skupna sjednica za tu svrhu odobrila. Koliko je moguće, valja gledati, da se razredi izmjenjuju.

Glavna skupština ili skupna sjednica može zaključiti, da se drži izvanredna svečana sjednica, kojoj će se dnevni red napose odrediti.

§ 25.

U s k u p n e s j e d n i c e dužni su dolaziti svi pravi članovi, koji žive u Zagrebu, a imaju pravo dolaziti i ostali pravi članovi (čl. 17. Pravila).

Svaki član je dužan doći na skupnu sjednicu, ako bude napose pozvan s dodatkom, da je njegova prisutnost potrebna; u tom slučaju, ako stalno ne živi u Zagrebu, ima pravo na naknadu troška za putovanje i boravak u Zagrebu (čl. 18. Pravila).

Predsjednik Akademije saziva skupnu sjednicu, kada drži, da je potrebno; pozvati se imaju na vrijeme pismeno s naznakom dnevnoga reda svi pravi članovi, koji stalno žive u Zagrebu, a drugi samo onda, ako je njihova prisutnost potrebna.

§ 26.

Skupna sjednica je nadležna odlučivati o svakom poslu cijele Akademije, ako to nije posebnim propisom pridržano kojemu drugomu organu njezinu. Akademijaska uprava i upravitelji akademij-

skih ustanova dužni su joj polagati račun o cijelom svom poslovanju. I pojedini razredi imaju izvješćivati skupnu sjednicu o svom radu, pa ona može promijeniti odredbe razreda, tako isto i odredbu, koju je učinio upravitelj ustanove, ako drži, da nije u skladu s Pravilima Akademije ili da se protivi njezinim probicima — ne dirajući u stručnu znanstvenu ili umjetničku stranu predmeta.

U svim novčanim i uopće imovinsko-pravnim poslovima, koliko se ne radi o redovnom vođenju gospodarstva, ima uprava tražiti odluku skupne sjednice. Ako je potrebno, da se u tom području odmah učini odredba ne čekajući zaključka skupne sjednice, ima se primijeniti § 9. st. 2. ovoga Poslovnika.

Skupna sjednica odlučuje o namjenama, koje pripadnu Akademiji bez bliže naznake svrhe.

§ 27.

Razredne sjednice saziva predstojnik razreda prema potrebi. Vlasni su dolaziti na te sjednice svi pravi članovi razreda, a i pojedini članovi drugih razreda, kojima je to dopušteno (čl. 7. Pravila), pa i dopisnici, ako to odluči razred u svojoj sjednici (čl. 16. Pravila). Dužni su pak dolaziti svi zagrebački pravi članovi, a izvanjski pravi članovi kao i dopisnici samo onda, ako su pozvani s dodatkom, da je njihova prisutnost potrebna. Pismeno imaju se s naznakom dnevnoga reda pozvati svi, koji su dužni dolaziti.

Na zahtjev trojice članova dužan je predstojnik sazvati razrednu sjednicu u roku od osam dana s naznačenim dnevnim redom.

Razrednim sjednicama predsjedava predstojnik razreda.

§ 28.

Razredna sjednica odlučuje o svim poslovima razreda, a predstojnik i književni tajnik izvršuju njezine zaključke. Ako oni drže, da je potrebno, mogu učiniti nužnu odredbu ne čekajući ovlaštenja razredne sjednice, ali treba da je o tom što prije izvijeste. Uopće su dužni u sjednici izvješćivati o cijelom svom poslovanju, koliko to spada u područje razreda. Ni predstojnik ni književni tajnik ne mogu bez zaključka sjednice stavljati prijedloge ni odlučivati o molbama za potporu ili nagradu i o primanju književnih radova za izdanja Akademije. Ne slažu li se predstojnik i književni tajnik, kako da se riješi koji predmet njihova područja, odlučuje predstojnik, dok razredna sjednica ne stvori o tom zaključak.

§ 29.

U razrednim sjednicama drže članovi razreda javna znanstvena predavanja. Pravi članovi treba da se za to prijave predstojniku uz naznaku predmeta i vremena, kada žele predavati. Počasnemu ili dopisnomu članu dopušta razredna sjednica držanje predavanja, i za to treba da ga počasni ili dopisni član pismeno u cjelini ili bar u točnu izvratku prije preda predstojniku ili književnom tajniku. Razredna sjednica može i nečlanu stručnjaku dopustiti predavanje.

Na predavanja ima pristup općinstvo, pa se i oglašuju u novinama. Kada predavač svrši, može se o istom predmetu povesti razgovor, u kojem mogu sudjelovati samo članovi Akademije. U istoj sjednici mogu se rješavati i razredni poslovi. U tom slučaju dijeli se sjednica na dva dijela: prvi javni za predavanja, a drugi nejavni za razredne poslove, gdje su prisutni samo članovi razreda.

§ 30.

Razred odlučuje, što će se tiskati u akademjskim izdanjima. Radove članova počasnih i dopisnih može predstojnik ili s njegovim odobrenjem književni tajnik odmah predati kojemu članu stručnjaku na stručno izvješće, a radovi nečlanova moraju se predložiti sjednici, da odluči, ima li se i komu će se predati na izvješće. Sjednica može zamoliti i stručnjaka izvan Akademije, da razredu priopći svoje mišljenje o radnji.

Pravi članovi sami izvješćuju o svojim radovima, za koje traže da ih Akademija izda, ali na prijedlog dvojice pravih članova može razred odrediti, da se i njihova radnja preda na stručno izvješće kao i radnje članova počasnih i dopisnih i nečlanova. Sjednica odlučuje, da li će se prije ili poslije saslušanoga stručnoga izvješća i sama radnja pročitati u sjednici cijela ili u izvratku, ali ako koji pravi član zatraži, ima mu se i poslije saslušanoga izvješća dati prilika, da radnju potanje prouči, pa makar se morala zbog toga i odgoditi konačna odluka razreda, da li se radnja prima za akademjska izdanja.

Pravi član može zahtijevati, da se predavanje, što ga je držao u razredu, tiska u akademjskim izdanjima, ali ako to bar dva prava člana traže, ima razred donijeti o tom odluku, koja je svagda potrebna za objavljivanje predavanjâ članova počasnih i dopisnih i nečlanova.

Zaključak se može stvoriti i u istoj sjednici, pošto poslije predavanja predstojnik proglasi, da se zaključuje javni, a nastavlja nejavni dio sjednice.

Kada se u sjednici raspravlja i odlučuje o radnjama pravih članova, ne mogu biti prisutni dopisnici. Razred treba svagda da odluči, hoće li se primljena radnja tiskati u kojem skupnom izdanju ili kao posebno djelo.

§ 31.

Iz stručnjačkih izvješća o radovima, predanim Akademiji za objavljivanje u njezinim izdanjima, priopćit će se piscima samo ono, što je u vezi s promjenama, koje izvjestitelj traži da se učine u radnji, da ona uzmogne ući u akademijska izdanja. U cjelini se može stručnjački izvještaj priopćiti piscu samo onda, ako na to pristane i sam izvjestitelj i razred.

§ 32.

Svi govori, predavanja i čitanja drže se na hrvatskom jeziku, na kojem izlaze i sva akademijska izdanja. Izuzetak dopušta na prijedlog razreda skupna sjednica.

§ 33.

Godišnje praznike određuje skupna sjednica.

Odbori

§ 34.

Odbori su stalni ili privremeni. Stalni su odbori nadzorni gospodarski odbor, odbori za znanstvene ustanove i redovne pothvate akademijske. Za priređivanje izdanja posebnih većih djela i druge privremene pothvate biraju se privremeni odbori. Stalne odbore (osim nadzornoga gospodarskoga) i privremene odbore bira skupna sjednica ili razredna prema tome, u koje područje pripada posao, koji ima odbor izvršiti. Članovi odborâ mogu biti i stručnjaci, koji nijesu članovi Akademije. Tajnici u vijećanju odborâ sudjeluju samo radi davanja obavijesti i razjašnjenja.

Predsjednik Akademije je stalni član odbora za knjižnicu i arhiv i za galeriju slika i predsjedava u sjednicama tih odbora; u sjednicama drugih odbora predsjedat će pročelnik izabran na prvom sastanku, a predsjednik Akademije može dolaziti na odborske sjednice i sudjelovati samo u vijećaniima.

Upravitelji akademijskih ustanova dužni su zamoliti upravu, da za važne poslove sazove odbore, koji za njihove ustanove postoje.

Stalni odbori izvješćuju povremeno o svom radu skupnu ili razrednu sjednicu, a privremeni nakon dovršenog posla podnose obrazložen prijedlog. Potrebna novčana sredstva doznaju odboru na njegovu molbu skupna sjednica, a može mu doznati i određeni doprinos, o kojemu ima, kada ga potroši, a svakako na koncu proračunske godine, podnijeti račun; ali ako se radi o većem izvanrednom trošku, ima se uvijek prije tražiti odobrenje skupne sjednice.

Natječaji

§ 35.

Za znanstvene i umjetničke radnje može Akademija raspisati natječajne nagrade, i to bilo iz vlastite pobude i vlastitih sredstava (ili izvršujući odredbe zakladnicâ povjerenih joj zaklada), bilo da ju je pozvala i dala joj sredstva javna oblast ili posebnik. Skupna sjednica stvara na prijedlog uprave ili razreda zaključak, ima li se natječaj raspisati ili, ako je ostao bezuspješan, ponoviti. Raspis natječaja sastavlja razred, odobrava skupna sjednica, a oglašuje uprava u novinama. Za natječajne nagrade iz vlastitih sredstava Akademije ne mogu se natjecati njezini pravi članovi.

§ 36.

Do konačne odluke o nagradama treba da ostane u tajnosti, tko se natječe za raspisane nagrade, pa zato neka natjecatelji šaljući radnje ne naznače otvoreno svojih imena, nego neka radnju označe lozinkom, a svoje ime predadu u zatvorenu pismu, koje je lozinkom izvana obilježeno.

Kada mine natječajni rok, dostavit će uprava radnje razredu, u kojega područje pripadaju, a on će izabrati veći ili manji odbor, da ih prosudi. Na osnovi izvješća toga odbora stvorit će razredna sjednica prijedlog za nagradu prema odredbama natječaja.

Ako natječaj drukčije ne određuje, ne dijeli se jedna nagrada na više radnja.

Svoj prijedlog podnosi razred skupnoj sjednici, a ova će, nađe li, da su izvršeni propisi Akademije i odredbe natječaja, po prijedlogu prisuditi nagradu ne upuštajući se u ocjenu suda o znanstvenoj ili umjetničkoj vrijednosti podnesenih radnja. Predsjednik će u sjednici otvoriti zapečaćeno pismo nagrađene radnje, pročitati

ime pisca i pozvati upravu, da proglasi u novinama, koje i čije je djelo nagrađeno.

Pisma priklopljena nenagrađenim radnjama ne će se otvarati, nego će se zatvorena zajedno s rukopisom vratiti piscu, kad se on prijavi i svoje pravo na rukopis utvrdi.

Nađe li skupna sjednica, da se razred u postupanju iza raspisanoga natječaja nije držao navedenih ovdje propisa ili odredaba natječaja, vratit će mu prijedlog s pozivom, da se postupak pravilno ponovi.

Nagrade i potpore

§ 37.

O nagradama za prihvaćene radnje i za drugo poslovanje izvršeno u njezinu korist kao i o naknadi **skopčanog** s tim troška drži se Akademija, koliko nijesu određene stalne nagrade ili nema posebnih ugovora, slijedećih propisa. Ona nagrađuje u granicama svojih novčanih sredstava:

a) radnje objavljene u svojim izdanjima; b) uređivanje većih djela i časopisa, koje izdaje, koliko taj posao ne pripada u redovno područje tajnika; c) zatražene stručne ocjene, mišljenja i nacрте; d) potrebno izvanredno poslovanje svojih upravnih organa, ako uloženi trud i vrijeme iziskuju posebnu nagradu, a i poslove drugih svojih članova, što ih oni vrše na osnovi posebnoga naloga.

Sve te nagrade određuje skupna sjednica prema vrsti i veličini posla i s obzirom na gospodarsko stanje Akademije. Nagrade pod a) i b) odmjeruje na prijedlog književnoga tajnika redovno gospodarski tajnik po mjerilu, što ga je skupna sjednica unaprijed odredila. Ali prema vrsti i veličini posla može skupna sjednica na prijedlog uprave ili razreda odrediti veću ili manju nagradu. Nagrade pod c) i d) određuje skupna sjednica na prijedlog razreda ili uprave u svakom slučaju napose. Ako je posao povjeren posebnomu odboru, predlaže on nagrade skupnoj sjednici ili neposredno ili preko razreda, koji ga je izabrao.

Upravnici Akademije i članovi njezini imaju pravo na naknadu stvarnoga troška, koji im je nastao u vršenju dužnosti prema posebnoj odredbi Akademije. U svakom slučaju napose odlučuje skupna sjednica o opravdanosti i visini naknade.

§ 38.

Akademija može podjeljivati iz vlastitih sredstava ili iz posebnih zaklada ili doznačenih joj namjena novčane potpore u znan-

stvene i umjetničke svrhe. Koliko nije vezana odredbama zakladnikâ, služiti će joj pri tom za ravnalo u jednu ruku sredstva, kojima Akademija raspolaže, a u drugu njezina zadaća, da što uspješnije podupire razvitak znanosti i umjetnosti. Prema tome podupirat će se u prvom redu znanstveni i umjetnički pothvati članova i nečlanova, a zatim darovite osobe, da se sprema ili usavrše za stručni znanstveni ili umjetnički rad. Tko je primio potporu od Akademije, preuzeo je tim i dužnost, da joj podnese izvješće o svom radu, za koji ju je primio. Potpore podjeljuje na prijedlog razreda skupna sjednica.

Gospodarsko poslovanje

§ 39.

U nadzorni gospodarski odbor odredit će redovna glavna skupština (čl. 23. Pravila) trojicu odbornika između svojih pravih članova i još dvojicu kao zamjenike onim odbornicima, koji tu dužnost trajno ne bi mogli vršiti.

Ni redovni članovi nadzornog gospodarskog odbora ni njihovi zamjenici ne mogu biti članovi akademijske uprave.

Pročelnik je, ako odbor drugoga ne izabere, odbornik najstariji po članstvu. On saziva odbor na poslovanje i upravlja njegovim vijećanjem; sazvati ga može iz vlastite pobude, a dužan je to učiniti, kad zatraži prema Pravilima (čl. 25.) akademijska uprava ili koji član nadzornog odbora, ili ako je odbor unaprijed zaključio, da će se sastati.

Ne slažu li se odbornici u rezultatu svoga uredovanja, treba da se i to navede i obrazloži u izvješću glavnoj skupštini (čl. 25. Pravila) ili priopći predsjedniku Akademije (čl. 23. Pravila).

§ 40.

Redovnoj glavnoj (godišnjoj) skupštini predlažu se na odobrenje zaključni računi za prošlu i proračun za buduću godinu. Proračun i zaključne račune treba da uprava stavi u uredu na uvid svim pravim članovima bar osam dana prije skupne sjednice, u kojoj će se proračun raspraviti, a zatim će se tako raspravljen zajedno s obračunom predložiti redovnoj glavnoj skupštini.

Zaključne račune sastavlja gospodarski tajnik. Stoga su mu upravitelji posebnih namjena ili posebnih gospodarskih područja (§ 34. st. 4.) dužni na vrijeme predložiti svoje godišnje zaključne račune.

Sastavljene zaključne račune sa svim prilogima predložiti će uprava na ispitivanje nadzornom gospodarskom odboru, komu valja dati tražena razjašnjenja. O izvršenom nadzoru podnosi nadzorni odbor glavnoj skupštini izvješće, kojemu uprava može dodati svoje obrazloženje ili opravdanje, ako misli, da je to potrebno. Skupština većinom glasova donosi odluku, odobrava li gospodarsko poslovanje i daje li prema tome gospodarskomu tajniku i upravi razrješnicu.

§ 41.

Gospodarski tajnik pozvat će na vrijeme razrede, da u sjednicama rasprave i utvrde svoje potrebe, za koje predlažu da ih Akademija uzme u obzir u proračunu za iduću godinu. Poslije tih sjednica sazvat će predsjednik sve članove uprave, razredne predstojnike i upravitelje akademijskih ustanova na dogovor, na kojem će se raspraviti prijedlozi uprave, svih razreda i upravitelja akademijskih ustanova te prema važnosti istaknutih potreba i s obzirom na sredstva, kojima Akademija raspolaže, dati upute gospodarskomu tajniku, kojim će potrebama on u nacrtu proračuna osigurati pokriće.

Na osnovi toga nacrtu uprava uz suradnju nadzornoga gospodarskog odbora sastavlja prijedlog proračuna za skupnu sjednicu (čl. 25. Pravila).

Ako zbog kojega nepredviđenog događaja uprava izuzetno ne bi mogla predložiti proračun do roka, u kojem valja da se sastane redovna glavna skupština (§ 23.), treba to u skupnoj sjednici što prije (za vremena) opravdati i od nje zatražiti ovlaštenje, da se do redovne glavne skupštine vodi akademijsko gospodarstvo u okviru posljednjega proračuna.

§ 42.

Predsjednik i gospodarski tajnik odgovorni su osobno za točno vršenje proračuna i za valjano zaračunavanje primitaka i izdataka, a članovi nadzornog odbora za vršenje nadzora.

Pokrivanje manjka na jednoj stavci uštednjama na drugoj može dopustiti ili naknadno odobriti skupna sjednica, a samo glavna skupština svako drugo raspolaganje, koje nije u skladu s proračunom.

Učini li sam predsjednik, prisiljen izvanrednim prilikama, odredbu (§ 9.), koja nije u skladu s proračunom, mora to odmah opravdati u prvoj idućoj skupnoj sjednici i zatražiti naknadno odobrenje glavne skupštine.

Ugovore za tiskanje, uvezivanje, prodaju akademijskih izdanja i cijene njihove predlaže uprava skupnoj sjednici. Ugovore o manjim poslovima sklapa gospodarski tajnik prema ovlaštenju predsjednikovu.

Upravljanje akademijskim zgradama i nadzor nad njima uređuje poseban naputak.

§ 43.

Za svaku isplatu iz akademijske blagajne potreban je posebni isplatni nalog, koji izdaje gospodarski tajnik na osnovi posebne odluke skupne sjednice ili, ako se radi o redovnim izdacima određenim u proračunu, na osnovi prijedloga za to ovlaštenih akademijskih funkcionara: upravitelja knjižnice, arhiva, galerije, urednika izdanja. Isplatne naloge, koje u svojem djelokrugu izdaje gospodarski tajnik, potpisuje predsjednik, kojemu se na zahtjev imaju predložiti i ostali isplatni nalozi na potpis.

Mjesečne isplate mogu se vršiti i pomoću »isplatnih iskaza«, a i manji izdaci mogu se sakupljeni naknadno s potpisom odgovornih funkcionara predložiti na odobrenje.

Namire za dizanje novca, što ga je država doznačila Akademiji, i sve potvrde izvanrednih većih primitaka potpisuju u ime Akademije predsjednik i gospodarski tajnik, sve ostale dovoljno je da potpiše sam gospodarski tajnik.

Pokloni izdanjâ

§ 44.

Akademija poklanja svoja izdanja:

1. počasnim i pravim članovima sva izdanja;
2. članovima dopisnicima izdanja njihova razreda i Ljetopis;
3. znanstvenim zavodima, s kojima je u svezi, izdanja, na koja se ugovorom obvezala;
4. onim osobama i zavodima, kojima je skupna sjednica odlučila davati sva ili samo neka svoja izdanja, pri čemu treba da se napose uzmu u obzir dobrotvori Akademije.

§ 45.

Od svake rasprave, koju Akademija izda, dobiva pisac besplatno 50 otisaka. Ako razred odobri, može pisac dobiti i više otisaka, ali za te otiske plaća 50% prodajne cijene. Svi posebni otisci

priređeni za pisca imaju na naslovnom listu oznaku: »Poklon od pisca«.

Akademija je vlasna za svoju prodaju prirediti od svake rasprave toliko posebnih otisaka, koliko na prijedlog razreda skupna sjednica odobri.

Pisci i oni priređivači posebnih izdanja, kojima na prijedlog razreda skupna sjednica to odobri, dobivaju 20 primjeraka svoja izdanja.

Posebne otiske i na dar dobivene primjerke posebnih izdanja pisci ili priređivači ne smiju prodavati.

Prodaju akademijskih izdanja uz popust najviše od 50% u načelu odobrava skupna sjednica.

Promjena Poslovnika

§ 46.

Poslovnik se može mijenjati samo zaključkom (redovne ili izvanredne) glavne skupštine apsolutnom većinom glasova i pripućuje se, kao i svaka promjena u njemu, ministarstvu nastave (čl. 28., st. 2. Pravila).

SADRŽAJ

	Strana
Zakonska odredba o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti	3
Uprava	5
Razredi	5
Ustanove	6
Odbori	6
Članovi	8
Pokojnici	10
Glavna skupština za konstituiranje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 25. I. 1942.	19
Izvadci iz zapisnika razrednih, odborskih i skupnih sjednica od siječnja 1942. do kraja travnja 1943.	22
Svečana sjednica 11. IV. 1942.	44
Glavna skupština 4. VII. 1942.	60
Glavna godišnja skupština 29. IV. 1943.	87
Redovita svečana sjednica 26. V. 1943.	138
Bašćanska ploča i njeno konzerviranje (M. Deželić)	152
Knjižnica	159
Izdavanja	185

Dodatak

Izvadci iz zapisnika razrednih, odborskih i skupnih sjednica Jugoslavenske akademije od 7. VI. 1940. do 12. VII. 1941.	190
Glavna godišnja skupština 31. III. 1941.	203

Prilozi Ljetopisu za god. 1941.—1943.:

1. Pravila Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 2. rujna 1941.
2. Poslovník Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 4. srpnja 1942.

